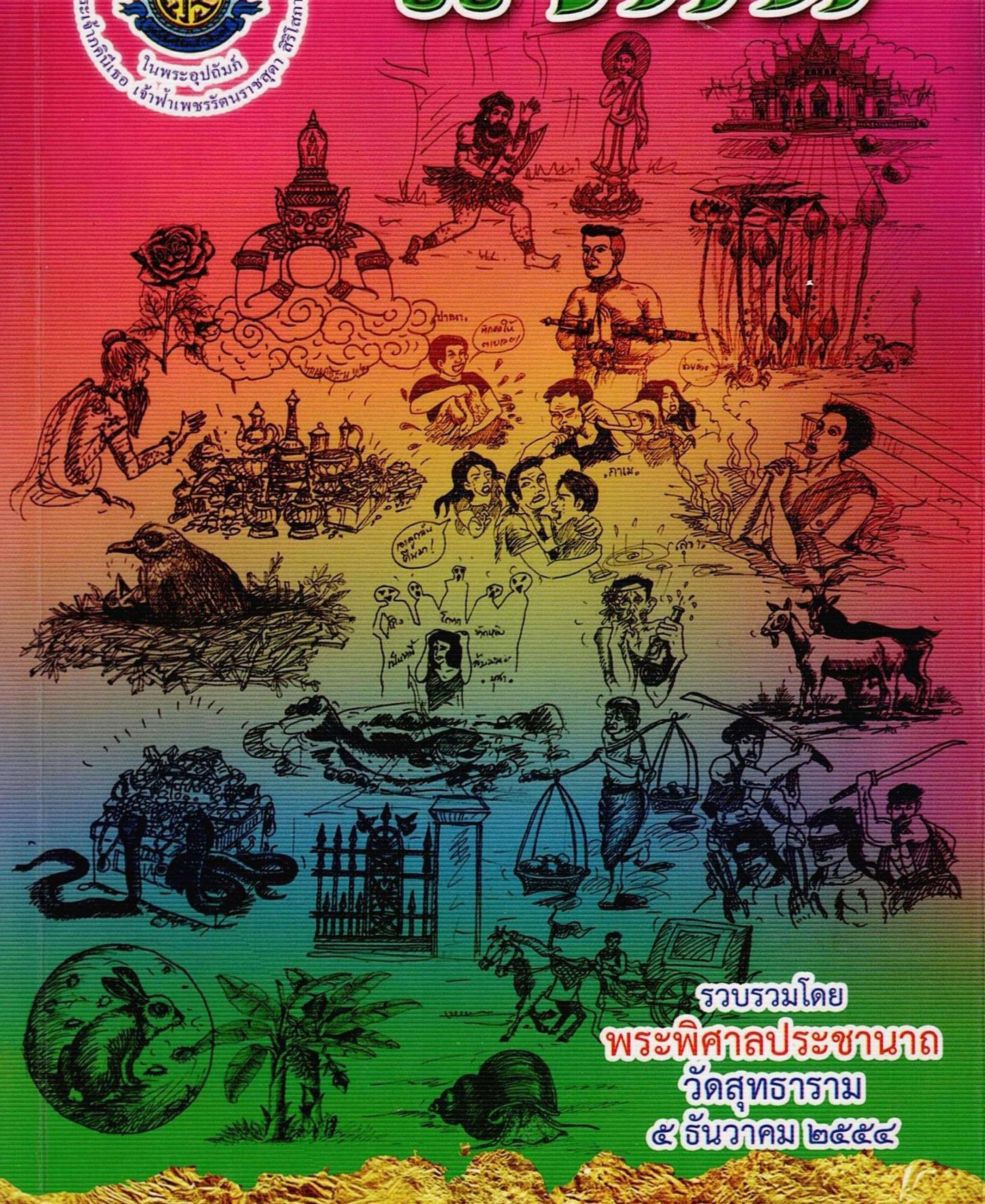
แง่คิด (เล่มที่ ๑๒)

โดย พระพิศาลประชานาถ วัดสุทธาราม

แง่คิด

ในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี



รวบรวมโดย

พระพิศาลประชานาถ

วัดสุทธาราม

๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

สวัสดีครับ



อติเรก วสฺสสตํ ชีวตุ

อติเรก วสฺสสตํ ชีวตุ

อติเรก วสฺสสตํ ชีวตุ

ทีฆายุโก โหตุ อโรโค โหตุ

ทีฆายุโก โหตุ อโรโค โหตุ

สุขิโต โหตุ ปรมินฺทมหาราชา สราชินี สิทฺธิกิจฺจํ

สิทฺธิกมฺมํ สิทฺธิลาโภ ชโย นิจฺจํ ปรมินฺทมหา

ราชวรสฺส ราชินิยา สห ภวตุ สพฺพทา

ขอถวายพระพร

เราเป็นคนไทย จิตใจมั่นคง

ยึดมั่นในพุทธศาสน์ เทิดทูนองค์ภูมิพลฯ

มูลนิธิศรีรัตนโกสินทร์

ในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี

แง่คิด เล่มนี้

ขอแทนคำขอบคุณ

สำหรับทุกท่าน ที่มีพระคุณ มีอุปการะคุณ

แด่

มูลนิธิศรีรัตนโกสินทร์

ในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ

เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี

ในโอกาสครบ ๓๐ ปี

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕

ISBN 978-974-8230-96-2

มุทิตาโมทนาสาธุ

ปีอันเป็นมหามงคล ที่สมเด็จบรมบพิตรราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระชนมายุครบ ๗ รอบ ๘๔ พระชันษา ทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ในส่วนการพระพุทธศาสนามาโดยตลอด ทรงเป็นเอกอัครสาสนูปถัมภก พระราชทานสมณศักดิ์ทั้งที่เลื่อนสูงขึ้นและแต่งตั้งใหม่แก่พระเถรานุเถระ เพื่อความเจริญวัฒนาถาวรของพระพุทธศาสนา ที่มีความอุตสาหะดูแลงานพระศาสนามาด้วยดี

ท่านพระครูไพศาลประชาทร อีกรูปหนึ่งที่บำเพ็ญประโยชน์อบรมสั่งสอนประชาชน ทั้งที่วัดและเผยแผ่ธรรม ออกอากาศทางสถานีวิทยุ ในด้านสังคมสงเคราะห์แก่ชุมชนทั้งใกล้และไกลวัด เช่น สร้างสถานพยาบาล มีเครื่องล้างไต ช่วยเหลือประชาชนได้วันละร้อยกว่าคน โดยเป็นการกุศลไม่คิดมูลค่า ทำน้ำดื่มสะอาดแจกประชาชนมานานหลายปีแล้ว ปีนี้น้ำท่วมใหญ่ ท่านได้บริจาคน้ำดื่มเป็นแสน ๆ ขวด พร้อมสิ่งของอย่างอื่นเป็นสาธารณสงเคราะห์อื่น ๆ อีก มากหลายที่หลายแห่ง ท่านเป็นพระตัวอย่างในการสร้างบุญกุศลของพระนักบุญรูปนี้ ในปีอันเป็นมหามงคลนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ทรงพระกรุณาเลื่อนสมณศักดิ์ที่ **"พระพิศาลประชานาถ"** ผู้เป็นที่พึ่งของประชาชนอย่างไพศาล ซึ่งเป็นที่ปลาบปลื้มปิติยินดีของบรรดาศิษยานุศิษย์ และประชาชนที่ได้รับความเมตตาอนุเคราะห์จากท่านเจ้าคุณพระพิศาลประชานาถโดยทั่วหน้า

สำหรับผู้เขียนเองได้เคยอบรมสั่งสอนท่านสมัยที่ยังเป็นสามเณร ก็มองเห็นแววของความเป็นผู้นำของท่านสมัยนั้น ที่สามารถอบรมสามเณรรุ่นต่อ ๆ มาที่มีจำนวนเป็นร้อยให้เชื่อฟังได้ เมื่อท่านได้อุปสมบทแล้วท่านทำงานสงเคราะห์ประชาชนมาโดยตลอด แม้สมัยที่ยังไม่ได้เป็นเจ้าอาวาส ขอแสดงมุทิตาจิตในส่วนกุศลต่าง ๆ ที่ท่านบำเพ็ญมา จงส่งวิบากสมบัติอันเป็นทิฏฐธรรมเวทนียกรรม ให้ท่านได้รับกุศลวิบากที่เป็นอิฏฐารมณ์ สำหรับส่วนที่เป็นอกุศลวิบากซึ่งเป็นอนิฏฐารมณ์ ท่านก็ต้องได้รับด้วยเหมือนกัน ทราบเมื่อวันที่ ๒๔ พ.ย. ๒๕๕๔ นี้ ทางท่านพระครูฯ ได้โทรแจ้งมาว่าที่วัดไฟฟ้าช็อต เกิดไฟไหม้เสียหายเป็นล้านเหมือนกัน ท่านก็คงปลงได้ว่าโลกธรรม ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข มีได้ ตรงกันข้ามก็ย่อมเสื่อมได้เช่นเดียวกัน ขอให้มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งอันสูงสุดไว้ให้มั่นคง ปลอดภัยทุกประการตราบจนถึงมรรคผลนิพพานโดยไว ขออำนวยพรให้

ท่านเจ้าคุณพระพิศาลประชานาถ จงสมดังพระราชทินนาม ที่ทรงพระราชทานทุกประการเทอญ

พระครูธรรมธรสุมนต์ นนฺทิโก

วัดจากแดง

ยโส ลทฺธา น มชฺเชยฺย
ได้ยศแล้ว ไม่ควรจะเมายศ

ได้	*ยศศักดิ์*	*อัครฐาน*	*เพราะงานดี*
ยศ	*จะมี*	*เพราะงาน*	*การศึกษา*
แล้ว	*วางตัว*	*ให้งาม*	*ตามฐานา*
ไม่	*รักษา*	*ยศศักดิ์*	*จักเสื่อมคลาย*
ควร	*รักษา*	*แต่อย่า*	*หลงเมายศ*
จะ	*พาลด*	*ญาติชิด*	*มิตรสหาย*
เมา	*ทำไม*	*ใช่เหล้า*	*อย่าเมามาย*
ยศ	*จะคลาย*	*พิษชั่ว*	*ถ้ามัวเมา ฯ*

ในโอกาสที่ท่านพระครูไพศาลประชาทร

ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ที่เป็นที่พระราชาคณะ
เจ้าอาวาสวัดสุทธารามกรุงเทพ ฯ ขออำนวยอวยพรให้
มีแต่ความสุขความเจริญยิ่ง ๆขึ้นไป ด้วยลาภ ยศ สุข
สรรเสริญ คิดสิ่งใด ขอให้สำเร็จทุกประการเทอญ

พระถนอม ธมฺมรกฺขิโต
อดีตเจ้าอาวาสวัดสุทธาราม
๒๔ พ.ย. ๒๕๕๔

มุทิตาพจน์

ด้วยวันมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นวันที่สมเด็จบรมบพิตรพระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ทรงมีพระชนมพรรษาครบ ๗ รอบ ๘๔ พรรษา ประชาชนชาวไทยทุกถ้วนหน้า พร้อมกันถวายความจงรักภักดี สดุดีด้วยวาจาว่า ***"ทรงพระเจริญ"***

ในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษานี้ ได้ทรงสถาปนา เลื่อน และตั้งสมณศักดิ์แก่พระสงฆ์ผู้ดำรงในพระธรรมวินัย และบำเพ็ญคุณประโยชน์แก่พระพุทธศาสนา ประเทศชาติ และประชาชน เหมือนทุกปีที่ผ่านมา ท่านพระครูไพศาลประชาทร เจ้าอาวาสวัดสุทธาราม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะ มีราชทินนามว่า **พระพิศาลประชานาถ** นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้ กับทั้งเป็นเกียรติประวัติแก่ท่านเจ้าคุณพระพิศาลประชานาถ คณะสงฆ์วัดสุทธาราม คณะศิษยานุศิษย์ คณะญาติมิตร และคณะท่านผู้มีความเคารพนับถือโดยทั่วกัน

สมณศักดิ์ เป็นราชสักการะที่พระมหากษัตริย์ถวายแด่พระสงฆ์ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ดำรงรักษา

พระพุทธศาสนา และบำเพ็ญคุณประโยชน์ เฉกเช่นข้าราชการปฏิบัติหน้าที่สนองพระเดชพระคุณ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ความจงรักภักดีมิยศถาบรรดาศักดิ์ ฉะนั้น

การที่ท่านเจ้าคุณได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะครั้งนี้ ถือได้ว่าสมควรเหมาะสมทุกประการ เพราะท่านอยู่ในฐานะเป็นพระสังฆาธิการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่เจ้าอาวาส เช่น การปกครอง การศึกษา การเผยแผ่ การสาธารณูปการ การศึกษาสงเคราะห์ การสาธารณสงเคราะห์

การสาธารณสงเคราะห์ คือ การสงเคราะห์ช่วยเหลือประชาชนโดยไม่เจาะจง เป็นการสงเคราะห์ทั่วไป ท่านเจ้าคุณพระพิศาลประชานาถ ได้เป็นผู้มีจิตสาธารณะ จิตอาสา มุ่งมั่น ทุ่มเท เสียสละ เอาใจใส่ให้กับงานนี้ ถ้าจะกล่าวว่ามากกว่างานอย่างอื่นก็คงจะไม่ผิด โดยความคิดที่จะช่วยเหลือคน เริ่มต้นแต่การสร้างอาคารมูลนิธิศรีรัตนโกสินทร์ เป็นมูลนิธิที่ท่านตั้งขึ้นมา โดยได้รับพระเมตตาเป็นองค์อุปถัมภ์ จากสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี เป็นองค์กรการกุศลและสาธารณกุศล มีสถานที่ อาคาร เครื่องมืออุปกรณ์การแพทย์ บุคลากรพร้อมสรรพ สำหรับเยียวยารักษาผู้อาพาธด้วยโรคต่าง ๆ โดยเฉพาะโรคไต ได้มี

ประชาชนผู้เจ็บป่วยมารับการรักษาพยาบาลไม่ขาดสาย คล้ายกับเป็นโรงพยาบาลก็ปานกัน นอกจากนี้ มูลนิธิฯ ยังได้เปิดหอพักรับนักศึกษาชายเข้าพักโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น พร้อมกันนั้น ยังได้ผลิตน้ำดื่มบรรจุภาชนะในขวด เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์กับชุมชน โดยได้รับอนุญาตจากทางราชการ ทั้งสถานพยาบาล ทั้งองค์การอาหารและยา เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ดังนั้น ราชทินนามของท่านเจ้าคุณว่า ***"พระพิศาลประชานาถ"*** มีความหมายว่า พระผู้เป็นที่พึ่งของประชาชนโดยทั่วไป จึงเป็นที่เห็นสมโดยแท้ เพราะตรงตามความเป็นจริง เป็นสิ่งที่สัมผัสได้

ในฐานะที่เป็นเพื่อนสหธรรมิก เป็นกัลยาณมิตร จึงขอแสดงมุทิตาจิต ชื่นชมยินดี ในวโรกาสที่ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะในวาระนี้ ขอให้ท่านเจ้าคุณพระพิศาลประชานาถ จงเจริญด้วยบุญญาธิการ มีบารมีแผ่ไพศาลกว้างไกล ไร้อุปสรรคภัยพาล มีอายุยืนนาน วรรณะผ่องใส สุขกายสุขใจ และพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง เป็นที่พึ่งที่อาศัยแห่งคนยาก จงตลอดจิรัฏฐิติกาลเทอญ

พระเทพปริยัติมุนี

วัดทองนพคุณ



จิตใจเรียกร้องเรียนขอ

ขอโปรดหยิบอ่านสักนิด

วันละหน้าสองหน้าก็ขอบคุณ

วันละเรื่องสองเรื่องก็ขอบใจ

อย่าให้เสียน้ำใจที่ใฝ่ฝันจะมีคนอ่าน

ประเทืองความรู้สู่แง่คิดสะกิดใจ

เผยแพร่เรื่องเล่าตำนานเก่าไม่ให้สูญหาย

ท่านผู้มีพระคุณหากำไรชีวิตอ่านแง่คิด

เล่มนี้เกิดประโยชน์บุญกุศลผลอนันต์

เราเสาะแสวงหาข้อมูลมาเพื่อท่านแล้ว

กลัวจริงๆ กลัวอะไร? ก็กลัวท่านจะไม่ช่วยอ่านครับ

อ่านสนุก อ่านง่าย เข้าใจด้วยตนเอง มีสาระ ไม่เชื่อต้องอ่านดูครับ

ขอได้รับความขอบคุณจากผู้เรียบเรียง

เกริ่นก่อนอ่านเสมือนคำนำ

ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๔ ในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ทรงพระกรุณาพระราชทานแต่งตั้งเลื่อนสมณศักดิ์พระครูไพศาลประชาทร เจ้าอาวาสวัดสุทธาราม ประธานมูลนิธิศรีรัตนโกสินทร์ เป็นพระราชาคณะที่ **"พระพิศาลประชานาถ"** นับเป็น*พระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุด*มิได้แก่คณะศิษยานุศิษย์ คณะกรรมการมูลนิธิศรีรัตนโกสินทร์ ตลอดถึงท่านที่เคารพนับถือ นับเป็นเกียรติประวัติกับองค์พระท่านเอง กับวงศ์ตระกูล กับวัดสุทธาราม ซึ่งนับเป็นพระราชาคณะรูปแรกของวัดสุทธาราม ซึ่งผลงานต่าง ๆ คงเป็นที่ประจักษ์แน่ชัด ทั้งคงตอบสังคมได้ว่าท่านมีผลงานอะไรบ้าง?

นอกจากผลงานหลากหลายผลงาน อย่างหนึ่งคือการเผยแพร่รายการ **"แง่คิด"** ต่อมาได้เสริมชื่อรายการ **"แง่คิดแนวธรรมะ"** ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงกรุงเทพมหานครมานานไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี มีผู้สนใจฟังพอสมควร ท่านมีพรสวรรค์ในการเทศนาปกิณกธรรมให้ข้อคิด เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับชีวิตประจำวันได้อย่างลึกซึ้ง

นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๕๐ หนังสือแง่คิดไม่ได้จัดพิมพ์ออกสู่สายตาประชาชน มีผู้สนใจถามหาอยู่เนือง ๆ มา

บัดนี้ท่านได้เรียบเรียงเขียนปรากฏอยู่ในมือท่านแล้ว หวังว่าจะก่อเกิดประโยชน์กับท่านผู้สนใจไม่มากก็น้อย หนังสือเรื่องแง่คิดที่ได้จัดพิมพ์ไปถึง ๑๑ เล่มแล้วนั้น มีผู้ประสงค์จะรวบรวมเป็นเล่มเดียวกัน ด้วยเหตุนี้เมื่อท่านผู้อ่านจะอ่านได้วันละกี่หน้าก็ตาม จึงใคร่ขอความกรุณาท่านได้ตั้งข้อสังเกตในหนังสือเล่มนี้ เพื่อจะได้เก็บเป็นข้อมูลในการรวบรวมเป็นเล่มเดียวกัน หวังจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน โดยเขียนข้อความคิดเห็นแล้วส่งกลับมาที่มูลนิธิฯ จะเป็นพระคุณอย่างสูง

ในหนังสือเล่มนี้ มูลนิธิฯ ในโอกาสดังกล่าวข้างต้นแล้ว และยังเป็นปีต่อไปที่มูลนิธิฯ จัดตั้งมาครบ ๓๐ ปี นับเป็นระยะเวลาอันยาวนานพอสมควร ตลอดระยะ ๓๐ ปีที่มูลนิธิฯ ได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ โครงการต่าง ๆ เช่น โครงการรักษาพยาบาลแพทย์ปัจจุบัน โครงการหอพักนักศึกษา โครงการให้ทุนการศึกษาต่อเนื่อง กระทั่งจบปริญญา โครงการช่วยเหลือให้บุคคลที่ด้อยโอกาสประกอบอาชีพได้ โครงการห้องฟอกเลือดล้างไต เป็นต้น

นับตั้งแต่มูลนิธิฯ เริ่มก่อตั้งเมื่อปลายปี ๒๕๒๑ และจัดตั้งสำเร็จเมื่อปี ๒๕๒๕ ทุนทรัพย์ได้มาจากกุศลศรัทธาของมหาชนที่ร่วมกันมากบ้างน้อยบ้างบริจาคทุนทรัพย์ เริ่มแรกด้วยเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ปัจจุบันมูลนิธิฯ มีที่ดิน มีอาคาร มีเงินสดประมาณร้อยล้านบาท ทุก ๆ ครั้งที่มูลนิธิฯ ระดมหา

ทุนทรัพย์สิ่งหนึ่งที่ขาดไม่ได้คือของที่ระลึก ที่สร้างเป็นพระพุทธรูปบูชา เป็นพระกริ่ง เป็นเหรียญพระพุทธรูป เป็นพระผงสมเด็จ เพื่อเป็นมงคลนุสรณ์รำลึกในการร่วมอนุโมทนา ดังกล่าวมานี้หนังสือ **"แง่คิด"** เล่มนี้หรือเล่มอื่นจะเป็นหนังสือแทนน้ำใจแห่งการเสียสละ บริจาคทุนทรัพย์ให้กับมูลนิธิฯ สืบไป เวลามอบพระเป็นที่ระลึกเหมือนกับเป็นน้ำมนต์ แต่เวลามอบหนังสือเปรียบเป็นเนื้อมนต์ เพื่อประเทืองความรู้ ทั้งแง่คิดหลากหลายเรื่องรวมอ่านแล้วก็ได้สาระประโยชน์ไม่น้อย

สรุปความหนังสือ **"แง่คิด"** เล่มนี้จัดพิมพ์เพื่อประโยชน์ ๒ วาระดังกล่าวแล้ว ทั้งนี้หากท่านได้อ่านแล้วอ่านจบแล้ว หวังว่าท่านจะได้ส่งมอบให้ผู้อื่นได้อ่านต่อไป เนื่องจากหนังสือนี้ได้รวบรวมเรื่องตำนานที่น่าขบคิดไว้สอนใจมิใช่น้อย

มูลนิธิศรีรัตนโกสินทร์ ต้องขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาสนับสนุนให้กิจการมูลนิธิฯ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยสมดังปณิธานของคณะกรรมการตั้งแต่ชุดเริ่มแรกถึงชุดปัจจุบัน ทั้งจะยึดมั่นให้สมกับเป็นองค์กรการกุศลอย่างแท้จริง

มูลนิธิศรีรัตนโกสินทร์

ความหวังจากหนังสือเล่มนี้

หนังสือเล่มนี้คงใช้เรื่อง **"แง่คิด"** คงจะเป็นเล่มที่ ๑๒ ที่ได้เขียนและจัดพิมพ์ออกเผยแพร่ สำหรับท่านผู้ที่สนใจหนังสือแนวนี้ก็คงจะเป็นที่ชื่นชอบ สาระประโยชน์จากหนังสือเล่มนี้ได้เก็บรวบรวมเรื่องเล่าตำนาน เรื่องบุคคลาธิฐาน เรื่องชาดก ทั้งเรื่องจริงที่ได้พบเห็น เรื่องรวมที่ได้บันทึกไว้ในเล่มนี้คงแอบแฝงไว้ด้วยสาระแง่คิด อันจะเป็นแนวชี้แนะให้ประกอบกรรมดี รู้คุณท่าน มีกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ซึ่งเป็นความหวังที่จะเกิดจากการอ่านในครั้งนี้

ท่านผู้ที่เคยอ่านหนังสือที่ได้เขียนไปแล้วนั้น คงทราบดีว่าผู้เขียนเองใช้ภาษาสำนวนโวหารไม่ถูกตามหลักวิชาการเพราะเขียนแต่ละครั้ง ใช้ทั้งภาษาพูดรวมกับภาษาเขียนผสมกลมกลืนกัน ท่านที่ไม่เข้าใจในภาษาคงจะแยกไม่ออก เนื่องจากเวลาเขียนหนังสือครั้งใด ก็จะคิดวาดมโนภาพเค้าโครงเรื่องตามความคิดจากนั้นก็เริ่มพิมพ์ต้นฉบับคิดไปพิมพ์ไป หลายครั้งเมื่อพิมพ์ก็สะดุดคำพูดของตนเองหาที่ไปต่อยากนัก ทั้งบางเรื่องก็จบลงแบบห้วน ๆ แต่ก็คงสาระไว้ได้เต็มรูปแบบ ท่านผู้มีอุปการะที่ได้อ่านหนังสือ **"แง่คิด"** คงทราบดีอยู่ในใจที่เป็นเช่นนี้ก็ต้องโทษตัวเองเพราะในวัยเด็ก วัยเรียน ก็ไม่ได้สนใจ

ศึกษาเล่าเรียน จึงเป็นเหตุในเรื่องของภาษา ทั้งนี้ก็พยายามที่จะไม่ให้เป็น **"ภาษาวิบัติ"** ถึงกระนั้น เมื่อมีท่านผู้สนใจมาขอจัดพิมพ์ก็ให้ท่านผู้นั้นช่วยตรวจอักษรให้ถูกต้องตามหลักภาษาก่อนเสมอไป ส่วนที่บกพร่องต่าง ๆในหนังสือ **"แง่คิด"** เล่มนี้วรรคใด ตอนใด ที่ไม่เชื่อมโยงปะติดปะต่อกัน หรือขาดแหว่งหายไปต้องขอน้อมรับความผิดพลาดบกพร่องนั้น ๆ ด้วยความขอบพระคุณต่อท่านผู้อ่าน อีกประการหนึ่งในหนังสือเล่มนี้อาจจะมีบางเรื่องที่ไปซ้ำซ้อนกับเรื่องที่เคยตีพิมพ์ไปแล้วบ้างก็ต้องขออภัย เนื่องจากจำไม่ได้บ้างหรือพลั้งพลาดไปบ้าง สำหรับหนังสือแง่คิด มีท่านผู้สนใจจำนวนไม่น้อยที่จะจัดรวบรวมเป็นเล่มเดียวกันในโอกาสไม่นานนี้ต้องขอขอบพระคุณ ในความอนุเคราะห์ ในอุปการคุณของท่านที่มีต่อผู้เขียนอย่างซาบซึ้งเป็นอย่างสูง

ในหนังสือเล่มนี้ เมื่อพิมพ์ยกร่างเสร็จแต่ละเรื่องก็ได้มอบให้

๑. คุณครูปวิช วรัญญาสาธิต

๒. คุณครูประเสริฐ วรวงศ์

ช่วยกรุณาเขียนรูปประกอบเรื่องแต่ละเรื่องทั้งเวลาที่เขียนก็กระชั้นชิดมีเวลาจำกัด ต้องขออนุโมทนาขอบพระคุณท่านทั้งสองไว้เป็นอย่างสูงด้วยความจริงใจ

อนึ่งรูปแต่ละรูปอาจจะไม่ละเอียดอ่อนหรือรูปอาจไม่กลมกลืนกับเนื้อเรื่อง การนี้เป็นมุมมองของแต่ละท่านแต่ละคนสุดแต่ใครจะมองแล้วจินตนาการขีดเขียนออกมาเป็นภาพให้ได้ประกอบเรื่องให้ท่านผู้อ่านได้พักสายตาไปในตัว นอกจากนี้คำบรรยายหรือคำคมที่ได้เขียนไว้ที่รูปนั้นมี ๒ รูปแบบกล่าวคือ

๑. ได้นำรูปพระบถ จากภาพวาดบนตาลปัตรนำลงพิมพ์และได้อัญเชิญพุทธพจน์ต่าง ๆ เขียนควบคู่กันไป

๒. ได้นำคำภาษิต คำโบราณ คำกลอน ของท่านบูรพาจารย์นำมาลงคู่กับภาพเขียนที่ท่านทั้ง ๒ ได้กรุณาวาดให้

เชื่อมั่นว่าทั้งพุทธพจน์ และ คำคม กลอน คำโบราณ คงจะต้องประทับจิตประทับใจท่านบทใดบทหนึ่งอย่างแน่นอน ทั้งนี้ต้องขอบอกทุกท่านว่าบทกลอน คำคม คำโบราณ เป็นของท่านบูรพาจารย์ทั้งสิ้นเนื่องจากผู้เขียนไม่มีความรอบรู้หรือแต่งบทกลอนได้ จึงเป็นเพียง **ครูพักลักจำมาเท่านั้นเอง** ประการสำคัญหนังสือเล่มนี้สำเร็จได้ต้องขอกราบคารวะท่านพระมหาอุดม สารเมธี วัดทองนพคุณ ที่ท่านได้กรุณาตรวจบทความข้อความอักษรวรรคตอนสุดจะตอบแทนน้ำใจไมตรีของท่านได้แต่จะขอจำน้ำใจของท่านไว้เป็นที่ประทับใจไว้ไม่รู้ลืม

คุณงามความดีที่ท่านได้จากสาระประโยชน์จากการอ่านในหนังสือเล่มนี้ ต้องขอน้อมบูชาท่านบูรพาจารย์ซึ่งท่านเหล่านั้นเป็นปรมาจารย์ของผู้เขียน อีกทั้งกำลังใจของท่านผู้อ่านเมื่อแต่ละท่านอ่านจบ หลายท่านก็กรุณาเขียนจดหมายแนะนำชี้แนะทั้งติและชมซึ่งขอน้อมรับไว้ด้วยความขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ทั้งหวังว่าท่านผู้อ่านให้กำลังใจจะได้เขียนเรื่อง **"แง่คิด"** แนวนี้นำเสนอท่านในโอกาสอันควรต่อไป ขอทุกท่านจงประสบสุขมีสุขภาพแข็งแรงชนะเหตุอุปสรรคนานัปการ ได้ด้วยหลักธรรมของพระพุทธองค์ โดยเฉพาะเรื่องของความกตัญญูรู้คุณท่านนี้สำคัญเป็นที่หนึ่งของชีวิต

พระพิศาลประชานาถ

๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

กุฎิอัตถะสุโภ
วัดสุทธาราม เขตคลองสาน
กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

สารบัญ





มาลัยพวงนี้

วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ได้รับฎีกาอาราธนาให้เข้ารับพระราชทานเป็นพระราชาคณะ นับเป็นประวัติเป็นมหามงคลที่สุดในชีวิต ในวันดังกล่าวได้ไปจัดซื้อพวงมาลัยเพื่อนำมาถวายเป็นพุทธบูชา ทั้งถวายเป็นสักการะกับท่านบูรพาจารย์ พวงมาลัยใช้ดอกมะลิดอกใหญ่คัดดอกมาร้อยเป็นพวงที่ชายร้อยด้วยดอกรัก มีดอกดาวเรืองซึ่งสื่อความหมายถึง

ความจริงใจขาวสะอาดบริสุทธิ์ เหมือนดอกมะลิ

ความรัก ความจริงใจ เหนือสิ่งอื่นใด เหมือนดอกรัก

ความเจริญรุ่งเรืองสีเหลือง เหมือนดอกดาวเรือง

การปลูกดอกมะลินับเป็นอาชีพของคนไทยอย่างแท้จริง ทั้งดอกมะลินี้ก็เป็นดอกไม้ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันมา

หลายชั่วอายุคน การปลูกดอกมะลิสมัยก่อนเมื่อเขาปลูกต้นมะลิแล้ว เมื่อจะหุงข้าวก็ต้องนำข้าวสารแช่ซาวน้ำให้สะอาด เมื่อซาวน้ำเสร็จก็จะนำน้ำซาวข้าวนั้นไปรดที่ต้นมะลิ ด้วยเหตุนี้เมื่อต้นมะลิออกดอกจะมีสีขาวสวย ดอกใหญ่เปล่งงาม มีกลิ่นหอมเย็นชื่นใจ ใคร ๆ ก็นิยมปลูก นอกจากนี้ยังนำดอกมะลินี้ไปใช้อบน้ำเชื่อม อบข้าวตู อบใบชา ทั้งยังนำดอกมะลินี้แช่น้ำดื่มกินอย่างชื่นใจ สรุปว่าดอกมะลินี้ใช้ประโยชน์มากมาย ประการสำคัญเวลาจะไปกราบขอพรหรือที่สุดของชีวิตก็ใช้ดอกมะลิลอยน้ำอบไทยไว้รดน้ำศพ ทั้งข้าบริพารก็นิยมนำดอกมะลิมาร้อยหรือเสียบไม้นำขึ้นบูชาพระ กลิ่นดอกมะลิที่บูชาพระนั้นจะส่งกลิ่นหอมให้บุคคลต่าง ๆ มีชีวิตมีความสุขกับตนเองและครอบครัว ดอกมะลินี้ยังใช้เป็นสัญลักษณ์วันแม่แห่งชาติเพื่อบูชาพระคุณแม่ ดังกล่าวนี่เป็นเรื่องของไทย ๆ

เมื่อกล่าวถึงเรื่องไทย ๆ แล้ว ยังให้คิดไปว่าสมัยก่อน ที่ชาติบ้านเมืองไทยยังไม่มีผงซักฟอก ไม่มีสบู่ ไม่มีน้ำยาล้างจาน คนไทยใช้สิ่งใดเป็นเครื่องชำระล้าง ดังกล่าวมา ดังเคยได้ยินว่า การซักผ้าเสื้อกางเกงสมัยนั้นเขาใช้มือขยี้ผลัดกับใช้ไม้ทุบเสื้อผ้ากางเกง การใช้ไม้

ทุบเสื้อกางเกงก็เป็นการทุ่นแรงขยี้ ทั้งยังให้สิ่งสกปรกออกจากเสื้อที่ซักโบราณใช้อย่างนี้ การล้างจานก็ใช้มะนาวเครื่องชำระล้างจาน น้ำมะนาวจะกัดสิ่งสกปรกทั้งไม่ให้จานช้อนมีกลิ่นคาว แม้ปัจจุบันตามร้านค้าอาหารก็ยังนิยมใช้น้ำมะนาวให้ผู้รับประทานอาหารล้างมือด้วยน้ำมะนาว ส่วนการอาบน้ำโบราณใช้มะขามเปียกถูตัวให้สะอาด หมดกลิ่นตัว ที่กล่าวมานี้ปัจจุบันก็ยกเลิกใช้ไปหลายอย่างแล้ว เช่น การซักผ้าเปลี่ยนเป็นใช้สบู่ที่ทันเห็นก็เห็นผู้ใหญ่ใช้สบู่ซันไลต์ถูที่เสื้อผ้าแล้วขยี้ให้สะอาด จากนั้นก็เปลี่ยนเป็นผงซักฟอก วิวัฒนาการเปลี่ยนไปปัจจุบันเขาใช้เครื่องซักผ้ากันแล้ว ซ้ำยังมีผงซักฟอกจากนั้นก็ใช้น้ำยาปรับผ้านุ่ม ส่วนมะนาวก็เลิกใช้มาใช้สบู่กรดแทน ปัจจุบันไม่ค่อยพบเห็นสบู่กรด สมัยที่เป็นเด็กเคยถูกจับไปอยู่สถานฝึกอบรมบางนา ๑๖ ไร่ (ปัจจุบันบ้านกรุณา) เวลาอาบน้ำเขาให้ใช้สบู่ซันไลต์ สบู่กรดใช้ล้างจาน เมื่อสบู่กรดหมดก็ใช้แกลบถูหม้อถูจานก็สะอาดดี เมื่อความเจริญเกิดขึ้นก็มีการแบ่งสรรกันว่าสบู่ชนิดใดควรใช้กับสิ่งใด ทั้งมะขามเปียกก็เลิกใช้ถูตัวเปลี่ยนเป็นใช้สบู่หอมแทนแล้วกัน วัยเด็กเมื่อวิ่งเล่นตามสวนท้องร่องฝ่าเท้าดำมาก เพราะเวลาเย็นก็จะออกมา

รวมกัน เล่นกีฬาชนิดต่าง ๆ ที่นิยมก็คือ **"วิ่งปลิดจับขโมย"** วิ่งได้ไกล ๆ เป็นการออกกำลังกายไปในตัว พอกลับถึงบ้านแม่ก็จะจับตัวอาบน้ำให้โดยใช้หินชนิดหนึ่งถูฝ่าเท้าที่ดำ ๆ เมื่อฝ่าเท้าถูกหินชนิดดังกล่าวฝ่าเท้าก็ขาวสะอาด ยุคนี้มีใครบ้างที่จะจับอาบน้ำถูตัวถูฝ่าเท้าให้? ไม่มี คงมีแต่แม่บังเกิดเกล้าเท่านั้น แต่แม่บังเกิดเกล้าแม่สมัยใหม่ แม่ที่รักสนุกมากกว่าจะให้ลูกเกิดมาก็ทำได้ไม่สนิทใจ

ย้อนกลับไปเมื่อซื้อพวงมาลัยกลับมาถึงวัดเวลาค่ำก็นำพวงมาลัยไหว้พระที่โต๊ะหมู่ ปรากฏว่าสักครู่เดียวก็มีกลิ่นมะลิที่ได้กลิ่นแล้วรู้ทันทีว่าไม่ใช่กลิ่นมะลิที่สะอาดบริสุทธิ์อย่างแต่ก่อน เมื่อได้กลิ่นดอกมะลิก็เริ่มอาการแสบตา จึงรู้ได้ทันทีว่าอาการแสบตานั้นมาจากดอกมะลินั่นเอง เพราะดอกมะลิการปลูกสมัยนี้เขาเร่งดอก ไม่ใช้น้ำซาวข้าวล้างรดที่โคนต้นกับใช้น้ำผสมกับยาฆ่าแมลง เพื่อมิให้แมลงมาตอมต้นและดอก ยิ่งไปกว่านั้นก็ใช้น้ำยาเร่งดอกฉีดที่ต้น เพื่อให้ดอกออกเร็ว ๆ เป็นการฝืนธรรมชาติ เมื่อเป็นเช่นนี้ดอกมะลิจึงไร้กลิ่นหอมดังก่อนเก่า เมื่อดอกมะลิจากเดิมขายกันเป็นลิตร ๑๐ ลิตรเรียกว่า **"หมื่นละเท่าไร"** นี่เป็นศัพท์ซื้อขายดอก

มะลิสมัยก่อนที่ปากคลองตลาด แต่ปัจจุบันดอกมะลิขายโดยการชั่งน้ำหนักเป็นกิโล ยามหน้าร้อนดอกมะลิถูก ยามหน้าหนาวดอกมะลิแพง เมื่อเป็นเช่นนี้ดอกมะลิที่จะนำมาร้อยเป็นพวงมาลัยก็ถูกแช่น้ำที่ผสมด้วยน้ำยาฟอร์มาลีน เพื่อมิให้ดอกมะลิบานเร็ว เน่าเร็ว เมื่อขายไม่หมดก็นำไปแช่น้ำแข็งเก็บไว้ขายในวันรุ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ดอกมะลิที่นำมาบูชาพระ ไหว้พระจึงมีกลิ่น เมื่อสูดกลิ่นหวังจะให้ชื่นใจกลับได้กลิ่นไม่บริสุทธิ์ แถมยังไปทำลายเนื้อเยื่อที่โพรงจมูกอีกด้วย ทั้งดอกไม้หลายชนิดก็เช่นกันถูกแช่ด้วยน้ำยาต่าง ๆ เพื่อให้ดอกไม้อยู่ทน จะเห็นได้ว่าตามโรงพยาบาล เมื่อเวลาไปเยี่ยมไข้ผู้ป่วยมักนิยมชมชอบนำดอกไม้สวย ๆ ไปเยี่ยมไข้ เมื่อผู้ป่วยรับดอกไม้เยี่ยมไข้แล้วบุคคลที่คอยดูแลผู้ป่วยหรือบุรุษพยาบาลก็จะรีบนำแจกันดอกไม้หรือช่อดอกไม้นั้น นำไปตั้งไว้นอกห้อง เพราะเหตุที่กล่าวมานี้ ดอกไม้บางชนิดไม่ได้ถูกแช่หรือฉีดด้วยน้ำยาต่าง ๆ ดอกไม้มีกลิ่นหอมทั้งเกสรดอกไม้นั้น บางชนิดก็ให้โทษกับผู้ป่วย ฝากเป็นแง่คิดเพื่อถนอมชีวิตของตนเองและผู้ป่วยเวลาไปเยี่ยมไข้

เมื่อได้กลิ่นดอกมะลิที่ผสมกับน้ำยา จึงทำให้คิดว่าหากปล่อยให้ดอกมะลิเจริญเติบโตโดยธรรมชาติ ไม่

ต้องเร่งดอก ไม่ต้องใช้น้ำยา ก็จะเป็นดีที่สุด แต่บุคคลสมัยนี้ใจร้อนต้องการได้ผลผลิตเร็ว ๆ ไม่ผิดอะไรกับเด็กหนุ่มเด็กสาวยุคนี้สมัยนี้เริ่มเร่งความเป็นหนุ่มเป็นสาวแถมพราวเสน่หาให้บุคคลหลงใหลใฝ่ฝันมันจะเข้าตำราที่ว่า **"สวยแต่รูป จูบไม่หอม"** เวลาวัยศึกษาเล่าเรียนก็ไม่สนใจไยดี กลับใส่ใจจะหาคู่รักเพื่อนคู่คิดหาเพื่อนคุยฝ่ายเพื่อนต่างเพศบางคนก็ทำตนเป็นมนุษย์เจ้าเล่ห์เหมือนหมาจิ้งจอก คอยแต่จะหลอกฟันเพื่อน เร่งวันเร่งคืนในความหวานผสมเล่ห์เหลี่ยม ในความรักที่มาพร้อมกับความใคร่จะพบเห็นเสมอที่ท้ายรถบรรทุกเขียนว่า **"เวลาทับไม่ร้อง เวลาท้องร้องให้รับ"** ต้องระมัดระวังอย่าเร่งรีบเหมือนกับผู้คนที่เร่งรีบให้ดอกมะลิได้ผลเร็วทั้งเร่งปุ๋ย เร่งดอก ผสมน้ำยากันเน่า เพื่อธุรกิจการค้าหาผลกำไร จนลืมนึกถึงอารยธรรมวัฒนธรรมของไทย หากทำได้ตามโบราณก็จะเป็นการประหยัดน้ำทั้งได้ผลดี เฉกเช่นน้ำซาวข้าวนำไปรดที่ต้นดอกมะลิได้ผลงาม หรือมิฉะนั้นก็ใช้น้ำซาวข้าวนี้ไปรดผักหนามหรือผักอื่น ๆ ก็จะเป็นการรักษาภูมิปัญญาชาวบ้านได้ ให้คงอยู่คู่เมืองไทยสืบไป

น้ำท่วมปี ๒๕๕๔

ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๔ นับเป็นปีมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแห่งประเทศไทย ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๘๔ พรรษา ประชาชนล้วนแต่ปิติโสมนัสที่จะได้จัดงานเฉลิมฉลองถวายความจงรักภักดีให้สมกับที่พระองค์ทรงสละความสุขส่วนตนเพื่อประชาชนทุกหมู่เหล่า ทั้งการฝึกซ้อมขบวนเรือพยุหยาตราให้สวยที่สุดมีแห่งเดียวในโลก ปีนี้นับเป็นปีที่มหาชนทั่วโลกรอคอยชื่นชมและดูการพระราชพิธีต่าง ๆ ในโบราณราชประเพณีของไทยแต่โบราณมา

แต่แล้วสิ่งที่ไม่คาดคิดก็เกิดขึ้นกล่าวคือ น้ำท่วมครั้งใหญ่หลากหลายจังหวัดที่ท่วมมาก ๆ ขอกล่าวว่าจังหวัดลพบุรี ผู้เขียนได้นำสิ่งของไปช่วยเหลือ ๒ วาระกล่าวคือ ที่อำเภอเมือง อำเภอท่าวุ้น น้ำขึ้นสูงถึงกับต้องใช้เรือหางยาว เรือพาย ใช้แทนรถ จังหวัดนครสวรรค์ที่อำเภอเมือง ส่วนราชการน้ำขึ้นสูง น้ำท่วมรถวิ่งไม่ได้ถนนที่รถวิ่งต้องใช้เรือสัญจรแทน ผู้เขียนได้นำสิ่งของไปช่วยวาระ ๑ ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา น้ำท่วมเกือบทุกอำเภอ โดยเฉพาะตัวเมือง เสมือนหนึ่งพม่ามันบุก

ยึดตีกรุงศรีอยุธยา น้ำท่วมเกือบทุกอำเภอ แต่ครั้งนี้ไม่ใช่พม่า มีชีวิตอยู่กับกระแสน้ำที่เชี่ยวกราก ผู้เขียนได้นำสิ่งของไปช่วยที่วัดหงษ์ อำเภอบางประหันวาระ ๑ เห็นแล้วก็สุดจะรันทดใจ จากนั้นได้ท่วมอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ทั้งนี้รวมแล้วน้ำท่วมประมาณ ๓๒ จังหวัด เสียหายย่อยยับนับแสนๆ ล้านบาท แต่ทั้งนี้ก็ต้องยอมรับว่าถึงจะท่วมอย่างไรก็ยังแพ้น้ำใจของพี่น้องชาวไทย ทั้ง ๆ ที่ประชาชนในชาติเดียวกันแบ่งแยกกลุ่มสีนั้น กลุ่มสีนี้ แต่ยามประสบภัยไม่มีพี่น้องคนไทยแบ่งเรื่องสีกัน ช่วยเหลือกันเห็นใจกันยามยาก เป็นที่น่าตื่นเต้นของชาวโลกเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ต้องกล่าวว่าคนไทยมีเลือดสีเดียวกันที่เข้มข้น ทั้งยังยึดมั่นในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นศูนย์รวมใจไทยทั้งชาติ จะกล่าวถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ ทั้ง ๆ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระวรกายขณะพักฟื้นพระวรกายประทับ ณ โรงพยาบาลศิริราช พระองค์ยังทรงช่วยประชาชนทุกหมู่เหล่า โดยการพระราชทานให้ผู้แทนพระองค์เชิญสิ่งของไปพระราชทานแก่ประชาชนที่ถูกอุทกภัยทุกจังหวัด เป็นการให้กำลังใจ ทั้งเจ้านายทุกพระองค์ก็ปฏิบัติเช่นนั้น หน่วยงานต่าง ๆ เร่งรีบช่วยกัน

กู้ภัยพิบัติครั้งสำคัญนี้ แม้ในกรุงเทพมหานครน้ำก็ท่วมเป็นบางจุดบางพื้นที่ ที่เรียกกันว่า **"น้ำท่วมถ้วนหน้า"** ใครได้รับความเดือดร้อนน้อยก็ไปช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ได้ผลกระทบมาก นี่แหละน้ำใจคนไทยที่แสดงออกให้ชาวโลกได้แลเห็นเป็นพยาน

เมื่อเขียนถึงเรื่องน้ำท่วม นอกจากประเทศไทยแล้วยังท่วมในประเทศอื่น ๆ อีกหลายประเทศ ประเทศไทยนับว่าน้ำท่วมน้อยกว่าบางประเทศ ความสูญเสียด้านชีวิตก็น้อย เมื่อเห็นเหตุเภทภัยทวีคูณในประเทศและต่างประเทศ ทำให้คิดถึงคำพยากรณ์ของความเชื่อปราชญ์ชาวจีนโบราณกล่าวว่า โลกมนุษย์นี้เขาได้แบ่งแยกออกเป็น ๙ ยุค หนึ่งยุคมี ๒๐ ปี ในปัจจุบันประเทศไทยก้าวสู่ยุคที่ ๘ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๖ ปราชญ์ชาวจีนผู้นี้พยากรณ์ว่า **"ประตูผีประตูนรกเปิดออก และเป็นยุคที่พญามังกรได้หันหน้าผัสมาสู่ตะวันออกสู่แดนเอเชีย การนี้ชาวจีนเชื่อว่า มีทั้งสิ่งอัปมงคล และสิ่งมงคลเกิดควบคู่กัน"** เป็นเหตุให้ทางประเทศเอเชียจะมีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ หลายพื้นที่แถบนี้จะมีความเจริญรุ่งเรืองอย่างรวดเร็ว ความเจริญนี้มาพร้อมกับประตูผีประตูนรกเปิดออก เมื่อเป็นเช่นนี้

วิญญาณภูตผีปีศาจจะออกมาอาละวาด ทำให้ประชาชนได้รับความทุกข์เข็ญ

ในสุริยคราสตามคัมภีร์ศาสนาพราหมณ์ ทำนายว่า โรคภัยไข้เจ็บจะเกิดขึ้นเป็นเชื้อไวรัสชนิดใหม่ ทำให้คนตายกระทันหัน และจะเกิดความสูญเสียครั้งใหญ่

ในคัมภีร์ไบเบิลเอลบทที่ ๒ ข้อที่ ๔ ทำนายไว้ "ฝูงมนุษย์จะขวักไขว่ ความเดือดร้อนจะมากขึ้น ความเสื่อมจะเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก"

ศาสดาคานิเอล กล่าวว่า **"ลูกกาบทที่ ๒ ข้อที่ ๒๕-๒๖"** ทำนายว่า "แผ่นดินจะร้อนจัด ฤดูฝนน้ำจะท่วม ฤดูหนาวจะหนาวจัด ทุกอย่างจะเกินความพอดี"

เช็คสเปียร์ พูดไว้ว่า "เมื่อขอทานเกิด ดาวหางจะไม่ขึ้น เมื่อสุริยคราสเกิดเต็มดวงก็ดี น่าจะไม่ใช่สิ่งธรรมดา ถือเป็นสิ่งที่ผิดปกติ พึงระมัดระวัง" ภายหลังจะเกิดสรรพคราส (สุริยคราสเต็มดวง) จากนั้น ๑๕ วัน จะมีจันทรคราสเกิดขึ้นอีก เหตุนี้โบราณแนะนำให้สมณะพราหมณ์ผู้นับถือศาสนาต่าง ๆ สวดขอพร เพื่อทุเลาเบาบาง

เมื่อพิจารณาดูคำกล่าวของบุคคลต่าง ๆ ก็น่าจะเห็นได้ว่าพวกเราพี่น้องผองไทยก็คงจะอยู่ในยุคที่ ๘ ใน

จำนวน ๙ ยุคที่ปราชญ์ชาวจีนกล่าวไว้ ถึงอย่างไรก็ตาม บุคคลที่เชื่อเรื่องการทำนายดังกล่าวก็ล้วนแต่หาวิธีแก้กันไว้ทั้งนั้น ในคติความเชื่อของพี่น้องชาวพุทธเชื่อกันว่า เมื่อปี ๒๕๔๗ ย่างเข้ายุคที่ ๘ ขณะเดียวกันใครจะคิดว่าเทพต่าง ๆ ก็ปรากฏให้เห็นทั่วประเทศไทยกล่าวคือ **"องค์จตุคามรามเทพ"** อุบัติขึ้นให้คนได้เห็นทั้งคนไทยและวัดต่าง ๆ ก็พลอยได้รับอานิสงส์ตามกันไป ชั่วระยะไม่กี่ปีองค์จตุคามรามเทพก็เสด็จกลับ ทำเอาผู้คนจำนวนไม่น้อยที่จะหาผลประโยชน์จากองค์จตุคามรามเทพต้องหวานอมขมกลืน จากนั้นก็หาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามความเชื่อมาป้องกันคุ้มภัย เช่น องค์ท้าวเวสสุวรรณเชื่อกันว่าเป็นเทพที่คอยรักษาชีวิตมนุษย์ตลอดถึงองค์เทพพระราหู ซึ่งอยู่ในร่างพวกอสูรจึงเป็นที่น่าเกรงขาม แต่ใครจะคิดได้กี่คนว่าเทพราหูนี้ก็คือ พระโพธิสัตว์จุติมาเพื่อบำเพ็ญโพธิญาณ ทั้งนี้ทั้งนั้นท่านผู้รู้ก็กล่าวถึงวิธีแก้เคล็ดล้างอาถรรพ์ตามคติความเชื่อมั่นเอง ก็เทพราหูมีหน้าถึง ๘ หน้า หมายถึงทิศทั้ง ๘ ทิศ ที่เทพราหูคอยคุ้มครองให้แคล้วคลาดปลอดภัยจากสิ่งทั้งปวง ทั้งพี่น้องชาวพุทธก็สวดมนต์ ฝึกสมาธิ เพื่อให้เกิดความสวัสดิมงคลกับประเทศชาติบ้านเมือง เพราะเป็นทางเดียวเท่านั้นที่จะ

ป้องกันไม่ให้ภูตผีปีศาจมาเข้าใกล้มวลมนุษย์ ฝ่ายฮินดูก็ป้องกันเพราะเชื่อว่า **"พระแม่อุมาแปลงร่างมาเป็นพระแม่กาลี"** ส่วนของพระอิศวรแปลงภาคมาเป็นพระพิราบ ฝ่ายไทยก็หารูปองค์ท้าวเวสสุวรรณมาเป็นที่ยึดเหนี่ยวเป็นขวัญกำลังใจ ทั้งนี้ประเทศไทยที่เคารพนับถือพระพุทธศาสนาก็ต้องใช้หลักธรรมในเรื่อง **"กาลามสูตร"** ความว่าพระพุทธเจ้าทรงตรัสสอนชนชาวกาลมะแห่งเกสปุตตนิคมในแคว้นโกศล ไม่ให้เชื่องมงายไร้เหตุผลตามหลัก ๑๐ ข้อ กล่าวคือ

อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการฟังตามกันมา

ด้วยการถือสืบกันมา

ด้วยการเล่าลือ

ด้วยการอ้างตำราหรือคัมภีร์

ด้วยตรรก

ด้วยการอนุมาน

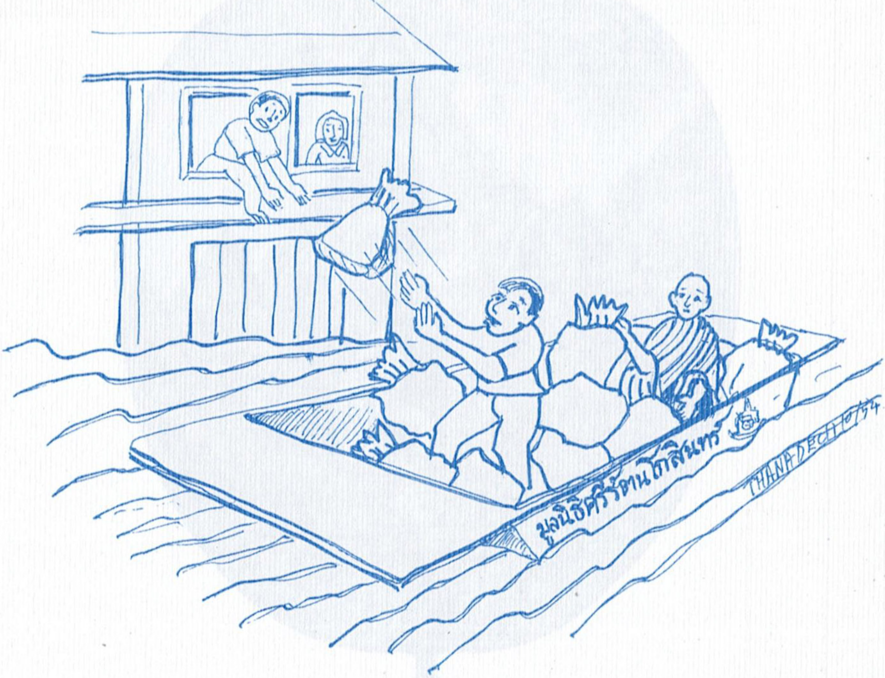
ด้วยการตริตรองตามแนวเหตุผล

เพราะเข้ากันได้กับทฤษฎีของตน

เพราะมองรูปลักษณ์น่าเชื่อ

เพราะนับถือว่าท่านสมณะนี้ เป็นครูของเรา

ดังหลัก ๑๐ ข้อนี้บุคคลพิจารณาแล้วก็จะเห็นตัว



อันความกรุณาปราณี
จะมีใครบังคับก็หาไม่
หลั่งมาเองเหมือนฝนอันชื่นใจ
จากฟากฟ้าสุราลัยสู่แดนดิน

(เวนิชวานิช)



อสาธุํ สาธุนา ชิเน

พึงชนะคนไม่ดี ด้วยความดี

ปัญญาได้บ้าง อีกประการหนึ่ง ดร.กวี อิศริววรรณ บันทึกไว้ในหนังสือเล่มหนึ่งกล่าวว่า "โปรดทราบว่าทุก ๆ อย่างจะมาถึงกับที่ท่านรอคอย บุคคลเราถ้าทำชั่วก็เท่ากับคอยสิ่งที่ชั่ว เจ้าสิ่งที่ชั่วก็จะมาถึงตัวเรา ถ้าเราทำดีก็คอยรับสิ่งที่ดี เจ้าสิ่งที่ดีก็จะมาถึงตัวเรา ถ้าเราคอยพบความทุกข์ ความทุกข์ก็จะมาอยู่กับเรา ถ้าเราคอยพบความสุข ความสุขก็จะมาอยู่กับเรา แล้วเราจะคอยพบกับอะไร?" เรื่องที่เขียนมานี้ผู้เขียนก็เชื่อมั่นว่า เทพราหูก็คือพระโพธิสัตว์ บำเพ็ญโพธิญาณ เพื่อสำเร็จตรัสรู้ในอนาคตเบื้องหน้านั้น แม้เราจะไม่เชื่อ แต่ท่านก็สอนว่าอย่าลบหลู่ จึงขอใช้พระคาถาบูชาองค์เทพพระราหูสำหรับสวดบูชาเป็นประจำทุกวัน เพื่อให้ชีวิตมีความสุขความเจริญ พ้นภัยอันตรายทั้งหลายทั้งปวง ทั้งนี้เมื่อสวดภาวนาแล้วจิตก็จะเป็นสมาธิ ที่เรียกกันว่า "สมาธิภาวนา" ท่านให้สวดพระคาถาดังนี้

พึงทำจิตให้สงบ ตั้ง นะโม ๓ จบ...

อิติปิ โส ภะคะวา พระราหู จะมัสะมิง จะ พุทธะคุณัง จะ ธัมมะคุณัง จะ สังฆะคุณัง สัพพะทุกขัง สัพพะภะยัง สัพพะโรภัง วิรัชชะเย สัพพะลาภัง ภะวันตุ เมฯ"

ดังกล่าวเรื่องน้ำท่วม ปี ๒๕๕๔ เป็นเรื่องภัย

ธรรมชาติทั้งนี้เป็นเพราะน้ำมือมนุษย์ไปตัดไม้ทำลายป่า ถมคูคลอง จึงเป็นสาเหตุให้ธรรมชาติเกิดความไม่พอดี ดังกล่าวนี้จึงขอให้พวกเราร่วมใจกันปลูกไม้ รักษาระบบนิเวศให้โลกเราเกิดความพอดี น้ำก็จะไม่ท่วม ดินก็ไม่ถล่ม พายุร้ายก็จะไม่เกิด ดังกล่าวข้างต้นนั้น ไปตรงกับนักปราชญ์ของประเทศต่าง ๆ ที่กล่าวพยากรณ์กันไว้ เราก็ต้องให้กาลเวลาเป็นเครื่องพิสูจน์ ก่อนจะพิสูจน์เรื่องเหล่านี้ พวกเราก็ต้องพร้อมสามัคคีกลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน **“ละการทำความชั่วทั้งหลายทั้งปวง ช่วยเหลือประคับประคองทำความดีร่วมกัน ทำจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ส่งจิตไมตรีต่อกัน”** เท่านี้ก็เชื่อได้ว่าเป็นชาวพุทธตั้งตนในความไม่ประมาทแล้ว



เรื่องของพระราหู

อันที่จริงเรื่องพระราหูมีเรื่องกล่าวกันหลายนัย ในที่นี้ขอกล่าวว่าพระราหูมีพี่น้องรวม ๓ คนเมื่อพ่อแม่ตายมีสมบัติ ๓ ชิ้น ๓ พี่น้องจึงร่วมกันแบ่งสมบัติในที่นั้นมอบให้พี่คนโตเลือกสมบัติที่พ่อแม่มีเป็นอันดับแรก พี่คนโตเลือกเอาขันน้ำทองคำเมื่อเลือกได้จึงกล่าวว่าขันน้ำนี้จะไว้ใช้ทำขันข้าวใส่บาตร บุญกุศลนี้เกิดชาติใดขอให้มีแสงร้อนใครเข้าใกล้ขอให้มอดไหม้เข้าไม่ถึงตน ส่วนพี่คนที่ ๒ เลือกเอาขันเงินเพื่อไว้ใช้ทำขันข้าวใส่บาตร แม้บุญกุศลที่เกิดขึ้นขอให้ตนเองเกิดภพใดยามค่ำคืนขอจงมีแสงเยือกเย็นในตัวเอง ทั้ง ๒ พี่น้องเมื่อจุติตายไปคนพี่ไปเกิดเป็นพระอาทิตย์ พี่คนกลางตายไปจุติไปเกิดเป็นพระจันทร์ ส่วนน้องคนสุดท้ายคงเหลือแต่กระบุง จึงดำริใช้กระบุงนี้ทำบุญ แม้เกิดบุญกุศล เกิดภพภูมิใดหากพบเจอพี่ทั้ง ๒ ขอให้ได้กลืนกินพี่ทั้งสองให้จงได้ ด้วยแรงอธิษฐานนี้เมื่อจุติตายไปเกิดเป็นพระราหูครั้งใดโคจรมาพบพระอาทิตย์พี่ชาย จึงได้กลืนกินจึงเป็นที่มาของ **"สุริยคราส"** แม้ยามกลางคืนพระราหูโคจรมาพบพระจันทร์จึงเป็นที่มาของ **"จันทรคราส"**



เครื่องรางของขลังทั้งราหู
หรือจะสู้เวสป้าคันเดียว



ปญฺญา นตฺถิ อฌายโต

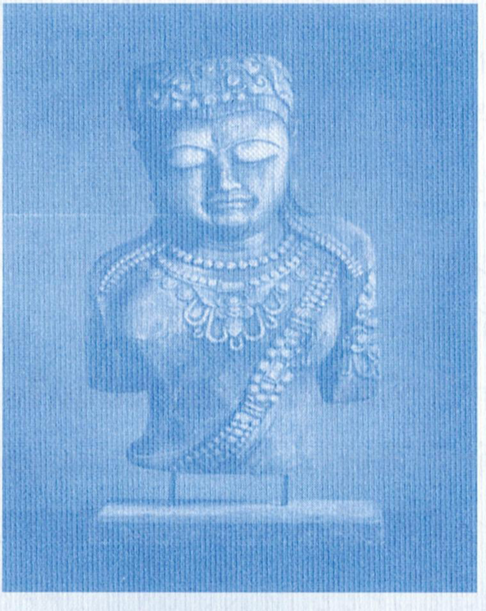
ปัญญาไม่มีแก่ผู้ไม่พินิจ

อีกสำนวนหนึ่งกล่าวว่า พระราหูไปกินน้ำอมฤต ซึ่งพระอินทร์หวงเก็บรักษาไว้ฝ่ายพระอาทิตย์และพระจันทร์นำเรื่องนี้ไปบอกพระอินทร์ เมื่อพระอินทร์ทราบโกรธพระราหูเป็นอย่างมาก พระอินทร์ใช้จักรขว้างไปที่ร่างพระราหูจึงเป็นเหตุให้พระราหู เหลือเพียงส่วนหัวเท่านั้น พระราหูจึงโกรธเคียดแค้นพระอาทิตย์พระจันทร์ยิ่งนัก เมื่อโคจรมาพบกันครั้งใด พระราหูจึงจับพระอาทิตย์กินที่เรียกว่า **"สุริยคราส"** เมื่อโคจรมาพบพระจันทร์ พระราหูก็จับพระจันทร์กินที่เรียกว่า **"จันทรคราส"** เรื่องราวเหล่านี้เป็นเพียงเสริมความรู้ความเห็นเท่านั้น

ที่จริงแล้วพระราหูนี้เป็นเทพอสูรที่มีรูปกายดุร้ายน่ากลัวแต่แท้จริงแล้วก็คือพระโพธิสัตว์บำเพ็ญเพียรเพื่อมุ่งบรรลุโพธิญาณในอนาคต ทั้งพระราหูนี้จะได้สำเร็จเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์หนึ่งว่า **"พระนารทพุทธเจ้า"** ถัดจากพระศรีอริยเมตไตรยพุทธเจ้า ด้วยเหตุนี้ชาวพุทธทั้งหลายจึงถือได้ว่า **"พระราหูนี้เป็นองค์โพธิสัตว์"** จะสำเร็จโพธิญาณเป็นหน่อเนื้อพุทธางกูรในอนาคต อีกประการหนึ่งเมื่อชาวโลกพบทุกข์เข็ญก็มักจะบูชาพระราหู องค์ท้าวเวสสุวรรณ พระพิราบ ส่วนในศาสนาฮินดู

ก็บูชา พระแม่กาลี ซึ่งเชื่อกันว่าแปลงกายมาจากพระแม่อุมาเทวี ที่ชี้ให้เห็นเรื่องนี้ก็มีเจตนาให้ผู้คนที่บูชาองค์พระราหูทราบว่า **"ในอนาคตกาลเบื้องหน้าพระราหูนี้จะสำเร็จพระโพธิญาณองค์หนึ่งขณะนี้บำเพ็ญเพียรเป็นพระโพธิสัตว์"** ที่เขียนเล่ามายืดยาวก็เพื่อต้องการให้ทุกท่านมีความจงรักภักดี กตัญญูรู้คุณผู้มีอุปการะ ให้มีน้ำใจ เพราะน้ำอะไรจะยิ่งใหญ่เท่าน้ำใจเป็นไม่มี น้ำให้ทั้งคุณและโทษ เช่น น้ำฝนเมื่อตกลงมาเก็บไว้กินอย่างนี้ให้คุณ หากตกลงมามากเกินไปเป็นเหตุน้ำท่วมให้โทษน้ำสะอาดไว้ใช้ชำระสิ่งสกปรกโสโครกน้ำเน่าน้ำนิ่งเป็นบ่อเกิดเชื้อโรค น้ำที่นิ่งอยู่ในโอ่งเหมือนกับเชื้อโรค หากน้ำไหลเวียนเพาะเชื้อโรคไม่ได้ผิดอะไรกับคน หากอยู่เฉย ๆ เท่ากับตัวเกียจคร้านไร้สติปัญญา ไม่ตื่นตัวตื่นใจหรือ จะเรียกว่า **"จิตอุเบกขาอย่างนั้นหรือ"** คนทำงานหรือแม้นแต่ปฏิบัติธรรมะต้องตื่นตัวเสมอเพื่อเสริมเพิ่มตัวปัญญาบารมี ตัวเกียจคร้านเข้าสิงสถิตในใจไม่ได้อย่างนี้เท่ากับตัวเชื้อโรคออกห่างไกลจากบุคคลที่ตื่นตัวอยู่เสมอ ประการสำคัญหากอยู่นิ่ง ๆ เฉย ๆ จะไม่ผิดแปลกจากคนที่เป็นอัมพาตกระดิกกระเดี้ยไม่ได้อย่างนั้นหรือ? เมื่อท่านอ่านเรื่องนี้ขอได้โปรดตื่นตัวตื่นใจไขว่คว้าการ

สร้างกุศลกรรมทำแต่ความดีรู้คุณท่าน ตอบแทนคุณท่าน ซื่อสัตย์ต่อแผ่นดินเกิด ปกป้องสถาบันทั้ง ๓ ไว้ให้จงดีก็พอใจแล้ว เพียงเท่านี้ก็เชื่อได้ว่า เกิดมาทั้งทีไม่เสียชาติเกิด ตายทั้งทีฝากดีไว้กับโลกอนุชนรุ่นหลังยกย่องสร้างอนุสาวรีย์ประกาศเกียรติยศชื่อเสียงระบือไกลไม่เชื่อ... ลองดู



โง่หรือฉลาด

ชายสองคนเป็นเพื่อนรัก ชอบพอคบค้าสมาคม อยู่กินด้วยมิตรภาพไมตรีรักใคร่ กลมเกลียวปรองดอง ร่วมจิตร่วมใจเป็นหนึ่งเดียวกัน เพราะความเป็นเพื่อน แม้คนทั้งสองมีความเห็นไม่ตรงกัน ในเรื่องการกระทำ คนหนึ่งทำแต่ความถูกต้องเป็นสัมมาทิฐิ ส่วนอีกคนหนึ่ง ทำแต่ความไม่ถูกต้อง เห็นผิดเป็นชอบ ที่เรียกกันว่า มิจฉาทิฐิแต่คนทั้งสองก็ไม่ขัดคอซึ่งกันและกัน เข้าตำรา ที่ว่า **"ขัดคอเสียเพื่อน ขัดใจเสียเงิน"** เมื่อคนทั้งสอง จบชีวิตลง คนที่หนึ่งสร้างแต่กุศลกรรม ทำแต่คุณ ประโยชน์ทั้งของตนเองและประโยชน์ของผู้อื่น กล่าวกัน ว่าไปจุติในสวรรค์ จะกินจะคิดสิ่งใดได้ดังความนึกคิดเป็น คิดที่ดีงาม ส่วนชายอีกคนหนึ่งประกอบแต่ทุจริต สร้าง กรรมชั่วมัวหมองให้แก่ตนเองและคนรอบข้าง เมื่อตาย ไปกลับมาเกิดเป็นหนอนในห้องส้วม

วันหนึ่งเพื่อนที่เกิดเป็นเทวดานึกถึงเพื่อนที่คบค้า สมาคมกันมานาน จึงมองหาดูว่าเพื่อนไปเกิดอยู่ที่ใด เมื่อ เห็นเพื่อนต้องไปเกิดเป็นหนอน ก็เศร้าใจถึงกับลงมาชวน เพื่อน ให้ไปอยู่กันในสวรรค์ชั้นฟ้า แทนที่เจ้าหนอนจะรู้

ซึ้งน้ำใจ เพื่อนที่มีให้กลับเศร้าโศกเสียใจว่าเพื่อนต้องไปเกิดเป็นเทวดา จะกินจะทำสิ่งใดต้องเนรมิตจึงจะได้สิ่งนั้นสิ่งนี้เป็นเรื่องยากเป็นเรื่องลำบาก เจ้าหนอนถึงกับแสดงน้ำใจไมตรีว่าเพื่อนรักเราต้องลำบาก ขอให้เจ้าเทวดาลงมาเป็นหนอนดีกว่า จะกินถึงเวลาก็มีคนมาขับถ่ายให้กิน แม้นต้องการมีคู่ก็มีมากมายไม่ต้องเหน็ดเหนื่อย มีคู่เพรียบพร้อมสมบูรณ์ ทั้งเทวดาและหนอน ทำความเข้าใจกันไม่ได้ เจ้าเทวดาจึงต้องกลับยังสวรรค์ ทั้งนี้เพราะความเห็น การกระทำของคนทั้งสองตอนเป็นมนุษย์ คนหนึ่งทำแต่ดี ไม่ใช่ดีแต่ทำ ไม่กลัวกรรมลงโทษ ไม่กลัวสังคมลงโทษ เสียทีที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ ไม่กอบโกยสร้างความดีใส่ตนเองอย่างนี้จะโทษใครกัน

แม้ในชั้นสวรรค์ก็ยังเป็นเหตุให้เทพเทวดาต้องทำสงครามกันกล่าวกันว่า เทพเทวดาท่านซึ่งชักชวนให้ผู้คนสร้างกุศลทำแต่ความดี มีผู้คนทั้งเทพเทวดาก็เชื่อฟังทำความดี เมื่อประพฤติปฏิบัติแล้วส่งผลเป็นความสุขทั้งสุขในโลกนี้และสุขในโลกหน้า เสมือนหนึ่งเป็นเสบียงติดตามเป็นเงาตามตนเอง ทั้งภพนี้ภพหน้าล้วนแต่ส่งผลเป็นความสุขทั้งสิ้น ส่วนเทวดาอีกท่านหนึ่งก็ป่าวประกาศให้ผู้คนตลอดถึงทวยเทพ ให้สร้างแต่อกุศลกรรมความ

ชั่ว ความมัวหมอง เพียงแต่สุขชั่วครั้งชั่วยาม เมื่อฝ่ายหนึ่งชวนสร้างความดีอีกฝ่ายหนึ่งชวนสร้างความชั่วมัวหมอง และแล้วเทวดาทั้งสองก็ต้องสู้รบทำสงครามต่อกันที่ท้องเรื่อง **"ธรรมาธรรมะสงคราม"** เทวดาทั้งสองต้องสู้รบกันอยู่ช้านานกว่าจะรู้แพ้ รู้ชนะ ในที่สุดธรรมะย่อมชนะอธรรม

ชายสองคนเป็นเพื่อนรักกันคนหนึ่งตาบอด อีกคนหนึ่งหูหนวก คนทั้งสองอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน ทั้งพ่อแม่ของคนทั้งสองก็เป็นเพื่อนบ้านที่ดีต่อกัน เมื่อลูกของคนทั้งสองเริ่มโตเป็นหนุ่ม ถูกผู้เป็นพ่อแม่ส่งให้ไปเรียนตำราดูช้าง ทั้งเจ้าบอดและเจ้าหนวกศึกษาเล่าเรียนตำราดูช้างจากอาจารย์มีความแม่นยำดีแล้ว อาจารย์จึงปล่อยให้คนทั้งสองกลับบ้าน เนื่องจากเรียนตำราจบสมบูรณ์ เมื่อคนทั้งสองเดินทางกลับ ระหว่างทางนั้นชายคนที่หูหนวกแต่ตาดี ก็พูดขึ้นว่าไอ้บอด เราเห็นรอยเท้าช้าง คนทั้งสองจึงแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมาจากสำนักเดียวกัน ฝ่ายเจ้าหนวกตาดีก็ทำนายว่าเป็นช้างพลายตกมัน มีงาดุร้าย น้ำหนักสองร้อยโล ส่วนเจ้าบอดเข้าไปคลำรอยเท้าช้าง เมื่อลูบคลำรอยเท้าช้างนั้นแล้วจึงพยากรณ์อย่างเดียวกันที่เพื่อนรักพยากรณ์ แต่เจ้า

บอดเพิ่มข้อหนึ่งว่า ช้างเชือกนี้ถูกยิงได้รับบาดเจ็บ เมื่อเป็นเช่นนี้ความเห็นคนทั้งสองไม่ตรงกัน จึงพากันแกะรอยเท้าช้างนั้นไป กระทั่งพบช้างเชือกนั้นนอนได้รับบาดเจ็บอยู่ที่ชายป่า เมื่อความจริงปรากฏคนทั้งสองจะกลับบ้านก็ไม่กลับแล้ว กลับชวนกันไปหาอาจารย์ที่สอนตำราดูช้าง เมื่อไปถึงเจ้าตาดีก็ต่อว่าอาจารย์ว่า อาจารย์มีอคติลำเอียง รักศิษย์ไม่เท่ากัน อาจารย์จึงถามสาเหตุว่ามีอะไรเกิดขึ้นระหว่างทาง คนทั้งสองก็เล่าให้อาจารย์ฟังถึงเรื่องเจอช้างทำนายช้างดังกล่าวข้างต้น เมื่ออาจารย์ทราบเช่นนั้นก็ไม่นึกโกรธเคืองอะไรทั้งสิ้น กลับให้เงินคนทั้งสองคนละหนึ่งตำลึง ให้ไปซื้อน้ำผึ้งใส่ไหมาให้อาจารย์ในวันรุ่งขึ้น คนทั้งสองก็รับเงินแล้วไปซื้อน้ำผึ้งมาให้อาจารย์ตามคำสั่งนั้น ตกเช้าอาจารย์ให้คนทั้งสองนำน้ำผึ้งมาให้ ปรากฏว่าศิษย์ที่ตาดีได้น้ำผึ้งค่อนไห ส่วนของศิษย์ที่ตาบอดได้น้ำผึ้งเต็มไห อาจารย์ถามว่าซื้อจากที่ไหน ได้คำตอบว่า **"ซื้อที่ร้านเดียวกัน ราคาเท่ากัน แต่ผลได้น้ำผึ้งไม่เท่ากัน"** อธิบายว่าเมื่ออาจารย์สั่งศิษย์คนที่ตาดีก็รีบไปซื้อไหจากร้านนั้น ก็ไปซื้อน้ำผึ้งใส่ไหแล้วก็กลับมานอนพัก พอเช้าก็นำไหน้ำผึ้งมาให้อาจารย์อยู่ขณะนี้ ส่วนศิษย์คนที่ตาบอด เมื่อได้เงินแล้ว



อันอ้อยตาล หวานลิ้น แล้วสิ้นซาก
แต่ลมปาก หวานหู ไม่รู้หาย
แม้เจ็บอื่น หมื่นแสน ไม่แคลนคลาย
เจ็บจนตาย เพราะเหน็บ ให้เจ็บใจ



นิสมฺม กรณํ เสยฺโย

ใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า

ก็ไปซื้อไหแล้วนำไหนั้นไปแช่น้ำอุ่นอยู่นานสองนาน จากนั้นจึงไปซื้อน้ำผึ้งใส่ไหแล้วกลับมานอนพัก กระทั่งอาจารย์เรียกให้เอาไหที่ใส่น้ำผึ้งมาให้อยู่นี้ ทั้งสองคนนี้ได้ความรู้ ได้เงินเท่ากันแต่ได้ความมีไหวพริบปฏิภาณรอบรู้คิดการกระทำไม่เท่ากัน เพราะไหใบหนึ่งดูดน้ำผึ้งจนเหลือเพียงค่อนไห ส่วนไหอีกใบหนึ่งดูดซึมน้ำไปก่อนจึงไม่สามารถดูดซึมน้ำผึ้งได้ จึงเป็นเหตุให้น้ำผึ้งเต็มไห เรื่องดังกล่าวนี้เป็นเรื่องของเฉพาะตน ครูบาอาจารย์ให้วิชาความรู้เสมอกันสุดแต่ใครจะมีแง่คิดไหวพริบชาญฉลาดไขว่คว้าความรู้นั้น ๆ ไว้ได้มากน้อยเพียงใด จึงฝากให้คิดประเทืองจิตใจ

ส่วนคนโง่เปรียบเหมือนคนตกนรกมีจำนวนมากสุดคณานับได้ ผู้คนที่ตกนรกเมื่อเห็นอาหารอยู่ก้นเหวด้วยความโหยหิวและอยากกินจึงนำไม้ยาว ๆ ช้อนอาหารนั้นกิน ปรากฏว่าอาหารนั้นไม่ถึงปาก เพราะไม้ที่ช้อนนั้นยาวมากอาหารก็ตกหล่นจากช้อนหมด อดกินเพราะอกุศลวิบากอวิชชาเข้าครอบงำจึงไม่รู้แจ้งเห็นจริงต้องโหยหิวอดอยากอยู่ร่ำไป

ส่วนคนฉลาดเหมือนคนได้ขึ้นสวรรค์เพราะมีตัววิชา มีตัวปัญญา ไตร่ตรองตามความเป็นจริงของชีวิต

เมื่อเห็นอาหารอยู่ไกลแสนไกลก็ใช้ไม้ยาวตักช้อนอาหารป้อนใส่ปากซึ่งกันและกัน ต่างคนต่างอิ่มถ้วนหน้ากัน เพราะคนมีปัญญา มีบุญการศึกษาดี จึงมีการกระทำต่างจากคนโง่ไร้เหตุผล ไร้ความนึกคิดด้วยตัวปัญญา ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ พระพุทธเจ้าจึงสอนว่า **"อัตตา หิ อัตตะโน นาโถ"** ตนแลเป็นที่พึ่งแห่งตน อย่าไปหาที่พึ่งที่อื่นเลย จงพึ่งพาอาศัยตนเองให้เต็มความรู้เต็มความสามารถก่อน จากนั้นจึงไปขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น

กรณีน้ำท่วมมากมายหลายจังหวัด อย่ามัวแต่คอยให้คนอื่นมาช่วยเรา ต้องช่วยตัวเราขนสิ่งของต่าง ๆ หนีน้ำก่อน จากนั้นสุดความสามารถของตนเองแล้วจึงขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น คนเราต้องกินข้าวให้ตนเองอิ่มก่อน จากนั้นจึงมีพละกำลัง สติปัญญา ความสามารถช่วยเหลือผู้อื่น มิฉะนั้นจะถูกเปรียบเปรยว่า **"การนั่งนอนรอวาสนา เหมือนต้นข้าวกล้าคอยฝนหน้าแล้ง หรือเหมือนสุนัขนอนรอน้ำข้าว"** เพราะน้ำข้าวสมัยนี้หายาก เนื่องจากต้มหุงข้าวด้วยหม้อไฟฟ้ากันทั้งนั้น พระพุทธเจ้า หรือ พระอรหันต์ของลูกคือ พระพ่อพระแม่ต่างก็สอนสั่งให้ต่างคนต่างช่วยเหลือตนเองทั้งนั้นแหละครับท่านผู้มีปัญญา

กวาง ๓ ตัวพี่น้องท้องเดียวกัน

ในป่าลึกแห่งหนึ่งกวาง ๓ ตัว พี่น้องท้องเดียวกัน ฝ่ายแม่กวางทั้ง ๓ ตัวนำลูกของตนเองมาเลี้ยงในป่าลึก ห่างไกลจากอันตรายทั้งปวง วันหนึ่งแม่กวางออกจากซุ้มที่อยู่ไปหากิน กวางทั้ง ๓ ตัวถือโอกาสที่แม่ไม่อยู่แยกย้ายกันออกเที่ยวไปตามลำพัง

กวางตัวที่ ๑ ออกจากซุ้มที่อยู่มาเที่ยวไกลโข เห็นลำธารน้ำก็ดีใจลงไปกินน้ำในลำธารนั้น ทันใดนั้นก็เห็นเงาของตัวเอง เห็นเขาอันงดงามที่ขึ้นอยู่บนหัวตัวเอง นางกวางน้อยตัวนี้ได้ชมความงาม เมื่อมันแลเห็นเขาอันสวยสดงดงาม มันก็วิตกเกรงว่าเขาที่ขึ้นสวยงามนั้น จะไปกระทบกับสิ่งของใดหรือกิ่งไม้เขาก็จะหักได้

ด้วยความระมัดระวังเขาจะได้รับอันตราย เมื่อเจ้ากวางน้อยขึ้นมาจากการเล่นน้ำกินน้ำอย่างสุขสบาย ทันใดนั้นเสือลายพาดกลอนได้กลิ่นสาบของกวางก็วิ่งเข้ามาหา ด้วยปฏิภาณไหวพริบของมันรู้ทันทีว่า จะมีภัยมาถึงตัวแล้ว นางกวางน้อยจึงรีบวิ่งหนี แต่ทว่าการวิ่งนั้นนางกวางน้อยวิ่งแบบช้า ๆ เพราะเกรงว่าเขาอันสวยของตนจะไปกระทบกับกิ่งไม้ วิ่งไปก็ระวังไปไม่ช้าไม่นานเสือ

ก็วิ่งไล่ตามทันตะปบเจ้ากวางน้อยกินเป็นอาหารอันโอชะ เป็นลาภปากของเสือไป

เรื่องนี้หากกวางตัวนี้เชื่อฟังคำแม่กวาง ไม่เตลิดหนีออกเที่ยวก็จะไม่พบกับชะตากรรมอย่างนี้ ประการต่อมาเมื่อว่ามีเขาสวยสดงดงาม ไม่หลงในรูปสมบัติก็จะไม่ตายเช่นนี้ ส่วนเสือนั้นเป็นเรื่องธรรมดาที่หาสัตว์เป็นอาหารตามธรรมชาตินั่นเอง

กวางตัวที่ ๒ ลงไปกินน้ำทันใดได้กลิ่นของมนุษย์ เจ้ากวางตัวนี้ก็วิ่งหนีไม่คิดชีวิต นายพรานเห็นกวางวิ่งหนีเช่นนั้น ก็วิ่งไล่ตามไป กวางวิ่งเข้าป่าลึกทั้งทึบมาก กวางหายไปไหนนายพรานจนปัญญาไม่แลเห็นแม้แต่เงาของกวางตัวนั้น ฝ่ายกวางวิ่งหนีไปยังไงก็ไม่รอดแน่ แลเห็นพุ่มไม้กอใหญ่กวางจึงหลบเข้าไปแอบที่พุ่มไม้นั้น กวางตัวนี้เมื่อเห็นนายพรานวิ่งจากไปแล้ว ก็ดีใจว่าจะรอดตายแล้ว เมื่อออกจากพุ่มไม้นั้นเห็นใบไม้เขียวสดมีใบมาก กวางจึงกินใบไม้อย่างสุขสบาย กระทั่งต้นไม้ที่ให้ชีวิตใหม่ รอดตายนั้นเหลือแต่กิ่งก้าน ลำต้น ส่วนนายพรานเมื่อวิ่งไล่กวางไม่ทัน ก็เดินย้อนกลับมายังที่เดิม เห็นต้นไม้ตอนนี้มีแต่กิ่ง ทำให้นายพรานเห็นกวางได้อย่างถนัดชัดเจน นายพรานไม่รอช้ารีบโก่งคันธนูยิงไปที่ร่าง

กวางตัวนั้นทันที กวางล้มลงขาดใจตายในที่นั้นเอง

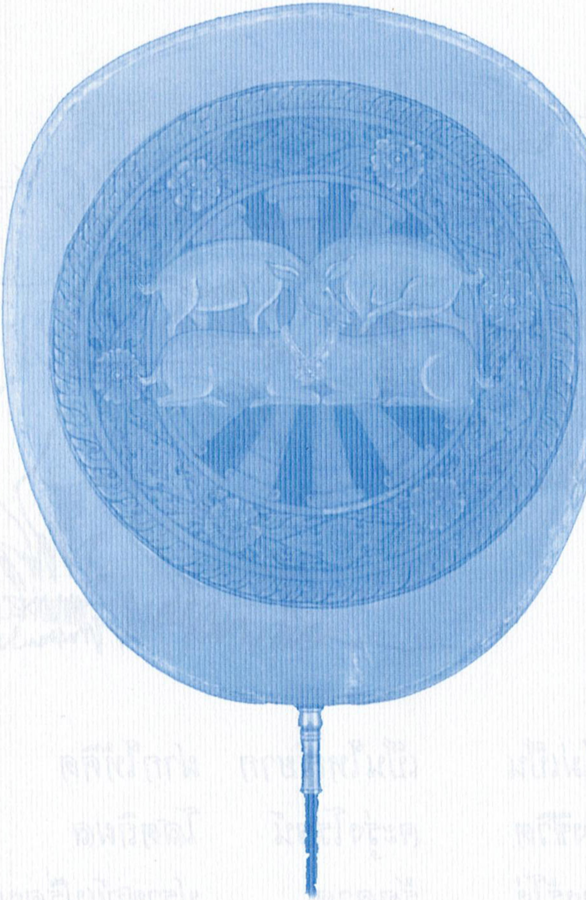
เรื่องนี้หากเจ้ากวางไม่เนรคุณทรยศกับต้นไม้ นายพรานก็คงไม่เห็นตัวกวางอย่างแน่นอน แต่เจ้ากวางเมื่อได้ที่พักหลบซ่อนตัวแล้ว พ้นภัยแล้วไม่ทันใดก็กินใบไม้จากต้นจนหมด เป็นเหตุให้ภัยมาถึงตัวเอง ทั้งไม่ฟังคำแม่กวางที่สั่งห้ามไม่ให้ออกจากซุ้มที่อยู่อาศัย ถ้าเจ้ากวางเชื่อฟังคำแม่กวางสอน ก็จะไม่พบกับชะตากรรมอย่างนี้แน่นอน

กวางตัวที่ ๓ กวางตัวนี้เมื่อลงอาบน้ำกินน้ำอย่างมีความสุข ก็ขึ้นมานอนพักอย่างสบายอารมณ์ของมัน ทันทีทันใดนั้นเสือตัวใหญ่ได้กลิ่นกวาง เสือเดินย่อง ๆ มาเพื่อจะตะปบกวางกินเป็นอาหาร ฝ่ายกวางก็ได้กลิ่นสาปเสือก็รู้ทันทีว่าภัยจะมาถึงตัวแล้ว เจ้ากวางตัวนี้ลุกขึ้นยืนอย่างองอาจประจันหน้ากับเสือ เพราะกวางมันจะหนีก็คงไม่รอดจากฝีเท้าของเสือ เมื่อยืนระหว่างกวางกับเสือฝ่ายเสือก็คิดในใจว่ายังไงก็ได้กินกวางเป็นอาหารในมื้อนี้อย่างแน่นอน แต่ก่อนที่เสือจะตะปบกวางเสือเอ่ยถามกวางว่า เขาบนหัวของเจ้าไว้ใช้ทำอะไร กวางใช้ไหวพริบอันชาญฉลาดตอบว่าเขาบนหัวมีไว้สำหรับแทงเสือกินเป็นอาหาร เสือได้ยินเช่นนั้นก็ตกใจเป็นอย่างมาก และ

เสือก็เชื่อเช่นนั้น เสือถามต่อไปว่าแล้วตามตัวที่มีจุดตามตัวเพราะอะไร ฝ่ายกวางตอบเสือว่าครั้งใดใช้เขาแทงเสือกิน เสือตายตัวหนึ่งก็จะเกิดจุดบนลำตัวจุดหนึ่ง พอกวางตอบเสร็จทันใดนั้น เสือโง่ตัวนั้นก็วิ่งหนีอย่างไม่คิดชีวิต เสือวิ่งมาไกลคิดว่าเจ้ากวางวิ่งไล่ไม่ทันแล้วจึงหยุดพัก หมาจิ้งจอกตัวหนึ่งเดินผ่านมาเห็นเสือนอนอย่างเหน็ดเหนื่อย จึงเข้าไปทักเสือ ฝ่ายเสืออาการที่ตกใจและวิ่งมาจนเหนื่อย ก็เล่าเรื่องกวางดุร้ายใช้เขาแทงเสือกินเป็นอันมากให้หมาจิ้งจอกฟัง หมาจิ้งจอกพอฟังก็รู้ความว่าเสือนั้นถูกกวางหลอก หมาจิ้งจอกเจ้าเล่ห์จึงพูดให้เสือฟังว่าถูกกวางหลอกแล้ว ด้วยเหตุนี้หมาจิ้งจอกจึงให้เสือนำไปหากวาง โดยหมาจิ้งจอกขี่ไปบนหลังเสือ เมื่อไปถึงที่พักของกวางตัวนั้น พอกวางเห็นเสือและหมาจิ้งจอกขี่คอเสือมา ก็รู้ทันทีว่าไอ้หมาจิ้งจอกเจ้าเล่ห์มันรู้ทันแล้ว กวางจึงตั้งสติใช้ปัญญาทักทายไปว่า ขอบใจไอ้หมาจิ้งจอกเพื่อนยากที่หลอกเสือมาให้เรากินในวันนี้ และในวันพรุ่งนี้อย่าลืมหาเสือมาให้กินอีกนะเพื่อนยาก พอเสือได้ยินกวางร้องทักหมาจิ้งจอกเสือถึงกับโกรธมาก สะบัดและตะปบหมาจิ้งจอกตกลงมาจากหลังเสือและกินเป็นอาหาร จากนั้นเสือก็วิ่งหนีเจ้ากวางน้อยเข้าป่าไปอย่างไม่คิดชีวิต



โง่ไม่เป็น　　เป็นใหญ่ยาก　　ฝากให้คิด
ทางชีวิต　　จะรุ่งโรจน์　　โสตถิผล
ต้องรู้โง่　　รู้ฉลาด　　ปราชญ์เปรื่องตน
โง่สิบหน　　ดีกว่าเบ่ง　　เก่งเดี๋ยวเดียว



ทุกฺโข พาเลหิ สํวาโส อมิตฺเตเนว สพฺพทา

อยู่ร่วมกับพวกพาลนำทุกข์มาให้เสมอไป

เหมือนอยู่ร่วมกับศัตรู

เสือโง่อดกินกวาง เจ้ากวางรอดตายได้เพราะใช้สติปัญญาของตัวเอง หมาจิ้งจอกต้องตายเพราะให้เสือไปกินกวาง

เรื่องนี้ชี้ให้เห็นไม่ว่าคนหรือสัตว์ย่อมรักตัวกลัวตายด้วยกันหมดทั้งนั้น แต่เหตุการณ์เฉพาะหน้าต้องมีสติคู่กับปัญญาจึงจะสามารถแก้ไขสถานการณ์ได้ หากกวางตกใจขาดสติปัญญาก็ตกเป็นอาหารของเสืออย่างแน่นอน มนุษย์ก็เช่นกันต้องมีสติปัญญารู้รักษาตัวเองให้รอดปลอดภัย อย่าตกใจเมื่อมีภัยมาอยู่ข้างหน้าต้องใช้วิธีใจดีสู้เสือ ประกอบกับเสือก็ช่างโง่แสนโง่ที่ถูกหลอกอย่างสิ้นเชิง มุมกลับเจ้ากวางตัวนั้นมันยังไม่ถึงที่ตายวายชีวีจึงแคล้วคลาดปลอดภัยได้ กวางทั้ง ๓ ตัวมีแม่ตัวเดียวกันยังมีไหวพริบที่แตกต่างกันออกไป ตัวไหนโง่ก็ถูกฆ่ากินเป็นอาหาร ตัวไหนฉลาดมีไหวพริบก็รักษาชีวิตไว้ได้ แล้วมนุษย์จะมีวิสัยทัศน์ที่ชาญฉลาดแบบ **"คดในข้อ งอในกระดูก ปากปราศรัยน้ำใจเชือดคอ"** เอาดีใส่ตัว โยนชั่วให้ผู้อื่น แม้จะเอาตัวรอดได้ในวันนี้แต่วันหน้าไม่รอดแน่นอนเพราะกฎแห่งกรรมมีจริง ทั้งกรรมจำแนกให้ปวงมนุษย์ดีหรือเลวตามการกระทำนั้น ๆ ของสัตว์นั่นเอง เรื่องดังกล่าวมานี้จะได้แง่คิดมากน้อยเพียงใด ก็สุดแต่สติและปัญญาของท่านจะพึงพิจารณาเอาเอง.

จงรัก-ภักดี

เรื่อง **"จงรัก-ภักดี"** นี้ ได้เคยเขียนในหนังสือแง่คิดเล่มก่อน ๆ มาแล้วโดยยกตัวอย่างนำเรื่องพระยาพิชัยดาบหักแสดงความจงรักภักดีในชื่อเรื่องเดียวกันนี้จะนำเรื่องตำนานมาเสนออีกแง่มุมมองหนึ่ง ขอย้อนความเรื่องพระยาพิชัยดาบหักเพื่อประกอบเรื่องกล่าวคือ

ครั้งนั้นพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทราบความว่าเสด็จในกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท ตอนที่กลับจากศึกสงครามเมืองเขมรทั้งพิเคราะห์ร่วมกันสองพี่น้องได้ความว่า พระเจ้าตากสินที่ทรงผนวชอยู่ขณะนี้มิใช่พระเจ้าตากองค์จริง ดังนั้นจึงสั่งให้นำตัวพระเจ้าตากสินไปสำเร็จโทษ เมื่อสำเร็จโทษเรียบร้อยแล้วพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกสั่งให้คนไปเรียกตัวพระยาพิชัยดาบหัก เจ้าเมืองพิชัยทหารคู่กายของสมเด็จพระเจ้าตากสินเข้าพบ จากนั้นทรงถามว่า บัดนี้สมเด็จพระเจ้าตากสินเสด็จสู่สวรรคาลัยแล้ว จะมีความคิดเห็นเป็นอย่างไร พระยาพิชัยดาบหักกราบว่า ตนมีลูกชายเพียงคนเดียวหวังให้รับใช้ในราชการของพระองค์ทั้งขอฝากให้พระองค์ชุบเลี้ยงสืบไป



ดวงดาวมันไม่มีแสงในตัวเอง

ดาวต้องอาศัยแสงจากดวงจันทร์

จึงจะส่องแสงให้ดาวมีแสงประกาย

สวยงามในตัวเองฯ



ธีโร จ สุขสํวาโส ญาตีนํว สมาคโม

อยู่กับนักปราชญ์นำสุขมาให้

เหมือนกับสมาคมกับญาติ

(ข้อความนี้ให้ชื่อว่าจงรัก) ส่วนตัวเองขอไปรับใช้สมเด็จพระเจ้าตากสินบนสวรรคาลัย เมื่อเป็นความต้องการนี้ สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก จึงให้ทหารนำตัวไปประหารชีวิตแล้วนำศพไปฝังที่วัดราชคฤห์ ตามประสงค์ต่อไป (ข้อความตรงนี้ให้ชื่อว่าภักดี) รายละเอียดมีในหนังสือแง่คิดเล่มก่อน

ตามตำนานเรื่องของเทพ ๆ กล่าวเรื่องเกียรติมุขซึ่งมีหน้าที่จับพระราหูกินเป็นอาหาร วันหนึ่งพระอินทร์มีความพิโรธโกรธพระราหูสุดจะให้อภัยได้ดังนั้น พระอินทร์จึงสั่งให้องค์เกียรติมุขซึ่งมีหน้าที่จับพระราหูกินเป็นอาหารอยู่แล้วให้จับพระราหูกินโดยเร็ว เกียรติมุขจับพระราหูได้กำลังจะขบเคี้ยวกินเป็นอาหาร ฝ่ายพระราหูรักตัวกลัวตายเหมือนกัน ร้องขอชีวิตกับพระอินทร์ขอให้ไว้ชีวิตสักครั้ง พระอินทร์เกิดความสงสารสั่งให้เกียรติมุขไว้ชีวิต ฝ่ายเกียรติมุขจึงร้องถามพระอินทร์ว่า ตนเองมีหน้าที่จับพระราหูกินเป็นอาหาร หากไม่ได้กินพระราหูแล้ว จะให้ไปกินอะไรเป็นอาหาร พระอินทร์จึงตอบไปว่า **"ก็กินตัวเองเป็นอาหารซิ"** เพียงเท่านี้เกียรติมุขก็กินเนื้อตัวเองเป็นอาหารทันที พระอินทร์เห็นเช่นนั้นกล่าวว่า **"เกียรติมุขนี้มีความจงรักภักดียิ่งนัก"** ยากจะหา

ใครมาเสมอเหมือนเมื่อเกียรติมุขกินเนื้อตัวเองเหลือเพียงท่อนหัวพระอินทร์ก็ให้หยุดกิน จากนั้นพระอินทร์ต้องการให้ผู้คนรับรู้ถึงความซื่อสัตย์จงรักภักดีของเกียรติมุขให้ปรากฏในพื้นปฐพีตลอดกาลนาน ด้วยเหตุนี้พระอินทร์จึงให้นำเอาส่วนหัวของเกียรติมุขที่เหลืออยู่ไปติดไว้ที่ซุ้มประตูหน้าโบสถ์ซุ้มประตูหน้าต่าง จึงเป็นที่มาของเรื่องจงรักภักดีของเกียรติมุข เรื่องดังกล่าวในศาสนาพุทธ ศาสนาฮินดู ศาสนาพราหมณ์ จึงมีรูปเกียรติมุขติดประดับให้ปรากฏอยู่ตราบเท่าทุกวันนี้



เคราะห์ซ้ำ กรรมซัดป้านุ่น

ป้านุ่นเป็นหญิงชราเลิกกับสามีเนื่องจากโรคภัยไข้เจ็บโดยเฉพาะโรคไต ป้านุ่นหวังเพียงอย่างเดียวก่อนจะตาย ขอให้ได้บวชลูกชายหรือเห็นชายผ้าเหลืองก็เป็นที่ดีใจแล้ว สำหรับโรคไตนี้เมื่อสังเกตว่าเป็นโรคกรรมโรคเวรก็คงไม่ผิด เช่นหลายรายเมื่อผู้หญิงเป็นโรคไตผู้ที่เป็นสามีจำนวนไม่น้อยก็ทิ้งภรรยาไปมีบ้านเล็กบ้านน้อยก็มากอยู่ แต่พอผู้ชายฝ่ายสามีเป็นโรคไตผู้เป็นภรรยาต้องช่วยเหลือรองรับอารมณ์ของสามีอยู่เนืองนิตย์ จึงกล่าวว่าเป็นโรคเวรโรคกรรม บุคคลที่เป็นโรคไตเมื่อแพทย์เจาะตรงคอก็ได้รับทุกข์ทรมานไม่น้อย จากนั้นแพทย์ก็จะทำเส้นเลือดที่แขน เพื่อเป็นที่สูบเลือดออกจากร่างกายนำออกมาล้างที่เครื่องฟอกเลือด คนหนึ่ง ๆ ต้องใช้เวลาในการฟอกเลือดนานถึง ๔ ชั่วโมง ด้วยเหตุนี้ท่านผู้อ่านโปรดรักษาสุขภาพร่างกายให้ห่างไกลโรคภัยไข้เจ็บเป็นดีที่สุด คนที่ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บนับเป็นลาภอย่างยิ่งพระพุทธองค์ทรงรับรองอย่างนี้

ป้านุ่นมารับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่มูลนิธิศรีรัตนโกสินทร์ อันเป็นเวลานานปีสถานภาพ

ของป้านุ่นยากจน วันหนึ่งป้านุ่นได้มาพบและบอกว่า **"จะบวชลูกชายก่อนตาย"** ป้านุ่นพูดไปน้ำตาก็ไหลออกมาทั้งเล่าชีวิตที่รันทด ทั้งยากจนประกอบกับหมดเรี่ยวแรงจะไปทำมาหากินแล้ว อยู่ไปวัน ๆ เท่านั้นเอง เมื่อเป็นเช่นนี้จึงช่วยสงเคราะห์จัดการเรื่องบวชลูกชายป้านุ่นให้เป็นที่เรียบร้อยเป็นที่น่าโมทนา เมื่อลูกชายป้านุ่นลาสิกขาบทไป ก็ปล่อยให้ป้านุ่นเผชิญเวรกรรมอยู่ตามเดิมเหมือนกับลูกชายป้านุ่นนั้นไม่ได้บวช ยิ่งเพิ่มความเศร้าใจให้กับป้านุ่นเป็นทวีคูณ สำหรับป้านุ่นผู้นี้มาฟอกเลือดล้างไตแต่ละครั้งจะมีเงินมาช่วยที่ห้องล้างไตร้อยบาทหรือสองร้อยบาทตามมีตามเกิดเป็นอย่างนี้ประจำ เคยถามป้านุ่นว่าได้เงินมาจากไหน ป้านุ่นตอบว่าเก็บผักบุ้งผักตำลึงทั้งเก็บของเล็ก ๆ น้อย ๆ พอขายได้เลี้ยงชีพตามอัตภาพความเป็นอยู่

วันหนึ่งป้านุ่นถึงคิวฟอกเลือด แต่ป้านุ่นก็ยังไม่มา เจ้าหน้าที่รอคอยการมาของป้านุ่นตั้งแต่เช้าจนล่วงเลยจะหมดเวลาคิวฟอกเลือดไม่มีวี่แววว่าป้านุ่นจะมาสักที วันนั้นผู้ที่มาฟอกเลือดรอบถัดไปจากป้านุ่นก็ได้มาบอกว่าเห็นป้านุ่นนั่งร้องไห้อยู่ที่กลางซอย เจ้าหน้าที่ห้องล้างไตจึงได้รีบออกไปดูก็พบหญิงชราแก่ ๆ นั่งร้องไห้



ผู้มีเกียรติแท้ประหยัด มารยาท
ไม่หยิ่งเย่อเผยอประกาศ เกียรติกล้า
แมลงป่องดอกจงอาจ หางเชิด บ่อยนอ
ผู้ที่ชอบเบ่งบ้า บ่งแล้วหน้าเชียว

(จากใจ “ไขคำคม” ของ ช. ชมธวัช)



อปฺปมตฺโต หิ ฌายนฺโต ปปฺโปติ วิปุลํ สุขํ
ผู้ไม่ประมาทพินิจอยู่ ย่อมถึงสุขอันไพบูลย์

หมดอาลัยตายอยาก หญิงคนนั้นไม่ใช่ใครที่ไหนคือป้านุ่นคนไข้ฟอกเลือดล้างไตของมูลนิธิฯ เมื่อเจ้าหน้าที่ซักถามจึงสรุปได้ใจความว่า ฝนตกหลายวันป้านุ่นออกเก็บผักเก็บของเก่า ๆ ไปขายไม่ได้ ป้านุ่นจึงตัดสินใจขึ้นไปนั่งบนสะพานลอยนั่งขอทานได้เศษสตางค์มามากบ้างน้อยบ้าง ซึ่งทุก ๆ ครั้งป้านุ่นมีเพียงเศษสตางค์มาช่วยค่าใช้จ่ายเป็นปกติอยู่ ไม่มีใครเฉลียวใจสักนิดว่า ป้านุ่นได้เศษสตางค์มาจากไหน ทั้ง ๆ ที่ทุกคนก็ทราบดีว่าป้านุ่นช่วยตัวเองเกือบจะไม่ได้ทั้งลูกทั้งสามีก็ทิ้งป้านุ่นไปอย่างไม่ไยดี ความทุกข์ทรมานทางด้านจิตที่ไหมลงที่ป้านุ่นก็มากพออยู่แล้ว ความแตกต่างกันที่ห้องฟอกเลือดล้างไตมีผู้ป่วยวันละร้อยกว่าราย ส่วนมากคนไข้จะมีญาติมาเป็นเพื่อนเพื่อดูแลยามเจ็บป่วย แต่ตรงกันข้ามกับป้านุ่นไม่มีใครมาดูแลทิ้งให้โดดเดี่ยวอยู่ตามลำพัง เป็นชีวิตที่เศร้ากว่าผู้ป่วยโรคไตรายอื่น ๆ วันนั้นสอบถามได้ความเพิ่มเติมว่า จากเวลา ๑๘.๐๐ น. เวลาเย็นป้านุ่นนั่งขอทานอยู่บนสะพานลอยได้เงินมาไม่มากประมาณร้อยกว่าบาทเห็นจะได้ เวลาต่อมาขณะที่ป้านุ่นนั่งรอสายทานน้ำใจจากผู้ที่สัญจรไปมาบนสะพานลอยอยู่นั้น สิ่งที่เกิดขึ้นกับป้านุ่นอย่างไม่มีปี่มีขลุ่ย ป้านุ่นถูกจับ

เนื่องจากเจ้าหน้าที่ออกจับผู้เร่ร่อนขอทาน ป้านุ่นเล่าต่อไปว่าเจ้าหน้าที่ ๒ คนจับแขนป้านุ่นขึ้นรถสองแถวไป ป้านุ่นได้แต่ยกมือไหว้ขอความเห็นใจจากเจ้าหน้าที่ ไม่มีคำตอบจากปากเจ้าหน้าที่แม้แต่คำเดียว เมื่อรถวิ่งไปได้ระยะหนึ่ง เจ้าหน้าที่ทั้งสองคนก็ยึดเงินของป้านุ่นไปหมด รวมทั้งภาชนะขอทาน จากนั้นก็ปล่อยป้านุ่นลงจากรถไป ชีวิตป้านุ่นหมดสิ้นอีกวาระหนึ่งพบชะตากรรมที่ซ้ำเติมป้านุ่นเช่นนี้

ด้วยเรื่องดังกล่าวข้างต้นนี้จึงเป็นเหตุที่ทำให้ป้านุ่นไม่กล้ามาฟอกไตที่มูลนิธิฯเพราะขาดเงินที่จะนำมาช่วยเหลือสนับสนุนเมื่อมาใช้บริการ ทั้ง ๆ ที่ห้องล้างไตของมูลนิธิฯ แห่งนี้ก็ช่วยเหลือผู้ยากดีมีจนอย่างต่อเนื่องก็ตาม ป้านุ่นก็ยังมีจิตสำนึกในความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเข้าทำนองว่า **"มูลนิธิช่วยป้านุ่น ป้านุ่นช่วยมูลนิธิฯ"** ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หากบุคคลที่ทำกับป้านุ่นเช่นนี้จะรู้ว่าชีวิตของป้านุ่นหญิงแก่ ๆ คนหนึ่งที่หมดทางไปหมดที่พึ่งสิ้นหวังอยู่ไปวัน ๆ เพื่อรอการจากไปอย่างไม่มีวันกลับ เช่นนี้หากเขารู้ความจริงเขาจะเป็นคนซ้ำเติมชีวิตป้านุ่นมากน้อยแค่ไหนลองคิดดูเถิด จากวันนั้นถึงวันนี้ป้านุ่นก็ยังใช้ชีวิตฟอกเลือดล้างไตอยู่ที่มูลนิธิฯ

กระทั่งเพื่อน ๆ ผู้ที่ฟอกเลือดล้างไตที่เดียวกับป้านุ่นได้ล้มหายตายจากไปตามสภาวะของโรคนับสิบกว่าราย แต่ชีวิตของป้านุ่นก็ยังคงใช้เวรกรรมต่อไป ทั้งยังไม่มีคำตอบจากสวรรค์ว่า **"เมื่อไรจะถึงคิวตายจากไปของป้านุ่น"** แต่ถ้าป้านุ่นได้หมดเวรหมดกรรมไปจริง ๆ ใครหนอจะทำจะจัดการทำศพให้ป้านุ่น คำตอบว่า มูลนิธิฯ รับเป็นเจ้าภาพอย่างแน่นอน แต่ถ้าป้านุ่นเดินทางมาไม่ถึงมูลนิธิฯ ใครเล่าจะนำร่างไร้วิญญาณของป้านุ่นมาสู่วัดสุทธาราม โธ่เอ๋ยชีวิตหนอชีวิต ช่างเคราะห์ซ้ำกรรมซัดวิบัติเป็น ทำไมต้องมาเกิดกับหญิงชราผู้น่าสงสารที่ชื่อว่า "ป้านุ่น" นี้ด้วย สวรรค์ช่วยตอบที



ธรรมชาติ-ธรรมะ

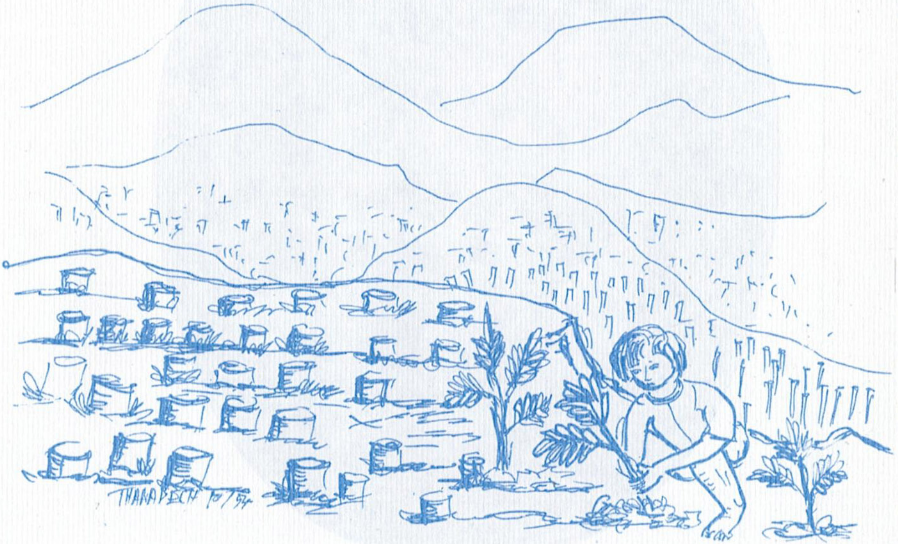
ที่จริงแล้วธรรมชาติอุบัติขึ้นกี่ร้อยล้านปีหามีผู้ใดหยั่งทราบไม่ ธรรมชาตินี้ย่อมให้แต่สิ่งที่ดีงามกับมวลมนุษยชาติสุดจะหาประมาณมิได้ วันคืนล่วงลับดับสลายหายสูญไปไม่รู้กี่ร้อยล้านปีเช่นกัน เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะอุบัติขึ้น ณ ชมพูทวีปแห่งศากยวงค์ ทรงออกค้นหาสัจธรรมความจริงของชีวิต ในที่สุดทรงค้นพบความจริงคือธรรมชาติการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป เป็นธรรมชาติของเหล่าสรรพสัตว์ทั้งหลาย จึงพอสรุปใจความว่าธรรมชาติคือ ธรรมะและธรรมะก็คือธรรมชาติ เจ้าชายสิทธัตถะเมื่อค้นพบความจริงของชีวิตที่เรียกกันว่า **"ตรัสรู้"** เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงสั่งสอนเวไนยสัตว์ให้เอื้อเฟื้อเกื้อกูลซึ่งกันและกันไม่เอารัดเอาเปรียบ ไม่ยกตนข่มท่าน ไม่มีความเย่อหยิ่งจองหอง ไม่พูดเสียดสีใส่ร้ายป้ายสีให้ผู้ใดผู้หนึ่งได้รับความเสื่อมเสีย ทั้งยังสอนให้เห็นอกเห็นใจผู้คนที่ด้อยโอกาส ช่วยเหลือซึ่งกันและกันยามตกทุกข์ได้ยาก ทั้งชีวิตมนุษย์นั้นจะอยู่กันอย่างมีความสุข ขณะเดียวกันผู้ที่อยู่รอบข้างได้รับความเดือดร้อนนั้นเป็นไปไม่ได้ ต้องเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน

ดังกล่าวมานี้คำสั่งคำสอนของพระพุทธเจ้าจึงเปรียบได้ว่า **"ข้อธรรมข้อหนึ่งประดุจเพชรเม็ดงามเม็ดหนึ่ง ส่วนคำสั่งสอนที่ไร้สาระให้ผู้คนเอาเปรียบกัน ประดุจหนึ่งทรายในกำมือ จึงเปรียบเทียบได้กับธรรมะไม่ได้แม้แต่น้อยฉะนี้แล"** ท่านผู้รู้ได้รจนารำพันสอนว่าทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จึงจะเอื้ออำนวยโสตถิผลได้บุญมาก ท่านกล่าวว่า สร้างสะพาน ขุดสระน้ำ ปลูกต้นไม้ เมื่อมีผู้คนมาใช้ครั้งใด ได้ประโยชน์ได้บุญทุกครั้งไป เหมือนอย่างนกเมื่อถูกจับขังในกรง ไม่เห็นนภากาศท้องฟ้าก็สิ้นหวังไร้ซึ่งอิสรภาพคอยแต่ว่าจะมีโอกาสเมื่อใด ฉันใดก็ตาม ปลาเมื่อถูกจับขึ้นมาจากน้ำ ก็รอคอยแต่คำพิพากษาว่าจะตายเมื่อใด หรือขาดน้ำขาดอากาศเมื่อใดก็ตายเมื่อนั้น โธ่! อนิจจาเอ๋ย เกิดมาเพื่อเป็นอาหารของมนุษย์ ผู้มีจิตใจสูงส่งเพียงเท่านี้หรือ โธ่! ชีวิตของปลาก็เท่านี้ ฉันใดก็ตาม

เมื่อมนุษย์คนหนึ่ง ถูกคู่ต่อสู้จับได้ในน้ำถูกคู่ต่อสู้จับหัวกดน้ำ ถ้าจะถามว่าขณะที่ชายคนนั้นถูกจับเอาหัวกดน้ำอยู่นั้น เขาต้องการอะไรมากที่สุด? ชายคนนั้นคงต้องตอบว่า **"ต้องการอากาศหายใจมากที่สุด"** เพราะเหตุนี้ไม่ว่าสัตว์มนุษย์ หรือสิงสาราสัตว์เมื่อถึงเวลานั้น

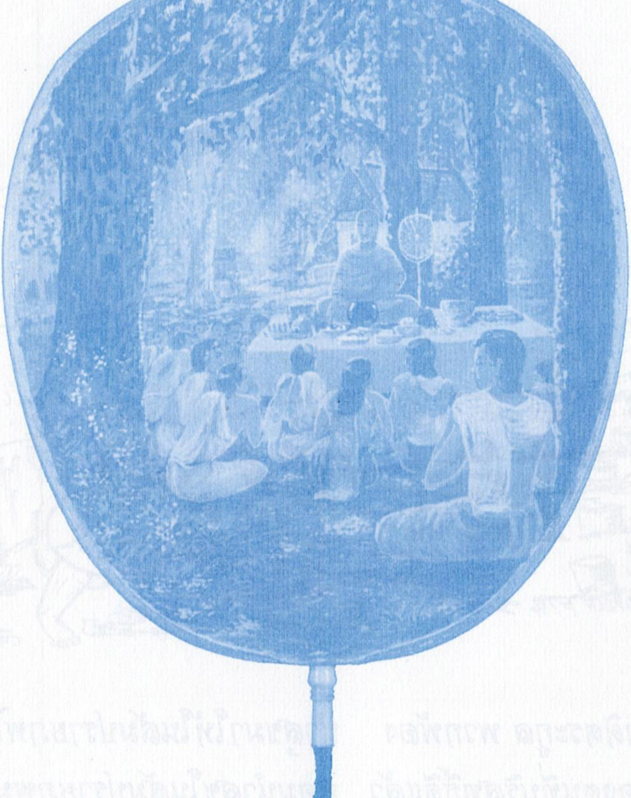
ย่อมต้องการอากาศหายใจ ทั้งต้องการอิสระมากที่สุด อีกทั้งยังต้องดิ้นรนเพื่อให้ชีวิตอยู่รอดไม่ว่าเราไม่ว่าเขา แต่ก็แปลกจริง ๆ ที่ยังมีเพื่อนมนุษย์ที่คิดฆ่าตัวตาย คนที่คิดฆ่าตัวตายเป็นคนที่สิ้นหวัง แต่มนุษย์อยู่ได้ด้วยความหวัง ทั้งที่ความหวังนั้น อาจเป็นความหวังลม ๆ แล้ง ๆ แต่ก็ยังดีที่มีความหวัง เมื่อเป็นเช่นนี้ธรรมชาติให้ความเป็นธรรมที่สุดกับมนุษย์ ให้อากาศเท่าเทียมกันไม่เลือกชั้นวรรณะ ไม่ว่าคนหรือสัตว์เดรัจฉานธรรมชาติให้อากาศเท่าเทียมกัน **มนุษย์จึงจำเป็นต้องขยันเมื่อต้องการอากาศหายใจ** การที่ได้อากาศหายใจจึงต้องขอขอบใจธรรมชาติที่ให้กับเรา

การที่มนุษย์ทำลายธรรมชาติ ตัดไม้ทำลายป่านับชั่วอายุคนมาแล้ว ธรรมชาติคงเจ็บปวดไม่รู้จะไปเรียกร้องขอความเป็นธรรมจากใคร จากการตัดไม้ทำลายป่าจากวันเป็นเดือน จากเดือนเป็นปี หลาย ๆ ปีหลายชั่วอายุคน น่าจะคิดว่าต้นไม้ต้นหนึ่งใช้ระยะเวลาในการปลูกแต่ละต้นนานนับสิบปี นับร้อยปี แต่พอใช้เครื่องจักรกลตัดโค่นต้นไม้ใช้ระยะเวลาเพียงไม่กี่นาที ไม่นานนักต้นไม้ก็คงจะหมดป่า เหลือแต่ต้นไม้ต้นเล็ก ๆ ที่เหล่าชาวบ้านปลูกเสริมเติมเพื่อให้ได้ระบบนิเวศแต่ก็โตไม่ทัน มาบัดนี้



เวทมนต์ ชาติตระกูล พวกพ้อง นำสุขมาให้ในสัมปรายภพไม่ได้
ส่วนศีลของตนที่บริสุทธิ์ดีแล้ว ย่อมนำสุขในสัมปรายภพมาให้ได้

นี่คือหลักความจริง คือ ธรรมะ-ธรรมชาติ



ธมฺโม สุจิณฺโณ สุขมาวหาติ

ธรรมที่ประพฤติดีแล้วนำความสุขมาให้

ผู้ที่ตัดไม้ทำลายป่าล้วนก็ล้มหายตายจากกันไป ไม่เห็นมีใครหอบหิ้วไม้งาม ๆ ไปยังโลกหน้าได้สักคน จึงกล่าวได้ว่า "บรรพชนทำลายป่าไม้" มาปัจจุบันธรรมชาติมาทวงธรรมชาติคืน มาเรียกร้องขอความเป็นธรรมจากคนรุ่นนี้สมัยนี้ สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุให้น้ำท่วม น้ำหลาก ดินโคลนถล่ม ทำให้ทรัพยากรสูญเสียเป็นอันมาก

หากพวกมนุษย์มีความยั้งคิดสักนิด คิดเรื่องรุกขเทวดา คิดเรื่องผีป่า สิ่งเหล่านี้ไม่เห็นตัวไม่เห็นตน แต่ตำนานทางพุทธศาสนาก็กล่าวไว้หลายแห่ง เช่น พระภิกษุไปตัดไม้เป็นเหตุให้ถูกแขนลูกเทวดา ด้วยเหตุนี้พระพุทธองค์จึงทรงรับสั่งห้ามภิกษุตัดไม้เป็นต้น แต่ก็น่าคิดว่าตามพระวินัยห้ามพระภิกษุตัดไม้เป็นของเขียวเป็นพืชคาม แต่ในพระวินัยไม่เคยห้ามภิกษุปลูกต้นไม้ แสดงให้เห็นว่าพระพุทธเจ้าทรงมองเห็นและหยั่งรู้กาลไกลถึงระบบนิเวศ ทั้งยังคิดถึงเรื่องรุกขเทวดา ผีป่า ถ้าเชื่อมั่นก็คงจะช่วยการตัดไม้ทำลายป่าได้มิใช่น้อย มนุษย์เรานี้ยิ่งรุกล้ำก้ำเกิน ตัดไม้ทำลายป่ามากเท่าใด ความโหดเหี้ยมอำมหิตก็จะมาเยือนมนุษย์มากขึ้นเท่านั้น เมื่อประเทศไทยต้นไม้มากระบบป่าสมบูรณ์มากเท่าใด ภัยธรรมชาติก็จะลดน้อยลงมากขึ้นเท่านั้น อย่าลืมว่าต้นไม้

ทำให้อากาศดี ช่วยขจัดมลภาวะที่เป็นพิษ ต้นไม้ตายแทนมนุษย์จึงเห็นต้นไม้ตามเกาะกลางถนนมีแต่ฝุ่นละออง เกรอะกรังไปด้วยน้ำมันที่เป็นพิษเสีย ต้นไม้เป็นผู้รับชะตากรรมแทนมนุษย์ เมื่อมนุษย์ปลูกป่า ไม่ทำลายป่า อีกทั้งป่าก็เป็นที่อยู่ของเหล่าสิงสาราสัตว์นานาชนิด เช่น งูกินหนู เพราะหนูกินต้นข้าว พังพอนไล่งู เพราะไม่ถูกกัน นกเหยี่ยวกินงู เป็นต้น ที่ชี้ให้เห็นนี้หากประเทศชาติบ้านเมืองของเรา ช่วยกันดูแลปลูกป่าจะเป็นเหตุให้มนุษย์คืนธรรมชาติให้อยู่คงเดิม ในโอกาสนี้ขอเพียงว่าพี่น้องชาวไทย จงเจริญตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ที่ทรงรับสั่งไว้ว่า **"พระเจ้าอยู่หัวเป็นน้ำ ฉันจะเป็นป่า"** เมื่อพิจารณาน้ำพระราชหฤทัยของทั้งสองพระองค์แล้ว จะทำให้พวกพ้องน้องพี่ได้สำนึกในหน้าที่รับผิดชอบได้มากน้อยเพียงใด เพียงแต่พวกเราหันมาดูแลและปกป้องธรรมชาติ

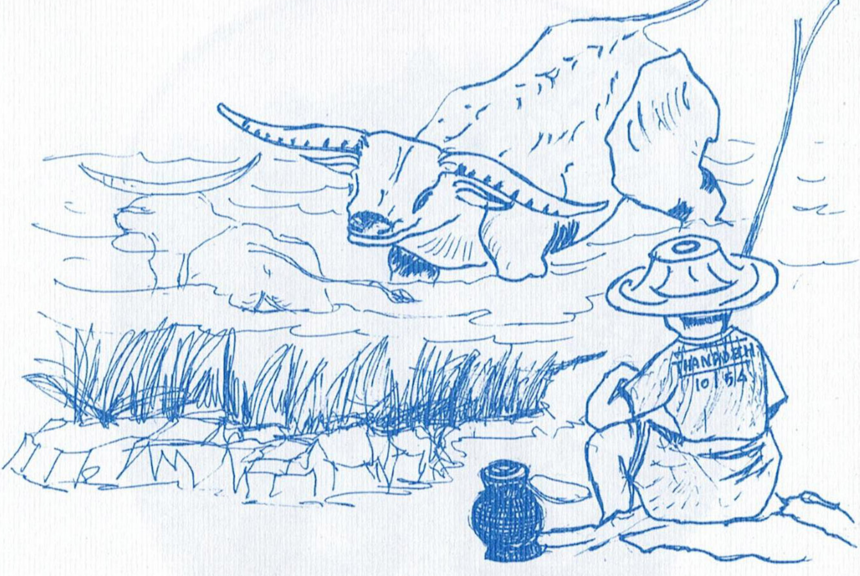
ธรรมชาติคืออะไร ธรรมชาติก็คือธรรมะในพระพุทธศาสนานั่นเอง.

ประหยัดวันนี้เป็นเศรษฐีวันหน้า

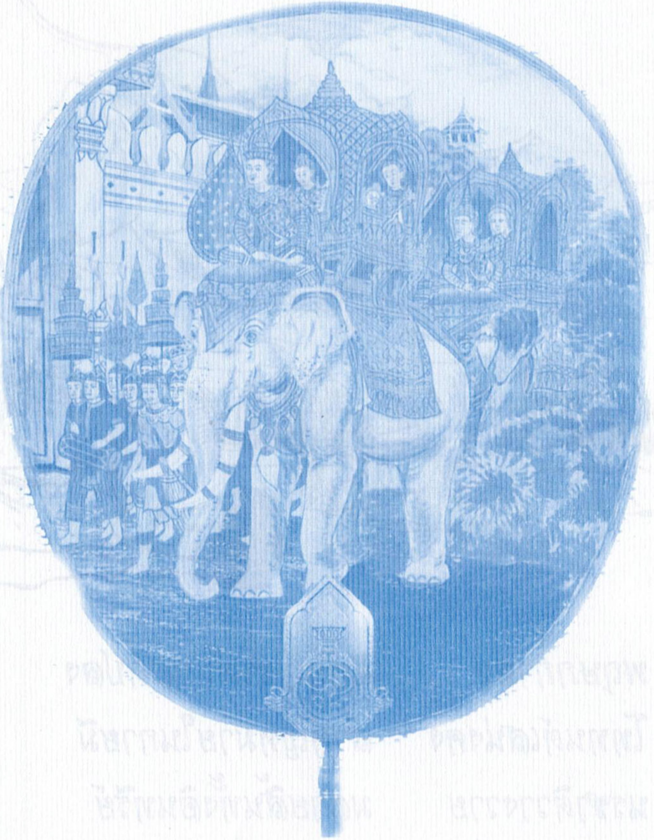
คำกล่าวกันว่า **"พูดมากเสียมาก พูดน้อยเสียน้อย ไม่พูดตำลึงทอง"** ยังคงใช้ได้ตลอดกาล ทั้งคำพูดที่กล่าวว่า **"เวลาเราไม่พูดเป็นนายเขา เมื่อพูดออกไปคำพูดนั้นเป็นนายเรา"** เมื่อเป็นเช่นนี้จะพูดอะไรควรคิดก่อนพูด อย่าได้พูดก่อนคิดผลเสียมันมีมากมาย จึงควรประหยัดคำพูดจะดีกว่า การได้ยินได้ฟังคำพูดจากผู้อื่นล้วนแต่ได้เปรียบ เราเป็นฝ่ายพูดข้างเดียวเป็นการเสียเปรียบ ผู้ฟังได้ความรู้ ผู้เป็นวิทยากรหวังเป็นวิทยาทานเพื่อเกื้อกูลผู้ฟังให้เกิดประโยชน์ นำไปเผยแพร่พัฒนาส่วนรวมเป็นสำคัญ การสั่งสอนลูกหลานของตนเองให้รู้จักประหยัด เป็นการยัดเยียดความเป็นเศรษฐีให้กับลูกหลานของตนเอง พ่อแม่สมัยนี้ดีแต่ให้เงินลูกหลานจนลืมสอนเรื่องคุณธรรม ลืมสอนเรื่องการประหยัดให้กับลูกของตนเอง มีตำนานเรื่องเล่าสู่กันฟังเพียงเพื่อให้ได้แง่คิดประเทืองปัญญาว่า

มานพเด็กหนุ่มอาชีพเลี้ยงควายตามทุ่งนา หาเช้ากินค่ำ ชักหน้าไม่ถึงหลัง หรือจะเรียกว่า ยากดีมีจนก็ว่าได้ มานพเด็กหนุ่มผู้นี้คิดเสมอว่าจะทำอย่างไรจึงจะรวย

เพื่อพยุงฐานะของครอบครัว ทั้งจะได้เลี้ยงดูพ่อแม่ของตนให้มีความสุข ประการสำคัญต้องเป็นอาชีพที่ซื่อสัตย์สุจริตเป็นใช้ได้ ห่างจากทุ่งนาที่มานพเลี้ยงควายนั้นประมาณ ๕ กิโล มีบ้านเศรษฐีร่ำรวยมากถึงกับมีคนอยากจะปล้นบ้านท่านเศรษฐีก็มี ภายในใจเด็กหนุ่มมานพผู้นี้ปรารถนาจะเข้าชมบ้านเรือนของท่านเศรษฐีสักครั้งในชีวิต วันหนึ่งมานพเด็กเลี้ยงควายต้อนควายเข้าคอกหมดแล้วพลบค่ำพอดี มานพตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวกล้าหาญเดินจากบ้านของตนเองมุ่งหน้าไปยังบ้านเศรษฐี เมื่อถึงหน้าบ้านมานพเด็กเลี้ยงควายแต่งตัวสกปรกไม่น่าดูเท่าไรนัก ถือโอกาสบอกคนรับใช้ท่านเศรษฐีว่า มีธุระสำคัญยิ่งต้องการพบท่านเศรษฐี เพื่อจะนำเรื่องสำคัญพูดกับท่านเศรษฐี คนใช้นำคำพูดของเด็กเลี้ยงควายไปเรียนให้ท่านเศรษฐีทราบ ท่านเศรษฐีก็ตัดสินใจอยู่ครู่หนึ่งจึงอนุญาตให้เด็กเลี้ยงควายเข้าพบภายในใจเด็กเลี้ยงควายผู้นี้ต้องการถามข้อข้องใจว่าท่านเศรษฐีร่ำรวยมีเงินทอง ไร่นาเป็นอันมาก ไปคดโกงใครมาบ้างหรือเปล่า นี้เป็นความในใจของเด็กเลี้ยงควายต้องการถามเศรษฐี เมื่อเข้าพบท่านเศรษฐีขณะนั้นท่านเศรษฐีจุดตะเกียงทำบัญชีคิดเงินเสร็จพอดี เมื่อเด็กเลี้ยง



พฤษภกาสร อีกกุญชรอันปลดปลง
โททนต์เสน่งคง สำคัญหมายในกายมี
นรชาติวางวาย มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
สถิตทั่วแต่ชั่วดี ประดับไว้ในโลกา
ความดีก็ปรากฏ กิตยศฤๅชา
ความชั่วก็นินทา ทุรยศยินขจร



สพฺพญฺเจ ปฐวึ ทชฺชา นากตญฺญุมภิราธเย

ถึงให้แผ่นดินทั้งหมด ก็ยังคนอกัตญญูให้จงรักไม่ได้

ควายเข้าพบท่านเศรษฐีแล้ว ท่านเศรษฐีจึงใช้ปากเป่าตะเกียงให้ไฟตะเกียงดับ เด็กเลี้ยงควายตกใจคิดว่าท่านเศรษฐีจะมาเล่นแง่กับเราอย่างไร เด็กเลี้ยงควายจึงรีบถามท่านเศรษฐีว่า เมื่อเรานั่งคอยท่านยังจุดตะเกียงอยู่พอออกมาพบเราก็รีบดับตะเกียงหมายความว่ากระไรหรือ? ท่านเศรษฐีตอบว่า ขณะจุดตะเกียงนั้นคิดบัญชีอยู่แต่ขณะนี้คิดบัญชีเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องใช้ตะเกียงอีกเพราะเปลืองน้ำมัน เด็กเลี้ยงควายได้ยินท่านเศรษฐีพูดเพียงเท่านี้ จึงรีบยกมือไหว้ท่านเศรษฐีแล้วก็ลุกขึ้นลาทันที เศรษฐีมึนงงในการกระทำของเด็กหนุ่มผู้นี้ยิ่งนักจึงรีบถามว่า **"อะไรหรือคือธุระสำคัญที่จะบอกกับเรา"** เด็กหนุ่มรีบจ้ำลงจากเรือนของท่านเศรษฐีกลับยังบ้านของตนเองทันที

ครั้นถึงบ้านตนเองก็แลเห็นพ่อนั่งดื่มกึ๊งเหล้าอย่างสนุกสนานกับเพื่อนบ้าน ส่วนแม่ก็นั่งคุยกับเพื่อนบ้านถึงเรื่องการเล่นพนันหวยเบอร์ หวังในความฝันที่ยังมาไม่ถึง เด็กหนุ่มผู้นี้จึงตั้งคำถามระหว่างการเป็นอยู่การใช้ชีวิต การประพฤติ การปฏิบัติระหว่างครอบครัวตนเองกับครอบครัวบ้านเศรษฐี เด็กหนุ่มผู้นี้เห็นได้ชัดเจนถึงเรื่องการทำกิน ท่านเศรษฐีประหยัดจึงร่ำรวย

ส่วนพ่อแม่ตนเองยังประมาทถึงยากดีมีจน หาเช้ากินค่ำ ชักหน้าไม่ถึงหลัง เป็นหนี้เป็นสิน เพราะการดื่มเหล้าเมา แม่เล่นหวยเบอร์ สิ่งเหล่านี้เป็นเหตุให้ฐานะทางบ้านยากจน นับวันก็ยิ่งยากจนเพิ่มขึ้นไม่มีวันที่จะลืมตาอ้าปากได้ ชีวิตมันน่ารันทดใจยิ่งนัก ได้แต่คิดรำพึงว่า **"ไอ้ที่จนมันก็จนหนักขึ้น ไอ้ที่รวยก็รวยยิ่งขึ้น"** ทั้งนี้เป็นเพราะ **"การกระทำของตนเอง"** จากที่ได้แลเห็นบ้านท่านเศรษฐีถึงเรื่องการประหยัด จึงทำให้เด็กเลี้ยงควายคนนี้เป็นคนช่างคิด ช่างสังเกต ช่างเปรียบเทียบ มีเหตุมีผล จากนั้นเด็กหนุ่มที่ชื่อว่ามานพ เริ่มใช้ชีวิตอย่างพอเพียง รู้ประหยัด ทั้งยังเอาเรื่องที่ได้ไปพบท่านเศรษฐีมาเล่าให้พ่อแม่ของตนฟัง เมื่อเล่าจบมานพจึงขอคำมั่นจากพ่อแม่ตนเองถึงเรื่องการกินเหล้า เล่นการพนัน ถ้าเลิกสิ่งเหล่านี้ได้จะทำให้ฐานะการเป็นอยู่จากเด็กหนุ่มเลี้ยงควาย ก็จะกลับกลายเป็นคนมั่งมีทรัพย์ทีละเล็กทีละน้อยได้ จากการรู้ประหยัดนี้เองจากวันเป็นอาทิตย์ จากอาทิตย์เป็นเดือน จากเดือนเป็นปี จากปีเป็นหลาย ๆ ปี ในที่สุดครอบครัวของเด็กเลี้ยงควายที่ชื่อ **"มานพ"** ก็เริ่มร่ำรวยลืมตาอ้าปากได้ ทั้งขยันทำกิน รู้จักรักษาทรัพย์เงินทองที่หามาได้ด้วยหยาดเหงื่อแรงกายของตนเอง รู้จักคบ

เพื่อนที่ดี ไม่คบเพื่อนที่เป็นมิตรปฏิรูป ทั้งรู้หลักในการดำเนินชีวิตที่ถูกที่ควร ปัจจุบันจากเด็กเลี้ยงควายกลับกลายเป็นเจ้าของร้านกิจการใหญ่โต มีเงินมีทองที่หามาด้วยความซื่อสัตย์ มือสะอาด เรื่องดังกล่าวนี้ใครอยากร่ำรวยเงินทอง ทดลองนำเรื่องของเด็กเลี้ยงควายนามว่า **"มานพ"** เป็นเนติแบบก็ได้ไม่มีใครห้าม เพราะการรู้จักประหยัดวันนี้ จะทำให้เราเป็นเศรษฐีในวันข้างหน้าดังนี้แล



ฝึกฝนอบรมบ่มนิสัย

เรื่อง **"ฝึกฝนอบรมบ่มนิสัย"** ช่างเป็นคำที่คล้องจองสละสลวยกลมเกลียวกลมกลืนกันดีแท้ คำเหล่านี้ครูอาจารย์นิยมใช้กัน เพื่อปลุกจิตสะกิดแง่มุมมองให้ลูกศิษย์ของตนได้คิดด้วยความรักปรารถนาดี จากนี้ไปลองแยกคำทั้งสี่คำนี้ออกเป็นสี่ตัวสี่คำพูดเท่าที่จะพึงมีความคิดเห็นพอเป็นแนวความคิดเห็นเท่าที่จะเป็นไปได้

ฝึก อันมนุษย์ที่เกิดมานับตั้งแต่เด็กต้องได้รับการฝึกด้วยกันทั้งนั้น เช่น การฝึกเดิน ฝึกการตั้งไข่ ฝึกการกิน ฝึกการพูด ฝึกการเขียน เป็นต้น เหล่านี้ล้วนต้องได้รับการฝึกทั้งนั้น เมื่อเริ่มโตเป็นวัยหนุ่มต้องฝึกวิ่ง ฝึกออกกำลังกาย ฝึกพูดในที่ชุมชน ตลอดถึงเมื่อครบเกณฑ์ทหารต้องได้รับการฝึกทั้งนั้น ก่อนจะไปเป็นทหารดูกระโดกกระเดก ไม่เรียบร้อย ซ้ายหันขวาหันก็ไม่ถูกไม่พร้อมเพรียง เมื่อเข้าค่ายทหารได้รับการฝึกดูเรียบร้อยพร้อมเพรียงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กระทั่งฝึกกราบพระ ฝึกซ้อมขานนาค ฝึกเดินเข่า ฝึกนั่งสมาธิเจริญภาวนา ฝึกเดินจงกรม ฝึกทดลองธุดงค์ แม้นสัตว์ก็ต้องได้รับการฝึกเช่นกันกล่าวคือ ฝึกลิงเล่นละคร ฝึกลิงเก็บ

มะพร้าว ฝึกม้าให้เป็นม้าแข่ง ฝึกไก่ให้เป็นไก่ชน จึงกล่าวได้ว่า หากมนุษย์ใดไม่ได้รับการฝึกมาจะเป็นคนที่ไม่สมบูรณ์ เมื่อได้รับการฝึกมาดีแล้วเข้าที่ไหนที่นั้นก็เจริญ ทุกคนต้องการคนที่ฝึกมาดีแล้วด้วยกันทั้งนั้น คนที่ไม่มีการฝึกมาเปรียบเหมือนคนดิบ แม้กระทั่งสัตว์เลี้ยงของคนก็ต้องฝึกใกล้ตัวที่สุดคือ ฝึกแมวไว้จับหนู ฝึกสุนัขไว้ดมกลิ่นยาเสพติด ด้วยเหตุนี้จึงขอให้ทุกคนจงฝึกตนเอง ดังกล่าวมาข้างต้นล้วนแต่ฝึกทั้งนั้น

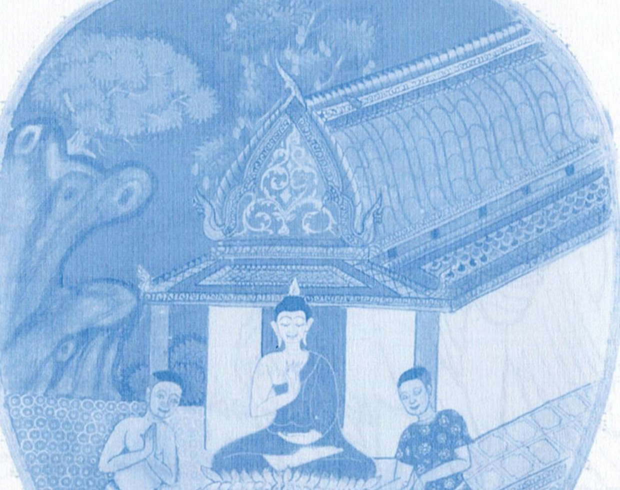
ฝน คำนี้ฝนเพื่อให้คม ฝนเพื่อให้แหลม ฝนเพื่อให้ได้ความพอดี มักจะได้ยินได้ฟังเสมอคำว่า "ฝนทั่งให้เป็นเข็ม" คำนี้มีเรื่องเล่าขานกันมาว่า เศรษฐีคนหนึ่งร่ำรวยมีเงินทองมาก ใคร ๆ ก็รู้ชื่อเสียง ทั้งยังมีลูกสาวสวยคนหนึ่ง มีหนุ่มมาแอบมองและสู่ขอก็มากมาย เศรษฐีไม่ยอมยกลูกสาวให้ใคร ในวันหนึ่งเศรษฐีตกลงปลงใจยกลูกสาวให้ใครก็ได้ แต่บุคคลนั้นต้องมีความสามารถฝนทั่งให้เป็นเข็มได้ ชายหนุ่มรูปงามมากหน้าหลายตาก็มาสมัครฝนทั่งกันนับร้อยคน แต่ก็ไม่มีใครเลยจะฝนทั่งให้เป็นเข็มได้ ทั้งนี้เพราะหมดความพยายาม หมดความอดทน มีหนุ่มเคยบวชเรียนมาแล้ว มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ยิ่งนักทราบข่าว จึงนั่งคิดว่าหากทำงานกี่ปีจะมีเงินมีทองร่ำรวยเท่า

เศรษฐีนับสิบปีก็ไม่รวยเท่า เมื่อคิดดังนี้จึงไปสมัครเป็นลูกเขยเศรษฐีโดยขอฝนทั่งให้เป็นเข็ม เศรษฐีให้หนุ่มคนนี้ฝนทั่งทุกวัน จากวันก็เป็นอาทิตย์ตัวทั่งแท่งใหญ่จากวันเป็นเดือน สามารถฝนทั่งไปได้เกือบครึ่ง ใช้ระยะเวลา ๘ เดือนเศษ หนุ่มคนนี้ฝนทั่งแท่งใหญ่จนเล็กแหลมคมเป็นเข็มสนด้ายเสร็จเรียบร้อย จึงได้แต่งงานอยู่กินกับลูกสาวเศรษฐีอย่างมีความสุข ทั้งนี้เพราะความมีมานะ ความอดทนพยายามทุกอย่าง สิ่งใดก็ตามมันแพ้ความพยายามของคนอย่างแน่นอน

อบ คำนี้คงจะหมายถึงกลิ่นหอมทั้งทวนลมและไม่ทวนลม เวลาปู่ย่าตายายสมัยเด็ก ๆ เมื่อจะทำข้าวตูรับประทานต้องใช้เทียนอบให้มีกลิ่นหอม น้ำเชื่อมต้องอบด้วยเทียนอบ อบด้วยควัน ให้กลิ่นควันเข้าไปอยู่ในน้ำเชื่อม อบควันให้เข้าไปอยู่ในขนมที่ต้องการอบ เมื่ออบเสร็จกลิ่นหอมชวนรับประทาน อบให้ดี อบให้มีกลิ่น อบให้ชวนดม อบให้เดาะปาก เดาะจมูก คนผ่านไปผ่านมาชวนรับประทาน อย่างนี้จึงจะมีชื่อเสียงเกียรติยศ สมัยนี้มักอบแบบผิว ๆ เผิน ๆ หรืออีกนัยหนึ่งอบแบบดิบ ๆ สุก ๆ หรือทำงานแบบรวก ๆ จับจดจ่อก็ไม่ประสบความสำเร็จ ไม่งาม



มีลูกดีเป็นศรีสง่าหน้า
ญาติวงศ์พงศาก็ผ่องใส
ทั้งเพื่อนญาติมิตรสหายที่ใกล้ไกล
ก็พอใจสรรเสริญเจริญพร



สาธุ สพฺพตฺถ สํวโร

ความสำรวมในที่ทั้งปวงเป็นดี

รม คำนี้จะเห็นหากท่านผู้ใดเป็นชาววัด เวลาฤดูกาลเข้าพรรษาจะมีคนแบกกระสอบไปตามวัด เพื่อรับจ้างจากพระเณรรมบาตร เช่น บาตรขึ้นสนิมจำเป็นต้องรมให้สนิมหายไป เพราะเป็นบาตรเหล็กสนิมขึ้นอยู่เนือง ๆ เมื่อได้รับการรมแล้วบาตรนั้นก็สวยเป็นสีเดียวกัน ไม่ดำ ๆ ด่าง ๆ ไม่น่าดู แม้เวลาญาติโยมใส่บาตรเมื่อเห็นบาตรพระสีไม่เสมอกันก็จะตำหนิเอาได้ รมจึงเป็นอาชีพชนิดหนึ่งที่ทำให้ของต่าง ๆ เสมอเท่าเทียมกัน ปัจจุบันบาตรพระท่านก็ไม่ค่อยใช้บาตรเหล็ก เนื่องจากเป็นสนิมดูไม่งาม พระท่านหันไปใช้บาตรสแตนเลส แม้ร้านขายเครื่องสังฆภัณฑ์ก็เช่นกัน ถึงกระนั้นบาตรเหล็กก็ยังมีขายอยู่ราคาไม่สูง จึงเป็นการตัดอาชีพช่างรมบาตรไปโดยปริยาย ส่วนการรมอีกอย่างหนึ่งที่ทุกคนต้องยอมรับคือ รมพระพุทธรูป เวลาสร้างพระพุทธรูปหรือเหรียญ ต้องการรมให้เป็นสีดำ สีมันปู ก็ต้องใช้การรมด้วยกรรมวิธีของช่าง ในที่นี้ประสงค์ชี้ให้เห็นว่าคนจะดีจะงามต้องได้รับการรมจึงจะสวยจึงจะงาม กรรมวิธีของพ่อแม่ ครูอาจารย์ที่ต้องการให้ลูกหลานลูกศิษย์ของตนเป็นเช่นใดก็เชิญรมเช่นนั้นเถิด พระพุทธรูปจะเป็นที่เจริญศรัทธาได้ ก็ต้องมีการรมให้สีเสมอกันเป็นสำคัญ

บ่ม ความหมายของคำว่าบ่มนี้ หากเป็นผลไม้ดิบจำเป็นต้องได้รับการบ่มให้สุก เช่น บ่มแก๊ส บ่มด้วยใบตองแห้ง มะม่วงดิบสีไม่สวย ไม่มีกลิ่น เวลาห่ามไม่มีกลิ่นไม่มีสี ครั้นเวลาสุกก็เพิ่มกลิ่นให้มีทั้งสีทั้งกลิ่นจึงน่ารับประทาน ข้าวเหนียวมะม่วงต้องเป็นมะม่วงสุกจึงรับประทานอร่อย หากคนบ่มไม่เป็นก็จะได้มะม่วงช้ำเลือดช้ำหนอง ดูไม่น่ารับประทาน ครั้งหนึ่งนักการเมืองตำหนิกับคำนั้นคือ **"มะม่วงจำบ่ม"** หมายถึงมะม่วงที่ดิบแต่ก็ถูกบ่มให้เหลืองประหนึ่งเป็นมะม่วงสุก แต่มะม่วงจำบ่มนี้ใช้ไม่ได้เลย จะเปรี้ยวก็ไม่เปรี้ยว จะหวานก็ไม่หวาน จะจืดก็ไม่จืด เพราะมันถูกฝืนธรรมชาติที่กล่าวกันว่า **"มะม่วงจำบ่ม"** ไม่ดีเลย

นิสัย ทุกคนมีนิสัยใจคอไม่เหมือนกัน ด้วยเหตุนี้จึงต้องมีการ **"ฝึกฝนอบรมบ่มนิสัย"** ให้เป็นสิ่งที่ดีงาม หากคนหรือสัตว์ก็ตาม จากไม่ดีจะกลับกลายไปเป็นดีอย่างน่าอัศจรรย์ ก็เหมือนคนที่ไม่เคยบวชเขาเรียกว่า **"คนดิบ"** คนบวชเรียนแล้วเขาเรียกกันว่า **"คนสุก"** สุกจากการได้ฝึกฝนอบรมบ่มนิสัยนั่นเอง การเข้าค่ายคุณธรรม เข้าค่ายฝึกทหาร หรือ เข้าค่ายบวชเป็นพระ ก็มุ่งหวังให้คนเป็นคนดี หันหลังให้กับความผิดพลาดที่เป็น

บทเรียนมา ทั้งเริ่มต้นชีวิตใหม่ เป็นคนใหม่ การเริ่มต้นฝึกฝนอบรมบ่มนิสัย ไม่มีคำว่า **"สาย"** เริ่มต้นกันใหม่ เริ่มชีวิตใหม่

สรุปใจความได้ว่า ครอบครัวใดมีลูกมีหลาน ต้องการให้เป็นคนดีมีศีลธรรม มีกตัญญูรู้คุณท่าน ต้องส่งลูกหลานตนเองเข้าค่ายฝึกฝนอบรมบ่มนิสัย ตั้งแต่บัดนี้สถานที่รับฝึกมีมากมายหลายแห่ง เช่น ค่ายทหาร ค่ายลูกเสือ ค่ายคุณธรรม เป็นต้น ท่านบูรพาจารย์ ครูอาจารย์ทั้งหลาย ต้องรีบเร่งส่งเสริมลูกหลานเร่งศิษย์ของตนเอง อย่ามัวหลงลืมลูกหลาน ศิษย์ มิฉะนั้นจะสายเกินปรับปรุงแก้ไข ถ้าสังคมตื่นตัวตื่นใจยังพอมีเวลาแก้ไขให้ดีได้ จึงขอฝากคำดังกล่าวไว้ในดวงจิตดวงใจท่านที่เป็นพ่อเป็นแม่เป็นครูอาจารย์ จงส่งเสริมรีบเร่งให้บุคคลดังกล่าวเข้า **"ฝึกฝนอบรมบ่มนิสัย"** ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

การฝึกอีกชนิดหนึ่งกล่าวคือ ฝึกมองสตรีคนอื่นให้เหมือนแม่ของตน

ฝึกมองทรัพย์สินเงินทองของผู้อื่นเท่ากับก้อนดิน

ฝึกมองชีวิตของเพื่อนมนุษย์เท่ากับชีวิตของตนเอง

ใครมองได้ ๓ ข้อนี้เรียกกันว่าเป็น **"บัณฑิตแท้"**

พระอภัย

เรื่องที่จะเขียนหรือเล่าต่อไปนี้เป็นเรื่องพระอภัย แต่มิใช่เรื่องพระอภัยมณีในวรรณกรรมของสุนทรภู่ อันที่จริงแล้วจิตใจของผู้คน หากมีพระอภัยเต็มจิตเต็มหัวใจ จะอยู่เป็นสุขฉันนั้น แต่ปัจจุบันพระอภัยจืดจางหายไปจากจิตใจของคนไทยมิใช่น้อย เป็นเรื่องที่น่าเสียดายยิ่งนัก คำหนึ่งที่กล่าวกันเสมอว่า **"ให้อะไรก็ไม่ยิ่งใหญ่เท่ากับให้อภัย"** เราไปซื้อหอยขม ปลาไหล ปลาดุก ปลาช่อน ปล่อยวัว ปล่อยควาย ดังกล่าวนี้ล้วนแต่ให้ชีวิตสัตว์เป็นทาน ในตัวมนุษย์คนหนึ่ง ยังประกอบด้วยลิ้นกับฟันเป็นของคู่กัน เมื่อพลาดพลั้ง เมื่อใดได้เจ็บทุกครั้งไป มนุษย์แม้จะไม่ให้อภัย ลิ้นหรือฟันก็ต้องเจ็บและจำ ระวังไว้อย่าให้เกิด มิฉะนั้นจะให้อภัยกี่ครั้งก็ไม่เป็นผล เพราะความประมาทนั่นเอง มนุษย์จึงไม่ควรตั้งอยู่ในความประมาท เพราะเมื่อพลาดพลั้งปากเสียมิตร พลั้งมือของหล่น ดังกล่าวมานี้ขอยืนยันว่าให้อะไรไม่ยิ่งใหญ่เท่ากับให้ **"อภัย"** เหมือนคนถูกมนต์สะกด เมื่อตัวโทสะมันเกิดขึ้น แต่ถ้าเรารู้เท่าทันมัน เจ้าตัวโทสะนี้เมื่อมันเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ที่สุดมันก็ดับไป ใครไปหลงแบกไว้ก็โง่เต็มทน แม้บาง

ครั้งเราต้องแพ้ ตัวโทสะเราฆ่าบุคคลคู่ต่อสู้ถึงแก่ความตาย สะใจที่เราชนะคู่ต่อสู้ แต่เราแพ้ใจตัวเองที่สุด ผลของตัวโทสะนี้ต้องหลบหนีตำรวจ ต้องหวาดกลัวตำรวจ คุกตะราง กำลังเปิดรอผู้พ่ายแพ้ต่อตัวโทสะ คำหนึ่งมักกล่าวกันเสมอว่า ประตูวังเปิดตลอด ผู้คนไม่อยากเดินเข้ารั้วเข้าวังไปหาความสุขความสงบ ตรงข้ามประตูคุกประตูตะราง ปิดใส่กุญแจล่ามโซ่ ผู้คนก็ยังงัดกุญแจล่ามโซ่ เดินวิ่งเข้าไปในประตูคุกประตูตะรางวันหนึ่งเป็นอันมาก มิหนำซ้ำยังต้องพาพ่อพาแม่พาลูกเมียเดินเข้าคุก เพราะต้องส่งเสีย นำสิ่งของเข้าไปเยี่ยมในคุก เพราะตัวโทสะตัวเดียวเท่านั้น คุ้มดีแล้วหรือ ฝากให้คิดสักนิดก่อนที่จะคิดผิด

เหตุเกิดบนรถตู้สวยหรูใหม่เอี่ยมป้ายแดง พระหลายรูปจะออกเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจด้านพระวินัย ทันใดนั้นไม่มีใครคาดคิดมาก่อนว่าเรื่องมันจะเกิดระหว่างพระ ๒ รูป ที่ตกเป็นทาสของตัวโทสะความโกรธเข้าครอบงำ พระรูปหนึ่งบันดาลตัวโทสะถึงกับชกพระอีกรูปหนึ่ง จึงเกิดชุลมุนกับคนทั้งสอง ประกอบกับพระที่จะออกเดินทางไปในรถคันดังกล่าว เป็นเรื่องน่าเศร้าสลดใจยิ่งนัก เพราะพระเป็นผู้นำจิตวิญญาณ เป็นผู้นำ

สังคม เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้พบเห็น แต่แล้วก็พ่ายแพ้ต่อตัวโทสะอย่างหน้าด้าน ๆ แม้ถ้าปล่อยให้พระทั้ง ๒ รูปทะเลาะกันไป หากฝ่ายหนึ่งถึงตาย อีกฝ่ายหนึ่งติดคุก พ่อแม่หมายมั่นปั้นมือจะรับบุญกุศลที่ลูกบวช แต่แล้วเรื่องน่าเศร้าก็เกิดขึ้นน่าอับอายขายหน้า ยังมีคำพูดหนึ่งกล่าวว่า **"พระเจอกันต้องถามพรรษา สุนัขเจอกันต้องแยกเขี้ยวใส่กัน"** แต่นี่เป็นพระที่ได้บวชตามพระธรรมวินัย ยังข่มโทสะไม่ได้ แล้วอย่างนี้จะไปชี้แจงแสดงเหตุผลให้ผู้คนฉันใดเล่าน่าอับอาย เพราะพ่ายแพ้ตัวโทสะนั่นเอง ในคัมภีร์พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๔ ข้อ ๗๕๔-๗๖๕ ปุณโณวาทสูตรกล่าวถึงเรื่องนี้ว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่วัดเชตวัน เมืองสาวัตถี ครั้งนั้นพระปุณณะเข้ากราบทูลลาพระพุทธเจ้า เพื่อไปจำพรรษาที่สุนาปรันตชนบท พระพุทธเจ้าทราบว่าเมืองนั้นเป็นชาวชนบทหยาบช้ายิ่งนัก ดังกล่าวนี้พระพุทธเจ้าทรงตรัสถามพระปุณณะว่า ถ้าเขาดุด่าว่า จะทำอย่างไร

พระปูณณะ กราบทูลว่า ก็ยังดีกว่าเขาตบตีทำร้ายร่างกาย

พระพุทธเจ้า ตรัสถามว่า ถ้าเขาตบตีลงไม้ลงมือ จะทำอย่างไร

พระปูณณะ กราบทูลว่า ก็ยังดีที่เขาไม่ใช้ไม้ ก้อนหินทุบตี

พระพุทธเจ้า ตรัสถามว่า ถ้าเขาใช้ไม้ใช้ก้อนหินทุบตีจะทำอย่างไร

พระปูณณะ กราบทูลว่า ก็ยังดีที่เขาไม่ใช้อาวุธทำร้ายถึงแก่ร่างกาย

พระพุทธเจ้า ตรัสถามว่า ถ้าเขาใช้อาวุธทำร้ายร่างกายจะทำอย่างไร

พระปูณณะ กราบทูลว่า ก็ยังดีที่เขาไม่ใช้อาวุธของมีคมประหาร

พระพุทธเจ้า ตรัสถามว่า ถ้าเขาใช้อาวุธของมีคมประหาร จะทำอย่างไร

พระปุณณะ กราบทูลว่า ดีแล้วที่มีคนช่วยปลิดชีวิต ไม่ต้องไปจ้างวานให้ผู้อื่นมาปลิดชีวิต เหตุเป็นเช่นนี้เพราะสาวกอีกจำนวนหนึ่ง รังเกียจร่างกายและชีวิตคอยหาโอกาสฆ่าตัวตาย แต่เราโชคดีมีคนช่วยปลิดชีวิตให้ เมื่อพระพุทธเจ้าได้สดับคำกราบทูลเช่นนี้ ก็ทรงอนุโมทนายิ่งนัก ทั้งประทานอนุญาตให้พระปุณณะเดินทางไปยังเมืองสุนาปรันตชนบทสืบไป

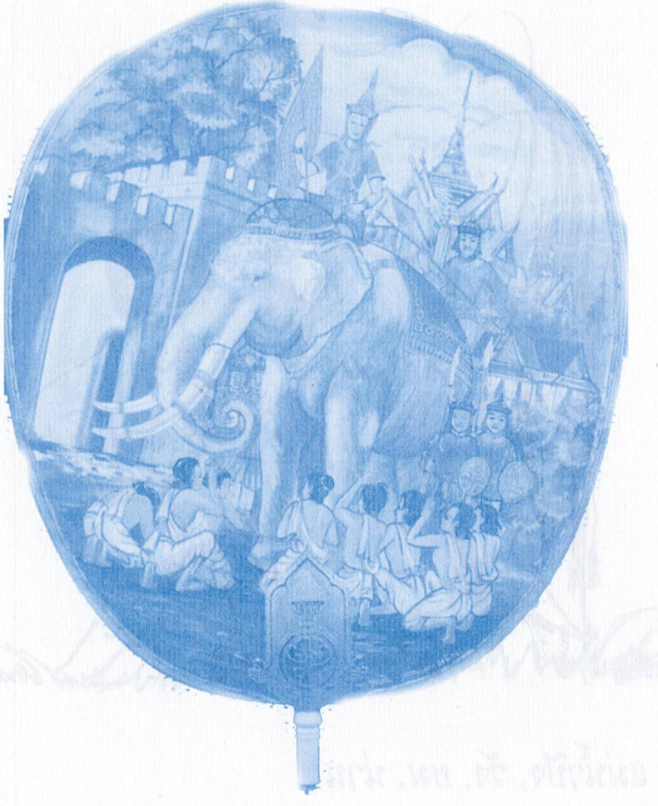
เรื่องที่ยกมาในที่นี้ต้องการชี้ให้เห็นถึงความอด

กลั้นอดกลืนของเหล่าพระสาวกของพระชินสีห์ ผู้คนที่เป็นพุทธบริษัทน่าจะนำเรื่องเหล่านี้ประดับจิตใจยิ่งนัก แม้พระองคุลิมาลบำเพ็ญเพียรสุขอันเกิดจากความหลุดพ้นถึงกับเปล่งอุทานด้วยความเบิกบานใจยิ่งนักว่า **"ผู้ใดประมาทมาก่อน ภายหลังไม่ประมาท ผู้นั้นยังโลกนี้ให้สว่าง เหมือนดวงจันทร์พ้นเมฆหมอก ฉะนั้น ผู้ใดทำกรรมชั่วแล้ว ปิดกั้นความชั่วนั้นด้วยความดี ผู้นั้นย่อมยังโลกนี้ให้สว่างเหมือนดวงจันทร์พ้นจากเมฆหมอก ฉะนั้น"**

ในสังคมปัจจุบันกล่าวกันว่า **"คนชั่วกลับกลายเป็นคนดี ชาวโลกยกย่องสรรเสริญ แต่คนดีกำลังกลับกลายเป็นคนชั่วชาวโลกประณาม"** เพราะเหตุนี้จงเลือกเอาเถิด **"ชั่วกับดี"** ชี้ให้เห็นเป็นสักขีพยาน หากผู้คนฆราวาสญาติโยมตกเป็นทาสของโทสะก็ไม่สู้กะไร แต่พระผู้นำทรงศีลทรงธรรมตกเป็นทาสสุดจะรันทดใจกับผู้พบเห็นยิ่งนัก โธ่ใจหนอ มันทำด้วยอะไร จึงตกเป็นทาสของจอมโจรที่ชื่อว่า **"ตัวโทสะ"** เมื่อรู้เห็นเช่นนี้แล้วชีวิตจะดีงามหรือไม่ ต้องถามใจตนเองถึงเรื่องพระอภัยเพราะชนะอื่นหมื่นแสนไม่เหมือนชนะใจตนเอง ที่พร้อมจะให้อภัยเพราะอ้างตัวกั้นกลางที่มีนามว่า **"ตัวโทสะ**



แม่น้ำปิง, วัง, ยม, น่าน
น้ำท่วมปี ๕๔
ยังเป็นรองซึ่ง... น้ำใจ



พาลา หเว นปฺปสํสนฺติ ทานํ

คนพาลเท่านั้น ย่อมไม่สรรเสริญทาน

นั่นเอง" ถ้าแม้ไม่ชนะใจตนเองด้วยพระอภัยจะเข้าตำราที่ว่าแพ้เป็น ขี้ข้า ชนะเป็นนาย แพ้เป็นศิษย์ ชนะเป็นครู เหล่านี้เป็นต้น นิสัยคนดีชอบให้อภัย นิสัยนักเลงต้องทำจริง รู้คุณ มีกตัญญู รู้ผิดรู้ถูก ไม่ล่วงล้ำก้ำเกินสิทธิของผู้อื่น อย่างนี้จึงได้ชื่อว่า **"นักเลง"** ส่วนนิสัยของอันธพาลนั้นเล่า ชอบหาเรื่องขี้แพ้ชวนตี เอาเรื่องลูกไม่ได้ก็ไปเอาเรื่องชี้โทษเรื่องพ่อเรื่องแม่ ชี้โทษเรื่องพ่อเรื่องแม่ไม่ได้ก็หันไปหาเรื่อง ปู่ ย่า ตา ยาย ไม่ผิดอะไรกับเรื่องเสือกับลูกแกะ หาเรื่องจนได้เพราะนิสัยอันธพาล ฉะนั้นจงเลือกคบแต่คนดี มีศีลมีสัตย์ห่างไกลคนชั่วคนอันธพาล แล้วชีวิตจะรุ่งเรืองเป็นบุญวาสนาของผู้คบค้าสมาคมด้วยเป็นมงคลอย่างเหลือล้น สุดจะรำพึงเป็นตัวอักษร เพราะชีวิตนี้เกิดมาน้อยนัก เมื่อเป็นเช่นนี้จิตใครมีกุศลมากก็น่าคบมาก เพื่อนฝูงจะรักสมานไมตรีต่อกัน ให้ความเป็นเพื่อนสถิตสถาพรมั่นคงจิตใจ คนนั้นต้องรู้รัก รู้แพ้ รู้สามัคคี รู้อภัยเป็นยอดดี เป็นยอดมงคล เป็นมนต์สะกดผูกไมตรีด้วยพระอภัย

เรื่องที่เกิดขึ้น ผู้เขียนต้องทำหน้าที่เป็นคนกลางจึงตัดสินใจไม่พูด ไม่ออกความคิดเห็นใด ๆ ทั้งสิ้น สืบเนื่องจากหากผิดพลาดไปแม้นน้อยนิด ก็จะเป็นการ

ลำเอียงหรืออีกฝ่ายหนึ่งจะเข้าใจผิด จึงจำต้องนิ่งเสียตำลึงทอง ปล่อยให้ทั้งสองสงสัยลังเลตราบเท่าทุกวันนี้คงสืบเนื่องจากผู้เขียนทำหน้าที่เป็นพระกรรมวาจารย์เปรียบเสมือนเป็นพ่อของพระสององค์นั่นเอง ภายในใจได้แต่คิดว่าหากห้ามก็จะเหมือนว่าเอาใจใส่เรื่องนี้การห้ามหากพระทั้งสองเชื่อก็เสมอตัว แต่ถ้าไม่เชื่อไม่ฟังเพราะขณะนั้นตัวโทสะมันรุนแรงกับพระทั้งสองรูปนั้นเหมือนดังน้ำเชี่ยวอย่าเอาเรือไปขวาง และหรือหากจะมองอีกมุมมองหนึ่งก็เป็นเรื่องที่น่าสงสารพระทั้งสองรูปนี้เป็นอย่างมาก เนื่องจากท่านได้ทำลายชื่อเสียงเกียรติยศของตนเอง เป็นเหตุให้วงศ์ตระกูลต้องมัวหมองในเรื่องการกระทำ ต้องทำให้อุปัชฌาย์อาจารย์เสียเกียรติในเรื่องการอบรมพร่ำสอน ทั้งเป็นปัจจัยให้วัดต้องเสื่อมเสีย ชาวโลกมองวัดอย่างเหยียดหยามดูหมิ่นดูแคลนในเรื่องการประพฤติปฏิบัติ ทั้งยังต้องทำให้พระพุทธศาสนาที่ทุกคนต้องเอาตัวเองไปหาพระธรรมวินัย มิใช่เอาพระวินัยมาหาตัวเอง สิ่งเหล่านี้เป็นเพราะเจ้าตัวโทสะที่เกิดขึ้นแล้วควบคุมให้มันอยู่ใต้กุศล หรืออุเบกขาไม่ได้ทั้งนี้ทั้งนั้น บุคคลที่น่ายกย่องสรรเสริญต้องมีพระอภัยเป็นที่ตั้ง เพราะคนจะดีได้ต้องรู้รัก รู้อภัย

รู้สามัคคี รู้แพ้รู้ชนะ รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดปรารถนาของผู้ใกล้ชิด ดังนั้นมนุษย์เรานี้จะทำสิ่งใดพึงตั้งสตินึกคิดถึงผิดชอบชั่วดี เพราะเรื่องของเรื่องนั้น **"ชนะคนอื่นหมื่นแสนไม่น่ายกย่อง แต่บุคคลที่น่ายกย่องคือบุคคลที่ชนะใจตนเอง"** จึงจะควรบูชา ฉะนี้แล



มนุษยธรรม

จะเขียนเรื่องนี้คงต้องแยกคำว่า **"มนุษย์ หมายถึงผู้มีจิตใจสูง"** ส่วนคำว่า **"ธรรม หมายว่าธรรมชาติหรือสภาพที่ทรงไว้"** หากแปลรวมกันมนุษยธรรม คงได้ความว่าธรรมที่ทำคนให้เป็นมนุษย์ คนที่จะเป็นมนุษย์สมบูรณ์แบบได้ต้องมีศีล ๕ ประดับจิตใจยกย่องของผู้ที่มีศีล ๕ ให้สูงกว่าสัตว์ทั่วๆ ไป ที่จริงแล้วเมื่อกล่าวถึงเรื่องศีล ๕ นี้ซึ่งเป็นข้อห้ามที่มีมาก่อนพระพุทธเจ้าจะอุบัติมาด้วยซ้ำไป เพราะบ้านเมืองไม่ว่าชนชาติใดเมื่อรวมตัวกันอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะต้องมีระเบียบกฎข้อห้ามสังคมนั้น จึงจะอยู่อย่างสงบสุข เมื่อมีกฎข้อห้ามเป็นหลักปฏิบัติของสังคมที่รับรองกันว่าดีอยู่แล้ว เมื่อพระพุทธเจ้าจุติอุบัติตรัสรู้เห็นว่าศีล ๕ ข้อนี้ถูกต้องในสังคมจึงทรงรับรองว่า

ผู้ใดจะไปสุคติได้ ผู้นั้นต้องมีศีลเป็นที่รัก
ผู้ใดจะมีโภคทรัพย์ได้ ผู้นั้นต้องมีศีลเป็นที่รัก
ผู้ใดจะไปนิพพานได้ ผู้นั้นต้องมีศีลเป็นที่รัก

จะเห็นได้ว่าคำสั่งคำสอนของพระพุทธเจ้า ไม่ขัดแย้งกับกฎของสังคมไม่ว่ายุคใดสมัยใด ในศีล ๕ ข้อที่

พระสงฆ์เป็นผู้นำให้ชาวบ้านปฏิบัติตามนั้นกล่าวคือ

ปาณาติปาตา เวระมะณี เว้นจากการฆ่าสัตว์

อะทินนาทานา เวระมะณี เว้นจากการลักขโมย

กาเมสุ มิจฉาจารา เวระมะณี เว้นจากการประพฤติผิดในกามคุณ

มุสาวาทา เวระมะณี เว้นจากการใส่ร้ายป้ายสี โกหกพูดเท็จ

สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี เว้นจากน้ำเมา เมรัย ที่ตั้งความประมาท

ดังกล่าวมาทั้ง ๕ ข้อนี้ ทุกข้อมี จิตเป็นใหญ่ มีจิตเป็นหัวหน้า มีจิตเป็นประธาน เช่น วะธะกะจิตตัง แปล มีจิตคิดจะฆ่าเป็นต้น ทั้งศีล ๕ ข้อ หากสังคมใดประพฤติปฏิบัติได้ท่านจึงเปรียบเทียบว่าใครรักษาศีล ๕ ข้อ ได้มีทุนอยู่หนึ่งร้อย หากขาดหนึ่งข้อขาดทุนไปยี่สิบ ขาดสองข้อขาดทุนไปสี่สิบ ขาดไปสามข้อขาดทุนไปหกสิบ ขาดไปสี่ข้อขาดทุนไปแปดสิบ ขาดทั้งห้าข้อเรียกว่าขาดทุนหมดตัว เพราะศีล ๕ ข้อนี้เป็นคุณสมบัติทำคนให้เป็นมนุษย์ ทำคนให้สมบูรณ์แบบ มีเมตตา กรุณา เป็นคุณธรรมเบื้องต้นของการดำเนินชีวิตให้เป็นสุขในสังคมอย่างมีความผาสุก อีกนัยหนึ่งศีล ๕ ข้อนี้เป็นหลัก

ประการดังนี้

ศีลข้อที่ ๑ เป็นหลักประกันชีวิต

ศีลข้อที่ ๒ เป็นหลักประกันของทรัพย์สิน

ศีลข้อที่ ๓ เป็นหลักประกันของความซื่อสัตย์

ศีลข้อที่ ๔ เป็นหลักประกันของสังคม

ศีลข้อที่ ๕ เป็นหลักประกันสุขภาพร่างกาย

ถ้าคิดเปรียบเทียบได้ดังนี้ ปฏิบัติได้ ทำได้ เรียกว่า **"ไม่ประมาท"** ดีทั้งตนเองดีทั้งผู้อื่น ทั้งใครรักษาปฏิบัติศีล ๕ ข้อนี้ได้กล่าวว่า ผู้นั้น **"มีเสน่ห์"** ไม่ต้องไปหาเสน่ห์ที่ใด เพราะเสน่ห์อยู่ที่ตัวเอง บางท่านอาจกล่าวกันว่าศีล ๕ ข้อนี้มากเกินไปไม่รู้จำไปปฏิบัติข้อใดดี ก็แล้วเวลากฎหมายออกมาบังคับให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายยังมีตั้งเป็นร้อย ๆ มาตรา กฎหมายออกมาไม่รู้ว่ามีกี่ฉบับแล้วคนในสังคมก็ยังย่ำแย่ไม่อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย แต่ถ้าทุกคนประพฤติตามจารีตของศีล ๕ กฎหมายบ้านเมืองก็จะทุเลาเบาบางได้อย่างเห็นชัดเจน ยิ่งไปกว่านั้นคุกตะรางก็ไม่ต้องไว้ขังคน ไม่ต้องเสียเงินเป็นเงินเดือนจ้างผู้คุม หากจะมองดูศีล ๕ ข้อแล้วถามว่าข้อไหนสำคัญที่สุด ต่างคนต่างคิดไปเองได้โดยไม่ต้องคอยหาคำตอบ แต่ในใจแล้วคิดว่า **"ศีลข้อที่ ๕ สำคัญ**



โทษคนอื่นคืออาหารอันโอชะ
ใส่ใจจะจ้องจับนับไม่ไหว
มีความสุขกับความเสื่อมกระเพื่อมไว
คือหลักใจของพาลชนคนอัปรีย์
จักเตือนตัวตนด้วยตนก่อน
ไม่คลายคลอนฝึกตนไม่บ่นหนี
ดูตนออกบอกตนได้ใช้ตนดี
คือหลักที่บัณฑิตผองท่านมองตน

พระมหาวุฒิชัย ท่านเขียนไว้



ธมฺเม ฐิตา เย น กโรนฺติ ปาปกํ
ผู้ตั้งอยู่ในธรรม ย่อมไม่ทำบาป

ที่สุด” สืบเนื่องจากการดื่มน้ำเมา เมรัย เป็นที่ตั้งแห่งความประมาท เมื่อเมาไปแล้วทำได้ทุกอย่าง แม้แต่ฆ่าพ่อแม่ของตนเองก็ทำได้น่าเศร้าสลดใจ เพราะศีลข้อที่ ๕ นี้ครอบคลุมไปถึงยาเสพติด ยาบ้า แม้กระทั่งบุหรี่ ก็ผนวกอยู่ในข้อนี้ เนื่องจากสิ่งใดที่เสพไปแล้วเป็นเหตุให้เสพติดสิ่งนั้นคือเชื้อสุรา ในสังคมเรานี้ก็แปลกจริง ๆ หากมีอาหารชนิดใดชนิดหนึ่ง ติดเครื่องหมายหรือบอกว่ารับประทานไปแล้วจะทำให้เป็นมะเร็ง ทำให้เป็นโรคนั้นโรคนี้ได้ ถ้าเป็นเช่นนี้ คนในสังคม หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการตรวจสอบหรือออกมาต่อต้านอย่างที่สุด แต่ทีนี้ถามว่าที่ซองบุหรี่มีรูปภาพติดไว้อย่างงามหรูทั้งตัวหนังสือบ่งบอกถึงการทำลายสุขภาพ ไม่เห็นมีคนออกมาต่อต้านหรือประท้วงหรือหน่วยงานไหนออกมาสั่งเลิกขาย เลิกผลิต ไม่มีเลยน่าแปลกจริง ๆ ในที่นี้ขอล่วงเกินสักหน่อย แม้นแต่พระสงฆ์ที่เป็นผู้นำจิตวิญญาณของประชาชน ท่านก็ยังเสพอยู่แต่ก็เป็นส่วนน้อยไม่ถึงเปอร์เซ็นต์ สาเหตุที่พระท่านต้องเสพคงสืบจากก่อนบวชก็เสพมาและบุหรี่นี้เมื่อสูบไปแล้วไม่ผิดกฎหมาย ทั้งสมัยก่อน ๆ ฆราวาสญาติโยมก็ยัดเยียดให้พระท่านสูบจะเห็นได้เมื่อไปงานในบ้านมีพิธีสวดมนต์งานใดก็ตามก็มีการ

ถวายบุหรี่ทุกครั้งไป มายุคหลังนี้ที่ไม่มีการถวายบุหรี่ ถึงจะผิดไปบ้างที่กล่าวกัน **“ใครไปถึงบ้านเรือนชานชาลา น้ำหมากพลูบุหรี่อย่าขาดสิ่งพึงประสงค์”** ทั้งนี้ทั้งนั้น ศีล ๕ ข้อจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์เป็นที่สุด เมื่อเทียบอีกมุมมองว่า ศีลทั้ง ๕ ข้อนี้

ศีลเมื่อละเมิดไปแล้ว ผิดศีลแต่ไม่ผิดกฎหมาย เช่น ดื่มสุรา, ฆ่ามด, สูบบุหรี่

ศีลเมื่อละเมิดไปแล้ว ผิดศีลด้วย ผิดกฎหมายด้วย เช่น ฆ่าคนตาย,ขโมยสิ่งของ

ศีลเมื่อละเมิดไปแล้ว ผิดกฎหมาย แต่ไม่ผิดศีล เช่น ไม่มีจิตคิดจะฆ่า แต่ผิดกฎหมาย

เพราะฉะนั้น เขาถามว่า **“ศีลธรรม คืออะไร”** คงได้คำตอบว่า

ศีล แปลว่า ปิด ปิดไม่ให้คนทำความชั่วทั้งต่อหน้าและลับหลัง

ธรรม แปลว่า เปิด เปิดให้คนทำความดีทั้งต่อหน้าและลับหลัง

การเขียนเรื่องศีลนี้จะเข้าตำราที่ว่า **“พูดเรื่องศีลขัดใจพระ พูดเรื่องธรรมะ ขัดใจโยม”** ทั้งนี้เพียงแต่ต้องการชี้ให้เห็นคุณประโยชน์ของการตั้งสัจจะมีธรรม

พาสังคมอยู่รอด หมดศีลธรรม พาชาติบ้านเมืองล่มจม **“แม้ว่าธรรมะไม่กลับมา โลกาวินาศอย่างแน่นอน”** เมื่อชี้ให้เห็นถึงคุณและโทษอย่างนี้แล้ว ควรที่เราจะปฏิบัติอยู่ในขอบเขตของศีลธรรมอันดี คนที่ประจบสอพลอเอาดีเข้าตัวเอาชั่วให้ผู้อื่นอย่างนี้ไม่มีศีลไม่มีธรรม น่าละอายน่ารังเกียจ ไม่ควรคบค้าสมาคมด้วย รังแต่จะเป็นมลทินกับผู้คบให้เปรอะเปื้อนไปด้วย ขอฝากไว้เพียงเท่านี้เพื่อเป็น **“แสงส่องใจ ให้มีคุณธรรมแห่งชีวิต”** ใครพิจารณาอย่างถ่องแท้และยึดมั่นในส่วนของศีล ๕ ผู้นั้นแลเรียกว่า **“มีมนุษยธรรม”** ประดับใจ

สมควรได้รับการยกย่องสรรเสริญ ดังนี้แล



ลูกเนรคุณ

ในตำบลนั้นพอพูดถึงกำนันโต ไม่มีใครเลยที่ไม่รู้จักกำนันโตผู้นี้ เพราะกำนันโตเป็นบุคคลที่คอยช่วยเหลืออุปถัมภ์ค้ำจุนบุคคลที่ตกทุกข์ได้ยาก ไม่ว่าเมื่อมาขอความช่วยเหลือจากกำนันโตคำว่าผิดหวังเป็นไม่มีทั้ง ๆ ที่อดีตกำนันโตไม่ใช่เป็นคนร่ำรวยอะไรนัก แต่สืบเนื่องจากกำนันโตเป็นลูกกำพร้าพ่อ เหลือเพียงแต่แม่ที่คอยชี้แนะในเรื่องการทำมาหากิน แม่กำนันโตสอนให้ขยันทำกิน ซื่อสัตย์ อดทน ไม่เกียจคร้าน ทั้งสอนให้กำนันโตห่างไกลความชั่ว สร้างสรรค์ความดี เป็นลูกกตัญญูต่อประเทศชาติ ไม่คดในข้อไม่งอในกระดูก ประการสำคัญเมื่อกำนันโตมีอายุครบบวชเรียนเขียนอ่านในสำนักวัดที่พ่อแม่กำนันโตมีรกรากอยู่ ครั้นลาสิกขาก็เป็นทหารเกณฑ์ เหตุนี้กระมังการบวช การเป็นทหารรับใช้ชาติบ้านเมือง จึงเป็นบทเรียนแง่คิดให้กำนันโตดำเนินชีวิตตามครรลองอยู่ในกรอบของศีลธรรม ช่วยเหลือสังคมตลอดผู้ตกทุกข์ได้ยาก การกระทำเช่นนี้เป็นที่ภูมิใจของแม่ตลอดถึงบุคคลทั่วไปที่จะนำเป็นแบบอย่างของชีวิต ครั้นเมื่อกำนันโตถึงวันเวลาก็แต่งงานมี

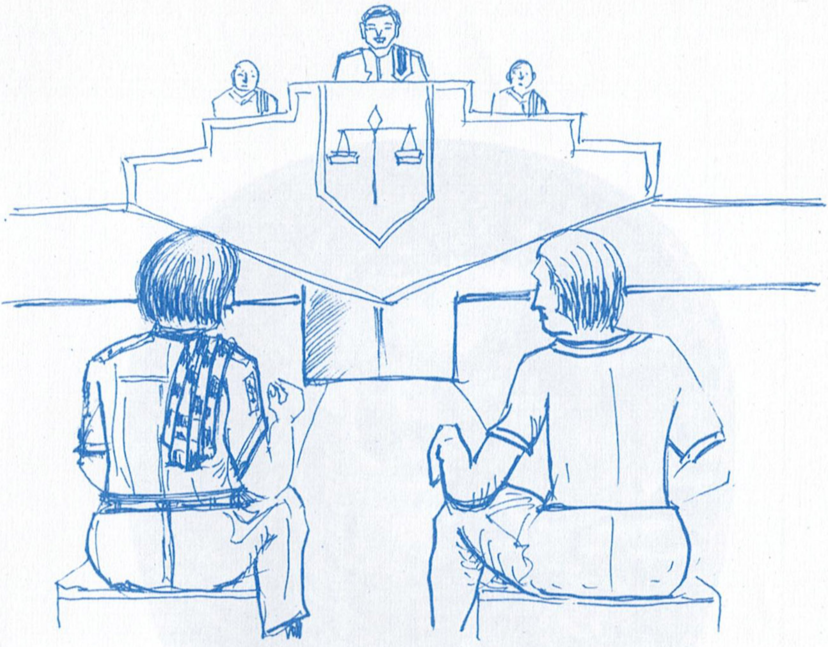
ครอบครัว ไม่นานนักแม่กำนันโตก็จากไปอย่างไม่มีวันกลับ ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาของชีวิต การใช้ชีวิต การปกครองลูกบ้านของกำนันโตเป็นไปอย่างเรียบง่าย ไม่มักใหญ่ใฝ่สูง ไม่ทะเยอทะยาน ไม่หรูหราแบบคนมีเงินทั่ว ๆ ไป กำนันโตมีลูกชายคนเดียวที่เกิดจากเมียแต่งลูกชายกำนันโตดูเป็นเด็กกึ่งโง่กึ่งฉลาดที่เรียกกันว่าจะโง่ก็ไม่โง่ จะฉลาดก็ไม่ฉลาด เป็นที่น่าเสียดายว่าลูกชายกำนันโตผู้นี้ไม่ค่อยเดินตามแบบของผู้เป็นพ่อแม่เอาเสียเลย ดีแต่คบเพื่อนฝูงเที่ยวใช้เงินฟุ่มเฟือยไปวัน ๆ เท่านั้นคนทั้งตำบลได้แต่สังเวชในความประพฤติของลูกชายกำนันโต นอกจากลูกชายเพียงคนเดียวที่เอาแต่สนุกสนานไปวัน ๆ ไม่มีใครกล้าแตะต้อง เนื่องจากเกรงกลัวบารมีคุณงามความดีของกำนันโต ส่วนกำนันโตก็ได้แต่ว่ากล่าวตักเตือน สอนในสิ่งที่ดีงาม คำสอนของกำนันโตดูเหมือนจะเข้าหูซ้ายทะลุออกหูขวาไปหมด ซ้ำร้ายลูกชายกำนันโตทั้งกินเหล้า สูบบุหรี่และการปฏิบัติของลูกซึ่งผิดจากผู้เป็นพ่อราวฟ้ากับดิน ทุกครั้งที่ลูกชายกำนันโตไปมีเรื่องราวกับใคร เพื่อนบ้านล้วนแต่เกรงใจในความดีของกำนันโต ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่ได้ใจของผู้เป็นลูกชายกำนันโตจากการเรียนหนังสือก็เลิกเรียน ซ้ำร้าย

ริอาจเสพยาเสพติด กำนันโตผู้เป็นพ่อก็เอือมระอาในการประพฤติปฏิบัติของลูกตัวเอง เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ทำให้ลูกชายกำนันโตได้ใจ จะทำอะไรก็ได้ ไม่มีเชื้อแห่งคุณธรรมความดีของพ่อหลงเหลืออยู่ในลูกตนเองแม้แต่น้อย กำนันโตได้แต่เศร้าเสียใจเข้าตำราว่า **"มีลูกลูกก็ตาย มีลูก ลูกก็ชั่ว"** สองอย่างนี้เป็นความทุกข์ระทมของผู้เป็นพ่อแม่ยิ่งนัก ยิ่งนานวันลูกกำนันโตก็คิดแต่เรื่องชั่ว ๆ มัวหมองให้กับตนเองทั้งวงศ์ตระกูลอย่างนี้ทำแต่ชั่ว ดีไม่ทำจะเข้าตำรา **"ไม่เห็นโลงศพ ไม่หลั่งน้ำตา"** ส่วนกำนันโตก็แปลกใจไม่ใช่น้อยที่ลูกชายไม่ขอเงินแบบแต่ก่อน ไม่เฉลียวใจแม้แต่น้อยว่าลูกชายได้เงินมาจากไหน ทำงานอะไร ได้เงินมาอย่างไร หรือจะเป็นเพราะรักลูกมากจนลืมอบรมสั่งสอนลูกตนเอง หรือดีแต่สั่งสอนคนอื่นจนลืมสอนสั่งลูกตนเอง อันที่จริงแล้วคนเป็นพ่อเป็นแม่คน เมื่อลูกทำความดี พ่อแม่มักจะรู้เป็นคนแรก แต่เมื่อลูกของตนเองทำความชั่วมัวหมอง พ่อแม่มักจะรู้เป็นคนสุดท้าย กำนันโตก็เฉกเช่นนั้นเอง

ต่อมาไม่นานนัก กำนันโตก็ทราบข่าวว่าลูกชายคนเดียวถูกจับในข้อหาค้ายาเสพติด กำนันโตทำใจไว้นานแล้วว่า สักวันจะต้องทราบว่าลูกตัวเอง **"ไม่ตาย**

ก็ติดคุก” ไม่กี่วันนักที่ลูกชายกำนันโตถูกจับ เจ้าหน้าที่ตำรวจก็นำหมายค้นมาค้นบ้านกำนันโต สืบเนื่องจากลูกชายกำนันโตเมื่อถูกจับแล้ว ก็คิดไปว่าที่พ่อตนเองเป็นกำนัน มีคนเคารพนับถือยำเกรง เพราะเหตุนี้ลูกชายกำนันโตคิดผิดคิดเลยไปยิ่งนัก จึงให้การกับตำรวจอย่างโง่ๆ ให้การเห็นแก่ตัว ทั้งโยนชั่วให้กับผู้บังเกิดเกล้า คำให้การของลูกชายกำนันโตนั้นพาดพิงไปว่า เงินที่จำหน่ายยานรกได้ฝากไว้กับกำนันโตผู้เป็นพ่อ ทั้งผู้เป็นพ่อก็เห็นดีเห็นงามกับการกระทำนี้ด้วย คำให้การเหล่านี้เพียงแต่ต้องการให้กำนันโตผู้เป็นพ่อเข้ามาช่วยเหลือในเรื่องคดีความ ตรงกันข้ามกลับเป็นผลร้ายทำลายทุกอย่างที่กำนันโตได้สร้างมา คำให้การของลูกชายกำนันแพร่สะพัดออกไป ทั้งหมู่บ้านต่างวิพากษ์วิจารณ์กันทั่วไป บ้างก็เชื่อในคำให้การ บ้างก็ไม่เชื่อในคำให้การ บ้างก็เข้าใจว่าความร่ำรวยของกำนันโต การสร้างความดีเพื่อบังหน้าให้ลูกตนเองค้ายาเสพติด ในเรื่องนี้ไม่มีใครให้คำตอบได้ดีกว่ากำนันโต หรือลูกชายกำนันโต เท่านั้นที่รู้อยู่แก่ใจ จากการประพฤติชั่ว ทำชั่วของลูกชายกำนันโตทั้งพาดพิงไปถึงกำนันโตจากมีผู้คนเคารพนับถือมากมาย ก็เริ่มเป็นความเสื่อมของผู้คน ซ้ำร้ายเมื่อกำนัน

โตถูกยึดทรัพย์สินเพราะคำให้การพาดพิงมาถึงกำนันโต ดวงชะตาย่อมพลิกผันจากดีก็เป็นร้าย ทั้งนี้กำนันโตได้แต่คิดและทำใจว่า **“บุญเก่าหมด บุญใหม่ยังส่งผลไม่ทันจึงเป็นเช่นนี้”** เป็นเรื่องของกรรมโดยแท้ ได้แต่คิดปลงใจว่า **“อกุศลวิบากมันตามทัน”** อีกใจหนึ่งก็คิดเพียงว่าในชีวิตสร้างแต่กรรมดี ช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้อื่นมาตลอด ทั้งขยัน ซื่อสัตย์ อดทน จงรักภักดี ในเรื่องนี้ถึงไม่มีใครรู้ ตัวเองก็รู้ ทั้งฟ้าดินคงเป็นพยานได้ในข้อนี้ จากความมั่นใจมีเงินทองมากมาย เพียงพริบตาเดียวของคำให้การพาดพิงก็หายไปจากรวยก็หมดเงินหมดบ้านเพราะถูกยึด กำนันโตได้แต่นั่งเศร้าสลดใจ ปล่อยไปกำนันโตคิดเพียงแต่ว่าสังคมจะลงโทษ กรรมจะลงโทษกฎหมายจะลงโทษ อย่างไรพร้อมรับเสมอในเรื่องที่เกิดขึ้น ทั้งเรื่องที่เกิดขึ้นนี้ลูกชายของกำนันโตไม่ทราบแม้แต่น้อยนิดว่าการพาดพิงหวังให้พ่อเข้ามาช่วยเหลือนั้นกลับกลายเป็นเพชฌฆาตลงดาบประหารชีวิตพ่อบังเกิดเกล้าของตนเอง แม้กระทั่งโครงกระทั่งกระดูกก็ไม่หลงเหลือให้ผู้คนได้แลเห็น กำนันโตพบชะตากรรมเล่นอย่างนี้จึงตัดสินใจให้เมียคู่ชีวิตกลับไปอยู่กับพ่อแม่ของเขา ส่วนกำนันโตก็หันหน้าพึ่งวัด อาศัยข้าววัดประทังชีวิตไป



สร้างพระเดช ขาดทุน
สร้างพระคุณ ได้กำไร
พูดดี มีแต่ได้
พูดร้าย มีแต่เสีย
การให้ เป็นยารัก
ตระหนี่นัก เป็นยาชัง
แย่งกันดี อัปรีย์ทุกคน
แข่งกันดี ได้ดีทุกคน



ปุญฺญํ โจเรหิ ทูหรํ

บุญอันโจรนำไปไม่ได้

วัน ๆ เท่านั้น กำนันโตได้แต่อยู่ไปวัน ๆ หมดอาลัยตายอยากเพราะชีวิตมันพลิกผัน แต่แล้วฟ้าก็ยังมีตา สวรรค์ก็ยังเข้าข้างกำนันโตอยู่บ้าง วันนั้นลูกชายกำนันโตขึ้นศาล ความเป็นสายเลือดเดียวกัน กำนันโตได้ไปขึ้นศาลนั่งอยู่ท้ายสุด สภาพการแต่งตัวไม่ผิดอะไรกับขอทาน คนที่นั่งอยู่บนบัลลังก์นั้นที่เรียกว่าท่านผู้พิพากษา ดูท่านสง่างามสมเป็นผู้แทนของพระเจ้าอยู่หัวยิ่งนัก เมื่อครบองค์คณะของผู้พิพากษาทั้งจำเลยก็พร้อมแล้ว ปรากฏว่าจำเลยให้การภาคเสธสู้คดี เมื่อเสร็จการพิจารณาคดีในวันนั้นแล้ว กำนันโตก็กลับมายังวัดที่ตนอาศัย หลับนอนยามตกทุกข์ได้ยาก กำนันโตเริ่มใช้พื้นที่ดินว่างเปล่าขึ้นเต็มไปด้วยหญ้านานาชนิด กำนันโตจากคนมั่งมีศรีสุขกลับต้องตกทุกข์ได้ยาก ไม่ผิดอะไรกับคนขอทาน อันชีวิตยังไม่ตายก็ต้องดิ้นสู้กับชีวิตอยู่ร่ำไป กำนันโตเริ่มถากหญ้าจากนั้นก็ปลูกพรรณไม้นานาชนิดจากพงหญ้าก็กลับกลายเป็นแปลงปลูกผัก เป็นสวนมีไม้นานาพันธุ์

วันหนึ่งระหว่างกำนันโตรดน้ำพรวนดินอยู่ในแปลงผักนั้น กำนันโตก็ตกใจสุดขีดกล่าวคือ ท่านผู้พิพากษาบนบัลลังก์คนนั้น ได้มาหากำนันโตถึงที่ปลูกผักอันเป็นสวนของวัด ท่านผู้พิพากษาท่านนี้นามว่า **“ลิขิต”**

ท่านผู้นี้ก้มลงกราบกำนันโตด้วยความนอบน้อม มีสัมมาคารวะเป็นอย่างสูงสมกับเป็น **"ท่านผู้พิพากษา"** ลิขิตกล่าวกับกำนันโตว่า ผมเองไม่เชื่อว่ากำนันโตจะเป็นผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องค้ายาเสพติดของลูกชายกำนันโต ลิขิตได้สนทนากับกำนันโตอยู่พักใหญ่ กำนันโตกล่าวว่า ท่านอย่าได้มายุ่งเกี่ยวกับเรื่องของผมดีกว่า เกรงว่าท่านอยู่ในตำแหน่งอย่างนี้จะมัวหมองมีมลทินไปด้วย ฝ่ายลิขิตกล่าวกับกำนันโตว่า หากกำนันโตเป็นผู้บริสุทธิ์จริง ๆ จะมัวหมองก็ไม่เป็นไร ลิขิตกล่าวต่อไปว่าพระคุณที่กำนันโตได้ส่งเสียให้ผมได้ศึกษาเล่าเรียนด้วยทุนของกำนันโตจึงทำให้ผมมีวันนี้ ผมไม่เคยลืมพระคุณที่เกื้อหนุนผมและแม่เลย คำพูดเหล่านี้ กำนันโตงงเป็นอย่างมาก ลิขิตจึงเล่าเท้าความต่อไปว่าแม่ผมได้มาขอความช่วยเหลือจากกำนัน เมื่อหลายปีมาแล้วกำนันโตให้เงินแม่ผมไปจำนวนหนึ่ง ทั้งยังสั่งว่าเงินจำนวนนี้ขอให้เป็นการศึกษาลูกชายให้เรียนให้จบให้ได้ ถ้าไม่พอให้มาบอก แม่พยายามช่วยตัวเองใช้เงินทำทุนการค้าเล็ก ๆ เพื่อกำไรสะสมส่งให้ผมเรียนควบคู่กับเงินทุนที่กำนันโตให้แม่ไป บัดนี้เงินทุนที่กำนันโตให้แม่ไป เงินทุนจำนวนนั้นกลับแปรสภาพเป็นการศึกษาและกลายมาเป็นผมลูก

แม่ก้อยคนที่เคยไปขอความช่วยเหลือจากกำนันโต นั่นเอง กำนันโตน้ำตาไหลออกจากนัยน์ตาอย่างไม่รู้ตัว ภายในใจคิดแต่ว่าทำไมลูกเราจึงไม่ได้เช่นนี้ เมื่อลิขิต ลากลับไปแล้ว กำนันโตผู้นี้ก็มิได้สนใจไยดีอะไรมากนัก อีก ๒ ปีต่อมามีประกาศคืนทรัพย์สินของกำนันโต เหตุผลว่ากำนันโตเป็นผู้บริสุทธิ์ ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การค้ายาเสพติดกับลูกชาย ทั้งนี้ลิขิตซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ พิพากษา ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม อีกประการหนึ่งต้อง ทรงไว้ด้วยความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ต้องทำหน้าที่ ๒ อย่างในขณะเดียวกัน ใครจะรู้บ้างว่าผู้พิพากษาคนนี้จะ เสาะแสวงหาหลักฐานต่าง ๆ นานา ซึ่งเป็นที่มาของเงิน ทรัพย์สินของกำนันโต ทั้งคำให้การยืนยันความจริงของ กำนันโตอย่างสะอาด บริสุทธิ์ เปิดเผย พิสูจน์ได้อย่าง สง่างาม วันตัดสินคดีนั้นเอง ผู้พิพากษาหนุ่มรูปงาม อนาคตก้าวไกลต้องหนักใจเป็นที่สุด เนื่องจากรับปาก กับกำนันโตไว้ว่าจะไม่ตัดสินประหารชีวิตลูกชายคนเดียว ของกำนันโต และก็จริง ๆ ผู้พิพากษาท่านนี้ตัดสินจำคุก ลูกชายกำนันโตตลอดชีวิตโทษฐานค้ายาเสพติดและใส่ ร้ายป้ายความผิดให้กับบุพการีของตน ทั้งนี้ทรัพย์สมบัติ ที่อายัดไว้ให้คืนกำนันโตทั้งหมด นับเป็นการตอบแทน

พระคุณอันยิ่งใหญ่ของท่านผู้พิพากษานามว่า **“ลิขิต”** แล้วทั้งยังทรงความเป็นธรรมให้กับกำนันโตอีกส่วนหนึ่งด้วย ในวันตัดสินนั้นท่านผู้พิพากษาเพียงต้องการเห็นใบหน้าของกำนันโต แต่ก็ไร้ใบหน้าของท่านผู้ใจบุญที่ชื่อว่ากำนันโต ทุกคนในห้องไต่สวนก็คงอยากเห็นเช่นเดียวกับผู้พิพากษา โดยเฉพาะบุคคลสำคัญของผู้พิพากษาท่านนี้ บุคคลนั้นไม่ใช่ใครอื่นคือแม่บังเกิดเกล้าของผู้พิพากษา ผู้ที่ไปขอความช่วยเหลือจากกำนันโตเมื่อเกือบ ๒๐ ปีที่ผ่านมา เพียงแต่อยากจะกราบกำนันโตผู้มีพระคุณสักครั้งและขอขอบพระคุณในบุญคุณที่ให้ความช่วยเหลือเงินจำนวนนั้นมาแต่ก็ต้องพบกับความผิดหวัง

ส่วนลูกชายกำนันโต ต้องก้มหน้ารับกรรมที่ตนเองก่อไว้ด้วยความสำนึกผิด วันนั้นเป็นวันตัดสินคดีลูกชายกำนันโต อยากจะเห็นใบหน้าพ่อบังเกิดเกล้าสักครั้งก็ไม่มีโอกาส เนื่องจากกำนันโตไม่ได้มาในห้องพิจารณาคดี ลูกชายกำนันโตได้แต่เพียงพูดว่าฝากกราบเท้าพ่อบังเกิดเกล้าด้วยความเคารพเป็นอย่างสูง **“ผมผิดไปแล้ว พ่อยกโทษให้ผมด้วย”** มีเพียงคำพูดที่ตะโกนมาจากนักโทษซึ่งเป็นลูกชายที่เนรคุณต่อพ่อบังเกิดเกล้าเท่านั้นเอง

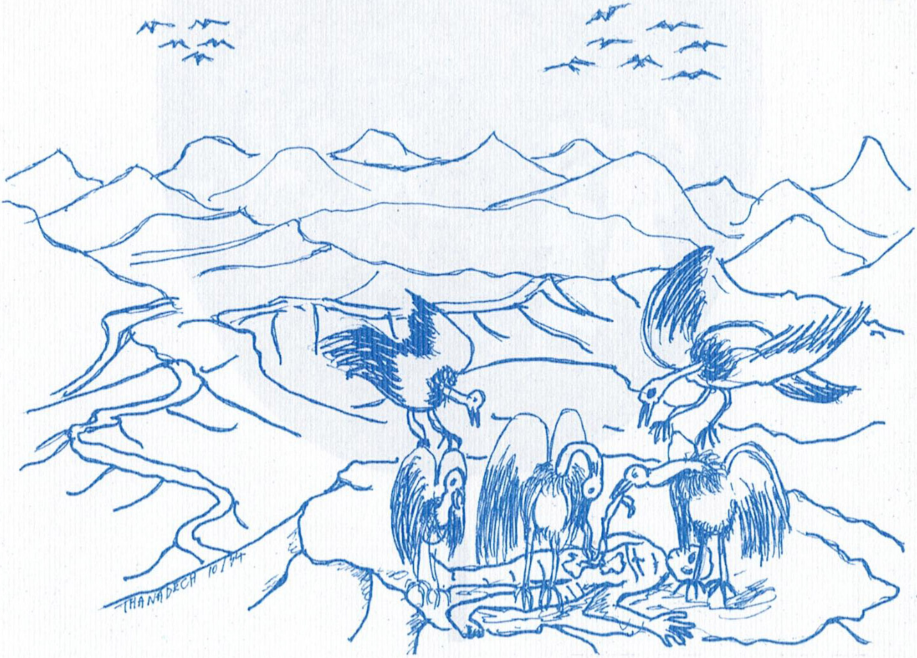
ด้านของกำนันโตเมื่อได้ทรัพย์สินเงินทองคืนจากการอายัดก็ตั้งเป็นทุนสาธารณประโยชน์ใช้ชีวิตตามปกติ ทั้งนี้ระยะทางเป็นเครื่องพิสูจน์ม้า กาลเวลาเป็นเครื่องพิสูจน์คน กำนันโตได้แต่เฝ้าวันรอคอยที่ลูกชายจะได้รับพระราชทานอภัยโทษไม่มากก็น้อย คงจะได้เห็นชีวิตใหม่ของลูกชายเนรคุณคนนั้น



อีแร้งทึ้ง

เมื่อสมัยเด็ก ๆ ได้ฟังคำว่า **"อีแร้งทึ้ง"** ไม่เคยคิดเป็นเพียงแต่เข้าใจว่าเป็นคำด่าให้ผู้ถูกด่าได้ "อาย" เท่านั้น แร้งเป็นชื่อนก มักจะได้ยินเขาเรียกกันว่า **"อีแร้ง"** นกแร้งหรืออีแร้งจะมีคุณประโยชน์อย่างไรไม่ขอกล่าว เป็นเพียงได้ยินทราบว่านกแร้งชนิดนี้มีอยู่ในประเทศธิเบตมากพอสมควร ในประเทศไทยก็มีทั้งคำว่า **"อี"** คำนี้คงจะเป็นคำไทยแท้ ๆ วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่ดีงาม ส่วนประเพณี คือ สิ่งที่ปฏิบัติสืบต่อ ๆ กัน ประเพณีงานศพในประเทศไทยยังมีหลายวัฒนธรรมหลายประเพณี ภาคกลางก็จัดงานศพแบบหนึ่ง ภาคเหนือก็จัดงานศพแบบหนึ่ง ภาคใต้ก็จัดแบบหนึ่ง ภาคอีสานก็จัดอีกแบบหนึ่ง ในเรื่องการจัดงานศพมีความมุ่งหวังให้ผู้ตายจากไปพบความสุขไปที่ชอบ ๆ เป็นเป้าหมาย ทั้งต้องการให้ผู้ตายได้รับส่วนกุศลที่คนอยู่ข้างหลังทำบุญกุศลไปให้ โดยมีพระสงฆ์องค์เณรเป็นตัวแปรหรือตัวกลาง พิธีศพดังกล่าวนี้พระสงฆ์จึงเปรียบเสมือน **"บุรุษไปรษณีย์"** นั่นเอง

เคยทราบมาว่าการจัดงานศพของชาวธิเบตจัดไม่เหมือนชาติใด ศพของคนที่ตายในประเทศธิเบตพี่น้อง



วัวต้องมีหลัก ฟักต้องมีร้าน
บ้านต้องมีรั้ว ครอบครัวต้องมีศีลธรรม



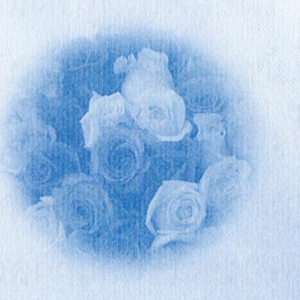
ทุกฺโข พาเลหิ สงฺคโม

สมาคมกับคนพาลนำทุกข์มาให้

ต้องมีเงินมาก ๆ จึงจะทำพิธีที่จะกล่าวเล่าสู่กันฟังต่อไปนี้ เมื่อมีคนตาย เขาจะนำศพไปจัดกันบนภูเขาหรือที่โล่งแจ้ง เมื่อนำศพไปนอนหงายดีแล้ว ก็จะมีคนคอยดูศพ เมื่อศพขึ้นอืดประมาณสามสี่วัน นกแร้งก็จะมาจิกกินศพอย่างชนิดที่เรียกว่า **"นกตายอดตายอยาก"** มันจะเรียกร้องให้สมัครพรรคพวกของมันมาร่วมกันกินที่คนไทยมักจะเรียกกันว่า **"อีแร้งทึ้ง"** เมื่ออีแร้งรุมกินซากศพอยู่นั้น ผู้ที่นั่งเฝ้าดูแทนที่จะไล่เปล่าเลย คนเหล่านั้นกลับคิดว่าเขาได้ทำหน้าที่ดีที่สุดสำหรับคนตายแล้ว แม้นกระทั่งเหลือกระดูกที่อีแร้งกินไม่หมด คนที่อยู่นั้นจะนำเอากระดูกที่เหลืออยู่นั้น นำไปป่นให้ละเอียดเป็นผงแล้วนำไปผสมกับน้ำหวาน เมื่อผสมเสร็จแล้วก็จะนำมาวางให้อีแร้งกินจนหมด เมื่อเป็นผงผสมน้ำหวานนี้เขาเรียกกันว่า **"หวานคอแร้ง"** หมายถึง อีแร้งกินจนหวานชุ่มคอนั่นเอง เมื่อนกแร้งกินกระทั่งกระดูกผสมน้ำหวานจนหมด จึงจะหมดหน้าที่ของผู้คนที่จัดงานศพเสร็จสิ้นตามความเชื่อของเขาเหล่านั้นที่เชื่อกันว่า ได้บุญแรงมาก อย่างนี้ก็เป็นอีกความเชื่ออย่างหนึ่ง ประเทศธิเบตในอดีตเป็นประเทศที่ร่ำรวยมาก นับถือพระพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้ง ทั้งประมุขของสงฆ์นั้นต้องเป็นประมุขของ

บ้านเมืองด้วย แต่ก็น่าเสียดายว่าปัจจุบันนี้ธิเบตหมดสิ้นประเทศ คงจะเหลือแต่องค์ดาไลลามะพร้อมบริวารที่ลี้ภัยอยู่ในประเทศอินเดีย เมื่อตอนไปประเทศอินเดียก็ได้เห็นชาวธิเบตจำนวนหนึ่งไปถวายนมัสการปูชนียสถาน เขามีการกราบไหว้ไม่เหมือนคนไทย เมื่อเห็นภาพชาวธิเบตที่กราบไหว้แล้วดูความเชื่อความศรัทธามั่นคงยิ่งนัก ประเทศธิเบตและประชาชนชาวธิเบตร่ำรวยมาก กล่าวกันถึงความเชื่อในพระพุทธศาสนา ชาวธิเบตปรารถนาเดินทางไปกราบไหว้สังเวชนียสถาน เวลาจะออกจากธิเบตคนที่ร่ำรวยขนเงินขนทองติดตามไปเป็นอันมาก เพื่อใช้จ่ายระหว่างทาง บางคนไปอย่างเศรษฐี แต่พอเงินทองใช้หมดก็กลับกลายเป็นยาจกก็มี จนไปถึงแม้คนเหล่านั้นจะกลายเป็นเศรษฐีตกยาก เขาก็ปรารถนาให้ได้กราบไหว้สถานที่สำคัญที่เขาเคารพนับถือมากที่สุดในชีวิตก็เพียงพอแล้ว ที่นำมากล่าวในที่นี้เพื่อจะชี้ให้เห็นถึงความเชื่อศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างแรงกล้า ผิดกับประชาชนคนไทยในเมือง คงใช้พุทธพจน์ที่ว่า **"ผู้ใดเห็นธรรมะ ผู้นั้นชื่อว่าเห็นเราตถาคต"** หมายถึง ใครจะถึงพระพุทธเจ้าก็ปฏิบัติธรรมะตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าก็เข้าถึงพระพุทธองค์แล้ว แม้นจะเชื่อมั่น

และปฏิบัติตามแต่ก็เพียงลมปาก เป็นชาวพุทธเพียงสำมะโนครัวเท่านั้น เพราะประเทศไทยล้วนแต่นับถือพระพุทธศาสนามากถึง ๙๗% แต่ทำไมประเทศของเราจึงชุกชุมด้วยโจรผู้ร้ายเป็นอันมาก เขียนเรื่องนี้แล้วก็น่าเศร้าใจที่พี่น้องร่วมชาตินับถือศาสนาเป็นเพียงลมปาก ปัจจุบันมีการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในรูปแบบต่าง ๆ จะซึมเข้าไปในกระแสเลือดของเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่มากน้อยแค่ไหน นี่คือคำถามซึ่งตอบยากมาก เขียนเลยมาไกลแล้วเพียงต้องการบันทึกเรื่องการจัดงานศพของชาวธิเบตในอดีตไว้เท่านั้น เรื่องดังกล่าวข้างต้นนั้น เพียงแต่ได้ยินได้ฟังมาก็เท่านั้นเอง ใจจริงของผู้เขียนแล้ว ยังอยากหาโอกาสไปเยือนธิเบตซึ่งอยู่ในประเทศจีนสักครั้ง ก็ยังไม่รู้จะมีโอกาสหรือไม่ หากมีโอกาสได้ไปธิเบตคงจะได้นำเรื่องราว นำมาเขียนบันทึกไว้เป็นเรื่องราวมากกว่านี้อย่างเป็นแน่



เจ้าลูกคอกน้อยเอ๋ย

ลูกคอกในที่นี้หมายถึงแม่ปลาชนิดต่าง ๆที่ออกลูกมาเป็นฝูง ๆ อยู่รวมกันในน้ำ ทั้งแม่ปลาก็อยู่ใกล้ ๆ กับลูกคอกของมันอีก ทั้งแม่ปลาที่มีลูกคอกมีอาการดุร้ายกว่าเดิม ทั้งนี้คงเป็นเพราะหวงลูกคอกของมัน จะเห็นได้ว่าธรรมชาติของมนุษย์หรือสัตว์เมื่อมีลูกอ่อนย่อมรักและหวงห่วงลูกของมัน ครั้งหนึ่งได้ไปวัดในงานวัดนั้นน้ำท่วมเห็นลูกคอกในน้ำฝูงใหญ่ทราบต่อมาว่าเป็นลูกคอกปลาชะโด ผู้เฒ่าท่านหนึ่งเล่าให้ฟังว่าแม่ปลาชะโดดุมาก แม้ใครลงไปในน้ำใกล้ ๆ ลูกคอกของมันแม่ปลามันจะไล่กัดเพื่อป้องกันลูกของมัน แม้ตัวมันจะตายมันก็ยอม ขอให้ลูกคอกของมันมีชีวิตรอดก็พอแล้วนี่คือธรรมชาติของแม่ปลาที่มีลูกคอก

อันที่จริงแล้วแม่ปลาหรือปลาทุกชนิดย่อมมีภัยอยู่ตลอดเวลา เมื่อผู้คนเห็นทั้งแหก็เหวี่ยงเพื่อจับปลาฉมวก หลาว ไม้ซางที่เป่าปลา เบ็ด สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นภัยของปลาทั้งสิ้น ในกฎหมายของไทยและนานาประเทศยังมีกฎระเบียบห้ามจับปลาในเดือนที่ปลาวางไข่เนื่องจากปลาพอวางไข่แล้วกาลต่อไปจากไข่ปลาก็จะ

เติบโตเป็นอาหารของมนุษย์ ปลาจำนวนมากแต่ละวันที่มนุษย์ใช้อวน ทั้งเครื่องมือต่าง ๆ จับปลาขึ้นมาเพื่อเป็นอาหารอันโอชะของมนุษย์ นับได้ว่าสัตว์ต่าง ๆ รวมทั้งปลาด้วย มันเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉานที่มีชีวิต แต่มันก็ต้องยอมรับชะตากรรมที่มันต้องเสวยชาติเกิดมาเป็นอาหารของมนุษย์ทำไงได้ก็ต้องโทษว่า **"กรรมเท่านั้นที่จำแนกสัตว์ให้เลวและปราณีต"** ไม่ว่ามนุษย์หรือสิงสาราสัตว์ย่อมเป็นไปตามกฎแห่งกรรม ปัจจุบันมนุษย์หรือคนในโลกนี้มีมากถึง ๗,๐๐๐ ล้านคนแล้ว ถ้าเทียบกับจำนวนสัตว์ต่าง ๆ ที่จะต้องเป็นอาหารของคนจะมีจำนวนกี่ร้อยกี่หมื่นล้านตัว คนหรือมนุษย์มีมันสมองดีมีสติปัญญาดีเหนือกว่าสัตว์ต่าง ๆ จึงต้องตกเป็นอาหารของมนุษย์ ยิ่งประชากรมากขึ้นเท่าใดดูเหมือนสัตว์นานาชนิดจะไม่ค่อยพอเลี้ยงมนุษย์ ด้วยเหตุนี้กรมประมงจึงได้เพาะพันธุ์ปลาหลากหลายชนิด เพื่อปล่อยลงสู่แม่น้ำลำคลองให้มันเจริญเติบโตทันท่วงทีที่มนุษย์จะได้จับมาเป็นอาหารสืบไป

มนุษย์หรือคนช่วยสรรหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำสัตว์ต่าง ๆ มาปรุงเป็นอาหาร (ถ้าสัตว์ต่าง ๆ มันพูดได้มันคงว่าช่างฉลาดเกมพิสดารเก่งจริง ๆ) ดังคนที่เห็น

ลูกคอกฝูงหนึ่ง เขาพยายามช้อนลูกคอกฝูงนั้นได้ทั้งฝูง เมื่อช้อนลูกคอกขึ้นมาจากคลองได้แล้ว ก็แลเห็นแม่ปลาช่อนมันแหวกว่ายทวนน้ำไป ทวนน้ำมา มองหาลูกคอกของมัน มันวนเวียนอยู่ละแวกนั้นไม่ไปไหน ผู้ที่จับลูกคอกของมันก็ได้แต่พูดพึมพำว่า ก็มันอยากเกิดเป็นปลาก็ต้องตกเป็นอาหารของคนเป็นธรรมดา คนผู้นี้นำลูกคอกกลับบ้านเพื่อปรุงอาหารแก้มเหล้า เขาเล่นเกมพิสดารกับลูกคอกทั้งหมดนี้ โดยนำผักบุ้งมาสับจากนั้นก็ตั้งกระทะ นำผักบุ้งนั้นใส่กระทะ นำเอาเจ้าลูกคอกทั้งฝูงนั้นใส่กระทะรวมกับผักบุ้งใส่น้ำพอประมาณ ฝ่ายเจ้าลูกคอกเมื่อได้น้ำทั้งมีผักบุ้งมันก็ว่ายเล่นเข้ารูผักบุ้งอย่างสนุกสนาน มันไม่รู้เลยว่าขณะนี้ชีวิตมันกำลังจะดับสิ้นชีวี พ่อครัวคนนี้ค่อย ๆ จุดไฟอ่อน ๆ ในเตานั้นเมื่อไฟความร้อนน้ำในกระทะก็เริ่มอุ่น ๆ เจ้าลูกคอกเมื่อได้รับไออุ่น ๆ ยิ่งสนุกสนานตามวิถีชีวิตของมัน เมื่อไฟร้อนยิ่งขึ้นเจ้าลูกคอกก็ยิ่งว่ายเข้าไปหลบในรูผักบุ้งทั้งหมด และแล้วเจ้าลูกคอกทั้งฝูงก็ตายอยู่ในรูผักบุ้งนั้นเอง แต่ทั้งนี้ต้องไม่ให้ผักบุ้งสุกต้องดิบ ๆ สุก ๆ จึงจะมีรสชาติหวานอร่อย เพราะมีเจ้าลูกคอกอยู่รวมกับผักบุ้งมันหวานอร่อยรสเด็ด เมื่อนำมากินแก้มเหล้า หากจะ



คนฉลาดทำเคราะห์ให้เป็นโอกาส
คนโง่ทำความประมาทให้เป็นเคราะห์
สัตว์เดรัจฉาน ไร้ความคิด ตัด มรรค-ผล-นิพพาน



ปาปํ ปาเปน สุกรํ

ความชั่วอันคนชั่วทำได้ง่าย

ปล่อยให้เจ้าลูกคอกฝูงนั้นมีชีวิตอยู่ มันคงจะเติบโตทั้งขยายพันธุ์เป็นพ่อพันธุ์ให้เป็นอาหารกับมนุษย์ได้อีกนานโขทีเดียว แต่มนุษย์หรือคนที่ชอบกินและเล่นเกมสนุก ๆ กับสัตว์เหล่านั้น ไม่คิดไกล ๆ คิดแต่อาหารเฉพาะหน้าเท่านั้น จะเห็นได้ว่าสัตว์มันก็คือสัตว์จะคิดสักนิดหรือไม่ว่ามันกำลังจะตายอย่างเลือดเย็นด้วยน้ำมือของมนุษย์ที่มีปัญญาฉลาด สรรหากินสัตว์แบบแปลก ๆ

มนุษย์เราก็กำลังแวกว่ายอยู่ในกฎธรรมชาติ ทั้งมนุษย์ทั้งสัตว์ล้วนกลัวภัยธรรมชาติเหมือนกันคือ กลัวความเจ็บ กลัวความตาย ทั้งมนุษย์ทั้งสัตว์ต่างก็รักสุขเกลียดความทุกข์ด้วยกันทั้งนั้น หากจะตั้งปัญหาถามว่า **"มนุษย์หรือคนเกิดมาทำไม"** จึงจะได้คำตอบว่า **"เกิดมาเล่นบนสนามบุญสนามบาป"** เป็นมนุษย์ก็เพียรพยายามสร้างกรรมดี ในที่นี้ก็ไม่กล่าวว่าจะเบียดเบียนสัตว์อื่นที่เป็นอาหาร เพียงว่าอย่าเบียดเบียนชีวิตเพื่อนมนุษย์กันเลย เพราะในยุคปัจจุบันชีวิตมนุษย์มีค่ามากแต่ราคาถูกเพียง **"ลูกตะกั่วไม่กี่สตางค์ก็ปลิดชีวิตมนุษย์ได้แล้ว"** เพราะน้ำมือของมนุษย์ด้วยกันเอง อันคนเราไม่ต้องไปยัดเยียดความตายให้ซึ่งกันและกันหรอกมัจจุราชจ้องคอยดู จ้องคอยเอาชีวิตของมนุษย์และสัตว์

โลกอยู่ทุกขณะ เมื่อถึงเวลานั้นจะร้องขอชีวิตอย่าหวังเลยว่า **"มัจจุราชจะยอม"** ประดุจหนึ่งเหมือนเสือไล่เนื้อ เนื้อล้มเมื่อใดเสือก็ตะปบกลืนกินทันที เมื่อเวลานั้นมาถึงมนุษย์ก็ **"หมดโอกาสสร้างความดี"** คงเหลือแต่บุคคลที่มีชีวิตอยู่ **"ที่มีโอกาสสร้างความดี"** สร้างบุญกุศลอุทิศส่วนกุศลให้กับบุคคลที่หมดโอกาสเท่านั้นเอง ทั้งอาหารต่าง ๆ ดี ๆ ต่างก็ยกไปวางที่ข้างศพ เคาะโลงศพเรียกให้มากิน ใครเคยเห็นศพคนตายลุกขึ้นมากินบ้าง ไม่มีเลย แต่ที่แน่ ๆ เมื่อมีชีวิตอยู่ รีบกอบโกยคุณธรรมคุณความดีให้กับตนเองดีกว่าเวลาตายแล้วให้คนอื่นเขา **"ยัดเยียดให้ศพกินเพราะศพนั้นหมดโอกาสแล้ว"** ทุกคนทราบทุกคนรู้แต่มนุษย์ผู้มีปัญญาก็ยังยัดเยียดให้ศพกินอยู่ร่ำไป เหตุนี้มนุษย์ผู้มีสติปัญญาพึงระวังให้จงหนักว่า หากสัตว์เล็กสัตว์น้อยที่พวกเรากินมันเป็นอาหารเข้าไปในร่างกาย มันจะหัวเราะเยาะว่ามนุษย์นี้ **"โง่ยิ่งกว่ามันด้วยซ้ำไป"**

เรื่องของนก ไม่ใช่เรื่องของคนชื่อนก

ในหนังสือมนต์พิธีหน้าที่ ๖๖ กล่าวถึงโมระปะริตตัง ท้องเรื่องกล่าวถึงพญานกยูงทองเป็นจ่าฝูงมีแม่ตาบอด ทุกวันต้องหาอาหารนำไปเผื่อแม่ในป่าลึก คุณสมบัติของพญานกยูงตัวนี้สวดมนต์บูชาพระคุณแม่ทุกค่ำเช้า จึงป้องกันเหตุเภทภัยทั้งหลายทั้งปวง วันหนึ่งพรานคอยดักจับอยู่หลายเวลาก็ไม่สามารถจับได้ พรานจึงสังเกตดู จริยวัตรปฏิบัติของพญานกยูงตัวนี้เห็นและทราบว่า พญานกยูงสวดมนต์บูชาพระคุณแม่ทุกค่ำเช้า เมื่อเป็นเช่นนี้นายพรานจึงจับนกยูงตัวเมียนำมาฝึกให้ขันเวลาเดียวกันกับที่พญานกยูงสวดมนต์ กระทั่งนางนกยูงขันได้เวลาตรงตามที่ต้องการ นายพรานก็นำนางนกยูงไปขันเวลาขณะเดียวกับที่พญานกยูงสวดมนต์ จึงเป็นเหตุให้พญานกยูงตบะแตก หลงใหลในเสียงขันของนางนกยูงจิตไม่มีสมาธิสวดมนต์ เมื่อเป็นเช่นนี้นายพรานจึงใช้แหเหวี่ยงจับพญานกยูงได้นำไปถวายพระราชา ครั้นพระราชาได้ทอดพระเนตรเห็นพญานกยูงว่างามกว่านกยูงตัวอื่น ๆ ต่อมาพระราชาทราบว่าพญานกยูงตัวนี้มีแม่ตาบอดต้องเลี้ยงแม่ ทั้งสวดมนต์บูชาพระคุณแม่ทุก

ค่ำเช้า เหตุนี้เองพระราชาจึงให้ปล่อยพญานกยูงกลับเข้าป่าตามเดิม

เรื่องดังกล่าวนี้เป็นพลังที่เลี้ยงแม่ตาบอด ทั้งบูชาพระคุณพ่อแม่ทุกค่ำเช้าจึงเป็นเกราะป้องกันอันตรายทั้งหลายทั้งปวง แม้แต่นกยูงยังเป็นเนติแบบให้ฝูงชนได้แลเห็นอย่างนี้ ถามถึงมนุษย์มีความกตัญญูรู้คุณผู้มีพระคุณมากน้อยเพียงใด ทั้งสวดมนต์บูชาพระคุณพ่อแม่บ้างหรือไม่ จึงฝากไว้เป็นแนวความคิดด้วย

ในหนังสือเล่มเดียวกันหน้าที่ ๖๗ **"วัฏฏะกะปะริตตัง"** กล่าวถึงเรื่องพญานกคุ่ม ครั้งหนึ่งไฟไหม้ป่าลุกลามใกล้มาถึงรังนกคุ่มตัวดังกล่าว เมื่อไฟลามมานกคุ่มตัวนี้สุดจะหนีไฟป่าได้ จึงตั้งกระแสจิตตั้งสัจจะว่าข้าพเจ้ามีแม่ก็จริงอยู่ แต่แม่ก็ออกไปหาอาหาร มีขนมีปีก แต่ขนและปีกยังเปียกอยู่ ไม่สามารถจะบินหนีไฟได้ด้วยคำสัตย์นี้ขอไฟป่าจงอย่าเข้าใกล้ข้าพเจ้าเลย เมื่อตั้งสัจจะแล้ว ปรากฏว่าไฟป่าถูกลมพัดไปทางอื่น นกคุ่มรอดตายด้วยการตั้งสัจจะ เพราะสัจจะเป็นเกราะป้องกันเหตุเภทภัยทั้งหลายทั้งปวงได้ มนุษย์เราถ้าซื่อตรงมีสัจจะก็จะเป็น **"สัจจะบารมี"** ตามคติในพระพุทธศาสนาได้ดังนี้แล

ในเรื่องมฆมานพ ผู้นำทางไปสวรรค์กล่าวว่ามีภรรยาหลายคน ทุกคนที่เป็นภรรยาทำบุญร่วมขันทำทางไปสวรรค์ด้วยกันทั้งนั้น มีเพียงนางสุชาดาคิดว่าสามีทำบุญตนเองก็ต้องได้บุญด้วยทุกครั้ง แม้ที่จริงไม่เป็นเช่นนั้น เมื่อนางตายจากโลกไปเพราะไม่มีบุญรองรับต้องไปเกิดเป็นนางนกกระยางคอยจับปลากินเป็นอาหาร วันหนึ่งมฆมานพเกิดเป็นพระอินทร์มองหานางสุชาดาไม่พบ จึงเล็งหาว่าไปจุติเกิด ณ ที่แห่งใด ได้แลเห็นว่าไปเสวยชาติเกิดเป็นนางนกกระยาง พระอินทร์สงสารที่ต้องเสวยชาติเช่นนั้น จึงลงมาบอกนางนกกระยางให้รักษาศีลห้า ไม่จับปลาหรือสัตว์ที่มีชีวิตกินเป็นอาหาร นกกระยางเชื่อและทำตามไม่นานนัก นางนกกระยางตายจากนกไปจุติเกิดอยู่กับพระอินทร์บนสวรรค์ เพราะการตั้งสัจจะบารมีนั่นเอง เพราะบุญนั้นใครทำใครก็ได้ไม่ว่าคนไม่ว่าสัตว์ ต้องช่วยเหลือตัวเองทำที่พึ่งตัวเองก่อนคนอื่นจึงจะช่วยเหลือสืบไป

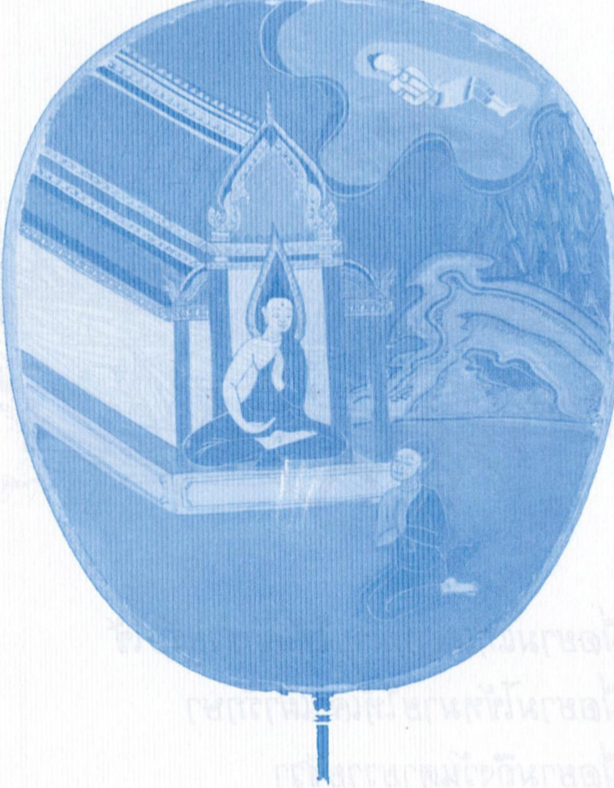
ยังมีเพลง ๆ หนึ่งที่ร้องว่า **“เจ้านกกะปูดตาแดงน้ำแห้งก็ตาย”** กล่าวกันว่านกกะปูดเป็นเพื่อนกับหอยจุ๊บแจงคบกันมาช้านาน วันหนึ่งทั้งนกกะปูดและหอยจุ๊บแจงตกลงกันว่าจะไปเมืองจีน หากใครไปถึงก่อนเป็น

ผู้ชนะ เจ้านกกะปูดคิดว่าตัวเองมีปีกบินได้รวดเร็วยังไง เจ้าหอยจุ๊บแจงต้องแพ้อย่างแน่นอน ข้อตกลงกันว่าหากใครแพ้ต้องเป็นบ่าวรับใช้ ใครชนะได้เป็นนาย ตกลงกันอย่างนี้เจ้านกกะปูดก็บินไปล่วงหน้าไปก่อน ฝ่ายหอยจุ๊บแจงก็คิดว่าตนเองต้องแพ้เจ้านกเพื่อนยากอย่างไม่ต้องสงสัย ขณะนั้นเรือสินค้ากำลังจะออกจากท่าไปยังเมืองจีน เจ้าหอยจุ๊บแจงจึงเกาะไปกับเรือสินค้านั้น ชัยชนะของหอยจุ๊บแจงเกิดขึ้นเพราะไปถึงเมืองจีนก่อนเจ้านกกะปูด ด้วยเหตุนี้เจ้านกกะปูดจึงต้องตกเป็นข้ารับใช้หอยจุ๊บแจงตลอดไป ฝ่ายเจ้าหอยจุ๊บแจงใช้ให้เจ้านกกะปูดคอยเฝ้าดูระวัง เมื่อมีน้ำขึ้นครั้งใดต้องร้องบอกเจ้าหอยจุ๊บแจงทุกครั้งไป เจ้านกกะปูดจึงได้แต่ร้อง ปูด ปูด ปูด อันเป็นสัญญาณว่าน้ำจะมาแล้ว เจ้าหอยจุ๊บแจงจะได้คลานหนีน้ำ เรื่องนี้แม้สัตว์ที่ไร้ความคิดยังรู้แพ้ รู้ชนะ ยอมเป็นข้ารับใช้เจ้าหอยตลอดไป แล้วมนุษย์มีน้ำใจเป็นนักกีฬามากน้อยรู้แพ้ รู้ชนะกันบ้างหรือไม่ มีนักกีฬาจำนวนไม่น้อยที่ชอบกล่าวว่า **"กีฬาแพ้ แต่คนไม่แพ้"** อย่างนี้จะเรียกกันว่าน้ำใจนักกีฬาได้หรือฝากคิดด้วย

ส่วนเจ้านกพิราบ ผู้คนจะเห็นได้ว่านกอื่น ๆ หลายร้อยชนิดเกาะติดมีรังหรือทำรังอยู่ตามต้นไม้ มีเพียงนก



เมื่อยามแก่เฒ่าหมายให้เจ้าช่วยรับใช้
เมื่อยามไข้หมายให้เจ้าเฝ้ารักษา
เมื่อยามถึงวันตายวายชีวา
หวังลูกช่วยปิดตาเมื่อสิ้นใจ



พฺรหฺมาติ มาตาปิตโร

มารดาบิดา ท่านว่าเป็นพรหม (ของบุตร)

พิราบชนิดเดียวที่ไม่ทำรังที่ต้นไม้หรือเกาะกิ่งไม้ ตรงกันข้ามเจ้านกพิราบนี้ชอบเกาะอยู่ตามหลังคาโบสถ์ช่อฟ้าใบระกาหรือตามเสาไฟ ถ้าจะดูแล้วเหมือนกับมันผิดธรรมชาติของนกอย่างนั้นแหละ ยังมีเรื่องเล่าสู่กันฟังว่าครั้งหนึ่งองค์พระอิศวรเรียกนกทั้งหลายมาประชุมกัน นกต่าง ๆ ก็มาประชุม พระอิศวรมีบัญชาให้นกทั้งหลายทั้งปวงไปช่วยกันปลูกต้นไม้โดยใช้ปากคาบเมล็ดต้นไม้ไปปลูกทั่วโลก ในที่ประชุมนั้นขาดเจ้านกพิราบเพียงชนิดเดียวที่ไม่ไปร่วมชุมนุม พระอิศวรจึงถามเจ้านกพิราบทำไมไม่ไปชุมนุมกับนกทั้งหลาย เจ้านกพิราบกล่าวว่า ไม่สบายจึงไม่ไปร่วมชุมนุม แต่พระอิศวรทราบรู้อยู่ว่าเจ้านกพิราบนี้แกล้งทำเป็นไม่สบาย ด้วยเหตุนี้พระอิศวรจึงมีโองการห้ามมิให้เจ้านกพิราบมาเกาะหรือทำรังกับต้นไม้เด็ดขาด ดังกล่าวมานี้เจ้านกพิราบจึงไม่สามารถอยู่กับต้นไม้ได้ จึงต้องไปเกาะอาศัยอยู่ตามหลังคาโบสถ์ หรือเสาไฟ สายไฟตราบเท่าทุกวันนี้ เรื่องนี้เพราะเจ้านกพิราบไม่ได้มีความพร้อมเพรียงไม่มีน้ำใจไยดีกับหมู่คณะ จึงต้องรับชะตากรรมของความเอารัดเอาเปรียบ ความเห็นแก่ได้ของตัวเอง จึงไม่มีที่พึ่ง ไม่มีที่อยู่ดังปรากฏให้เห็นกันทุกวันนี้แลฯ

ส่วนนกกระจาบในเรื่องนิทานอีสปกล่าวไว้ว่า นายพรานใช้แหเหวี่ยงจับนกกระจาบได้ทั้งฝูง แต่นกกระจาบมีความสามัคคีกลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ฝูงนกทั้งฝูงคงจะคิดว่า ถ้าตายก็ให้ตายทั้งฝูง ถ้าจะรอดตายก็ให้รอดทั้งฝูง นกทั้งฝูงรวมพลังเป็นหนึ่งเดียวกัน เมื่อนายพรานรวบแหนั้นนกกระจาบต่างช่วยกันกัดแหบินหนีได้ทั้งฝูงรอดตายได้หมด ต่อมาเมื่อนกกระจาบแตกแยกความสามัคคี นายพรานจับนกกระจาบได้ทั้งฝูง นกทั้งฝูงต่างก็จะเอาตัวรอดปลอดภัยเพียงตัวใครตัวมัน ในที่สุดนกทั้งฝูงก็ตกเป็นเหยื่อของนายพรานทั้งหมด ไม่มีตัวใดหนีรอดไปได้เหมือนแต่ก่อน ที่เป็นอย่างนี้ก็เพราะนกกระจาบแตกแยกความสามัคคีจึงต้องตายทั้งฝูง

อีกา นับเป็นนกชนิดหนึ่งมีคำกล่าวกันว่า **"จงเอาเยี่ยงกา แต่อย่าเอาอย่างกา"** คำนี้คงหมายถึงอีกามันตื่นแต่เช้าออกหาอาหารตามภาษาของมัน หากมนุษย์ตื่นแต่เช้าก็ได้บุญหลาย ทั้งขยันทำมาหากินรวยแน่ ๆ อย่างนี้จึงกล่าวว่า **"จงเอาเยี่ยงกา"** ส่วนอีกามันชอบขโมยถั่ว งา สิ่งของอาหารของชาวบ้าน นับเป็นนิสัยที่ไม่ดีไม่งาม จึงกล่าวว่า **"อย่าเอาอย่างกา"** เพราะอีกามันชอบขโมยเขากิน

ดังได้เขียนเล่าเรื่องนกมาพอชี้ให้เห็นคุณค่าของนก เห็นความหายนะตกต่ำความแตกแยกความสามัคคีของนก คงจะเป็นเครื่องเตือนจิตบ่งบอกให้มนุษย์รู้รัก รู้อภัย รู้สามัคคี เพียงเท่านี้แม้ถึงจะไม่ได้เป็นนกแต่มีชื่อว่า **"นก"** ก็ไม่เสียหลาย แต่ถ้าหากคนชื่อนกมีนิสัยเอาเปรียบอย่างนกพิราบ ระวังจะไม่มีที่ซุกหัวนอน ไม่มีใครยกย่องชมชอบ ความเอารัดเอาเปรียบตรงข้ามกับสิ่งที่ดีงามอย่างแน่นอน ฉะนั้นจงเปรียบเทียบชีวิตของนกมันมีธรรมชาติทั้งดีและบกพร่อง จงเลือกเป็นแนวปฏิบัติของชีวิตกันเองก็แล้วกัน สวัสดี



กรรมของกูสวรรค์ยังมีตา

บุคคลหว่านพืชชนิดใด ย่อมได้พืชชนิดนั้น
บุคคลทำกรรมดี ย่อมได้รับผลดี
บุคคลทำกรรมชั่ว ย่อมได้รับผลชั่ว

อันชีวิตมนุษย์นั้นเลือกที่เกิดไม่ได้แต่หลักของสัจธรรมนั้นท่านกล่าวไว้แจ้งชัดว่า **"คนเราเลือกทำความดีได้เสมอกัน"** ทุกคนนั้นเมื่อตั้งคำถามว่า **"อยากทำดีหรืออยากทำชั่ว จะได้คำตอบเดียวกันว่าอยากทำดี"** ไม่มีใครประสงค์จำนงหมายทำความชั่วเลย เป็นเพราะกรรมที่จำแนกสัตว์ให้เลวและปราณีต คนที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์นับเป็นคนที่มีบุญมีกุศลสามารถสร้างทางเดินของชีวิตด้วยหลักมนุษยธรรม เมื่อมนุษยธรรมคือมีศีลห้าประดับจิตใจก็เท่ากับยกจิตของตนเองให้สูงกว่าสัตว์เดรัจฉานเป็นไหน ๆ การเกิดเป็นมนุษย์เป็นของยาก การรักษาความเป็นมนุษย์ การรักษาความเป็นคนก็ยาก การทำความดีคนชั่วทำยาก ขณะเดียวกันการทำชั่ว คนดีก็ทำยากเช่นกัน ในทางพระพุทธศาสนาจึงมีหลักให้มนุษย์เลือกทางเดินกันไว้ที่เรียกกันว่า **"ทาง ๗ สาย"** กล่าวคือ

๑. ทางไปนรก ได้แก่ โทสะ ความโกรธ

๒. ทางไปเป็นเปรตอสุรกาย จิตประกอบด้วยโทสะมูลจิต ๒

๓. ทางไปเป็นสัตว์เดรัจฉาน จิตประกอบด้วยโลภมูลจิต ๘

๔. ทางไปเป็นมนุษย์ ต้องมีศีล ๕

๕. ทางไปสวรรค์ จิตต้องประกอบด้วยมหากุศลจิต ๘

๖. ทางไปพรหมโลก จิตต้องประกอบด้วยสมถภาวนา

๗. ทางไปสู่พระนิพพาน จิตต้องประกอบด้วยวิปัสสนาภาวนา เป็นต้น

ดังกล่าวมานี้จงเลือกสรรปั้นแต่งกันเองว่าเลือกเกิดไม่ได้ แต่เลือกทางจะไปเกิดได้ เลือกทำความดีได้เท่าเทียมเสมอกัน อันการทำความดีนั้นคนอื่นไม่รู้ไม่เห็นแต่ตนเองรู้เห็นของการกระทำนั้น ๆ แม้บางครั้งคนอื่นอาจไม่รู้ไม่เห็นแต่เทพเบื้องบนหยั่งรู้หยั่งเห็นได้ เพราะการทำความดีนั้นตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้ข้อนี้เป็นความจริงที่อยู่คู่กับโลกมนุษย์ของเรา ณ เมืองหนึ่งพระราชาผู้ปกครองไพร่ฟ้าประชาชนอย่างเที่ยงธรรมประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขทั่วหน้า อำมาตย์ผู้รับราชการผู้

จงรักภักดีซื่อสัตย์อยู่รับใช้ราชการนานปีได้แต่นั่งคิดว่าตนเองรับราชการมาช้านานยศถาบรรดาศักดิ์ก็อยู่เพียงเท่านี้ไม่ก้าวไกลเหมือนอย่างผู้อื่นเขา แม้จะรับใช้ไปอีกนานเท่าใดก็คงได้เพียงเท่านี้ อำมาตย์ผู้อื่นรุ่นราวคราวเดียวกันต่างก็เป็นใหญ่เป็นโตกันไปหมด อำมาตย์ผู้นี้คิดดังนี้จึงตัดสินใจลาออกจากราชการ เมื่อพระราชาได้รับฎีกาลาออกแล้ว ขณะเดียวกันพระราชาก็ปูนบำเหน็จคุณงามความดีให้กับทุกคนที่รับใช้ราชการมาด้วยความซื่อสัตย์ภักดี ทุกคนได้มากน้อยต่างกันไป มีเพียงอำมาตย์ผู้นี้ไม่มีผลงานใด ๆ ทั้งสิ้นคงมีแต่ความจงรักภักดีเท่านั้น เรื่องนี้พระราชารู้อยู่เต็มอกแต่ก็สุดที่พระราชาจะปูนบำเหน็จ เบี้ยหวัดให้เนื่องจากจะเป็นตัวอย่างของอำมาตย์ที่ร่วมประชุมอยู่ ณ ที่นั้น ด้วยความสัตย์ซื่อมือสะอาดทั้งมีความจงรักภักดียิ่งกว่าเหล่าอำมาตย์ทั้งปวงนั้น พระราชารับสั่งกับอำมาตย์ผู้นี้ว่า วันรุ่งขึ้นให้มาเข้าเฝ้าเป็นการเฉพาะ จากนั้นก็เลิกประชุม การประชุมที่บริบูรณ์นั้นต้องมาพร้อมเพรียงกัน ตรงเวลาชี้แจงเหตุผลงานต่าง ๆ ด้วยความรับผิดชอบในหน้าที่ ผู้เป็นประธานในที่ประชุมต้องรับฟังเหตุผล ไม่เอาความคิดของตนเองเป็นใหญ่ รับฟังเรื่องราวของผู้เข้าประชุม

เสมอกัน เลิกประชุมพร้อมกัน อย่างนี้จึงเรียกว่าประชุมอย่างสมบูรณ์แบบ

วันรุ่งขึ้นอำมาตย์ก็มาเข้าเฝ้าพระราชา เมื่อพระราชาได้สนทนากับอำมาตย์แล้ว พระราชาได้พระราชทานผลแตงโมให้กับอำมาตย์ ๑ ผล ทั้งรับสั่งว่าให้มาเข้าเฝ้าในวันต่อไปอีก พอวันต่อมาอำมาตย์มาเข้าเฝ้าตามรับสั่งนั้น พระราชาถามว่าผลแตงโมเป็นอย่างไร อำมาตย์กราบทูลว่าเป็นอย่างไรไม่ทราบ เนื่องจากได้รับผลแตงโมแล้วก็มุ่งหน้ากลับบ้านแต่พอมาถึงประตูหน้าเมือง เห็นทหารที่เข้าเวรอยู่นั้นนั่งหลับ เป็นการผิดระเบียบในการเข้าเวร จึงถามทหารว่าการเข้าเวรนอนหลับเช่นนี้ผิดระเบียบ ผิดวินัยของทหาร เมื่อกล่าวจบทหารเวรผู้นั้นก็ขอรับโทษตามระเบียบ ทหารผู้นั้นเมื่อรับโทษแล้วก็เรียนให้อำมาตย์ทราบว่า การที่นอนหลับเวรนั้นมีสาเหตุว่าลูกของตนเองป่วยหนัก พาไปหาหมอตลอดทั้งคืน ทั้งลูกก็ร้องกวนทั้งคืนเงินก็หมด แม้ตัวเองก็ยังไม่ได้รับประทานอาหารเช้าและอาหารกลางคืนเลย จึงเป็นเหตุให้ง่วงและเผลอหลับไป อำมาตย์ได้ฟังทหารเช่นนั้นเกิดความสงสาร จึงตัดสินใจให้ผลแตงโมกับทหารไปรับประทาน พระราชาได้ฟังคำของอำมาตย์แล้วก็นึก

ว่าอำมาตย์ผู้นี้มีจิตเมตตาทั้งผูกมนต์สะกดผู้คนด้วยเมตตา ทั้ง ๆ ผลแตงโมผลนั้นพระราชาได้คว้านเอาเนื้อแตงโมออกจนหมดแล้ว เอาเงินเอาทองคำใส่บรรจุในผลแตงโมผลนั้น พระราชาได้แต่นึกว่าอำมาตย์ผู้นี้ซื่อตรงจริง ๆ จึงรับสั่งในวันรุ่งขึ้นให้มาพบอีกครั้ง

รุ่งขึ้นวันใหม่ อำมาตย์ก็มาเข้าเฝ้าตามรับสั่งนั้น พระราชาจึงพระราชทานผลแตงโมผลใหม่ให้กับอำมาตย์ ทั้งรับสั่งว่าให้นำผลแตงโมนี้ไปผ่ากินให้ได้ จากนั้นพระราชาก็สั่งให้มาเฝ้าในวันรุ่งขึ้นอีก พอมาเข้าเฝ้าครั้งนี้พระราชารับสั่งถามว่าผลแตงโมมีรสชาติเป็นอย่างไร อำมาตย์กราบทูลว่ามีรสอร่อยหอมหวานเป็นที่สุด พระพุทธเจ้าข้า พระราชาสงสัยเป็นอย่างมาก จึงถามอำมาตย์จึงเล่าต่อไปว่า เมื่อได้ผลแตงโมแล้วมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น อำมาตย์กราบทูลว่า เมื่อได้ผลแตงโมแล้วเดินกลับบ้านเห็นชาวบ้านอดอยาก ร่างกายผอม อดอาหารมาหลายวันแล้วเป็นที่น่าสงสาร ทั้งหญิงนั้นก็มีลูกเล็ก ๆ ติดตัวมาด้วย การนี้จึงได้ใช้มีดผ่าผลแตงโมแบ่งให้หญิงผู้นั้นไปครึ่งลูก พระราชาได้ฟังเช่นนั้นได้แต่ถอนใจ สั่งว่าในวันรุ่งขึ้นให้มาเฝ้าอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากในผลแตงโมผลที่สองนี้พระราชาได้คว้านเนื้อแตงโมออกครึ่ง



จะทำต้องกลัว บาปลงโทษ
จะทำต้องกลัว สังคมลงโทษ
จะทำต้องกลัว กฎหมายลงโทษ
จะหนีอะไรก็หนีได้ จะหนีกฎแห่งกรรมไม่พ้น



ตณฺจ กมฺมํ กตํ สาธุ
ยํ กตฺวา นานุตปฺปติ

ทำกรรมใดแล้วไม่ร้อนในภายหลัง
กรรมที่ทำแล้วนั่นแหละดี

ผล แล้วนำทองคำใส่ไปในผลนั้น ด้วยเหตุนี้ถึงสองวาระ อำมาตย์ผู้ซื่อสัตย์ก็มิได้ทองคำที่ตั้งใจให้

วันต่อมา เมื่อพระราชาได้ให้อำมาตย์เข้าเฝ้าจึงพระราชทานเงินจำนวนหนึ่งให้กับอำมาตย์เป็นการตอบแทนความซื่อสัตย์ที่รับใช้ราชการมา อำมาตย์ได้รับเงินเป็นขวัญกำลังใจแล้วก็กราบทูลลากลับบ้าน อำมาตย์เก็บข้าวของเงินทองเพื่ออพยพกลับบ้านเกิดเมืองนอนของตน ตลอดทางที่ผ่านมาอำมาตย์ผู้นี้พบเห็นผู้คนอดอยากยากไร้จำนวนมาก อำมาตย์จึงได้แบ่งปันเงินทองสิ่งของให้กับผู้คนที่ได้พบเห็น เมื่อถึงบ้านของตนเงินที่เหลืออยู่นำมาปลูกบ้านหลังเล็ก ๆ พออยู่พอกินเงินที่มีติดตัวมาหมด คงเหลือแต่ผืนนาเท่านั้น อำมาตย์เริ่มทำนาในหน้าฝนแต่ก็ไม่มีควายที่จะมาช่วยทุ่นแรงเพื่อนบ้านมีควายตัวหนึ่ง อำมาตย์จึงไปขอยืมควายจากเพื่อนบ้าน นำควายมาช่วยทุ่นแรงตามความต้องการครั้นเมื่อใช้ควายเสร็จแล้ว อำมาตย์ก็นำควายไปคืนเจ้าของ ในขณะนั้นเจ้าของควายกำลังกินข้าวอยู่บนบ้านอำมาตย์เห็นเจ้าของควายกำลังกินข้าวพร้อมครอบครัวจึงได้ผูกควายตัวนั้นไว้ที่เสาหัวบันไดบ้านเจ้าของควายเสมือนหนึ่งเป็นที่รู้กันว่าได้คืนควายแล้ว วันรุ่งขึ้นควาย

ตัวนั้นถูกขโมยลักไป เจ้าของควายเสียดายจึงไปแจ้งให้นายบ้านรู้และแจ้งจับอำมาตย์ว่าเป็นผู้ยืมควายไปแล้วไม่นำมาคืน อำมาตย์ตกเป็นผู้ต้องหาฉ้อโกงขโมยควาย นายบ้านจึงพาอำมาตย์นำส่งฟ้องพระราชา ขณะเดินทางนั้นอำมาตย์หิวข้าวเป็นกำลัง จึงบอกทหารผู้คุมว่าไม่ไหวแล้วหิวข้าว เมื่อผ่านบ้านตรงนี้ขอพักสักครู่ เพื่อขอข้าวบ้านนี้กินให้มีแรงเพราะบ้านนี้อำมาตย์เคยช่วยเหลือเขาไว้ในกาลก่อน เมื่อได้รับอนุญาตจากทหารแล้วจึงเข้าไปขอพบเจ้าของบ้าน ในบ้านนี้อยู่กันเพียง ๒ คน ผัวเมีย ส่วนผัวก็ไปในเมืองยังไม่กลับ แต่เมียเจ้าของบ้านจำท่านผู้มีพระคุณได้จึงได้หุงข้าวเพื่อต้อนรับผู้มีพระคุณ เมื่อข้าวสุกแล้ว หญิงผู้นั้นได้ใช้เก้าอี้ต่อตัวขึ้น ใช้มีดตัดเชือกเพื่อเอาปลาที่แขวนไว้เพื่อทำกับข้าว ขณะนั้นเก้าอี้ล้มหญิงคนนั้นพลัดตกเก้าอี้ ตกลงมาถึงแก่ความตาย ขณะนั้นผัวของหญิงกลับมาถึงพอดี จึงกล่าวหาว่าอำมาตย์ผู้นี้แกล้งผลักเก้าอี้จึงเป็นเหตุให้เมียของตนต้องตาย อำมาตย์ผู้นี้ถูกเพิ่มข้อหาอีกหนึ่งกระทง ทหารนำตัวอำมาตย์และโจทก์เดินทางเพื่อฟ้องต่อไป อำมาตย์หมดสิ้นทุกอย่างทั้งยังตกเป็นผู้ต้องหาอีกด้วย กลางทางนั้นเองอำมาตย์ตัดสินใจกระโดดหน้าเหวเพื่อฆ่าตัวตาย

แต่เจ้ากรรมเอ๋ยเมื่ออำมาตย์กระโดดลงไปนั้น มีพ่อลูกคู่หนึ่งเก็บผลไม้อยู่ ร่างอำมาตย์ก็หล่นไปทับลูกของคนเก็บผลไม้นั้นถึงแก่ความตาย ผู้เป็นพ่อของผู้ตายจึงเป็นโจทก์ฟ้องอำมาตย์ผู้นี้เพิ่มอีกข้อหาหนึ่ง ทหารจึงนำตัวอำมาตย์และโจทก์ทั้งหมดสู่เมืองเพื่อฟ้องร้องต่อพระราชาต่อไป เมื่อเดินทางมาถึงประตูเมือง ทันใดนั้นม้าตัวหนึ่งเกิดพยศทหารทั้งหลายวิ่งไล่อยู่นั้น อำมาตย์ผู้นี้เห็นจึงใช้อิฐปาไปที่ม้าเพื่อให้ม้าที่พยศหยุดนิ่ง แต่บังเอิญอิฐก้อนนั้นไปถูกที่ตาม้าถึงกับตาบอด ทหารที่วิ่งไล่ม้าจึงกล่าวหาอำมาตย์เป็นผู้ทำม้าของพระราชาตาบอด ทั้งโจทก์ทั้งอำมาตย์ผู้ตกเป็นจำเลย ทหารนำตัวขึ้นฟ้องต่อพระราชา เมื่อพระราชาออกว่าราชการซึ่งพระราชาพระองค์นี้เป็นพระราชโอรสของพระราชาองค์ก่อนที่สวรรคตไปแล้ว พระราชาองค์นี้จำได้ดีว่า อำมาตย์ผู้ซื่อสัตย์ จงรักภักดีสมัยเสด็จพ่อของพระองค์ ด้วยเหตุนี้พระราชาจึงไต่สวนด้วยพระองค์เองอย่างรอบคอบ พระราชาได้ชดใช้ค่าเสียหายให้กับโจทก์ทุกคน ทั้งตัดสินให้อำมาตย์ผู้นี้ไม่มีความผิด เมื่อตัดสินความแล้วพระราชาก็พระราชทานเงินให้อำมาตย์ผู้นี้อีกจำนวนหนึ่ง อำมาตย์ผู้นี้จึงใช้เงินอย่างมีความสุขสืบไป

ท่านผู้ที่มีน้ำใจอ่านเรื่องนี้แล้วคงจะเห็นชี้เป็นความริเริ่มได้ว่า อันความดีนั้นตกน้ำไม่ไหล แม้ตกไฟก็ไม่ไหม้ เปรียบเหมือนทองคำที่ทนต่อความร้อน แม้จะละลายก็ยังเหมือนเป็นทองคำตลอดไป อ้อยแม้จะถูกคั้นออกมาก็ยังไม่ทิ้งรสหวาน เกลือจะถูกละลายน้ำก็ไม่ทิ้งรสเค็ม มนุษย์ผู้คนต่าง ๆ มีความซื่อสัตย์ จงรักภักดีกตัญญูรู้คุณท่านต้องได้ดี แม้ผู้อื่นจะไม่แลเห็นตนเองก็รู้ซึ้งอยู่กับใจตนเอง ถึงแม้กระทำความดีมนุษย์ทั้งหลายไม่แลเห็นเทพเทวดาเบื้องบนก็หยั่งรู้เห็นในการกระทำของคนนั้น ๆ เพราะกุศลกรรมส่งผลให้เป็นความสุขทั้งภพนี้และภพหน้าตามคตินิยมในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแน่นอน สวัสดี



คนดีมีปัญญาคนโง่ไร้ความคิด

ในสังคมมนุษย์ทุกสังคมต้องการคนดีที่ปัญญาเฉลียวฉลาด รอบรู้รอบคิด มีไหวพริบปฏิภาณโวหารเป็นเลิศด้วยกันทั้งนั้น สังคมไม่ต้องการคนโง่ไร้ความคิด ไร้เหตุผลไม่รู้จักวิเคราะห์ไตร่ตรองผิดถูกชอบชั่วดี คนเช่นนี้รังแต่ให้ผู้อื่นเดือดร้อนหากใช้คนผิดใช้คนโง่จะมีแต่เสียสิ่งทั้งหลายทั้งปวงอย่างแน่นอน เคยกล่าวไว้ว่า

คนฉลาดขี้เกียจก็ไม่สู้กะไรนัก
คนฉลาดขยันคนนั้นสังคมต้องการ
คนโง่ขี้เกียจก็ยังพอรักษาตัวได้
คนโง่ขยันคนนั้นควรฆ่าให้ตาย

ดังกล่าวมานี้ประโยคอื่นเป็นธรรมดา มีเพียงประโยคสุดท้าย **"คนโง่ขยันคนนั้นควรฆ่า"** ในที่นี้หมายถึง คนโง่ขยันในทางที่ผิดเช่น พระเจ้าอชาตศัตรูได้คบคิดเคารพนับถือพระเทวทัต ใคร ๆ ก็ทราบว่าพระเทวทัตนี้เป็นผู้มักใหญ่ใฝ่สูง เห็นผิดเป็นถูก เห็นกงจักรเป็นดอกบัว พระเทวทัตยุยงส่งเสริมให้พระเจ้าอชาตศัตรูฆ่าพ่อตนเอง พระเทวทัตพูดเพียงครั้งเดียว พระเจ้าอชาตศัตรูเห็นสอดคล้องตรงตามคำยุนั้นจึงพกศัสตราวุธหมาย

จะทำร้ายพ่อตนเองทหารจับได้ พระเจ้าพิมพิสารยกโทษให้ทั้งยกราชสมบัติให้ครอบครอง แต่แล้วพระเจ้าอชาตศัตรูก็ไม่พอคิดทำร้ายพ่อตนเองอีกหลายวาระในที่สุดครั้งสุดท้ายให้ช่างกัลบกใช้ใบมีดโกน ไปกรีดฝ่าพระบาทพระเจ้าพิมพิสารจึงเป็นเหตุให้ผู้เป็นพ่อถึงแก่ความตายอย่างนี้ที่เรียกว่า **"คนโง่ขยันคนนั้นควรฆ่าให้ตาย"** เพราะขยันในทางที่ผิดเป็นต้น

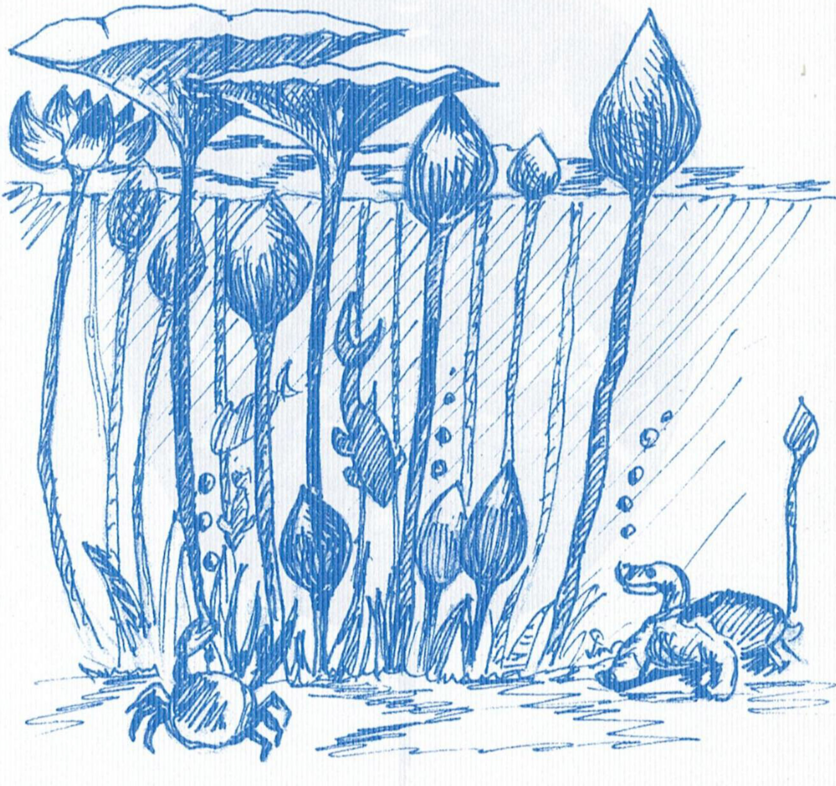
คนเราต้องรู้จักคบคน เลือกสรรหาแต่คนดี แม้จะหายากสักหน่อยแต่คนดีหรือบัณฑิตย่อมไม่สูญสิ้นจากสังคมนี้ทุกสังคมมีทั้งคนดีคนชั่ว พระพุทธเจ้าจึงรับสั่งตรัสว่า **"ไม่คบคนพาล คบแต่บัณฑิต บูชาบุคคลที่ควรบูชา จึงจะเป็นสิริมงคล"** หากสังคมใดมีบัณฑิต มีชายชาติทหารแกล้วกล้าเด็ดเดี่ยวมั่นคงกล้าตัดสินใจในสิ่งที่ถูกต้องเพราะมีที่ปรึกษาเป็นบัณฑิตชาติบ้านเมืองนั้นเจริญอย่างไม่ต้องสงสัย แต่สังคมทุกวันนี้มีคนจำนวนไม่น้อยที่อวดดี อวดเก่ง คิดว่าตนเป็นบัณฑิต ตัดสินเรื่องราวถูกต้องหรือไม่โดยไม่ฟังผู้อื่น ทั้งในวงราชการปัจจุบันนี้มีจำนวนไม่น้อยที่นั่งคอยฟังลูกน้องคอยเสนอเรื่องโกหกเรื่องราวที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง หรือมิฉะนั้นก็ใช้การ **"จินตนาการไปเอง"** แล้วก็คิดนึกไปเอง

ว่าต้องเป็นอย่างนั้นต้องเป็นอย่างนี้ ซึ่งเป็นเรื่องที่ไร้เหตุผลไร้ความคิดสิ้นดี

ในอดีตตามตำนานกล่าวว่าเจ้าเมืองพาราณสีได้นำพาพระสนมไปในอุทยาน ณ สระน้ำแห่งหนึ่งทั้งอนุญาตให้พระนางทั้งหลายถอดเครื่องอาภรณ์ทั้งหมด มอบหมายให้สาวรับใช้เป็นผู้ดูแล สาวรับใช้นั้นนอนหลับ เมื่อตื่นขึ้นเครื่องอาภรณ์ทั้งหมดได้หายไป เนื่องจากโคนต้นไม้นั้นมีลิงพักอยู่ ธรรมชาติของลิงมันจึงหยิบเครื่องประดับทั้งหมดนั้นขึ้นไปซ่อนในโพรงต้นไม้ เมื่อสาวใช้นั้นตื่นขึ้นไม่เห็นเครื่องประดับถึงกับตกใจกลัวจนตัวสั่นไม่รู้จะทำอย่างไรเกรงจะถูกอาญาลงโทษ ทันใดนั้นนางได้คิดเอาตัวรอดจึงตะโกนว่าขโมย ขโมย ฝ่ายพวกทหารที่ยืนอยู่นั้นจึงรีบวิ่งไล่ขโมยตามที่นางร้อง ทหารวิ่งไปได้ครู่หนึ่ง พบชายคนหนึ่งชายคนนั้นได้ยินเสียงร้องเกิดความกลัวจึงรีบวิ่งหนีทหารกลุ่มนั้น ทหารวิ่งไล่ตามจับชายคนนี้ได้นำตัวมาสอบสวนทวนถาม ชายคนนี้ก็รักตัวกลัวตาย จึงบอกทหารว่าเครื่องประดับทั้งหมดนั้น ได้นำไปให้เศรษฐีแล้ว ทหารจึงไปตามจับเศรษฐี พอไต่สวนเศรษฐีได้ความว่า เครื่องประดับนั้นได้มอบให้ปุโรหิตไปแล้ว ทหารจึงนำความกราบทูลพระราชา ฝ่าย

พระราชาจึงให้ทหารไปจับปุโรหิตมาสอบสวน ฝ่ายปุโรหิตให้การว่าเครื่องประดับนั้นได้มอบให้คนธรรพ์ไปแล้ว การนี้จึงไปจับคนธรรพ์มาสอบสวน ฝ่ายคนธรรพ์ก็ให้การว่าเครื่องประดับนั้นได้มอบให้นางทาสีไปแล้ว เมื่อพระราชาถามนางทาสี ถึงเครื่องอาภรณ์นั้น นางทาสีกราบทูลว่านางไม่ได้รับเครื่องประดับอาภรณ์ไว้เลย เมื่อเป็นเช่นนี้การสอบสวนไม่ได้ข้อยุติ พระราชาจึงสั่งให้ทหารและอำมาตย์สอบสวนให้ได้เครื่องประดับกลับคืนมา

อำมาตย์ผู้เป็นกรรมการตัดสินค้นหาเครื่องประดับจึงได้สั่งให้ทหารนำผู้ต้องหาทั้ง ๕ คนนั้นไปขังไว้ในที่เดียวกัน ทั้งสั่งให้ทหารคอยแอบดูและฟังความว่าคนร้ายทั้ง ๕ จะคุยอะไรกัน เมื่อคนทั้ง ๕ ถูกกักขังอยู่นั้น เศรษฐี จึงถามชายคนนั้นว่าเครื่องประดับนั้นอยู่ไหน ชายคนนั้นก็บอกว่าไม่รู้ไม่เห็นเครื่องประดับ ทั้งไม่รู้จักว่าเครื่องประดับเป็นเช่นใด เศรษฐีจึงถามว่าแล้วทำไมจึงกล่าวว่านำเครื่องประดับมาให้เรา ชายผู้นั้นกล่าวว่าเพราะท่านร่ำรวย ทั้งยังต้องการความรอดพ้นจากความตาย ชายคนนั้นกล่าวคำขอโทษเศรษฐี ฝ่ายปุโรหิตก็ถามเศรษฐีว่าเครื่องประดับอยู่ที่ไหน เศรษฐีบอกว่าไม่ทราบ



คนโง่ขายนา ซื้อเหล็ก
คนฉลาดขายเหล็ก ซื้อนา



สุโข ปญฺญา ปฏิลาโภ

ความได้ปัญญา ให้เกิดสุข

เหมือนกันที่ให้การไปว่าอยู่กับท่าน ก็เพราะต้องการรอดจากอันตรายทั้งปวง เพราะท่านเป็นอำมาตย์ผู้ใหญ่ ฝ่ายคนธรรพ์จึงถามปุโรหิตว่าเครื่องประดับนั้นท่านได้นำมาให้เราแต่เมื่อใด ปุโรหิตก็กล่าวขอโทษคนธรรพ์ว่าต้องกล่าวเช่นนั้นเพื่อให้ความผิดพ้นจากตัวเอง ฝ่ายนางทาสีกล่าวกับคนธรรพ์ว่าเพราะเหตุใดจึงมากล่าวตู่ว่าเครื่องประดับอยู่กับนาง ฝ่ายคนธรรพ์ก็ตอบว่าที่กล่าวตู่เช่นนี้เพราะเมื่อถูกคุมขังจะได้เอ็นโซ่สายสัมพันธ์จะได้ไม่เหงายามถูกกักขัง ทุกคนต่างขอโทษซึ่งกันและกัน

ฝ่ายทหารที่ได้รับมอบหมายให้คอยจับตาดูว่าคนร้ายทั้ง ๕ จะปรึกษากันอย่างไรเมื่อได้ยินเรื่องราวทั้งหมดจึงนำความไปบอกอำมาตย์ ตามที่ได้ยินคนทั้ง ๕ พูดเล่าสู่กันฟัง

เมื่ออำมาตย์ ได้ทราบเรื่องจึงคิดตรองว่าในอุทยานนั้นมีทหารหนาแน่นดูแลอย่างใกล้ชิด ไฉนเลยจะมีคนร้ายเข้ามาฉกชิงวิ่งราวเครื่องประดับนั้นไปได้ อำมาตย์จึงคิดต่อไปว่า ต้นไม้นั้นมีลิงอาศัยอยู่จำนวนมาก อำมาตย์จึงใช้ให้ทหารไปจับลิงมาแล้วให้ใช้เครื่องประดับต่าง ๆ นานา ประดับตัวลิง ทั้งนี้เมื่อประดับแล้วก็ให้ปล่อยลิงนั้นกลับไป อำมาตย์มอบให้ทหารจับตาดู

ลิงฝูงนั้น ลิงที่มีเครื่องประดับก็นำมาอวดซึ่งกันและกันตามภาษาลิง ฝ่ายเจ้าลิงตัวที่ขโมยเครื่องประดับนั้นเห็นเพื่อนลิงมีเครื่องประดับหลากหลายตัว ลิงตัวนี้มันจึงไปเอาเครื่องประดับที่ขโมยมานั้นสวมใส่สวยงามกว่าลิงตัวอื่น ๆ ทหารที่แอบดูก็รู้ทันทีว่าไม่ใช่ใครอื่น เป็นเจ้าลิงตัวนี้เอง จากนั้นจึงจับลิงตัวนั้นแล้วเอาเครื่องประดับกลับมามอบให้อำมาตย์ ฝ่ายอำมาตย์เมื่อได้เครื่องประดับแล้วก็นำมาทูลถวายพระราชาเจ้าเมืองพาราณสีสืบไป พระราชาได้เครื่องประดับก็ดีใจทั้งรับสั่งถามถึงขโมยนั้น อำมาตย์จึงกราบทูลให้ทรงทราบตามความเป็นจริง พระราชาตรัสยกย่องชมเชยอำมาตย์ผู้มีสติปัญญาของอำมาตย์ผู้นี้ให้ที่ประชุมนั้นได้ทราบเป็นที่ยกย่องยิ่งนัก

เรื่องดังกล่าวมานี้เพราะพระราชาเจ้าเมืองพาราณสี รู้จักใช้คนดีมีปัญญาพิจารณาไตร่ตรองตามความเป็นจริง ตรงกันข้าม หากใช้คนไม่ถูกคนโง่ไร้ความคิดผู้ที่ถูกจับทั้ง ๕ คนนั้นจะต้องถูกจองจำทรมานแสนสาหัส ดังกล่าวมานี้จึงกล่าวว่า **“คนดีต้องมีปัญญา คนโง่ไร้ปัญญา”** จงเลือกสรรคบค้าสมาคมแต่คนดีมีปัญญา เพราะหากคบคนไม่ดีจะพาตัวเองให้มัวหมอง เพราะบ้านเมืองใดก็ตามยามมีเหตุเภทภัยต้องการคนมี

ปัญญามาแก้ไขเสมอไปจึงขอให้แง่คิดว่า

ยามคับขัน ต้องการผู้กล้าหาญ

ยามปรึกษาการงาน ไม่ต้องการคนพูดพล่าม

ยามมีข้าวน้ำ ต้องการคนเป็นที่รักของตน

ยามต้องการเหตุ-ผล ต้องการบัณฑิต

ก่อนยุติขอฝากว่า คิดดี ทำดี พูดดี เป็นมงคลกับตัว คิดชั่ว พูดชั่ว ทำชั่ว อัปรีย์กินกระบาล สวัสดี



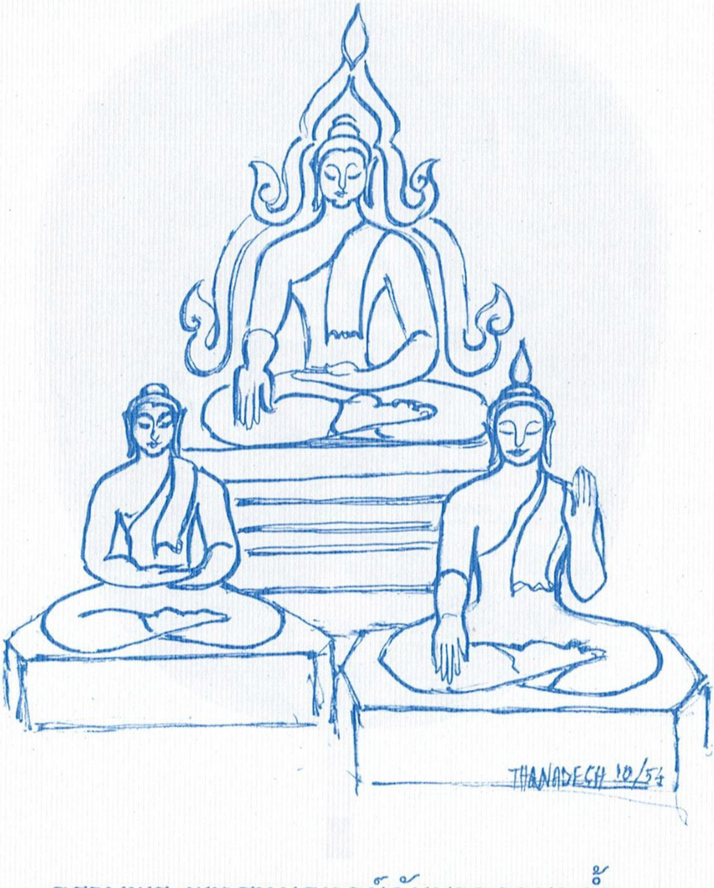
พระพุทธ ๓ พี่น้อง
พระพุทธชินสีห์ พระศรีศาสดา พระพุทธชินราช

กล่าวเล่ากันว่าเมื่อปีพุทธศักราช ๑๙๐๐ สมัยพระมหาธรรมราชาที่ ๑ กษัตริย์ราชวงศ์พระร่วง องค์ที่ ๕ แห่งกรุงสุโขทัย โปรดให้หล่อพระพุทธรูป ๓ องค์ขึ้นที่เมืองสองแควหรือเมืองพิษณุโลกในปัจจุบัน โดยรวบรวมช่างฝีมือชั้นเยี่ยม ในสมัยนั้นปั้นหุ่นขึ้นทั้งมีเจตนาให้พระพุทธรูปทั้ง ๓ องค์มีพระพักตร์ต่างกันออกไป กล่าวคือ พระพักตร์ของพระพุทธชินราช งดงามในพุทธลักษณะของบุรุษ

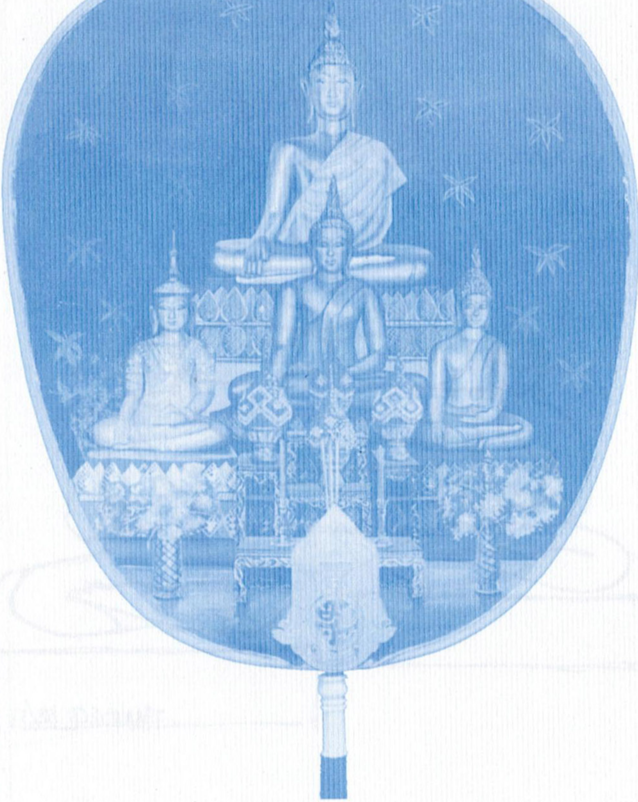
พระพักตร์ของพระพุทธชินสีห์ งดงามในพุทธลักษณะของสตรี

พระพักตร์ของพระศรีศาสดา งดงามในพุทธลักษณะแบบเด็ก

เมื่อช่างปั้นแต่งหุ่นพระพุทธรูปทั้ง ๓ องค์เสร็จเรียบร้อยจึงกำหนดเททองหล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ได้ฤกษ์ยามงามดี ณ วันพฤหัสเดือน ๔ ขึ้น ๑๕ ค่ำ ปีเถาะสัปตศก จุลศักราช ๓๑๗ ตรงกับพุทธศักราช ๑๙๐๐ เมื่อ



กราบพระพุทธหยุดทุกข์ภัยมากลายกล้ำ
กราบพระธรรมหยุดความหลงใหลคงมั่น
กราบพระสงฆ์หยุดความชั่วมาพัวพัน
กราบพระทุกวันร่วมทำใจให้เจริญ



สติมโต สทา ภทฺทํ

คนผู้มีสติ มีความเจริญทุกเมื่อ

ได้เวลาเททอง เจ้าหน้าที่เทน้ำทองจากเบ้าลงสู่หุ่นพระพุทธรูปตามลำดับเสร็จสมบูรณ์ดี เมื่อช่างกะเทาะดินจากหุ่นพระ ปรากฏว่าพระพุทธรูปนามว่า **"พระพุทธชินสีห์ และพระศรีศาสดา"** สวยสดงดงาม แต่พระพุทธชินราชน้ำทองไม่เดิน ด้วยเหตุนี้จึงมีการเททองใหม่ครั้งที่ ๒ ก็ไม่สำเร็จ กระทั่งช่างได้นิมิตมีชีปะขาวมาบอกให้ทำพิธี ช่างจึงทำตามชีปะขาวบอกทุกประการ ครั้นได้เวลาเทน้ำทองลงสู่เบ้าเสร็จเรียบร้อยสวยงามดี ส่วนน้ำทองที่เหลือนั้นได้เททองหล่อพระพุทธรูปองค์เล็กขึ้นอีกองค์หนึ่ง ถวายนามว่า **"พระเหลือ"** พระพุทธรูปหลวงพ่อเหลือองค์นี้ ประดิษฐานอยู่หน้าพระวิหารพระพุทธชินราชตราบเท่าทุกวันนี้ พระพุทธรูปทั้ง ๓ องค์นั้นได้ประดิษฐานอยู่เมืองพิษณุโลกตลอดมา ลุล่วงพระราชวงศ์จักรีรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ สมเด็จกรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพย์ ทรงสร้างวัดบวรนิเวศวิหารเสร็จเรียบร้อย จึงโปรดให้อัญเชิญองค์พระพุทธชินสีห์ประดิษฐานลงแพล่องแม่น้ำเจ้าพระยาจากเมืองพิษณุโลกมายังกรุงเทพฯ เพื่อเชิญเป็นองค์ประธานในพระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร เมื่อปีพุทธศักราช ๒๓๗๒ พระพุทธชินราชองค์นี้มี

พระหัตถ์ทั้ง ๔ ยาวเสมอกันสวยงดงามมาก ทั้งพระพุทธรูปพระชินสีห์องค์นี้ใต้ฐานชุกชีได้อัญเชิญพระบรมอัฐิของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว บรรจุไว้ด้วยพระอารามนี้จึงได้ชื่อว่า พระอารามประจำรัชกาลที่ ๖ กาลต่อมารัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๔ ทรงพระกรุณาโปรดให้อัญเชิญพระศรีศาสดาจากเมืองพิษณุโลกมาประดิษฐานที่วัดบวรนิเวศวิหาร อีกองค์หนึ่งสืบเนื่องจากเป็นพระพุทธรูปที่หล่อขึ้นในวาระเดียวกัน พระศรีศาสดาประดิษฐานอยู่ที่พระวิหารด้านหลังพระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร จำเนียรกาลต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสร้างวัดเบญจมบพิตรเสร็จเรียบร้อยจึงมีพระราชดำริให้อัญเชิญพระพุทธชินราช จากวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ หรือ วัดใหญ่ เพื่อมาเป็นพระประธานอุโบสถวัดเบญจมบพิตร แต่ทราบว่าพระพุทธชินราชองค์นี้เป็นที่เคารพของชาวเมืองพิษณุโลกเป็นอย่างมาก การนี้จึงทรงพระราชดำริให้ช่างไปยังเมืองพิษณุโลกปั้นพระพุทธชินราชจำลองขึ้น ให้มีพุทธลักษณะเท่ากับพระพุทธชินราชองค์เดิมทุกประการและประกอบพิธีเททองหล่อเสร็จสมบูรณ์เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๔๔ จากนั้นก็อัญเชิญลง

แพล่องมาจากพิษณุโลกถึงกรุงเทพฯ และอัญเชิญขึ้นประดิษฐานเป็นพระประธานอุโบสถวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม กาลต่อมาเป็นวัดประจำรัชกาลที่ ๕ ตราบเท่าทุกวันนี้

พระพุทธชินสีห์ พระศรีศาสดา พระพุทธชินราช จึงกล่าวกันว่าเป็นพี่น้อง ๓ องค์ ทั้งยังทรงความงดงามมีกฤตยานุภาพยิ่งนัก แม้จะเททององค์พระพุทธชินราชจำลองขึ้นอีกองค์หนึ่งก็งดงามสู้องค์ที่ประดิษฐานที่เมืองพิษณุโลก ซึ่งมีความแตกต่างกันไม่ได้ทุกสัดส่วนขององค์เดิม ถึงกระนั้นพระพุทธรูปก็เป็นที่เชิดหน้าชูตาของพี่น้องชาวพุทธองค์ทุกองค์ พระพุทธรูปทั้ง ๓ องค์ และองค์ที่ประดิษฐานที่วัดเบญจมบพิตรเป็นพระพุทธรูปปางเดียวกันคือ **"ปางมารวิชัย หรือชนะมาร สะดุ้งมาร"** นับเป็นพระพุทธรูปที่สำคัญมีความศักดิ์สิทธิ์เคียงคู่กับประเทศชาติตราบเท่าทุกวันนี้ ทั้งทุกวันนี้มีพี่น้องชาวพุทธทั้งในประเทศและต่างประเทศเข้าชมกราบไหว้อย่างเนืองนิตย์

พระพุทธรูป ๓ พี่น้อง
พระเสริม พระสุก พระใส

เรื่องเล่าสู่กันฟังสมัยพระเจ้าไชยเชษฐาธิราช เป็นกษัตริย์ครองเมืองกรุงศรีสัตนาคนหุต มีพระราชธิดา ๓ องค์ทั้ง ๓ องค์นี้มีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ได้ขอพระราชทานพระราชบิดาสร้างพระพุทธรูปคนละองค์ พระราชบิดาทรงพระราชทานอนุญาต จากนั้นได้ให้ช่างปั้นหุ่นและเททององค์พระพุทธรูปมีขนาดไล่เลี่ยกันเมื่อเสร็จแล้วได้ถวายนามพระพุทธรูปว่า **"พระเสริม พระสุก พระใส"** พระพุทธรูปทั้ง ๓ องค์ประดิษฐานอยู่ ณ เวียงจันทน์

สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ดำรงพระอิศริยยศที่สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก พ.ศ. ๒๓๒๑ ได้ยกทัพไปตีเมืองเวียงจันทน์ในกาลนั้น พระเจ้าธรรมเทววงศ์ (หรือเจ้าสิริบุญสาร) ได้อัญเชิญองค์พระพุทธรูปทั้ง ๓ องค์หลบลี้หนีภัยสงครามไปที่เมืองเชียงคำ เมื่อเวียงจันทน์ตกเป็นประเทศราชของไทย จึงได้เชิญพระพุทธรูปทั้ง ๓ องค์มาที่วัดโพนชัย เมืองเวียงจันทน์สืบไป



การสร้างพระสร้างให้ดีมีไว้ใช้　　ใช้ให้เป็น
ความดีขององค์พระเหมือนเกสร　ร้อยแปด



สุทนฺโต วต ทเมถ อตฺตาหิ กิร ทุทฺทโม

ผู้ฝึกตนดี ควรฝึกผู้อื่น ได้ยินว่าตนแลฝึกยาก

ลุปีพุทธศักราช ๒๓๖๙ เจ้าอนุวงศ์เมืองเวียงจันทน์เป็นกบฏแต่ทำการไม่สำเร็จจึงหลบหนีไป รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดให้ กรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพย์ ยกทัพไปตีเวียงจันทน์ และได้เวียงจันทน์เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๗๐ ในการเสร็จศึกสงครามครั้งนี้ได้อัญเชิญ พระเสริม พระสุก พระใส โดยการต่อแพ เมื่อต่อแพเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ได้อัญเชิญพระพุทธรูปทั้ง ๓ องค์ที่ถูกเชิญไปหลบซ่อนหนีภัยสงครามอยู่ที่เขาควาย ลงแพล่องน้ำออกสู่แม่น้ำโขง สิ่งหนึ่งที่ไม่มีใครคาดคิดมาก่อนขณะที่แพล่องแม่น้ำโขงอยู่นั้นพระพุทธรูปองค์กลางนามว่าพระสุกพลัดตกลงในแม่น้ำจมหายไป งมเท่าใดก็ไม่พบสถานที่พระสุกจมหายไปนั้นจึงเรียกนามว่า **"เวินสุก"** ตราบเท่าทุกวันนี้ คงอัญเชิญพระพุทธรูปกลับยังเมืองไทยเพียง ๒ องค์คือ พระเสริม และ พระใส พระพุทธรูปทั้ง ๒ จึงประดิษฐานอยู่ ณ เมืองหนองคาย

ครั้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสร้างวัดสระปทุมเสร็จเรียบร้อยแล้ว พระองค์ได้ยินเกียรติศัพท์ของพระพุทธรูปทั้ง ๒ องค์การนี้จึงทรงพระกรุณาให้เจ้าเมืองหนองคายคุณพระธานี อัญเชิญพระพุทธรูปทั้ง ๒ องค์มายังเมืองหลวงคือ กรุงเทพมหานคร

ทว่าเมื่ออัญเชิญพระพุทธรูปทั้ง ๒ ลงมาประดิษฐานที่เกวียนองค์ละเกวียน เป็นที่อัศจรรย์เกวียนที่ประดิษฐานพระใสล้อเกวียนหักจึงได้เปลี่ยนล้อใหม่ ล้อเกวียนก็หักอีกหลายครั้ง ชะรอยว่าองค์พระพุทธหลวงพ่อใสประสงค์จะอยู่ที่วัดโพธิ์ชัย เมืองหนองคาย เมื่อเป็นเช่นนี้คุณพระธานี จึงได้เชิญพระพุทธรูปหลวงพ่อเสริม ลงมา ณ กรุงเทพฯ เพียงองค์เดียว กาลนี้พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงโปรดให้เชิญพระพุทธรูปหลวงพ่อพระเสริม ประดิษฐานอยู่ที่วัดสระปทุมหรือวัดปทุมวนารามตราบเท่าทุกวันนี้

เมื่อพิจารณาดูความเก่าทั้งตำนานแล้วองค์พระพุทธรูปทั้ง ๓ คงจะมีการเททองสร้างราวปี ๒๑๐๓-๒๑๑๔ สรุปความว่า พระพุทธรูป ๓ พี่น้องนี้อุบัติมา ณ สมัยพระเจ้าไชยเชษฐาธิราช โดยมีนามจากพระราชธิดา ๓ ท่าน คือ เสริม สุก ใส ปัจจุบันพระเสริม ประดิษฐานอยู่ที่วัดปทุมวนาราม กรุงเทพมหานคร พระสุก พลัดตกลงน้ำงมหาไม่พบ พระใส ประดิษฐานที่วัดโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย ทั้งหลวงพ่อพระใส หลวงพ่อพระเสริม ทรงความศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เคารพนับถือของชาวเมืองหนองคาย ทั้งประชาชนชาวพุทธทั่วไป

พระพุทธรูป ๓ พี่น้อง หลวงพ่อโสธร หลวงพ่อโตวัดบางพลีใหญ่ หลวงพ่อบ้านแหลม

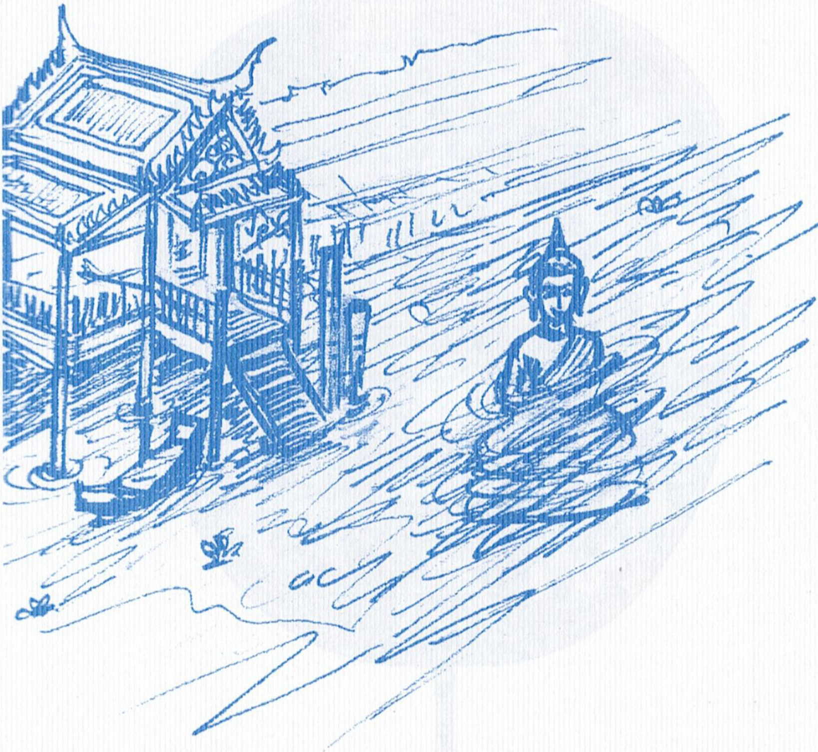
ตามเรื่องเล่ากันว่าผู้ทรงศีลสมาธิฌานอภิญญา เมื่อจุติตายไปแล้วมีการสร้างพระพุทธรูป ๕ องค์ขึ้นบูชา เล่ากันอีกว่ามีพระภิกษุ ๒ พี่น้องและสามเณรรวม ๓ พี่น้องต่างได้ฌานอภิญญา วันหนึ่ง เวียนมาพบกันได้สนทนาข้อธรรมต่าง ๆ กันและพระองค์พี่ได้แสดงอิทธิฤทธิ์ให้น้องได้แลเห็น โดยให้พระที่เป็นน้องชายถือขันน้ำมนต์ หากเห็นสิ่งใด ก็ให้ใช้น้ำมนต์ในขันนี้รดที่สิ่งนั้น ก็จะกลับกลายเป็นพระตามเดิม แล้วพระรูปนั้นก็กระโดดลงน้ำ ทันใดนั้นองค์พระพุทธรูปก็ลอยน้ำขึ้นมา ฝ่ายพระอีกรูปหนึ่งเมื่อเห็นเช่นนั้นจึงมอบขันและมีน้ำมนต์อีกขันหนึ่งให้สามเณรถือไว้ หากมีอะไรปรากฏก็ใช้น้ำมนต์นี้รดก็จะกลับกลายเป็นพระตามเดิม จากนั้นพระรูปที่สองก็กระโดดลงน้ำไป ก็ปรากฏเป็นพระพุทธรูปอีกองค์หนึ่ง ข้างสามเณรไม่เอาน้ำมนต์รดพระพุทธรูป กลับอธิษฐานจิตกระโดดลงน้ำอีก จึงกลับกลายเป็น

พระพุทธรูปเพิ่มอีกองค์หนึ่ง รวมเป็นพระพุทธรูปสามพี่น้อง กาลต่อมากล่าวกันว่าพระพุทธรูปทั้งสามองค์ลอยอยู่ในน้ำ จากหนังสือหรือคำบอกเล่ามีความขัดแย้งกันต่างกันเป็นอันมาก สุดแต่ใครจะพิจารณากันเอง

สำหรับพระพุทธรูปหลวงพ่อโสธร ได้ผุดขึ้นที่แม่น้ำบางประกงลอยทวนน้ำมา สถานที่ตรงนั้นจึงเรียก **"สำปะทวน หรือตำบลสามพระทวน"** ในทุกวันนี้ ทั้งมีผู้คนที่พบเห็นใช้เชือกลากขึ้น ใช้คนถึง ๕๐๐ คน ก็ไม่สำเร็จกระทั่งมีพระภิกษุรูปหนึ่งใช้เชือกสายสิญจน์ คล้องที่องค์พระพุทธรูปแล้วอัญเชิญขึ้นจากน้ำเป็นผลสำเร็จ องค์พระพุทธรูปหลวงพระพุทธโสธรนี้มีหน้าตักกว้าง ๓ ศอก ๕ นิ้ว นับเป็นพระพุทธรูปสำคัญศักดิ์สิทธิ์ที่สุดองค์หนึ่งของประเทศไทย

องค์ที่ ๒ หลวงพ่อโตวัดบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ ถือกันว่าเป็นพระพุทธรูปสำคัญเป็นพระคู่บุญบารมีเคียงคู่กับหลวงพ่อโสธร หลวงพ่อบ้านแหลม หลวงพ่อวัดไร่ขิง หลวงพ่อวัดเขาตะเครา สุดแต่ใครจะไปกราบไหว้นับว่าเป็นสิริมงคลด้วยกันทั้งนั้น

องค์ที่ ๓ หลวงพ่อวัดบ้านแหลม กล่าวกันว่าชาวประมงทอดแหไปติดพระพุทธรูป ๒ องค์ จึงอัญเชิญขึ้น



จะไหว้พระพุทธ ระวังจะโดนทองเหลือง
จะไหว้พระธรรม ระวังจะโดนใบลาน
จะไหว้พระสงฆ์ ระวังโดนลูกชาวบ้าน



ปุญฺญํ สุขํ ชีวิตสงฺขยมฺหิ

บุญนำสุขมาให้ได้ ในเวลาสิ้นชีวิต

มาประดิษฐานที่วัดจำปา หรือวัดเพชรสมุทร หลวงพ่อวัดบ้านแหลมที่ชาวบ้านนิยมเรียกกันตราบเท่าทุกวันนี้ ทั้งหลวงพ่อบ้านแหลมนี้มีความศักดิ์สิทธิ์ ยิ่งนักเป็นพระพุทธรูปยืนอุ้มบาตร การที่ชาวประมงได้อัญเชิญพระพุทธรูปขึ้นมาทั้ง ๒ องค์ อีกองค์หนึ่งเชื่อกันว่าได้เชิญประดิษฐานไว้ที่วัดเขาตะเครา เนื่องจากชาวประมงนี้เป็นเพื่อนกับชาวจีนซึ่งมีเครายาว ภายหลังจึงได้เรียกกันว่าวัดเขาตะเครา หลวงพ่อวัดเขาตะเคราองค์นี้นับเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่เคารพนับถือของชาวเมืองเพชรสมุทรเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังกล่าวขานว่าหลวงพ่อวัดไร่ขิง ก็เป็นพี่น้องกับหลวงพ่อโสธร หลวงพ่อวัดบางพลีใหญ่ หลวงพ่อบ้านแหลม และหลวงพ่อวัดเขาตะเครา

อย่างไรก็ตามการกราบไหว้พระพุทธรูปไม่ว่าองค์ไหนล้วนแต่ให้ความสบายใจ หากผู้กราบไหว้ทำจิตใจให้สงบระงับ ขณะกราบไหว้นั้นมีอาการขนลุกพองสยองเกล้าได้ อย่างนี้จึงจะเรียกว่าเข้าถึงธรรมะอย่างแท้จริง หากจะพิจารณาองค์พระพุทธรูปหลวงพ่อโสธร ซึ่งเป็นพระพุทธรูปปางสมาธินั่นเอง ส่วนพระพุทธรูปนั้นมีพุทธลักษณะอกผายไหล่ผึ่ง คงหมายถึงความเที่ยงตรง มีเกตุ

แหลมหมายถึงสติปัญญาเฉียบแหลม มีหูยาวสวยงดงาม หมายถึง ฟังความทั้งสองฝ่ายด้วยความหนักแน่น มีพระเนตรเพ่งพินิจ หมายถึงเพ่งดูสรรพสัตว์ให้มีความสุขทั่วหน้าเป็นต้น ทั้งนี้สุดแต่ท่านผู้ใดจะให้ความหมายแนวความคิด แง่มุมมองทั้งยังนำมาประยุกต์เข้ากับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ แล้วมนุษย์นำมาประพฤติดีด้วยกันทั้งนั้นเป็นมงคลกับตนเอง.



สีซอให้ควายฟัง ฤาจะสู้ขงเบ้งตีขิม

ดีด สี ตี เป่า เป็นเครื่องเล่นให้ความสุขกับผู้ที่มีหัวใจอยู่กับเพลง พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงรับสั่งไว้ว่า

"อันชนใดไม่มีดนตรีกาล
ในสันดานเป็นคนชอบกลนัก
อีกใครฟังดนตรีไม่เห็นเพราะ
เขานั้นเหมาะคิดกบฏอัปลักษณ์"

ดังพระราชกระแสนี้มีความหมายแจ้งชัด ส่วนคำว่า สีซอให้ควายฟัง จะเป็นสำนวนหรือคำพังเพยขอบอกตรง ๆ ว่า **"ไม่รู้ไม่ทราบ"** คำนี้เขาคงเปรียบเทียบหมายถึงคนที่มีมันสมอง ไม่ยอมรับรู้ ไม่ใส่ใจในการงานหรือหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายจนเป็นที่น่ารำคาญของครูอาจารย์ นายจ้าง หัวหน้างาน ดังนี้เขาจึงมักเปรียบเทียบว่าพูดไปสอนเท่าใดก็ไม่รู้เรื่องเหมือนกับสีซอให้ควายฟัง หรือบางคนก็อาจใช้คำพูดว่า **"พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง"** อันที่จริงแล้วผู้รู้ได้กล่าวให้เป็นข้อคิดไว้ว่า

คนโง่ ก็สอนง่าย คนฉลาด ก็สอนง่าย คนครึ่งโง่

ครึ่งฉลาด สอนยากจริง ๆ

อันคนโง่นั้น เมื่อเขารู้ว่าตนเองโง่ เมื่อไปศึกษาเล่าเรียนเขียนอ่านกับใคร เมื่อผู้นั้นหรือครูอาจารย์สอนสั่งก็รีบเร่ง ขยันขันแข็ง เพราะต้องการวิชาความรู้ เพราะคนโง่นั้นจึงทำทุกอย่าง เพราะคนโง่ไร้ความคิด ใครใช้อะไรก็ทำตามนั้นทุกเรื่องไป อย่างนี้เรียกว่า **"คนโง่ ก็สอนง่าย"**

ส่วนคน ครึ่งโง่ ครึ่งฉลาดนั้นสอนยากเย็นเข็ญใจ เนื่องจากจะเชื่อก็ไม่เชื่อ จะฟังก็ไม่เชื่อฟัง เพราะมัวแต่คิดครึ่ง ๆกลาง ๆ คนเช่นนี้มักรู้แบบงู ๆปลา ๆ จะรู้แบบถ่องแท้ก็ไม่ใช่ จะรู้แบบเต็มภูมิปัญญาก็ไม่ใช่ ขณะเดียวกันใครพูดอะไรมาอวดรู้ทุกอย่างไป แต่จะรอบรู้แจ่มแจ้งก็หาไม่ คนจึงมักเรียกคนจำพวกนี้ว่า **"ความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอด"** ฉะนั้นจงเลือกทั้งคิดเอาเองว่าคนทั้ง ๓ ประเภทนี้คนประเภทไหนสอนง่ายหรือสอนยากกว่ากัน

การสีซอให้ควายฟัง เขาคงเปรียบเทียบว่าครูสอนศิษย์สอนเท่าใด ศิษย์ก็ไม่จดไม่จำ สอนเท่าใดก็ไม่เอาเรื่องไม่เอาถ่าน จนเป็นที่น่าเอือมระอาของครูผู้สอนสั่งอย่างนี้หรือเปล่าที่เขาเปรียบเทียบว่า **"สีซอให้ควาย**

ฟัง" แต่ในที่นี้ขอแสดงความคิดสักนิดว่า คนที่เลี้ยงควายไปด้วย หรือ ขี่นั่งบนหลังควายแล้วสีซออยู่เรื่อยไป ทั้ง ๆ ผู้สีซอนั้นต้องการความเพลิดเพลิน หาความสุขใส่ตนเองก็เท่านั้นเอง แต่บางครั้งเกิดอารมณ์นึกขัน ประสงค์จงใจต้องการให้ควายหรือไอ้ทุยเพื่อนยากได้ฟังเสียงซอบ้าง ทั้งยังได้เป็นเพื่อนยามอยู่คนเดียวตามท้องทุ่งนา เพราะการอยู่คนเดียวนั้นต้องระวังให้จงหนักกล่าวว่า **"อยู่คนเดียวให้ระวังความคิด อยู่ร่วมมิตรให้ระวังคำพูด"** การสีซอให้ควายฟังนั้นทั้ง ๆ ที่ผู้สีซอนั้นก็รู้และทราบดีอยู่แก่ใจว่า ควายมันฟังไม่รู้เรื่อง ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าควายมันฟังไม่รู้เรื่อง แต่คนก็ยังไปสีซอให้ควายมันฟัง อย่างนี้จะว่าใครหนอใครโง่กว่าควาย

ฝ่ายขงเบ้งตีขิมนั้น อยู่ในเรื่องสามก๊กวรรณกรรมชั้นยอดของจีน ครั้งหนึ่งขงเบ้งรักษาเมืองที่ครอบครองอยู่ขณะนั้นไม่มีทหารคู่ใจหรือกองทัพอยู่ในเมือง คงมีแต่ประชาชนเพียงไม่มากนัก ฝ่ายสุมาอี้แม่ทัพของโจโฉยกไพร่พลมาประชิดเพื่อจะตีเมืองที่ขงเบ้งครองอยู่ให้จงได้ เมื่อทัพสุมาอี้ยกทัพมาถึงหน้าเมืองขงเบ้งเห็นจวนตัวครั้นจะสู้ก็สู้ไม่ได้ ต้องตายและเสียเมืองอย่างแน่นอน ด้วยเหตุนี้ขงเบ้งจึงให้ทหารรีบเปิดเมืองแล้วให้ผู้คนอยู่

ตามปกติ กวาดเมือง เลี้ยงไก่ ใครมีหน้าที่ใดก็ทำไป ส่วนขงเบ้งนั้นขึ้นไปอยู่บนชั้นที่ ๒ นั่งมองดูทัพสุมาอี้ ส่วนมือของขงเบ้งนั้นก็ดีดพิณทำเป็นทองไม่รู้ร้อน นั่งดีดพิณอย่างเพลิดเพลินสบายใจ ส่วนลูกน้องของสุมาอี้ก็จะยกทัพเข้าตีเมือง สุมาอี้ยับยั้งห้ามยกทัพอย่างเด็ดขาด ทั้งสุมาอี้ก็บอกกับทหารว่า **"สิ่งที่ว่างเปล่า แปลว่ามี ส่วนที่มีหมายถึงไม่มี"** นี้คือหลักการทำสงคราม อีกทั้งสุมาอี้ก็สามารถฟังเสียงพิณที่ขงเบ้งดีดนั้นเป็นเสียงพิณที่ไพเราะสบายใจ ไม่มีสิ่งใดกังวลใจ ทั้งเสียงพิณหนักแน่นน่าเกรงขาม ทั้งเสียงพิณบ่งบอกว่าได้แอบซ่อนทหารอยู่เป็นอันมาก สุมาอี้ได้ฟังเสียงพิณทั้งรู้ความหมายของเสียงพิณนั้น จึงรีบสั่งให้ทหารทั้งหมดถอยทัพกลับทันทีก่อนที่จะเสียรู้ขงเบ้ง เมื่อทัพสุมาอี้ยกกลับไปแล้วทวยราษฎร์ก็ยกย่องว่าขงเบ้งนั้นเป็นยอดอัจฉริยะยอดยิ่ง แต่ขงเบ้งกลับบอกว่า **"ครั้งนี้เสี่ยงเป็นอย่างมากที่สุดอันตรายที่สุด"**

ดังได้เขียนเล่าสู่กันฟังนี้ การดีดพิณของขงเบ้งนั้นต้องมีสมาธิ ต้องมีสติ ต้องระมัดระวังด้วยชีวิต หากไร้สติ ขาดสมาธิ สุมาอี้จับได้ต่อให้หลาย ๆ ขงเบ้ง สุมาอี้ก็ต้องจับหรือฆ่าขงเบ้งตายอย่างไม่ต้องสงสัย ครั้งนี้เพราะ

สติ เพราะสมาธิ รอบรู้ รอบคิด รอบคอบจึงเอาตัวรอดได้ ทั้งยังชี้ให้เห็นว่า ยามใดเมื่อใดมีภัยมา อย่าตกใจให้เสียการ ให้ใช้ความคิด ใช้สติมากจึงจะเป็นทางรอดของตนเองและส่วนรวมได้ จงอย่าเห็นนิยายหรือวรรณกรรมจะเป็นของไทยหรือของชนชาติใด อย่าดูแคลนวรรณกรรมชองชาตินั้น ๆ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างอัศจรรย์

วรรณกรรมเรื่องรามเกียรติ์ของไทยตอนหนึ่งที่ชื่อว่ากุมภกรรณทดน้ำ กุมภกรรณเป็นน้องของทศกัณฐ์ พระรามยกทัพมาจะตีลงกา ทศกัณฐ์ได้บอกให้กุมภกรรณใช้วิชาทดน้ำโดยให้กุมภกรรณไปนอนขวางทางน้ำไม่ให้น้ำไหลผ่านไปทางทัพของพระราม หากเป็นเช่นนี้เพียง ๗ วัน ทัพของพระรามก็จะอดน้ำตาย พระรามรู้วิชาทดน้ำที่กุมภกรรณนอนขวางทางน้ำ ด้วยเหตุนี้พระรามจึงมอบให้หนุมานไปทำลายกุมภกรรณ ทั้งหนุมานและกุมภกรรณถึงกับต่อสู้กัน กุมภกรรณสู้หนุมานไม่ได้จึงหนีกลับเข้าเมือง น้ำจึงไหลตามปกติ ทัพพระรามจึงเป็นฝ่ายชนะในตอนนี้

เมื่อเปรียบกับบุคคลที่ครึ่งโง่ครึ่งฉลาดก็คงจะไม่ผิดหากจะเปรียบเทียบว่าทำตัวเหมือน **"กุมภกรรณทดน้ำ"**

เพราะทำตัวขวางความดีความเจริญของผู้อื่น เหตุนี้จึงขอบอกไว้ตรงนี้ว่า **“คนจะดีได้ ต้องรู้จักพอดี ไม่ทำตัวขวางความดีความเจริญของตนเองและผู้อื่น”** เรื่องนี้ขอยุติไว้เพียงนี้ คิดกันเอง ผิดถูกชอบชั่วดีมีให้เห็น จงเลือกการกระทำกันเองครับ สวัสดี



เงินคืออสรพิษ

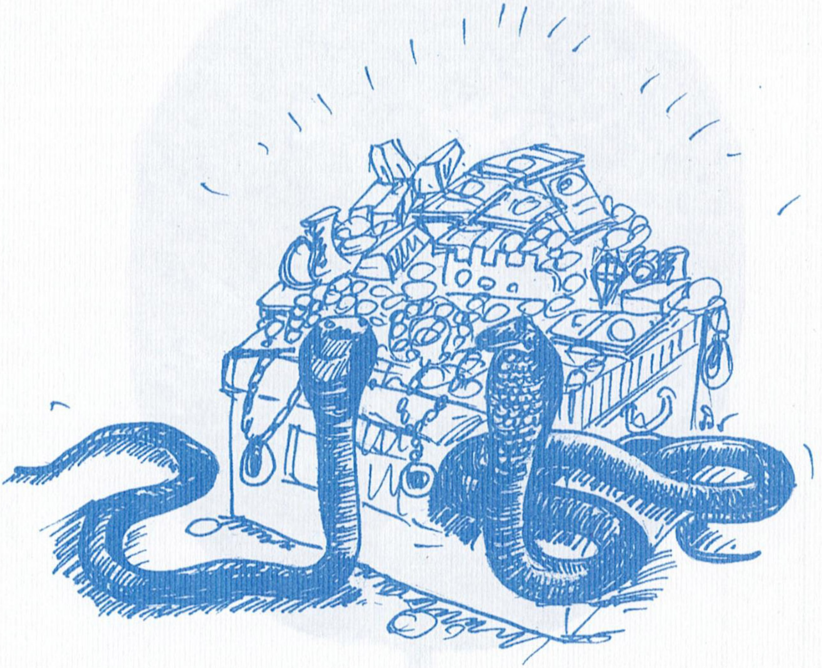
งูไม่มีพิษ　　เหมือนศิษย์ไม่มีครู
งูมีพิษ　　　เหมือนศิษย์มีครู
งูสารพัดพิษ　เหมือนศิษย์มีหลายครู

ฉะนั้นเรียนอะไรให้รู้เป็นครูเขา

ชาวนาคนหนึ่งขณะทำนาอยู่นั้น ไม่ได้สนใจใส่ใจ มัวแต่ทำนาขณะเดียวกันนั้น มีโจรคนหนึ่งผ่านที่นามา แล้วนำเงินทองที่ลักขโมยมาได้ฝังไว้ ชาวนาผู้นั้นไม่ได้รู้เรื่องหรือใส่ใจใด ๆ เลย ต่อมาพระพุทธเจ้าเสด็จผ่านที่นาแปลงนั้น พระพุทธเจ้าแลเห็นหลุมทรัพย์ที่โจรฝังไว้ ทรงรับสั่งว่า **"อสรพิษ"** จากนั้นพระพุทธองค์ก็เสด็จผ่านไป ฝ่ายชาวนาเมื่อได้ฟังพระสุรเสียงว่า **"อสรพิษ"** ก็เดินมาดูหวังจะเห็นงูแต่กับเห็นหลุมที่ฝังทรัพย์นั้น ชาวนาได้ขุดดูเมื่อเห็นทรัพย์สมบัติแล้วก็ใช้ดินกลบไว้ตามเดิม พอดีกับทหารที่วิ่งไล่จับโจรมาเห็นชาวนาผู้นี้ก็เข้าใจว่าชาวนาผู้นี้เป็นโจรที่ลักขโมยทรัพย์สินเงินทองมา ทหารทั้งหลายจับชาวนาผู้นี้ไปทั้งที่ไม่ไต่สวนทวนถามใด ๆ ทั้งสิ้นนำชาวนาผู้เคราะห์ร้ายนี้ไปประหารชีวิต ชาวนาผู้นี้ได้แต่พูดเพียงว่า **"อสรพิษ อสรพิษ"** หลายหนทหาร

เมื่อได้ยินชาวนาพูดแต่คำกล่าวจึงเว้นการประหาร แล้วนำตัวชาวนาผู้นี้ไปถวายแก่พระราชา เมื่อพระราชาไต่สวนสอบถามแล้ว ชาวนาก็ได้กราบทูลว่า **“อสรพิษ อสรพิษ”** เนื่องจากพระพุทธองค์ได้เสด็จผ่านแปลงนาแล้วทรงรับสั่งว่า **“อสรพิษ อสรพิษ”** เมื่อตนเองได้ยินก็เดินไปดูก็พบหลุมที่ฝังทรัพย์นั้น ขณะเดียวกันทหารก็ตามมาจับตัวแล้วนำมาเพื่อประหารชีวิต จึงได้แต่เข้าใจดังคำที่ทรงรับสั่งว่า **“อสรพิษ”** อันหมายถึง เงินทองนั้นเปรียบเหมือน อสรพิษ ดังนี้ เมื่อพระราชาได้ฟังคำของชาวนาแล้วไต่สวนถามได้ตามความเป็นจริงจึงปล่อยให้ชาวนาผู้นี้เป็นอิสระตามเดิม

การที่พระพุทธองค์ทรงเปรียบเทียบทรัพย์สมบัติเหมือนงูพิษ ก็แลเงินทองเป็นของมีค่า ใคร ๆ ก็ต้องการมีเงินมีทอง ต้องการมีความสุขบนกองเงินกองทอง กระทั่งลืมคิดว่าเงินทองเหล่านี้เป็นสมบัติประจำโลก พี่น้องที่ฆ่ากันตายไปเมืองผีก็เพราะเงินทอง ลูกน้องกับเจ้านายขัดแย้งซึ่งกันและกัน ก็เพราะผลประโยชน์เรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ แม้กระทั่งปัจจุบันนี้เงินสำหรับคนมีอำนาจจะบงการจ้างวานให้ไปฆ่าใครต่อใครก็ทำได้ เพราะคนที่คิดฆ่าผู้อื่นนั้นไร้เมตตาธรรม เห็นชีวิตสัตว์



มีเงินใช้น้อยๆ
ใช้บ่อยๆ เงินก็หมด
จะรู้ว่าเงินมีค่าเมื่อน้ำตา... กูไหลหยด
จริงไหมไอ้อสรพิษ



ชิเน กทริยํ ทาเนน

พึงชนะคนตระหนี่ ด้วยการให้

อื่นไม่สำคัญ ชีวิตของตนเองสำคัญกว่าแต่พอเมื่อถึงชะตาของตัวเองมาถึงจึงจะได้คิด ได้กลัว ยังไม่อยากตายแต่ขณะเดียวกัน เวลาคิดหรือจ้างวานผู้อื่นไม่คิดแม้แต่น้อย คนเหล่านี้ถูกทรัพย์สินเงินทองครอบงำจนลืมความเป็นคน เสียเวลาเสียดายชีวิตที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ไม่รู้จักใช้กาลเวลาของชีวิตให้ก่อเกิดประโยชน์ไม่ทำทางไปสวรรค์ตรงกันข้ามกับทำทางสร้างทางไปนรกหมกไหม้น่าเสียดาย เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเปรียบว่า **"เงินคืออสรพิษ"** มีทั้งคุณประโยชน์ มีทั้งโทษจึงไม่ควรมัวเมาเงินทองจนลืมความเป็นคน หากใครคิดได้ตามที่ว่า **"เงินเปรียบเหมือนอสรพิษ"** คนนั้นมีปัญญา จึงกล่าวว่า **"งูมีพิษก็เหมือนศิษย์มีครู"**เป็นต้น

อันที่จริงแล้วงูก็มีประโยชน์มิใช่น้อย เพราะงูมันคอยไล่จับหนูเมื่อมากินข้าวของชาวนา งูมีสีสันสวยก็มีพิษมากเป็นเงาตามตัวของมัน งูมันรักหวงไข่ของมันยิ่งชีวิต ตามคำโบราณกล่าวขานไว้สอนใจพระสงฆ์องค์เณรว่าหากออกเดินรุกขมูล (ธุดงค์) หรืออยู่ตามป่าหากพบงูเลื้อยผ่านหน้าให้สังเกตสำรวจศีลของตนเองว่าบริสุทธิ์ดีอยู่หรือ เนื่องจากรุกขเทวดาอาจเนรมิตแปลงกายมาทัก ให้พระสงฆ์ยังศีลของตนเองให้งดงาม เพราะชีวิต

พระสงฆ์เดินธุดงค์นั้นเข้าตำราว่า **"เดินกลางดง นอนกลางป่า ตายกลางดง"** เพราะเหตุนี้จึงต้องไม่ประมาทเรื่องของศีล อีกประการหนึ่งหากเป็นงูตามธรรมชาติมันก็จะรีบเลื้อยคลานหนีไปโดยเร็ว สมัยนี้พระสงฆ์ท่านก่อนจะสมาทานเดินธุดงค์ท่านจึงไปอยู่ปริวาสกรรมเพื่อชำระศีลของตนให้บริสุทธิ์ก่อน งูยังมีประโยชน์หนังของมันที่ว่าสวยนั้นมนุษย์ผู้มีสมองใสก็ฆ่างูตายเอาหนังของมันไปทำกระเป๋าหรือเข็มขัด งูเห่าคนกลัวนักกลัวหนาเดี๋ยวนี้มนุษย์ก็ไล่ล่างูเห่าจับมาผัดเผ็ดกินเป็นอาหาร งูจึงมีทั้งคุณและโทษควบคู่กันไป

ในเรื่องพระพิฆเนศ ที่เราเชื่อกันว่าเป็นเทพเจ้าแห่งความสำเร็จมีกายเป็นมนุษย์มีเศียรเป็นช้างมีงาข้างเดียวทั้งมีพุงกางมีงูรัดที่ท้องเหมือนกับเข็มขัด ศาสนาฮินดูก็นับถืองูเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การที่พระพิฆเนศมีงูรัดที่ท้องโดยกล่าวกันว่า พระพิฆเนศชอบเสวยขนมต้มเสวยจนพุงกาง ทั้งพระพิฆเนศมีหนูเป็นพาหนะไม่ว่าไปไหนมาไหนก็ทรงหนูเสมอไป ครั้งหนึ่งเวลากลางคืนขณะทรงหนูอยู่นั้นพบเห็นงู หนูที่ทรงอยู่นั้นตกใจกลัวงูถึงกับสะบัดตัวเป็นเหตุให้พระพิฆเนศตกจากหลังหนู ถึงกับท้องแตกเป็นเหตุให้ขนมต้มที่เสวยเข้าไปอยู่ในท้องหล่น

ออกมาจากท้อง พระพิฆเนศรีบเก็บขนมต้มนั้นไว้ในท้องตามเดิม แล้วฆ่างูตัวนั้นถึงแก่ความตาย เมื่องูตายแล้วจึงจับงูมารัดไว้ที่ท้องเพื่อมิให้ขนมต้มหกร่วง เสมือนหนึ่งงูนั้นเป็นเข็มขัด ด้วยเหตุนี้พระพิฆเนศจึงมีงูอยู่ที่ท้อง จึงได้แลเห็นงูกับองค์พระพิฆเนศอยู่เคียงคู่กันตราบเท่าทุกวันนี้

งูในโลกมนุษย์นี้มีหลากหลายพันธุ์แต่ก็เป็นที่แปลกใจว่า ในเมืองไทยงูตัวเล็ก ๆ มีพิษฉกกัดคนถึงแก่ความตายในเวลารวดเร็ว แต่ก็อีกงูมันแพ้เชือกกล้วยไม่รู้เป็นเพราะเหตุใด แต่งูตัวใหญ่ ๆ กลับไม่มีพิษ เช่น งูเหลือมตัวใหญ่อืดอาดเชื่องช้า แต่ใครจะเชื่อบ้างว่าเจ้างูเหลือมนี้ตัวใหญ่ยาวมาก มันสามารถใช้ลำตัวของมันพาดคลองแล้ววิดน้ำออกจากคลอง จับปลากินเป็นอาหารได้ เมื่อเป็นเช่นนี้มนุษย์ก็มีมันสมองดีกว่างูที่เป็นสัตว์เดรัจฉาน มนุษย์ต้องเก่ง มนุษย์ต้องสามารถมากกว่างู เพราะเหตุนี้งูจึงถูกมนุษย์จับมากินจับมากักขังเพื่อคอยรีดพิษงูนำมาทำเซรุ่มไว้แก้ไขเมื่อมนุษย์ถูกงูกัด เขียนมายืดยาวขอสรุปว่า **"มนุษย์ติดอยู่ในทรัพย์ อย่าหลงในทรัพย์ เพราะทรัพย์สินเงินทองท่านเปรียบเป็นอสรพิษ มันมีทั้งคุณและโทษ ถ้ารู้จักใช้ก็ให้คุณ**

ไม่รู้จักใช้ก็ให้โทษ" อีกประการหนึ่งงูถ้าใครจะจับหากกลัว ๆ กล้า ๆ งูฉกตาย จะจับงูต้องใจกล้า ทั้งนี้ต้องศึกษากับหมองูเป็นดีที่สุด แต่คำโบราณก็กล่าวสอนใจไว้ว่า **"หมองู ตายเพราะงู"** เพราะเหตุนี้จงยึดมั่นในคำสอนทรงกล่าวว่า **"อัปปะมาเทนะ สัมปาเทถะ จงอย่าประมาท ความประมาท เป็นบ่อเกิดแห่งความตาย"** เรื่องทั้งหลายทั้งปวงที่กล่าวมานี้ **"รู้ไว้ใช่ว่า ใส่บ่าแบกหาม กันไว้ดีกว่าแก้ เมื่อเห็นงูแล้วจะแก้ไม่ทัน"**



เงินๆ ทองๆ ฤๅจะสู้ปัญญา

ใครมีเงินนับว่าน้อง ใครมีทองนับว่าพี่ ใครมีปัญญาจะนับว่ากะไร... มนุษย์เมื่อเกิดมาแล้วย่อมมีทรัพย์สมบัติหรือคุณสมบัติติดตนมาด้วยทุกรูปทุกนามไป เช่น แม่คนหนึ่งให้กำเนิดลูกแฝด ๒ คน ผู้เป็นแม่เฝ้าทะนุถนอมเลี้ยงดูเสมอเท่าเทียมกัน แม้เวลาให้ลูกดูดน้ำนมที่กลั่นกรองออกมาจากสายเลือดด้วยจิตอันบริสุทธิ์กลั่นกรองจากสีแดงด้วยความรักความเมตตาสงสารลูก กลั่นกรองออกมาเป็นน้ำนมข้าวสะอาดจืดสนิทให้ลูกได้ดื่มกินอย่างชื่นใจ ลูกทั้ง ๒ คนต่างก็ดูดน้ำนมจากเต้านมแม่คนละข้างปรากฏว่า

ลูกคนที่หนึ่ง ลูกดื่มน้ำนมแม่ด้วยความทะนุถนอมเกรงว่าแม่จะเจ็บรวดร้าว

ลูกคนที่สอง ลูกดื่มน้ำนมแม่ด้วยความเมามันทั้งยังกัดหัวนมแม่ให้แม่เจ็บปวดร้าวรานใจ

จะเห็นได้ว่าทารกทั้งสองมีพ่อคนเดียวกัน มีแม่ผู้ให้กำเนิดคนเดียวกัน แต่ทำไมลูกจึงมีจิตใจต่างกันจึงกล่าวว่าเป็นคุณสมบัติทั้งกุศลจิตและอกุศลจิตติดตามมาในภพภูมิชาติที่แล้ว ครั้นเมื่อเด็กทารกเจริญเติบใหญ่

อยู่ที่พ่อแม่พร่ำสอนต่อเสริมเติมคุณธรรมให้ลงสู่จิตใจของเด็กทั้งสองเป็นสำคัญ ทั้งนี้ต้องกล่าวว่า ต่างเจริญเติมตัวปัญญาให้ก่อเกิดเป็นอุปนิสัยให้มีตัวปัญญาแล้วชี้แนะการปลูกฝังตัวปัญญา พร้อมทั้งพร่ำสอนให้เจริญด้วยคุณธรรมความเพียรเพียบพร้อมด้วยหลักเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ทั้งสอนเรื่องการดำเนินชีวิตขยันอดทน ถ้าสอนได้ดังนี้เท่ากับพ่อแม่ได้ยัดเยียดความเป็นเศรษฐีให้กับลูกตนเองแล้ว

ในส่วนของหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ท่านสอนถึงเรื่องปัญญาไว้หลายมุมมอง สุดแต่ใครถูกจริตแง่ธรรมะข้อใดส่วนใดก็เชิญเลือก นำไปใช้โดยไม่ต้องเสียค่าลิขสิทธิ์ใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะธรรมะนั้นยิ่งใช้มากยิ่งก่อเกิดประโยชน์มาก ใช้น้อยก็ก่อเกิดประโยชน์น้อย ท่านสอนถึงเรื่องปัญญา ๓ ประการกล่าวคือ

สุตมยปัญญา หมายถึง ปัญญาที่เกิดจากการได้สดับรับฟัง ไม่ว่าจะฟังทางวิทยุ ดูโทรทัศน์ ฟังแผ่นเสียงซีดี เหล่านี้ถือว่าปัญญาเกิดจากการฟังทั้งนั้น

จินตามยปัญญา หมายถึง เมื่อได้ฟังจากข้อแรกแล้วนำมาตรึกตรองพิจารณาถึงเหตุผลสมควรแก่การเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด ทั้งเมื่อนำไปปฏิบัติแล้วเกิด

ประโยชน์ได้ผลเป็นความสุข

ภาวนามยปัญญา หมายถึง ปัญญาที่เกิดจากการศึกษาเล่าเรียนภาคปริยัติแล้ว นำทฤษฎีปริยัติที่ศึกษามาเป็นแนวทางแห่งการปฏิบัติ ให้รู้แจ้งเห็นจริงในข้อธรรมะนั้น ๆ เพื่อปฏิบัติยกระดับจิตของตนเองได้สิ่งนี้จึงชื่อว่า **"ชนะใจตนเอง"** ประเสริฐสุด

ทั้ง ๓ ประการนี้จับใจความได้ว่า เมื่อได้ปัญญาทั้ง ๓ คิด เขียน พิจารณาโดยสัมมาทิฐิเจริญแน่ ๆ เมื่อตัวปัญญาเกิดขึ้นในจิตของผู้หนึ่งผู้ใดแล้ว ผู้นั้นเพิ่มความขยันไปเถิด รวยเงินทองอย่างไม่ต้องสงสัย เพราะปัญญาเปรียบเสมือนอาวุธ คนโง่เท่านั้นจึงตกเป็นเหยื่อของคนฉลาด คนฉลาดต้องฉลาดแบบมีปัญญา ไม่เอารัดเอาเปรียบคนอื่น สังคมโลกจึงจะยกย่อง เพราะปัญญานี้มีอยู่กับตัวไม่ต้องกลัวอดตาย ปัญญาเท่านั้นจะเป็นเข็มทิศชี้ขุมทรัพย์ให้คนดีมีปัญญา มีเงินมีทอง ทั้งรักษาตัวรอดปลอดภัยด้วย มีคนถามอยู่เสมอว่า ระหว่างเงิน ๆ ทอง ๆ กับปัญญา สองข้อนี้ใครดีกว่ากันคนไหนประเสริฐกว่ากัน

เรื่องเล่าเท้าความว่า ชาย ๒ คนเป็นเพื่อนรักคบค้าสมาคมกันมาช้านาน คนหนึ่งชื่อว่า ปัญญา อีก

คนหนึ่งชื่อทรัพย์ทอง วันหนึ่งคนทั้งสองได้นั่งต่อล้อต่อเถียงกันหาข้อยุติไม่ได้ สาระที่เถียงกันต่างคนก็ว่าตนเองดีกว่า ประเสริฐกว่า คนหนึ่งก็ว่ามีเงินมีทองต้องดีกว่ามีปัญญา อีกฝ่ายหนึ่งก็ว่ามีปัญญาอยู่กับตัวย่อมดีกว่าประเสริฐกว่าคนมีเงินมีทองเป็นไหน ๆ ทั้ง ๒ คนถกเถียงกันอยู่หลายวันสุดที่จะมีใครหาข้อยุติได้ คนทั้ง ๒ จึงตัดสินใจเดินทางไปขอเข้าเฝ้าพระราชาในเมืองให้พระราชาเป็นผู้ตัดสิน ครั้นเข้าเฝ้าพระราชาแล้วคนทั้งสองก็กราบทูลเรื่องที่ถกเถียงกันหาข้อยุติไม่ได้ จึงต้องมาเข้าเฝ้าให้พระองค์เป็นผู้ตัดสินให้พระพุทธเจ้าข้า เมื่อพระราชาได้ฟังเช่นนั้นจึงรับสั่งให้คนทั้งสองถือพระราชสาส์นไปให้เจ้าเมืองอีกเมืองหนึ่ง ซึ่งเป็นเพื่อนรักของพระราชาเป็นผู้ตัดสินความเรื่องนี้ให้ เมื่อคนทั้งสองถือพระราชสาส์นไปถึงเมืองดังกล่าวได้เข้าเฝ้าพระราชา ทูลถวายพระราชสาส์นนั้นแก่พระราชา เมื่อพระราชาได้อ่านพระราชสาส์นของพระราชาผู้เป็นเพื่อนรักจบลง ทันใดนั้นพระราชาก็สั่งให้ทหารจับตัวคนทั้งสองมัดไว้ แล้วนำไปที่หลักประหารทันที ฝ่ายเจ้าทรัพย์ทองเป็นผู้มั่งมีเงินทองมหาศาลถึงกับนั่งเศร้าโศกเสียใจต้องมาจบชีวิตที่เมืองนี้ พอได้สติขึ้นมาขณะถูกมัดจองจำอยู่นั้นก็กล่าว

ว่า ข้าพเจ้ามั่งมีเงินทองมากมายมหาศาลใช้เท่าไรก็ไม่หมด ยินดียกทูลถวายพระราชาทั้งหมดขอแค่ไว้ชีวิตเท่านี้ก็พอแล้ว เมื่อกล่าวจบก็นั่งร้องไห้ราวน้ำตาจะเป็นสายเลือด ฝ่ายพระราชาไม่รับสั่งใด ๆ ทั้งสิ้น

ฝ่ายเจ้าปัญญา กราบทูลพระราชาว่าไหน ๆ ก็จะต้องตายแล้ว ขอทราบข้อความในพระราชสาส์นนั้นก่อนตายเถิดพระพุทธเจ้าข้า

พระราชา อนุญาตให้ทหารนำความในพระราชสาส์นนั้นบอกแก่เจ้าปัญญา

เมื่อเจ้าปัญญาทราบข้อความในพระราชสาส์นนั้น ถึงกับนั่งหัวเราะดีอกดีใจเป็นยิ่งนัก

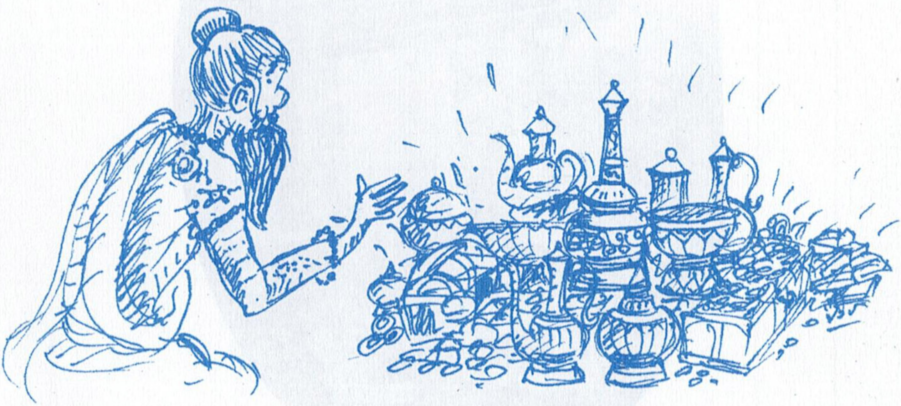
พระราชาเห็นอาการของเจ้าปัญญา จึงรับสั่งถามว่า “เจ้าหัวเราะเหตุใด”

เจ้าปัญญารีบกราบทูลทันใดว่า การที่ข้าพระองค์ทั้ง ๒ ต้องมาจบชีวิตที่เมืองนี้ดีที่สุดแล้ว เนื่องจากตัวข้าพเจ้าทั้ง ๒ นี้เป็นตัวกาลีบ้านกาลีเมือง แม้นเลือดของข้าพระองค์ตกในบ้านเมืองใด บ้านเมืองนั้นก็จะพบกับความหายนะ หาความสุขความเจริญมิได้ ก็บ้านเมืองนั้นเป็นบ้านเกิดเมืองนอน เลือดของข้าพระองค์จึงไม่ควรตกให้เป็นอัปมงคลในบ้านเกิดเมืองนอน ด้วยเหตุนี้องค์พระ

ราชาจึงสั่งให้ข้าพระองค์ทั้งสองมาตายที่บ้านเมืองนี้ บ้านเมืองข้าพระองค์จะได้รอดพ้นอัปมงคลพระเจ้าข้า

เมื่อนั้นพระราชาได้ฟังเพียงเท่านี้ถึงกับเสียใจว่า เพื่อนรักคบค้าสมาคมกันมาช้านาน ไหนเลยจึงต้องการให้บ้านเมืองของเรามีตัวกาลีบ้านกาลีเมือง เลือดชั่วอัปมงคลจะมาตกที่บ้านเมืองของตน เหตุนี้พระราชาจึงสั่งให้ทหารแก้มัดคนทั้ง ๒ ออกจากเครื่องพันธนาการต่าง ๆ แล้วปล่อยตัวกลับไป สั่งห้ามใครทำร้ายให้คนทั้งสองเลือดตกในพื้นบ้านเมืองของพระราชาเมืองนี้ คนทั้งสองได้รับอิสระยิ้มย่องผ่องใส เรื่องดังกล่าวนี้จะเห็นได้ว่า เงินทองทรัพย์สินกับปัญญาไหนจะเหนือกว่ากัน เมื่อคนทั้งสองกลับถึงบ้านเกิดเมืองนอนต่างคนต่างอยู่ในเมืองสืบไป

ฝ่ายเมืองที่นำตัวเจ้ากาลีบ้านกาลีเมืองทั้งสองจะประหารนั้น เป็นเหตุให้เจ้าเมืองเป็นเดือดเป็นแค้นยิ่งนัก ถึงกับกล่าวว่า **"เพื่อนหนอเพื่อนทำกันได้"** ความเจ็บใจความแค้นใจคงติดอยู่ในใจของพระราชายิ่งนัก เมื่อพระราชาได้รวบรวมไพร่พลทหารได้จำนวนมากจึงกรีธาทัพเพื่อไปตีเมืองสหายรักที่คิดคดทรยศ ให้คนกาลีบ้านกาลีเมืองให้เลือดของมันไปตกในเมืองของตนเอง เมื่อยกทัพ



ผู้มีปัญญาดี ให้เรียนวิชาการ
ผู้มีปัญญาด้าน ให้เรียนวิชาชีพ



ปญฺญาว ธเนน เสยฺโย

ปัญญาเที่ยงประเสริฐกว่าทรัพย์

มาถึงหน้าเมืองทหารเมืองนี้ตกใจยิ่งนักรีบนำความไปกราบทูลให้ทรงทราบ พระราชาตกใจไม่เคยคาดคิดว่าจะมีเพื่อนรักยกทัพมาตีเมืองอย่างไม่มีเหตุผลเช่นนี้

พระราชาจึงป่าวประกาศรับสมัครพลเมืองใจกล้าออกรบจับศึกไล่พวกข้าศึกให้พ้นจากบ้านจากเมืองไป ก็แลทัพที่ยกมานั้นมีทหารนับแสนแต่เมืองนี้มีทหารเพียงไม่กี่หมื่นคน ไหนจะสู้รบต่อตีได้ชัยชนะได้ ไม่มีพลเรือนหรือทหารมาสมัครออกรบเลยเป็นที่น่าหนักใจของพระราชายิ่งนัก

เรื่องข้าศึกยกทัพมานี้รู้ถึงเจ้าปัญญา ด้วยเหตุนี้เจ้าปัญญาจึงไปชักชวนเจ้าทรัพย์ทองไปสมัครออกรบสู้ข้าศึกกับฝ่ายตรงข้าม เมื่อเจ้าทรัพย์ทองนั้นได้ยินเจ้าปัญญามาชักชวนก็ไม่ยอมออกไป เกรงว่าจะต้องตายอย่างแน่นอนเพราะข้าศึกมีเป็นอันมาก ทั้งตนเองก็ไม่มีวิชาสู้รบใด ๆ ทั้งสิ้น ถึงกระนั้นเจ้าปัญญาก็ต้องจำเคี่ยวเข็ญหว่านล้อมทุกวิถีทางเพื่อให้เจ้าเพื่อนยากผู้มั่งมีเงินทองออกรบเคียงบ่าเคียงไหล่ให้ได้ เจ้าทรัพย์ทองสุดที่จะกลัวสงครามแต่ก็เห็นว่าเจ้าปัญญาเพื่อนผู้นี้ได้เคยใช้เล่ห์เหลี่ยมให้รอดตายมาแล้วครั้งหนึ่ง จึงต้องจำยอมไปอาสาสมัครออกรบต่อสู้กับข้าศึกกับพระราชา ฝ่าย

พระราชาก็ดีใจเมื่อมีผู้กล้ามาสมัคร พระราชารับสั่งถาม จะนำเอาไพร่พลสัตราวุธไปมากน้อยเพียงใดก็ตามใจ ยกให้บุคคลทั้งสองเป็นแม่ทัพในการทำสงครามครั้งนี้ ฝ่ายเจ้าปัญญาก็กราบทูลว่าไม่ต้องใช้ทหารใด ๆ ทั้งสิ้น ขอออกไปสู้รบเพียงสองคนเท่านี้ก็นับว่ามากแล้ว พระราชาตกใจแต่ก็เชื่อมั่นในความสามารถของเจ้าปัญญาที่สุด

เมื่อถึงเวลาออกรบ เจ้าปัญญาพร้อมเพื่อนคู่ใจก็ควบม้าออกมาเพียงสองคนเท่านั้น ฝ่ายพระราชาที่ยกทัพมาเห็นไม่มีทหารออกมาสู้รบมีเพียงสองคน ก็คอยดูท่าทีว่าเจ้าทหารทั้งสองจะมาไม้ไหน เจ้าปัญญาเห็นเช่นนั้นจึงรีบควบม้าออกศึกประชิดติดกับทหารฝ่ายตรงข้าม ทั้งฆ่าทหารฝ่ายตรงข้ามตายเป็นอันมาก พระราชาเห็นเจ้าตัวกาลีบ้านกาลีเมืองตัวอัปมงคล จึงสั่งไม่ให้ทหารฆ่าเจ้าทหารทั้งสองเพราะเกรงว่าเลือดกาลีอัปมงคลจะตกลงในพื้นแผ่นดินบ้านเมืองของตนเอง จึงเป็นเหตุให้เจ้าปัญญาไล่ฆ่าฟันฝ่ายตรงข้ามถอนกลับไปยังบ้านเมืองของตนด้วยความพ่ายแพ้ย่อยยับอย่างน่าอับอายเป็นที่สุด

สงครามครั้งนี้จึงเป็นผลให้เมืองนี้รอดปลอดภัยได้ชัยชนะ พระราชาจึงปูนบำเหน็จยกทรัพย์สินเงินทอง

ให้เจ้าปัญญาเป็นอันมาก เรื่องดังกล่าวนี้พอจะชี้เป็นแนวทางให้ท่านผู้อ่านได้แง่คิดเรื่องปัญญา ปัญญาจะเกิดขึ้นได้ด้วยการศึกษาดี มีครูดี มีพ่อแม่เอาใจใส่ดี มีเพื่อนดี แม้ปัจจุบันนี้จะมีเพื่อนสักร้อยก็ยังว่าน้อย แต่ถ้ามีศัตรูเพียงหนึ่งก็นับว่ามากแล้ว ฉะนั้นจงอย่าคิดว่าตนเองดีเก่งเสมอไป ปัจจุบันเมืองของเราปี ๒๕๕๔ น้ำท่วมเป็นอันมาก จงคิดเสมอว่า **"เมื่อน้ำลด สามัคคีหมด ชาติไทยอยู่ไม่ได้"** ทั้งบ้านเมืองใดก็ตาม หากบ้านเมืองนั้นมีผู้ใหญ่ที่มีอคติ ๔ ผู้น้อยก็เดือดร้อนอยู่ไม่เย็นเป็นไม่สุข เพราะขาดความรักสามัคคีต่อกัน แผ่นดินจะร้อนเป็นไฟ เพราะความไม่เป็นธรรมเป็นเรื่องร้ายแรงระดับโลก

ในอคติ ๔ ท่านกล่าวไว้ดังนี้

ฉันทาคติ การทำสิ่งที่ไม่ควรทำ ทำด้วยความรักใคร่ชอบพอซึ่งกันและกัน เช่น การให้ลาภ ยศ การตัดสินคดีความต่าง ๆ ด้วยความอคตินั่นเอง

โทสาคติ การทำสิ่งที่ไม่ควรทำ ทำด้วยความเกลียดชัง การไม่ให้ลาภ ยศ การตัดสินคดีต่าง ๆ ด้วยความเกลียดชัง เป็นศัตรูกัน เป็นเหตุให้เสียความเป็นธรรม

โมหาคติ การทำสิ่งที่ไม่ควรทำ ทำด้วยความโง่เขลาเบาปัญญา เช่น การให้ลาภ ยศ การตัดสินคดีด้วยความโง่เขลา หูเบา ขาดตัวปัญญา เสียความเที่ยงธรรม

ภยาคติ การทำสิ่งที่ไม่ควรทำ ทำด้วยความกลัว เช่น การให้ลาภ ยศ ตัดสินความด้วยความกลัวภัยจะมาถึง ทำให้เสียความเป็นธรรม ไม่มีความยุติธรรม

บุคคลที่ลุแก่อำนาจอคติทั้ง ๔ ดังกล่าวย่อมนำความเสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติยศมาสู่ตนเอง ทำให้ตนเองมัวหมองไม่แจ่มใส ผิวพรรณเศร้าหมอง ไม่มีใครอยากคบค้าสมาคมด้วย เพราะจะเป็นตัวกาลีบ้านกาลีเมือง เป็นตัวอัปมงคล สิ่งที่กล่าวมานี้นับเป็นบาปอกุศลไม่เป็นมงคล จะล้างตัวกาลีบ้านกาลีเมืองตัวอัปมงคลได้ด้วยการทำความดี **“เพราะคนทำความดีมาก เรียกว่ามีบุญมาก ทำสิ่งใดก็สำเร็จ เป็นมรรคเป็นผล”** คนที่มีบุญน้อย **“ทำอะไรก็สำเร็จน้อย คนไม่มีบุญทำอะไรก็ไม่สำเร็จ”** ดังนี้คนเราจึงควรหมั่นสะสมบุญไว้มาก ๆ เพื่อนำความสุขความสำเร็จมาสู่ชีวิตของตนเองและครอบครัว ทั้งบริวารญาติมิตรสนิทกันไปนานแสนนานฯ

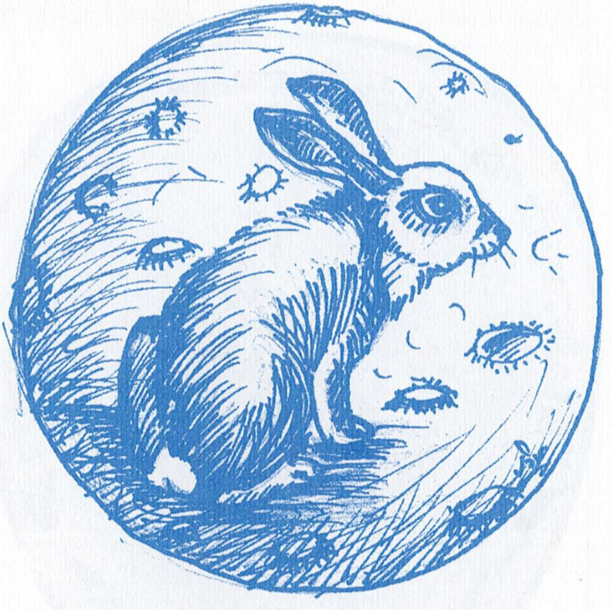
เจ้ากระต่ายชมจันทร์

กระต่ายนับเป็นสัตว์เลี้ยงที่น่ารักของปวงมนุษย์ ถึงการอดอยากโหยหิวก็ยังจับกระต่ายทำเป็นอาหารของมนุษย์ได้เป็นอย่างดี กระต่ายดูเหมือนจะเลี้ยงง่ายเจริญพันธุ์เร็ว เรื่องของกระต่ายนี้มีหลากหลายตำนานที่กล่าวไว้ เช่น

นานกี่หมื่นปีมาแล้วสัตว์ต่าง ๆ พูดได้พูดกันรู้เรื่องอยู่ร่วมกัน แม้มันจะเป็นสัตว์แต่มันก็เข้าใจอยู่กันฉันพี่ฉันน้อง ซึ่งมีป่าเป็นบ้านมีต้นไม้เป็นที่พักมีแหล่งน้ำแบ่งปันกันกินใช้กล่าวฝ่ายถึง กระต่าย ลิง สุนัขจิ้งจอก นาค สัตว์ทั้ง ๔ นี้ได้คัดเลือกให้กระต่ายเป็นหัวหน้าจะทำอะไรก็ทำตามกัน วันหนึ่งสัตว์ทั้ง ๔ ได้สนทนากันว่าอีกไม่กี่วันก็จะถึงวันพระแล้ว ให้ต่างคนต่างหาสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาถวายพระทำบุญกุศลร่วมกัน ลิงก็หาผลไม้มานานาชนิดเพื่อทำบุญ สุนัขจิ้งจอกก็หาเนื้อสัตว์มาทำบุญ นาคก็หาปลาทำอาหารไว้ทำบุญ ฝ่ายกระต่าย คิดแต่ว่าเพื่อน ๆ ก็มีอาหารส่วนตนเองไม่มีอะไรนอกจากหญ้าเท่านั้น ครั้นถึงวันพระ สัตว์ทั้งหลายก็นำอาหารมาทำบุญ มีเพียงกระต่ายที่เป็นทุกข์ไม่มีอาหารมาร่วมทำบุญ เพราะ

อาหารของตนคือหญ้าเท่านั้น ใครที่ไหนจะมากลืนกินหญ้าเหมือนอย่างตนเอง เหตุนี้เจ้ากระต่ายจึงตั้งกระแสจิตอธิษฐานว่า **"ถ้าใครก็ตามต้องการเนื้อของตนก็ยินดียอมยกให้"** กระแสจิตของกระต่ายนี้ร้อนไปถึงพระอินทร์ ที่นั่งพระอินทร์ร้อนอยู่ไม่ได้เพราะคำอธิษฐานของกระต่าย พระอินทร์จึงแปลงกายเป็นพราหมณ์เที่ยวออกภิกขาจาร ในใจของพระอินทร์ต้องการทดลองใจเจ้ากระต่ายเป็นสัตว์เดรัจฉานจะมีศรัทธาถึงปานนั้นเชียวหรือ เมื่อพระอินทร์เดินผ่านมาถึงที่อยู่ของเจ้ากระต่าย พราหมณ์จึงร้องตะโกนว่า ข้ามีหญ้าไม่รู้จะเอาไปทำอะไร ต้องการเนื้อสัตว์ เมื่อเจ้ากระต่ายได้ยินดังนั้นก็ยินดีปลื้มใจถึงกับกระโดดเข้ากองไฟทันที แต่ไฟก็ไม่ไหม้ ไม่ร้อน เมื่อพระอินทร์เห็นเช่นนั้นจึงเล่าเรื่องทั้งหมดให้เจ้ากระต่ายฟังพร้อมกันนั้นพระอินทร์ก็ใช้อิทธิฤทธิ์เหาะขึ้นไปบนท้องฟ้า สลักแท่งหินไว้บนท้องฟ้าเนรมิตเป็นรูปกระต่ายตั้งไว้บนดวงจันทร์ เพื่อระลึกถึงความดีของกระต่ายผู้มีความหนักแน่น มีกุศลศรัทธาที่ประสงค์จงใจจะทำบุญด้วยเนื้อของตนทั้งเสียสละชีวิตเป็นแบบอย่างของผู้มีศรัทธาสืบไป

ส่วนกำเนิดพระจันทร์ ในตำนานโหราศาสตร์นพ



ยิ้มยิ้มกันเถิดนะ
ยิ้มแล้วพาหายเศร้า
ยิ้มแล้วช่วยคลายเหงา
ยิ้มแล้วพาเพลินใจ
ยิ้มแล้วมีสุขล้ำ
ทำเรื่องยากเป็นง่าย
ยิ้มให้กันเมื่อไร
เรื่องร้ายจะกลายเป็นดี



นิมิตฺตํ สาธุรูปานํ กตญฺญุกตเวทิตา

ความกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดี

เคราะห์ กล่าวว่าพระอิศวรได้เป็นผู้สร้างพระจันทร์โดยใช้นางเทพอัปสรนางฟ้า ๑๕ นาง ร่ายพระเวทให้นางฟ้านั้นละเอียดลงแล้วห่อผงนั้นด้วยผ้าสีนวล ประพรมด้วยน้ำอมฤต ทันใดนั้นก็บังเกิดเป็นเทพบุตรขึ้น มีนามว่า **"พระจันทร์"** ตามคติของอินเดียถือว่าพระจันทร์เป็นเทวดาผู้ชายไม่ใช่นางฟ้าผู้หญิง ทั้งพระจันทร์ผู้ชายนั้นมีชายามากถึง ๒๗ องค์ ชายาของพระจันทร์ล้วนแต่มีชื่อเสียงเป็นดวงดาวของนักษัตร ปรากฏตราบเท่าทุกวันนี้

อีกส่วนหนึ่งกล่าวกันว่าชาวไทยใหญ่เห็นรูปองค์พระจันทร์เป็นรูปกระต่ายเหมือนกัน ทั้งยังมีเรื่องพิสดารเล่าต่อ ๆ กันว่า เจ้ากระต่ายนั้นคลุมตัวอยู่ในเรือนแก้วซึ่งมีหน้าต่างปิดเปิดมากถึง ๑๕ บาน เจ้ากระต่ายตัวนี้เก่งมาก มันสามารถเปิดหน้าต่างได้วันละบาน จึงเป็นเหตุให้พระจันทร์ส่องแสงในวันข้างขึ้น ๑ ค่ำ จนครบ ๑๕ บานจึงเป็นวันข้างขึ้น ๑ ถึง ๑๕ ค่ำ จากนั้นเจ้ากระต่ายก็ปิดวันละบานจนครบ ๑๕ บานเมื่อปิดหน้าต่างพระจันทร์ส่องแสงไม่ได้จึงมีแต่ความมืด การนี้จึงเรียกกันว่าวันข้างแรม ๑ ค่ำถึงวันแรม ๑๕ ค่ำ จึงเป็นเรื่องเล่าที่ไปที่มาน่าฟังถึงวันข้างขึ้น วันข้างแรม

ส่วนตำนานของพี่น้องชาวจีนกล่าวกันว่า ดวง

จันทร์มีความศักดิ์สิทธิ์เป็นอาณาเขตของฉางเอ๋อ ผู้เป็นธิดาอยู่บนดวงจันทร์ พี่น้องชาวจีนรู้จักกันมานับพัน ๆ ปีมาแล้ว ฉางเอ๋อ เป็นภรรยาอันสวยงดงามหาหญิงอื่นมาเทียบไม่ได้ สามีฉางเอ๋อ ชื่อ โฮวอี้ โฮวอี้ผู้นี้เป็นนักแม่นธนูกล่าวกันว่าดวงอาทิตย์ครั้งกระนั้นมีมากถึง ๑๐ ดวงส่องแสงร้อนไปทั่วปฐพี โฮวอี้ผู้นี้เห็นประชาชนเดือดร้อนเพราะพระอาทิตย์ส่องแสงความร้อนมาสู่มนุษย์ โฮวอี้ผู้นี้จึงตัดสินใจใช้ธนูยิงดวงอาทิตย์ตกลงมาถึง ๙ ดวง จึงเหลือเพียงดวงอาทิตย์ ๑ เดียว ส่องแสงให้โลกทุกวันนี้ จากนั้นโฮวอี้ได้รับยกย่องชื่อเสียงทั้งได้ปกครองเป็นองค์ราชาต่อมา ครั้นเมื่อได้เป็นกษัตริย์แล้วความดีก็หายไปจากโฮวอี้กลับมีแต่ความชั่วร้ายจิตใจเปลี่ยนแปลงไป ประชาชนจึงขนานนามว่า **"ทรราช"** ข่มเหงกดขี่ประชาชนทุกหมู่ได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก ทั้งนี้โฮวอี้มียาอายุวัฒนะเมื่อกินไปแล้วจะอยู่เป็นอมตะไม่มีวันสิ้นชีวิต ด้วยเหตุผลนี้ฉางเอ๋อเห็นพฤติกรรมของสามีเป็นคนไร้คุณธรรม ไร้สัจจะ ในตนเอง ฉางเอ๋อ จึงตัดสินใจขโมยยาอายุวัฒนะของโฮวอี้กลืนกินเข้าไปในร่างกายของตนเอง ฉางเอ๋อเมื่อกินยาอายุวัฒนะเข้าไปแล้วกว่าจะมารู้สึกตัวอีกครั้งก็มาถึงดวงจันทร์ การกินยา

อายุวัฒนะนี้เพราะเหตุขโมยของสามีจึงเป็นเหตุให้ฉางเอ๋อเจ็บป่วย ฉางเอ๋อเจ็บป่วยครั้งนี้นางได้อาเจียนออกมาเป็นกระต่ายขาวตัวหนึ่งและคางคกสามขาอีกตัวหนึ่ง ด้วยเหตุนี้พี่น้องชาวจีนจึงเคารพบูชาความกล้าหาญ ความเสียสละของฉางเอ๋อสตรีผู้ยิ่งใหญ่รักประชาชนมากกว่ารักสามีผู้ประพฤติผิดศีลผิดธรรม

ฝ่ายพี่น้องคริสต์ในคัมภีร์ไบเบิลของคริสต์ศาสนากล่าวว่า พระเจ้าได้สร้างสรรสิ่งต่าง ๆ ขึ้นในโลกใบนี้ ในวันแรกสร้างวัน วันที่สองสร้างฟ้าอากาศ วันที่สามสร้างแผ่นดินและพืชพันธุ์ธัญญาหาร วันที่สี่สร้างพระอาทิตย์ พระจันทร์ วันที่ห้าสร้างนก วันที่หกสร้างมนุษย์คนแรก วันที่เจ็ดหยุดพัก พระเจ้าได้สร้างดวงสว่างขนาดใหญ่สองดวง ให้ดวงหนึ่งครองกลางวัน ดวงเล็กครองกลางคืนคือพระจันทร์ จะเห็นได้ว่าพระเจ้าสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ให้กับโลก ตรงกันข้ามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสอนถึงเรื่อง ปฏิจสมุปบาท เป็นเหตุเป็นปัจจัย ทั้งสอนให้มนุษย์รู้จักพึ่งตนเองเป็นหลักสำคัญ

ท่านสุนทรภู่กวีเอกของเมืองไทยได้รจนาเป็นคำกลอนสอนใจให้ได้คิดไว้ในนิราศประธมดังนี้

ตะวันรอนอ่อนอับพยับแสง

ดูดวงแดงดังจะพาน้ำตาไหล
ยังรอรั้งสั่งฟ้าด้วยอาลัย
ค่อยไรไรเรืองลับวับวิญญาณ์
พระจันทร์จรจำรูญข้างบูรพาทิศ
กระต่ายติดแต้มสว่างกลางเวหา
โอ้กระต่ายหมายจันทร์ถึงชั้นฟ้า
เทวดายังช่วยรับประคับประคอง
มนุษย์หรือถือดีว่ามีศักดิ์
มิรับรักเริดร้างให้หมางหมอง
ไม่เหมือนเดือนเหมือนกระต่ายเสียดายน้อง
จึงขัดข้องขัดขวางทุกอย่างไป
น้ำค้างพรมลมเฉื่อยเรื่อยเรื่อยริ้ว
หนาวดอกงิ้วออกดอกไสว
เกสรงิ้วปลิวฟ้ามายาใจ
ให้ทราบในทรวงช้ำสู้กล้ำกลืน
โอ้งิ้วป่าพาหนาวเมื่อคราวยาก
สุดจะฝากแฝงหน้าไม่ฝ่าฝืน
แม้นงิ้วเป็นเช่นงานเมื่อวานซืน
จะชูชื่นช่วยหนาวเมื่อคราวครวญ
โอ้ดูเดือนเหมือนได้ยลวิมลพักตร์

ไม่ลืมรักรูปงามทรามสงวน
กระจ่างแจ้งแสงจันทร์ยิ่งรัญจวน
คะนึงหวนนิ่งนอนอ่อนกำลัง

ดังบทประพันธ์นี้จะเห็นชัดว่าเมื่อยามใด พระจันทร์เต็มดวงเจ้ากระต่ายน้อยก็ออกมาเล่นบนแสงจันทร์ ดังกล่าวนี้เจ้ากระต่ายกับพระจันทร์ จึงเป็นสัญลักษณ์คู่กัน เค้าโครงเรื่องนี้ที่มาจากหนังสือปฏิทินฤกษ์บน – ฤกษ์ล่าง



โง่ก็โง่ต่อไป

มีคำกล่าวหรือคำทางธรรมกล่าวไว้สอนเตือนจิตให้คนได้ขบคิดสู่ทางพ้นทุกข์ทั้งเห็นทางขยันดังกล่าวที่ว่า

คนเรามามืด ไปมืด

คนเรามาสว่าง ไปสว่าง

คนเรามามืด ไปสว่าง

คนเรามาสว่าง ไปมืด

ประการแรก **คนเรามามืด ไปมืด** คงจะหมายถึงเมื่อเกิดมาทั้งทีเอาดีไม่ได้เป็นเรื่องจริงที่ว่า "คนเราเลือกที่เกิดไม่ได้ แต่คนเราเลือกที่จะทำดีได้" ที่เป็นเช่นนี้ก็ต้องโทษว่า กรรมที่ทำให้สัตว์เลวและปราณีต อันคนเราเกิดมาจะอยู่ในชนชั้นใดจะยากดีมีจนหรือที่เรียกกันว่ามาแบบมืด ๆ ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าตนเองมาแบบมืด ๆ ก็ยังไม่ขวนขวายสร้างกุศลกรรมดีให้เป็นเสบียงไว้ในภพหน้าภูมิหน้าซ้ำร้ายกับสร้างแต่บาปอกุศลให้เพิ่มพูนเหมือนกับดินพอกหางหมูแม้จะพบเจอบุคคลชี้ทางขุมทรัพย์บอกทางสว่างก็ไม่แลเห็นปล่อยให้วันเวลาล่วงเลยไปโดยปราศจากประโยชน์อย่างนี้น่าเสียดายที่เกิดมาเป็นคนแต่ไม่เห็นหนทางสร้างความดี ท่านจึงเปรียบว่า "มามืด ไปมืด"

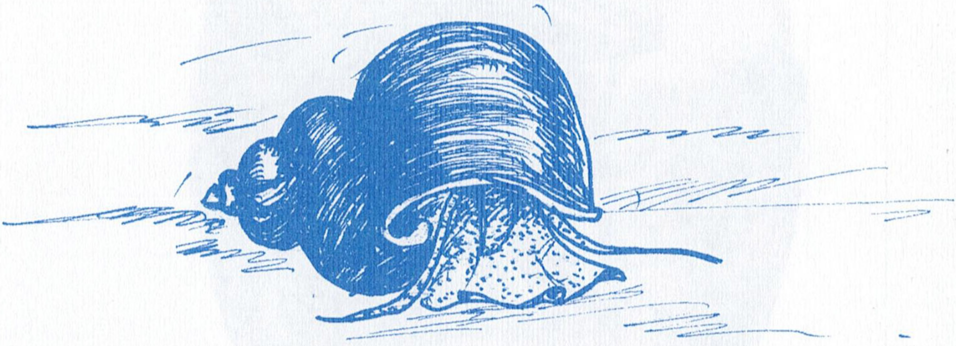
ประการที่สอง **คนเรามาสว่าง ไปสว่าง** ข้อนี้ตรงกันข้ามกับข้อแรกโดยสิ้นเชิง คนที่เกิดจากครรภ์ลืมตาดูโลกเห็นโลกอันสดใส เห็นแสงเงินแสงทองส่องอำไพ ก็ปลื้มใจดีใจที่ตนเองได้เกิดมาเป็นมนุษย์ได้สร้างทางบุญกุศล ทั้งบุญเก่าก็หนุนนำตามสนอง บุญใหม่ก็สะสมให้งอกเงยเพิ่มขึ้นแม้พบบัณฑิตเพียงเขาเหล่านั้นชี้ทางบุญทางสว่างให้ประกอบกรรมดีก็แลเห็นทางสว่างไสว คนประเภทนี้เกลียดชั่วรักดี คนประเภทนี้ที่กล่าวได้ว่า มาสว่าง ไปสว่าง

ประการที่สาม **คนเรามามืด ไปสว่าง** เช่น พ่อแม่มีความเห็นเป็นมิจฉาทิฐิ ทำบาปอกุศลตลอดกาล ครั้งเมื่อมีลูกในอุทรก็เพิ่มเสริมเติมแต่งให้ลูกทำบาปอกุศลแบบที่ตนเองได้ก่อกรรมทำไว้ แต่ผู้เป็นลูกกลับมีปัญญารู้แจ้งในสิ่งที่ผิดถูกชอบชั่วดีจำแนกแจกจ่ายแยกแยะสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำไม่ทำตามใจพ่อแม่ ไม่ตามใจบาปอกุศลประการสำคัญสร้างแต่คุณประโยชน์ ช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ผู้ตกทุกข์ได้ยาก แม้ยากจนเงินตราแต่น้ำใจไมตรีเขาไม่ยากไม่จน ใช้แรงกายแรงใจให้กำลังใจผู้ตกทุกข์ได้ยากช่วยเหลือเกื้อกูล จูงคนตาบอดข้ามถนน ช่วยเหลือแนะนำพร่ำสอนให้ผู้น้อยด้อยอายุกว่า ให้รู้หนังสืออ่านออกเขียนได้ ประเภทเช่นนี้กล่าวได้ว่า มามืด ไปสว่าง

ประการที่สี่ **มาสว่าง ไปมืด** หมายถึงบุคคลที่เกิดมา มีพร้อมบริบูรณ์ทั้งทรัพย์สินเงินทอง เพราะเป็นบุญเก่าที่เกื้อหนุนจึงเกิดมาเป็นลูกคนมีเงินมีทอง แต่ก็น่าสงสารไม่รู้จักใช้ให้เกิดประโยชน์ มัวเมาในสิ่งที่ตนเองมีประมาทไม่ใช้จ่ายทรัพย์กองมรดกให้เป็นอริยทรัพย์ มัวแต่ล้างผลาญทรัพย์สมบัติของพ่อแม่ทั้งผลาญจิตใจพ่อแม่ให้ตายทั้งเป็น เสียทีที่ได้เกิดเป็นมนุษย์ผู้มีจิตใจสูง คนประเภทนี้เรียกกันว่า มาสว่าง แต่ไปมืด

ในหนังสือเล่มก่อน ๆ เรื่องแง่คิด ได้เคยเขียนเรื่องหอยขมไว้ให้อ่านกันไปแล้ว กล่าวย่อ ๆ ว่าหอยขมนี้มันเกิดมามีกรรมใคร ๆ ก็จับมันไปกินเป็นอาหาร เพราะเนื้อของมันอยู่นอกกระดอง ต่อมามันอธิษฐานขอให้กระดองของมันห่อหุ้มเนื้อเพื่อคนจะได้ไม่จับมันไปกินเป็นอาหารแต่แล้วมนุษย์หรือคนก็จับมันไปกินเป็นอาหาร ชีวิตมันจึงขมขื่น แม้ใครจะกรวดน้ำอุทิศกุศลให้มันเจ้าหอยขมก็ไม่รับกุศลนั้น โบราณจึงสอนว่าจะให้หอยขมรับกุศลต้องตั้งกระแสจิตเลิกกินหอยขมตลอดชีวิตนี้ จึงเป็นปรัชญาว่าแม้ใครมีชีวิตขมขื่น ต้องทำบุญปล่อยหอยขมชีวิตจะได้ไม่ขมขื่นดังหอยขม

ยายสวยคนหนึ่งเมื่อแรกรุ่นสวยงามยิ่งนักเจ้า



แก้ไข ไม่แก้แค้น
ให้อภัย ไม่จองเวร
ยิ่งให้ ยิ่งดี
พรใดไม่เลิศ เท่าพรแม่พ่อ
รักอื่น แปลงได้
รักแท้ ต้องแม่พ่อเราฯ



ปญฺญาย มคฺคํ อลโส น วินฺทติ

คนเกียจคร้านย่อมไม่พบทางปัญญา

หนุ่มก็หลงใหลใฝ่ฝันอยากจะได้มาเป็นคู่ครองให้สุขฤดี แต่ยายสวยผู้นี้นับตั้งแต่เด็กถึงวัยสาวจวบวัยชราไม่สนใยดีในการทำบุญสร้างกุศลหรือจะเรียกกันว่า **“สวยแต่รูป จูบไม่หอม”** ใครจะชี้แนะนำให้ทำบุญ ยายสวยไม่ใส่ใจไยดีทั้งสิ้น คนเช่นนี้ก็น่าสงสารยิ่งนัก เพราะขาดตัวปัญญา วันหนึ่งพระอินทร์เห็นสัญชาติอุปนิสัย ด้วยความสงสารของพระอินทร์ เกรงว่ายายสวยจะไปบังเกิดเป็นสัตว์หรือตกนรกหมกไหม้จะอีกกี่แสนชาติจึงจะได้เกิดมาพบพระรัตนตรัย ด้วยความเมตตากรุณาของพระอินทร์นี้เอง พระอินทร์ถึงกับแปลงร่างมาชี้แนะให้ยายสวยสร้างกรรมดี เพื่อเป็นเสบียงในภพภูมิหน้า ฝ่ายยายสวยก็ไร้ซึ่งตัวปัญญากลับเห็นผิดเป็นถูก เห็นนรกเป็นสวรรค์ เห็นก้อนดินเป็นทองคำแม้พระอินทร์จะชี้แจงอย่างไรยายสวยก็ไม่เชื่อแถมยังขับไล่พระอินทร์ให้ไปไกล ๆ เพราะเป็นทางชีวิตของยายสวย พระอินทร์แม้จะถูกขับไล่ก็ด้วยใจกรุณาพระอินทร์ถึงกลับแปลงร่างเป็นพระสงฆ์ทรงศีลเพื่อหวังให้ยายสวยได้พบเห็นพุทธานุสติ ตรงข้ามเมื่อยายสวยเห็นพระสงฆ์อยู่ข้างหน้า ยายสวยก็รีบกลับหลังหันไม่ยอมมองพระ แม้พระสงฆ์จะไปยืนข้างหลัง ยายสวยก็รีบหันมาด้านข้างไม่ยอม

มองพระ พระสงฆ์จึงไปยืนด้านข้าง ยายสวยเห็นเช่นนั้นก็รีบแหงนหน้าขึ้นดูบนท้องฟ้า พระสงฆ์ท่านก็เนรมิตอยู่บนท้องฟ้า เมื่อยายสวยเห็นพระทั้งด้านซ้าย ด้านข้าง ด้านหน้า ด้านหลัง แถมเบื้องบน ยายสวยสุดปัญญาไพ่ใบสุดท้ายของยายสวยจึงก้มหน้ามองพื้นปฐพีดูดินไม่ยอมแลดูหลักชัยของพระพุทธศาสนา

พระอินทร์สุดปัญญาที่จะช่วยเหลือให้ยายสวยได้ซาบซึ้งถึงตัวปัญญา พระอินทร์ได้แต่รำพึงรำพันว่ากรรมหนอกรรมของยายสวย ในเมื่อยายสวยพึงประสงค์ก้มหน้าดูพิจารณาดินก็ตามใจ พระอินทร์จึงสาปให้ยายสวยเป็นหอยโข่งก้มหน้าดูแต่ดินตราบเท่าทุกวันนี้ ดังกล่าวมานี้ผู้มีปัญญาจึงมุ่งคบค้าสมาคมกับบัณฑิต ไม่พึงคบค้าสมาคมกับคนพาล ทั้ง ๆ เรื่องนี้พระอินทร์ต้องการชี้ขุมทรัพย์ชี้ทางสวรรค์ชี้ทางประเสริฐให้กับบุคคลที่เปรียบเสมือนกับบัวที่อยู่ใต้น้ำทั้งยังถูกก้อนหินทับไว้อีกอันเจตนาของพระอินทร์ท่านจึงเปรียบได้ว่า

อันความกรุณาปรานี
จะมีใครบังคับก็หาไม่
หลั่งมาเองเหมือนฝนอันชื่นใจ
จากฟากฟ้าสุราลัยสู่แดนดิน

บุญนำสุขมาให้

บุญเป็นชื่อของสุขใคร ๆ ก็ต้องการบุญด้วยกันทั้งนั้น ที่จริงแล้วบุญคงได้ความหมายว่า **"กรอง หรือชำระ"** กรองกิเลสให้ออกจากใจ ชำระหมายถึง ชำระเครื่องเศร้าหมองออกจากใจ เรามักจะได้ยินคำว่า **"บุญกุศล"** ส่วนคำว่า กุศล คงมีความหมายว่า ฉลาด คือฉลาดในการกระทำความดีนั่นเอง

วันนี้ได้จูงคนตาบอดข้ามถนน จึงเป็นเหตุให้เกิดความสบายใจ

วันนี้ได้ช่วยคนถูกรถชนนำส่งโรงพยาบาล เป็นเหตุให้เกิดความสบายใจ

วันนี้ได้ซื้ออาหาร ขนมนมเนย ไปฝากพ่อแม่ เป็นเหตุให้เกิดความสบายใจ

เช้าวันนี้ได้ทำบุญใส่บาตร ถวายพระสงฆ์ เป็นเหตุให้เกิดความสุขใจ

วันนี้เจอขบวนเสด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นเหตุให้ปลื้มใจ

วันนี้เห็นคนทะเลาะกันได้เข้าห้ามสำเร็จ เกิดความสบายใจ

ดังกล่าวข้างต้นนี้เมื่อทำครั้งใดก็สบายใจสุขใจทุกครั้งอย่างนี้เรียกว่า **"เป็นบุญกุศล"** ใคร ๆ ก็ยกย่อง ตรงกันข้ามมิได้ทำดังกล่าวข้างต้นทั้ง ๆ ที่ตนเองก็มีโอกาสจะทำได้แต่ก็ถือว่าธุระไม่ใช่ หากนำเรื่องนี้ไปขบคิดก็จะเกิดความไม่สบายใจ เพราะทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมทุกคนต้องร่วมด้วยช่วยกันทำบุญ การทำบุญกุศลนั้นเป็นการหาความสุขใส่ตนเอง คนอื่นจัดสรรให้ไม่ได้ต้องจัดสรรเองจึงจะได้ความภาคภูมิใจด้วยตนเอง การทำความดีนั้นแม้จะไม่มีใครเห็น ก็เชื่อได้ว่าเทพเบื้องบนหยั่งรู้หยั่งเห็น การทำความดีนั้นไปเล่าสู่ให้ใครต่อใครฟังทุกคนก็พลอยยินดีปลื้มใจเพราะเขาได้พบเห็นคนดี ฉะนั้นขอให้ทุกท่านทำบุญทำดี

สาวใช้ของนางวิสาขามหาอุบาสิกา เกิดเป็นนางเทพอัปสรบนสวรรค์มีทิพวิมานเป็นทิพยสมบัติ ครั้งหนึ่งพระอนุรุทธะ พบเห็นจึงถามนางเทพอัปสรนั้นว่า ทำบุญกุศลด้วยอะไร จึงมีวิมานทิพยสมบัติเช่นนี้ นางเทพอัปสรกล่าวกับพระเถระว่านางได้เป็นสาวใช้ของนางวิสาขามหาอุบาสิกา ได้ร่วมอนุโมทนาในการสร้างบุญกุศลของนางวิสาขา จึงเป็นเหตุให้ได้มาจุติเกิดอยู่ ณ ที่แห่งนี้ พระอนุรุทธะ จึงถามนางเทพอัปสรว่า แล้วนางวิสาขามหา



จิตที่สะอาดไม่มีอกุศล ย่อมเป็นบุญคือเป็นสุข
จิตที่วุ่นวายรุ่มร้อนเต็มไปด้วยอกุศล ย่อมเป็นบาป-ทุกข์
จิตที่โปร่งใสว่างสดชื่น สบายเหนือทุกข์คือนิพพาน



น ทุคฺคตึ คจฺฉนฺติ ธมฺมจารี

ผู้ประพฤติธรรม ไม่ไปสู่ทุคติ

อุบาสิกา ได้ไปจุติเกิดอยู่ ณ ที่แห่งใด นางเทพอัปสรกราบเรียนว่า ได้บังเกิด ณ สวนสวรรค์ชั้นสูงกว่านี้

พระสารีบุตร เป็นพระอรหันต์ในพระพุทธศาสนาได้แลเห็นนางเปรตตนหนึ่งมีร่างกายผอมซูบอดอยากมีเสลด น้ำลาย เป็นอาหาร เนื่องจากนางเปรตตนนี้ในอดีตเคยเป็นมารดาของพระสารีบุตร เมื่อเป็นเช่นนี้พระสารีบุตรจึงได้ชวน พระโมคคัลลานะ พระอนุรุทธะ พระกัปปินะ สร้างกุฏิ ๔ หลัง เพื่อเป็นที่ให้พระสงฆ์ได้อยู่พักจำพรรษา เมื่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วองค์พระอรหันต์สารีบุตร ได้ตั้งกุศลเจตนากรวดน้ำอุทิศมหากุศลบุญนี้ให้กับนางเปรตซึ่งเป็นมารดาในอดีตชาติ นางเปรตนั้นได้ร่วมรับอนุโมทนาสำเร็จด้วยการอนุโมทนานั้น ปรากฏว่านางเปรตกับกลายมีผิวพรรณผ่องใส มีข้าวน้ำบริบูรณ์ มีเสื้อผ้าสวมใส่งดงาม ที่เป็นดังนี้ก็เพราะบุญที่นำไปหล่อเลี้ยงให้บุคคลที่มีชีวิตอยู่พบความสุขแม้บุคคลที่จากโลกนี้ไปก็ได้รับความสุข

ในสังคมนี้มีแต่คนต้องการบุญกุศล แต่ก็มีคนจำนวนไม่น้อยต้องการบุญแต่ไม่อยากทำบุญหรือทำความดีเมื่อเป็นเช่นนี้จึงกล่าวได้ว่า **"กรรมเท่านั้นที่จำแนกสัตว์ให้เลวและปราณีต"** บางคนเกิดมาในวงศาคณาญาติมั่งมีศรีสุข บางคนเกิดมาในวงศาคณาญาติที่

ยากดีมีจน ที่เป็นเช่นนี้ก็คงจะกล่าวได้ว่า **"บุญเก่าก็หมดบุญใหม่ก็ไม่สร้าง"** บางคนต้องการมีบุญวาสนาแต่ตนเองไม่เคยทำความดีที่ชื่อว่าบุญไว้ ถึงกับไปเสาะแสวงหาต้นไม้มาปลูกให้พยุงฐานะของตนเอง เช่น ปลูกต้นพะยูง ปลูกต้นไม้ไผ่สีสุก ปลูกต้นขนุน ปลูกต้นวาสนา เป็นต้นเพื่อต้องการให้ต้นไม้ที่มีนามเป็นมงคลช่วยเหลือเกื้อกูลให้ฐานะของตนเองดีขึ้นหวังจะเป็นการแก้กรรมที่ตนทำขึ้น กรรมนั้นหมายถึงกรรมชั่ว อย่าลืมว่ากรรมชั่วนั้นจะแก้ได้ต่อเมื่อ **"หยุดสร้างกรรมชั่วหมั่นสร้างกรรมดี"** จึงแก้กรรมได้ หากเราสร้างกรรมดีวันละเล็กวันละน้อยทำบ่อย ๆ หมั่นกรวดน้ำให้กับสรรพสัตว์เจ้ากรรมนายเวรทุกวันไป บุญเหล่านี้จะเป็นเหตุปัจจัยเกื้อหนุนมิให้บาปกรรมที่เป็นอกุศลตามทัน หากทำแล้วสบายใจทำเถิดจะเกิดผลกุศลวิบากเป็นความสุข สมเด็จพระพุฒาจารย์ โต พรหมรังสี ท่านสอนให้แง่คิดมุมมองไว้ว่า **"จงจำไว้ลูกเอ๋ย กรรมที่ทำด้วยเจตนาไม่ว่าดีหรือชั่ว ย่อมมีผลต่อผู้กระทำทั้งสิ้น ไม่มีพรหมเทพองค์ใดช่วยเจ้าลบล้างกรรมนั้นได้ เจ้าต้องช่วยเหลือตนเอง ด้วยการสวดมนต์ภาวนา แผ่เมตตา ผลแห่งบุญอันเป็นกุศลกรรมปัจจุบันนี้จะช่วยเจ้าเอง"**

สุราพาเศร้ากินครั้งใดเมาทุกครั้ง

สุรา สุรา ไม่ใช่ยาวิเศษ เพิ่มกองกิเลส ทำคนให้เป็นยา

สุรา สุรา พาให้เกิดวิบัติ ความชั่วสารพัด เกิดวิบัติเพราะสุรา

สุรา สุรา ทำให้คนเสีย ทิ้งลูกทิ้งเมีย เสียไปถึงเชื้อชาติวงศ์ตระกูล

สุรา น้ำใส เมรัยน้ำข้น สุราจะให้สุขเมื่อเมา แต่จะเศร้าเมื่อสร่างเมา

เรื่องของสุรานี้นับเป็นศีลข้อที่ทรงห้ามไว้ในข้อที่ ๕ หากใครก็ตามไม่ดื่ม เลิกดื่ม นับเป็นสุดยอดของชีวิต เมื่อดื่มครั้งใดสุรามันซื่อสัตย์ทุกครั้งไป ต้องเมา ต้องเสียเงิน ส่วนใหญ่แถมมีเรื่องให้ทุกข์อยู่ร่ำไป ไม่ดื่มสุรา ไม่เป็นโรคภัย ไม่เป็นโรคสุราเรื้อรัง ไม่ถูกบุคคลอื่นดูถูก ทั้งบางคนก็กล่าวว่า ผู้ดื่มสุรามีเลือดถึงสามชนิด กล่าวคือ

เมื่อเมาแล้ว เดินไม่ตรงทาง เหมือนงูเลื้อยไม่ตรงทาง เพราะมีเลือดงู

เมื่อเมาแล้ว จะนอนตรงไหนก็นอนได้ เหมือนหมูกินแล้วก็นอน เพราะมีเลือดหมู

เมื่อเมาแล้ว จะดุด่าว่าใครก็ได้ เหมือนสุนัข จะเห่าใครก็ได้ เพราะมีเลือดสุนัข

ครั้งใดเมื่อพูดหรือเขียนเรื่องสุราย่อมขัดใจนักดื่ม อันความเป็นจริงแล้วนี้นับเป็นศีลข้อสำคัญที่สุดในจำนวนศีลทั้ง ๕ ข้อ เนื่องจากเมื่อดื่มน้ำเมาแล้วย่อมตั้งอยู่ในความประมาท คนประมาทนั้นจะทำจะคิดสิ่งที่ผิด ๆ จินตนาการไปเองปีหนึ่ง ๆ รัฐต้องเสียเงินงบประมาณมาก ๆ เพื่อรักษาผู้ที่ติดสุราหรือเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง ในศีลข้อที่ห้านี้ ท่านผู้รู้ถึงกล่าวไว้ว่า **"เป็นหลักประกันสุขภาพ"** หากเราห่างไกลสุราได้สุขภาพกายดีแน่นอน ผู้ที่ทำความผิดมีเรื่องมีคดีความฟ้องร้องขึ้นศาลกันเพราะเหตุมาจากเรื่องสุราเป็นเบื้องต้น บางคนก็กล่าวว่าสุรามีคุณมาก เช่น สุนทรภู่หากไม่มึนไม่ตึงเพราะดื่มสุราก็เขียนบทประพันธ์กลอนไม่ออก เรื่องนี้จริงเท็จประการใดสุดแต่ท่านจะพิจารณา อีกประการหนึ่งบางท่านก็กล่าวว่า การดื่มสุรา เมื่อเมาครั้งใดเช้าสายบ่ายก็สร่างเมาก็เหมือนคนปกติ แต่คนที่เมาลาภ ยศ สุข สรรเสริญ คนเหล่านี้เมาไปจนตาย ดั่งเดิมเรื่องของสุรานั้นเล่าสู่กันฟังสนุก ๆ ครั้งอดีตกาลนานหลายพันปีมาแล้วการดื่มเหล้าหรือสุราเขานิยมชอบการดื่ม เพราะสุรา

หรือน้ำเหล้าหรือน้ำเปลี่ยนนิสัยนี้ เมื่อใครดื่มไปแล้วหาก อารมณ์ดุร้ายก็จะกลายเป็นดี สิ่งใดที่ไม่ดีเมื่อได้ดื่มสุรา ไปแล้วก็จะกลายเป็นดีไปทั้งหมด เขาจึงนิยมดื่มสุราพา สบายใจดื่มครั้งใดสุขสบายทุกครั้ง ครั้งนั้นเรียกกันว่า **"เหล้าหวาน"**

ยังมีครอบครัวหนึ่งมีลูกสาวสี่คน ชื่อเสียงเรียง นามว่า นางปาณา นางอะทินนา นางกาเม นางมุสา สาว ทั้งสี่นางของครอบครัวนี้ ต่างมีนิสัยแตกต่างกันตามชื่อ ของนาง ชอบฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ชอบลักขโมย ชอบให้ผู้อื่น เป็นสามี ชอบให้ร้ายป้ายสีโกหกมดเท็จ ด้วยอุปนิสัยของ นางทั้งสี่จึงเป็นที่หนักใจของพ่อแม่เป็นอย่างมาก ทั้ง ๆ ที่ผู้เป็นพ่อเป็นแม่ก็พยายามแก้ไขให้ลูกสาวของตนอยู่ ในศีลธรรมอันดีแต่ก็ไร้ผล นางทั้งสี่ยิ่งโตเป็นสาวมาก เท่าใดกิริยาท่าทางก็บ่งชี้ในลักษณะของชื่อของนางทั้งสี่ วันหนึ่งผู้เป็นพ่อแม่จึงปรึกษาหารือกันสุดจะดูแลเลี้ยง ลูกสาวทั้งสี่ให้มีความสุขได้ เพราะมีแต่เรื่องไม่วายเว้น ผู้เป็นพ่อแม่จึงได้ตัดสินใจทำแพขึ้นแล้วให้ลูกสาวของตน ทั้งสี่คนนั้นลงแพล่องลอยไปในทะเลกว้างใหญ่ แพนั้น ลอยไปอย่างไม่มีจุดหมายปลายทาง ยังมีเรือใหญ่ลำ หนึ่งแล่นอยู่ในทะเล นายเรือเห็นแพลอยมาทั้งมีคน

อาศัยอยู่ในแพนั้นด้วย นายเรือเกิดความสงสารสั่งให้ท้ายเรือหยุดรับนางทั้งสี่ขึ้นมาบนเรือให้ที่พักพิงอาศัยอย่างมีความสุข ในเรือลำดังกล่าวเคยมีแต่ความสุข กลมเกลียว รักปรองดองสามัคคี เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เพราะนายเรือเป็นบุคคลที่มีปัญญาพิจารณาไตร่ตรองอุปนิสัยของลูกเรือ เมื่อนางทั้งสี่ขึ้นมาอยู่ในเรือเพียงสองสามวันเรื่องราวต่าง ๆ ก็เกิดขึ้น ความรักความเห็นใจซึ่งกันและกันของลูกเรือต่างหายไปหมด เมื่อเป็นเช่นนี้นายเรือจึงพิจารณาดูว่าเกิดอะไรขึ้น เป็นเพราะเหตุใด มีอะไรเป็นมูลเหตุ เมื่อนายเรือพิจารณาดูแล้วจึงพบลีลาท่าทางกิริยามารยาทของนางทั้งสี่คนนี้เป็นเหตุ นายเรือจึงพิจารณาแก้ไขนางทั้งสี่คน นายเรือแก้ไขทีละคน การแก้ไขของนายเรือมีดังนี้

นางปาณานั้นชอบฆ่าสัตว์ตัดชีวิต นายเรือก็อนุญาตทั้งให้ลูกเรือทั้งหลายช่วยนางฆ่าสิงสาราสัตว์ต่าง ๆ นานาตามใจนางปาณาปรารถนานั้น เมื่อนางปาณาฆ่าสัตว์เป็นอันมาก ทั้งนำมาทำอาหารกินทั้งลำเรือ สัตว์ที่นางฆ่ามานั้นก็ไม่หมด ในที่สุดนางก็เบื่อหน่ายในการทำร้ายฆ่าสัตว์ นางสำนึกในความผิดพลาดที่ทำบาปอกุศลที่ผ่านมาหันหลังกลับใจตั้งมั่นอยู่ในคุณ

งามความดีตามสติปัญญาของนายเรือที่คาดการณ์ไว้

นางอะทินนานั้นก็เช่นกัน ลักขโมยสิ่งของผู้อื่นไม่ว่าของเล็ก ๆ น้อย ๆ นางไม่สนใจว่าเป็นของใคร นางหยิบฉวยได้นางก็นำไปเก็บไว้ในห้องของนางทั้งหมด นายเรือรู้อยู่แก่ใจจึงสั่งให้ลูกเรือทั้งหลายปล่อยให้นางอะทินนาทำการตามใจชอบ นางอะทินนาหยิบฉวยสิ่งของผู้อื่นกระทั่งไม่มีที่จะเก็บสิ่งของนั้น นางอะทินนาเห็นผู้คนทั้งหลายทั้งปวงไม่มีใครใส่ใจไยดีกับสิ่งของที่นางหยิบฉวยของผู้อื่นมา นางจึงพิจารณาสิ่งของต่าง ๆ เป็นของไร้ค่าไม่มีราคา สรุปความนางอะทินนาใช้คำว่า **"หยุด หยุด หยุด พอแล้ว พอแล้ว"**

นางกาเมก็เช่นกัน ผู้คนลูกเรือล้วนแต่อยู่ในศีลในสัตย์ ไม่มีใครนอกจิตนอกใจลูกเมียผู้อื่น ทุกคนล้วนยึดมั่นในศีลข้อที่ ๓ เพราะศีลข้อนี้**เป็นหลักประกันความซื่อสัตย์ต่อสังคม** นายเรือทราบดีว่าการร่วมหลับนอนกับสตรีอื่นเป็นสิ่งที่ไม่ดีไม่งาม นายเรือถึงกับเรียกนางกาเมมาว่ากล่าวตักเตือน แทนที่นางกาเมจะเชื่อฟังกลับตรงข้ามยิ่งว่าเหมือนยิ่งยุ นางกาเมถึงกับประกาศว่า **"แม้ใครต้องการความสุขทางโลกีย์ก็เชิญได้ทุกเวลา"** เมื่อเป็นเช่นนี้ลูกหมู่ลูกเรือใครต้องการหิวกระหายทาง

กามารมณ์ก็เข้าห้องหอสมสู่กับนางอย่างเมามัน เป็นอยู่เช่นนี้ระยะหนึ่งเล่นเอานางกาเมถึงกับล้มหมอนนอนเสื่อต้องหยอดน้ำข้าวต้มอยู่นาน เมื่อนางฟื้นร่างกายได้นางเข็ดขยาดยกเลิกคำประกาศของนาง ทั้งนางก็ละอายแก่ใจยิ่งนัก แต่สังคมทุกสังคมย่อมให้อภัยกับบุคคลที่ผิดพลาดแล้วกับจิตใจ ประพฤติอยู่ในครรลองของศีลธรรมสืบไป

ฝ่ายนางมุสานั้นเล่า ไม่ยอมยึดมั่นอยู่ในหลักประกันของสังคม คอยแต่จะใส่ร้ายกล่าวจาบจ้วงโกหกไปวัน ๆ เท่านั้น สังคมภายในเรือจึงมีแต่การเข้าใจผิดซึ่งกันและกัน เนื่องมาจากนางมุสาเป็นเหตุ แม้กระทั่งนายเรือผู้ควบคุมเรือก็ถูกนางมุสานี้ใส่ร้ายให้ได้รับการเสียชื่อเสียง คนทั้งลำเรือต่างเกลียดชังนางมุสาผู้นี้ นายเรือทำทุกวิถีทางที่จะแก้ไขดัดแปลงเปลี่ยนนิสัยของนางมุสา ทั้งอีกสามพี่น้องก็พยายามให้นางแก้ไขปรับปรุงคำพูดคำใส่ร้ายป้ายสีของตัวเอง ทุกคนพยายามแล้วแต่ก็ไม่เป็นผลเสมือนหนึ่งยิ่งว่าเหมือนยิ่งยุ เมื่อเป็นเช่นนี้นายเรือจึงจำต้องรักษาลูกเรือส่วนใหญ่ไว้ การนี้นายเรือจำต้องออกคำสั่งทั้งคิดว่า **“นางมาอย่างไรก็ควรไปอย่างนั้น”** นายเรือสั่งให้ลูกเรือเตรียมอาหารไว้ส่วนหนึ่ง ทั้งใช้แพที่



ไม่โหดร้าย ทำให้อายุยืนสุขภาพดี
ไม่มือไว ทำให้ทรัพย์สินสมบัติมั่นคง
ไม่ใจเร็ว ทำให้สังคมมีสันติสุข
ไม่หมดสติ ทำให้สติปัญญาบริบูรณ์



นตฺถิ โลเก อนินฺทิโต

คนไม่ถูกนินทาไม่มีในโลก

นางลอยมาร่วมกับพี่น้องนั้นจับนางมุสาลงแพพร้อมอาหารลอยไปตามยถากรรมที่เรียกกันว่า **"มาอย่างไรก็ไปเช่นนั้น"** นางมุสาลอยอยู่ในแพหลายวันเมื่ออาหารหมด น้ำดื่มก็หมด คลื่นลูกใหญ่พัดมาเป็นเหตุให้แพของนางมุสาล่ม นางมุสาถึงกับจมน้ำสู่ก้นทะเลลึกตายอยู่ในทะเลนั้น

กล่าวถึงปลาเล็กปลาน้อยอาศัยอยู่ในท้องทะเลต่างก็ไปกินเนื้อนางมุสา จนกระทั่งเหลือเพียงกระดูก เมื่อหมู่ปลาต่าง ๆ กินเนื้อหนังมังสานางมุสา ปลามันอยู่ด้วยกันมีความรักสามัคคี ปลาใหญ่ก็ไม่กินปลาน้อย ปลาน้อยก็เคารพยำเกรงปลาใหญ่ เมื่อกลืนกินเนื้อนางมุสาเข้าไปตรงกันข้ามความซื่อสัตย์ สามัคคีกลมเกลียว กลัวเกรงก็หมดไปจากฝูงปลาน้อยใหญ่ ปลาใหญ่ก็กินปลาน้อย เจ้าปลาน้อยก็ต้องว่ายน้ำหนีปลาใหญ่ตราบเท่าทุกวันนี้ เพราะนางมุสาเป็นเหตุนั่นเอง

อันธรรมชาติของท้องทะเลย่อมพัดสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ขึ้นฝั่ง ฉันใดก็ดีโครงกระดูกหัวกะโหลกของนางมุสาก็เป็นเช่นนั้น ถูกน้ำทะเลทั้งคลื่นพัดเอาชิ้นส่วนหัวกะโหลกนางมุสาขึ้นฝั่งเช่นกัน

หมู่บ้านชายทะเลยังมีแม่ลูกสองคนนั่งคุยกันถึง

เรื่องความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง ไม่มักใหญ่ใฝ่สูงเกินพอดี เพราะเป็นเหตุแห่งความทุกข์ วันนั้นผู้เป็นลูกชายคุยกับแม่นานไปหน่อย ทั้งยังมีเรื่องไม่เข้าใจซึ่งกันและกันเป็นของแถม เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้เป็นแม่ก็กล่าวกับลูกชายให้ออกไปหาฟืนสิ่งของเพื่อนำมาต้มเหล้ากิน เพราะยุคนั้นใครกินเหล้าแล้วร้ายก็กลายเป็นดี ดีก็ยิ่ง ๆ ขึ้น ฝ่ายเจ้าลูกชายก็ออกเดินหาฟืนตามชายทะเลไปพบหัวกะโหลกนางมุสาที่ชายฝั่งทะเล จึงเก็บเอาหัวกะโหลกนั้นมาทำภาชนะกรองเหล้า ครั้นเมื่อแม่ลูกทั้งสองนี้ได้ต้มเหล้าเสร็จเรียบร้อยก็ใช้หัวกะโหลกที่เก็บมาเป็นตัวกรอง ในวันนั้นทั้งแม่ลูกคู่นี้ดื่มกินเหล้านั้นแล้วกลับแปรเปลี่ยนแปลงไปหมด ตรงกันข้ามดื่มกินแล้วอารมณ์เปลี่ยนไป อารมณ์ดีก็กลายเป็นอารมณ์ร้าย พูดจาไพเราะอ่อนหวานก็เปลี่ยนแปลงพูดจาไม่เข้าหู มีแต่เรื่องมีเหตุทะเลาะแบ่งแยกชั้นเพราะน้ำเหล้าหรือน้ำเปลี่ยนนิสัยอันสืบเนื่องจากมีเชื้อของนางมุสาเป็นเหตุ ฝ่ายแม่ลูกคู่นี้เมื่อดื่มกินเหล้าดังกล่าวไปแล้วก็เกิดโต้เถียงกัน มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงไปทั้งยังเพิ่มความกำหนัดยินดีในกามคุณหนักขึ้น ในที่สุดแม่ลูกคู่นี้เมื่อมึนเมาไปขาดสติขาดความยั้งคิด เพราะน้ำเปลี่ยนแปลงนิสัยถึงกับสมสู่

ฉันสามีภรรยากันจนลืมไปว่า **"เป็นแม่เป็นลูกกัน"** ที่เป็นเช่นนี้เพราะน้ำเหล้าเข้าปากไป จึงได้ขาดความยั้งคิด เขาจึงกล่าวกันเล่นว่าเหล้านั้นมีเชื้อของนางมุสาอยู่ด้วยเรื่องเล่านี้มนุษย์จึงระวังในการดื่มเหล้าเมายา เล่าสู่กันฟังมายืดยาวราวกับนิทานหลอกเด็กแต่ก็คงเป็นเรื่องเตือนสติของท่านได้บ้าง

สิ่งที่น่าเป็นห่วงในสังคมมากที่สุดในยุคนี้ว่า จะทำกันอย่างไรให้พี่น้องร่วมโลกยึดมั่นในศีลธรรมมีศีล ๕ ประดับใจ ใครก็ตามมีศีลก็เรียกกันว่ามีเสน่ห์ ใครไร้ศีลก็ไม่มีเสน่ห์ เพราะศีลทั้งห้าข้อเป็นหลักประกันดังนี้

ศีลข้อที่ ๑ เป็นหลักประกันชีวิต

ศีลข้อที่ ๒ เป็นหลักประกันของทรัพย์สมบัติ

ศีลข้อที่ ๓ เป็นหลักประกันของความซื่อตรง

ศีลข้อที่ ๔ เป็นหลักประกันของสังคม

ศีลข้อที่ ๕ เป็นหลักประกันของสุขภาพ

ทั้งนี้โรคที่น่าเป็นห่วงที่สุดก็คือโรค **"หากธรรมะไม่กลับมา โลกาวินาศอย่างแน่นอน"** มนุษย์เราจึงต้องมีสติห่างไกลยาเสพติด เพราะยาเสพติดนั้นท่านก็สงเคราะห์เข้าอยู่ในศีลข้อที่ ๕ เช่นเดียวกัน แม้แต่บุหรี่ท่านก็ยังสงเคราะห์ว่าเป็นเชื้อสุราอย่างอ่อน ๆ ท่านทั้ง

หลายน่าจะรับรู้ว่าศีลทั้ง ๕ ข้อนั้นมีความจำเป็นกับชีวิตประจำวันอย่างลึกซึ้ง แม้ยาบ้าก็เป็นยาเสพติด ทั้งผิดศีลผิดกฎหมาย เมื่อกระทำลงไปแล้วจะอ้างว่าไม่รู้กฎหมายไม่ได้ เดิมทีเดียวยาบ้าเขาเรียกกันว่า **"ยาม้า"** หรือยาขยันใครกินใครเสพไม่ผิดกฎหมาย แต่แล้วก็มีมนุษย์หัวใสผสมสิ่งเสพติดเข้าไปในยาม้าหรือยาขยัน ด้วยเหตุนี้จึงมีประกาศเป็นยาเสพติดผิดกฎหมาย กล่าวกันว่าในอดีตนางจงกลนี มีบุตรชาย ๒ คนมีฐานะดี สามารถส่งลูกชายทั้ง ๒ ได้ศึกษาเล่าเรียนจบคณะวิทยาศาสตร์เคมี ต่อมานางได้ส่งลูกทั้ง ๒ ไปเรียนต่อที่ไต้หวัน ลูกของนางเรียนจบทางเคมีกลับมาเมืองไทย แต่แล้วทั้งนางและลูกทั้ง ๒ ได้ประกอบเคมีต่าง ๆ ผสมสิ่งนั้นแล้วผลิตยาออกมาจำหน่ายที่เรียกกันว่ายาบ้านั่นเอง ต่อมาเมื่อราชการประกาศว่ายาที่ผลิตนี้มีผลต่อร่างกายและคนที่เสพเป็นไปในทางทำลายสุขภาพร่างกายของผู้เสพอย่างร้ายแรง เมื่อเป็นเช่นนี้ครอบครัวนี้แทนที่จะหยุดเลิกผลิตกลับขนย้ายอุปกรณ์เครื่องผลิตต่าง ๆ ไปยังรอยต่อชายแดนของประเทศ และผลิตยาต่อไปทั้งยังนำแรงงานชาวต่างชาติมาเป็นสมุนลูกมือในการผลิตยา จึงเป็นเหตุให้สูตรยาที่ผลิตกระจายออกไปอยู่กับผู้ที่ร่วมกันผลิต กระทั่งในที่สุด

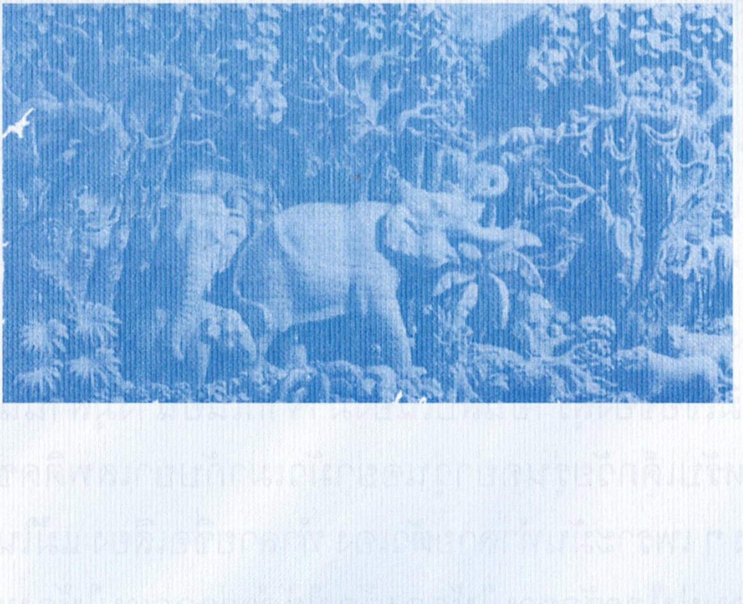
ชาวต่างชาติถึงกับปล้นเอาสูตรยาจากครอบครัวนี้ไป ไม่นานนักครอบครัวนี้ก็ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับได้ทั้งหมด ศาลตัดสินประหารชีวิต ลดโทษเหลือจำคุกตลอดชีวิต บุคคลทั้ง ๓ ที่กล่าวมานี้ยังคงเสวยความทุกข์ทรมานอยู่ในคุกตราบเท่าทุกวันนี้ เมื่อเป็นเช่นนี้สูตรยาที่ถูกชาวต่างชาติปล้นไปนั้น มันก็เอาสูตรยานั้นไปผลิตยาส่งกลับเข้ามาภายในชาติบ้านเมืองของเรา มันเอาเงินที่ค้าขายยาเสพติดนี้กลับไปพัฒนาชาติบ้านเมืองของมัน ผลที่พลเมืองเราได้ก็คือ **"ประชากรตกเป็นทาสของยาเสพติด"** ด้วยเหตุนี้เมื่อรู้สมุฏฐานของยาเสพติดที่กล่าวมานี้คงจะเป็นเครื่องเตือนให้ทุกท่านอย่าคิดลองเสพ เพราะมันมีเชื้อของสุราอันสืบเนื่องมาจากเนื้อนางมุสานั่นเอง สำหรับเด็กวัยรุ่นอย่าวุ่นอย่ามัวเมากับยาเสพติดชนิดต่าง ๆ เพราะมันทำลายตัวเอง ทำลายชื่อเสียง แม้ในหมู่เพื่อนฝูงใครชักชวนให้ลองต้องใช้คำว่าอดทนให้จงหนัก ในที่นี้ขอให้ใช้คำว่า **"ท.อดทน"**

อดทนต่อความลำบาก หนักเอาเบาสู้ทั้งการศึกษาเล่าเรียน

อดทนต่อความเจ็บป่วย ป่วยทั้งกายป่วยทั้งใจ ป่วยกายหาหมอ ป่วยใจเข้าวัด

อดทนต่อความเจ็บใจ ใครแกล้งว่าแกล้งด่าไม่เสพ ไม่ลองไม่ใช่ลูกผู้ชาย คนเช่นนี้ไม่ใช่มิตรแท้

จะรวยก็ขอให้รวยโดยสุจริต จะคบมิตรก็คบแต่คนดี
จะหนีก็หนีแต่ความชั่ว จะกลัวก็กลัวแต่ทำบาป
จะกราบก็กราบแต่ผู้มีศีล จะเจือก็เจือแต่คนกตัญญูฯ

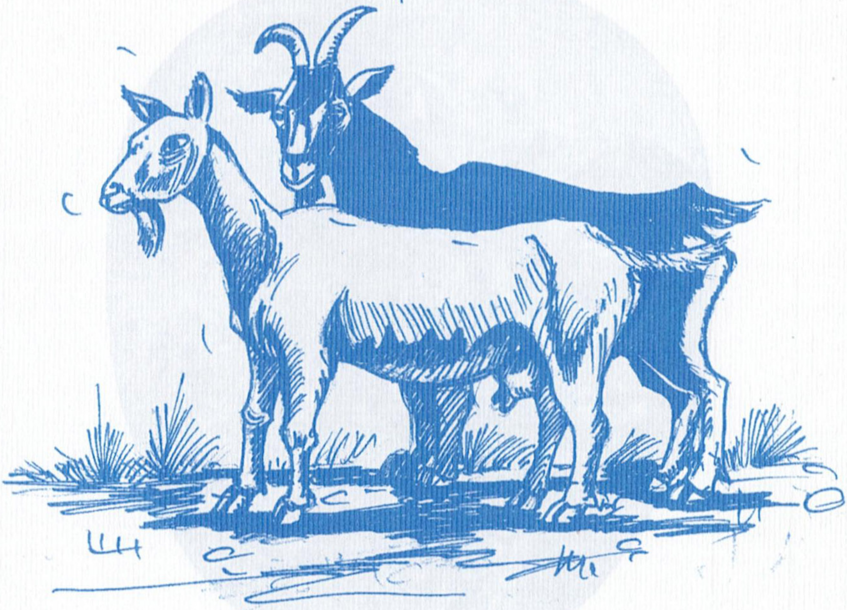


หาแพะรับบาป

แพะนับเป็นสัตว์ที่ไม่สามารถบรรลุมรรคผลได้ เพราะอกุศลวิบากที่ต้องเสวยชาติมาเป็นสิงสาราสัตว์ โดยเฉพาะชื่อว่าแพะคนไทยรู้จักกันดี เนื่องจากเมื่อมีเหตุการณ์ใด ๆ เกิดขึ้นหาคนทำความผิดไม่ได้ก็จำเป็นต้องหาบุคคลหนึ่งมารับผิดนั้นแทน ที่เรียกกันว่า **"หาแพะ"** แพะจึงเป็นชื่อของบุคคลที่ต้องรองรับสิ่งที่มนุษย์ทำผิด ๆ แล้วก็โยนให้บุคคลอื่น ที่จริงแล้วแพะมีประโยชน์มิใช่น้อยกล่าวคือ น้ำนมเป็นอาหารของทารกหรือมนุษย์ ขนของแพะนำมาทำเสื้อกันหนาว เนื้อแพะนำมาทำอาหารของมนุษย์ เป็นต้น

เรื่องเล่ากล่าวกันว่า พ่อลูกคู่หนึ่งอยู่กันสองคน พ่อลูกคู่นี้เคารพนับถือพระเจ้าเป็นชีวิตจิตใจ คืนหนึ่งผู้เป็นพ่อนอนหลับได้ฝันว่า **"ให้ฆ่าลูกตนเอง เพื่อบูชาพระเจ้า"** และเมื่อตายจากโลกนี้จะได้ไปอยู่กับพระเจ้า ผู้เป็นพ่อแปลกใจทั้งเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง วันต่อมาขณะกำลังจะนอนก็ตั้งใจว่าหากพระเจ้าต้องการให้ฆ่าลูกของตนก็ให้ฝันเช่นเดิมอีก ในคืนนั้นก็ฝันดังที่ฝันในคืนก่อน ครั้นขบคิดอยู่นานจึงตัดสินใจว่าในคืนนี้หากพระเจ้า

ต้องการให้ฆ่าลูกเพื่อบูชาพระเจ้าก็ขอให้ฝันอีกครั้ง ด้วยจิตนึกคิดหรือมีกังวล ด้วยเหตุใดก็ตามที่ในคืนนั้นก็ฝันเช่นเดิมอีก ฝ่ายผู้เป็นลูกชายเห็นพ่อไม่สบายใจอยู่หลายวันจึงถามพ่อแรก ๆ พ่อก็ไม่กล้าพูดให้ลูกฟัง แต่ลูกขอร้องอ้อนวอนให้พ่อพูดถึงเรื่องที่ทำให้ไม่สบายใจให้ฟัง ผู้เป็นพ่อจึงตัดสินใจเล่าเรื่องที่ฝันให้ลูกฟัง เมื่อลูกชายได้ยินเช่นนั้นก็เห็นใจพ่อเป็นอย่างมาก ทั้งต้องการให้พ่อได้สมปรารถนาตามที่ฝัน เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้เป็นลูกจึงบอกพ่อว่า ยอมตายเพื่อให้พ่อได้สมปรารถนา แต่ขอให้พ่อได้ผูกมัดร่างกายของตนเองให้แน่นหนาไม่ให้ดิ้นได้ เพราะเกรงว่าจะทุรนทุราย น่าสยองขวัญกับผู้เป็นพ่อ เมื่อลูกของเขาเต็มใจที่จะเสียสละชีวิตเพื่อบูชาพระเจ้าแล้ว เขาหาเชือกมามัดร่างของลูกชายตามที่ลูกสั่งไว้ทุกประการ ขณะนั้นเองผู้เป็นพ่อจะลงมีดฆ่าลูกตนเอง มีแพะตัวหนึ่งเดินผ่านมา ผู้เป็นพ่อของเด็กหนุ่มเห็นแพะก็นึกรู้ทันทีว่าพระเจ้าคงไม่ต้องการชีวิตลูกของตนแล้ว ตรงกันข้ามพระเจ้าคงต้องการให้ฆ่าแพะแทนฆ่าลูกชายของตน ระหว่างมนุษย์กับแพะซึ่งเป็นสัตว์ตัวหนึ่ง เขาตัดสินใจทันทีว่าต้องฆ่าแพะจึงรีบแก้มัดลูกชายของตนแล้วรีบจับแพะตัวนั้นมัดฆ่าตาย นำมาบูชา



คบคนพาล พาลพา ไปหาผิด
คบบัณฑิต บัณฑิตพา ไปหาผล
คบคนชั่ว พาตัว ให้มืดมน
บัณฑิตชน พาเรา ให้ปลอดภัย



กมฺมุนา วตฺตตี โลโก

สัตว์โลก ย่อมเป็นไปตามกรรม

พระเจ้าตามความฝันที่ฝันมา เรื่องอย่างนี้ก็เรียกได้ว่า **“แพะรับบาป”**

ด้วยเรื่องดังนี้พี่น้องชาวฮินดูหรือพี่น้องต่างศาสนาพุทธจึงนิยมฆ่าแพะบูชายัญ จึงเป็นคติความเชื่อของเขาเหล่านั้นว่า เมื่อได้ฆ่าแพะบูชาพระเจ้าแล้ว เมื่อตายก็จะได้ไปพบและอยู่กับพระเจ้าตามความเชื่อของแต่ละลัทธินั่นเอง

ในประเทศไทย ก็นิยมเลี้ยงแพะกันอยู่มาก ทั้งเลี้ยงไว้เพื่อขาย ทำอาหาร หรือเลี้ยงไว้รีดน้ำนม เพื่อเลี้ยงทารกหรือมนุษย์ก็ตาม คติความเชื่อของพระพุทธศาสนานั้น สัตว์ตนใดให้คุณ ให้ประโยชน์ ก็นิยมเลี้ยงไว้ไม่ฆ่าเพื่อประโยชน์อื่นใด เพราะถือว่าเป็นสัตว์มีคุณ ไม่ว่าแพะหรือสัตว์อื่นใดมันก็รักตัวกลัวตายด้วยกันทั้งนั้น ในอดีตมีแขกจำนวนหนึ่งมาพักอาศัยอยู่แถวบอมเบย์ แขกกลุ่มนี้ก็เลี้ยงแพะไว้จำนวนมากเพื่อรีดนมแพะนำไปขาย สถานที่ดังกล่าวนี้ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของสมาคมตระกูลลิ้มแห่งประเทศไทย หรือตรงซอยเจริญนคร ๔๖ ในอดีตมีบ้านแขกอยู่มาก นอกจากบ้านแขกยังมีชาวพม่ามีพี่น้องที่นับถือคริสต์ศาสนา อยู่รวมกันทุกขชาติภาษาส่วนใหญ่แล้วจะทำงานอยู่ที่บริษัทบอมเบย์ หลัง

จากบริษัทนี้หมดสัญญาต่างคนต่างแยกย้ายกันไปอยู่ต่างสถานที่กัน การอยู่ร่วมกันหลากหลายเชื้อชาติศาสนาอยู่กันด้วยความรัก ความสามัคคีปรองดอง เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน สถานที่ดังกล่าวในอดีตนั้นมีทั้งวัดสุทธาราม วัดพม่า มีโบสถ์คริสต์ มีการทำพิธีกรรมต่าง ๆ กัน ไม่ว่าใครจะเป็นจะตายต่างก็ไปช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ไม่แยกว่าใครนับถือศาสนาใด หากเป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธก็จะนำมายังวัดสุทธาราม เพื่อทำพิธีกรรมทางพระสงฆ์ หากเป็นพี่น้องที่นับถือศาสนาคริสต์ก็จะนำศพนั้นไปฝังที่สุสานหน้าสถานีตำรวจนครบาลสำเหร่ (ปัจจุบัน) หากเป็นพี่น้องอิสลามก็จะนำศพลงเรือคลองบางไส้ไก่ออกแม่น้ำเจ้าพระยาผ่านไปยังวัดเศวตฉัตร เลยวัดสุวรรณก็จะพบสุเหร่าเพื่อนำศพนั้นไปทำพิธี ทั้งบริษัทบอมเบย์ที่กล่าวมานี้เป็นบริษัททำไม้สัก เมื่อมีใครเสียชีวิตก็จะต้องนำศพใส่หีบไม้สักอย่างดีนำไปฝังหรือเผาก็ตาม แม้กระทั่งรั้วบ้านผู้คนละแวกนี้ก็ปลูกด้วยไม้สักกั้นด้วยไม้สักทั้งนั้น

ที่กล่าวชี้ให้เห็นข้างต้นนี้ก็เพื่อต้องการให้ท่านผู้อ่านได้รู้ซึ้งถึงความรัก ความสามัคคีของพี่น้องที่พักอาศัยอยู่ละแวกนี้ นอกจากนี้แล้วเมื่อมีเศษไม้ที่บริษัททิ้ง ๆ

ไม่ใช้แล้ว ชาวบ้านก็เก็บนำมาทำศาลพระภูมิที่เรียกกันว่า **"บ้านฟืน"** แต่ปัจจุบันก็หมดไปตามกาลเวลา ธรรมชาติอัธยาศัยของคนชาติไทยจริง ๆ แล้ว เต็มไปด้วยมิตรไมตรี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่คิดฆ่าชิงวิ่งราวปล้น หรือทำสิ่งผิดกฎหมายบ้านเมือง เมื่อเปรียบเทียบกับพี่น้องปัจจุบันที่พักพิงอาศัยอยู่ทางภาคใต้มีหลายศาสนาแต่ทำไมไม่ดูแบบอย่างของบรรพชนที่เขาสร้างอยู่กินกันมาด้วยความโอบอ้อมอารี วจีไพเราะ ปัจจุบันพี่น้อง ๓ จังหวัดภาคใต้ต้องอยู่กันแบบหวาดระแวง หวาดวิตก หวาดระวัง ไม่รู้ว่าชีวิตตนเองจะถึงกาลมรณกรรมวันเวลาใด จึงเป็นที่เศร้าสลดจิตใจของเพื่อนร่วมโลก ทั้ง ๆ ทุกชีวิตก็ล้วนแต่เดินไปหาความตายด้วยกันทั้งนั้น ไม่ช้าก็เร็วตายแน่ ๆ ไม่ต้องสงสัย ทุกศาสนาสอนให้คนอยู่ร่วมกันด้วยสันติภาพ ถ้าชีวิตทุกชีวิตอยู่ร่วมกันด้วยความเข้าใจ รักใคร่สามัคคีกัน ทุกคนก็จะมีแต่ยิ้ม ๆ เข้าหากัน ปรองดองเสมือนพี่น้องกัน ประการสำคัญไม่ต้องเป็นแพะรับบาปดังเช่นทุกวันนี้ ให้แพะมันรับบาปกรรมที่มันต้องเกิดมาเป็นแพะทั้งชีวิต แพะนั้นก็ไม่รู้อีกกี่ร้อย ไม่รู้อีกกี่ชาติ มันจึงจะหมดเวรหมดกรรม ได้บุญกุศลจากเพื่อนมนุษย์ผู้ใจบุญกรวดน้ำแผ่

ส่วนกุศลให้แพะเหล่านั้นมันจะได้ย้อนรอยกลับชาติมาเกิดเป็น **“มนุษย์ ผู้มีจิตใจสูง”** ไม่ฆ่าฟันรันแทงกันเหมือนอย่างชีวิตมนุษย์ไม่มีค่า ถ้าผู้ที่ไล่ฆ่าชีวิตเอาชีวิตมนุษย์ด้วยกันเอง แม้แต่สัตว์เดรัจฉานกันก็คงหัวเราะเยาะว่า **“มนุษย์เกิดมายากแสนยากแต่แล้วมนุษย์มันก็ฆ่ากันให้ตาย”** จึงเป็นสิ่งที่น่าขำของสัตว์เดรัจฉาน เมื่อเป็นเช่นนี้มนุษย์จะไม่ละอายต่อการหัวเราะของสิงสาราสัตว์นั้นบ้างเชียวหรือ การหาแพะรับบาปไม่เป็นไร ฆ่าแพะไม่ผิดกฎหมาย แต่หาคนมารับบาปหรือที่เรียกกันว่า **“หาแพะรับบาป”** อย่างนี้แหละเป็นบาปกรรมจริง ๆ จงเลือกเอา จะหาคนมาเป็นแพะรับบาป หรือจะเอาแพะจริง ๆ มารับเคราะห์รับบาป

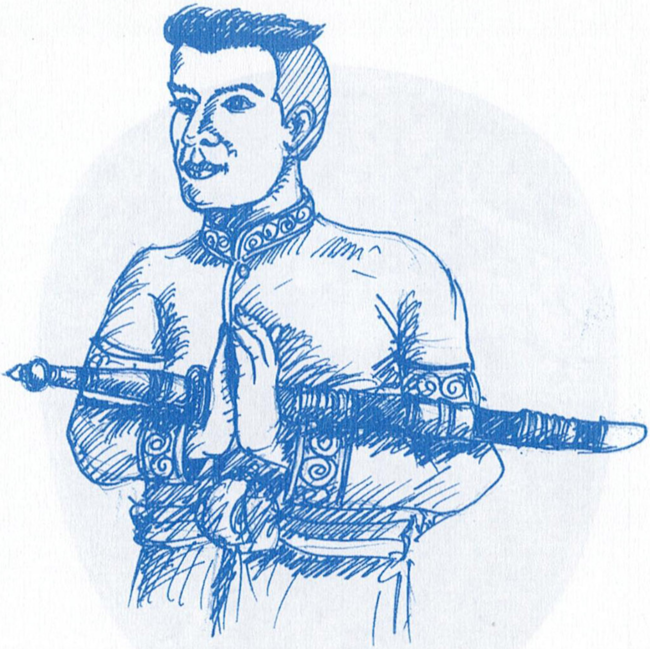


กรรมดีที่หาแง่ให้คิด

อยากเป็นนักเทศน์ ต้องอยู่วัดประยูรฯ
อยากเป็นเจ้าคุณ ต้องอยู่วัดมหาธาตุฯ
อยากเป็นนักปราชญ์ ต้องอยู่วัดสามพระยา
อยากเป็นมหา ต้องอยู่วัดเบญจฯ

บทความทั้งสี่หัวข้อนี้สืบเนื่องจากทุก ๆ ปี เมื่อออกพรรษาแล้วจะได้ไปอยู่ปริวาสกรรมที่วัดสระมรกต จ.ปราจีนบุรีเป็นประจำทุกปี และทุกปีทางท่านเจ้าสำนักก็ได้ถวายให้เป็นวิทยากรบรรยายถวายความรู้ให้พระสงฆ์ที่ไปร่วมอยู่ปริวาสกรรมได้ฟังกัน ในปี ๒๕๕๔ ก็เช่นเดียวกัน แต่ในปีนี้ท่านเจ้าสำนักและพระระดับเจ้าอาวาสหลายรูปได้นั่งสนทนาธรรมกันยามว่าง ประโยคหนึ่งที่ทำให้ต้องคิดและหาเหตุผลคือ ประโยคข้างต้นที่ยกไว้ในความคิดก็สุดปัญญา เพราะตีความไม่แตกหรือจะมีความหมายอย่างไร หรือจะเป็นคำพูดให้ใครต่อใครที่ใส่ใจจะเป็นอย่างนั้นเป็นอย่างนี้ก็จงเลือกกันเองตามใจชอบ ดังกล่าวนี้จึงขอเขียนบันทึกไว้ในที่นี้เป็นข้อ ๆ เป็นวัด ๆ ไปตามสติปัญญาที่จะพึงมี กรุณาไตร่ตรองตามที่เขียนนี้เถิด

เจ้าคุณ หมายถึง พระสงฆ์ที่ได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้แต่งตั้งขึ้น หากจะนับคงได้ ๕ ชั้นกล่าวคือ ชั้นสามัญ ชั้นราช ชั้นเทพ ชั้นธรรม ชั้นเจ้าคณะรอง หรือมักเรียกกันว่าพระราชาคณะ อันที่จริงแล้วแต่ดั้งแต่เดิมเขาเรียกกันว่า **"สังฆราชา หมายถึง คณะของพระสังฆราช"** ต่อมาเพี้ยนกันเรียกกันว่า **"พระราชาคณะ หมายถึง คณะของพระราชา"** หรืออาจจะเป็นเพราะพระราชาเป็นผู้พระราชทาน การที่ยกกันว่า อยากเป็นเจ้าคุณต้องอยู่วัดมหาธาตุฯ ทั้งนี้อาจสืบจากในอดีตนั้นสมเด็จพระสังฆราชจะต้องประทับสถิต ณ วัดมหาธาตุฯ ซึ่งเป็นธรรมดา ใครอยู่ใกล้เจ้าใกล้นายย่อมช่วยเหลือเกื้อกูลงานของนายหรือสนองงานของคณะสงฆ์ เมื่อเป็นเช่นนี้เวลาพิจารณาก็ย่อมพิจารณา ยศถาบรรดาศักดิ์กับผู้สนองงานเป็นอันดับแรก ๆ แต่ปัจจุบันนี้ตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชมิได้สถิตคงที่วัดมหาธาตุ หากแต่ว่าสมเด็จพระราชาคณะรูปใด สถิต ณ วัดใดพระอารามใด เมื่อได้รับสถาปนาเป็นสมเด็จพระสังฆราชก็เสด็จสถิต ณ พระอารามนั้นสืบไป การที่จะเป็นเจ้าคุณยุคนี้สมัยนี้ไม่จำเป็นต้องอยู่วัดมหาธาตุ แต่ถ้าอนาคตตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชสถิต ณ วัดมหาธาตุคำพูดประโยคนี้ยังคง



อย่ายักท่า อย่าหน้างอ อย่าให้รอนาน อย่าบ่นงานมาก
อย่าเป็นคนปากเสีย อย่าเอาดีใส่ตน อย่าเอาชั่วให้คนอื่น
อย่างลุ่มหลงสตรี อย่ามัวเมายศสมบัติ อย่าเนรคุณพ่อแม่
อย่าข่มเหงผู้น้อย อย่าหมิ่นเงินน้อย อย่าทรยศผู้มีคุณ
อย่าเนรคุณประเทศชาติ



โลโกปตฺถมฺภิกา เมตฺตา

เมตตาเป็นเครื่องค้ำจุนโลก

ใช้ได้อย่างแน่นอน อันที่จริงแล้วตำแหน่งวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เป็นพระอารามหลวงชั้นเอกชนิดราชวรมหาวิหาร ทั้งวัดนี้เป็นวัดเดียวที่ตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดจะเรียกกันว่า **"อธิบดีสงฆ์"** ทั้งวัดนี้ยังเป็นที่ตั้งสถาบันการศึกษาของคณะสงฆ์ไทยตราบเท่าทุกวันนี้

ดั้งเดิมวัดมหาธาตุนี้เรียกกันว่า วัดสลัก นับเป็นวัดเก่าแก่ที่มีมาตั้งแต่ครั้งสมัยกรุงศรีอยุธยา ต่อมาสมัยกรุงธนบุรีมีฐานะเป็นวัดหลวง เมื่อปีประมาณ ๒๓๒๖ สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท เดิมพระองค์ได้ลี้หนีภัยสงครามจากกรุงเก่าขึ้นมาพักที่วัดแห่งนี้ ครั้นสงบศึกสงครามแล้วจึงโปรดให้บูรณะวัดนี้ ทั้งพระองค์เสด็จออกผนวช ณ วัดนี้ด้วย เมื่อการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์แล้ว พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงโปรดพิจารณาว่าธรรมวินัยกระจัดกระจาย ด้วยเหตุนี้ ณ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๓๓๑ จึงได้อาราธนาพระสงฆ์ผู้ทรงความรู้ความสามารถทางพระธรรมวินัยจำนวน ๒๑๘ รูป ทั้งบัณฑิตจำนวน ๓๒ คน โดยมีสมเด็จพระสังฆราชทรงเป็นประธาน การทำสังคยานาครั้งนั้นได้พระไตรปิฎกฉบับหลวงที่เรียกกันว่า **"ฉบับทองใหญ่"** จำนวน ๓๕๔ คัมภีร์ ทั้งจารึกลงในใบ

ลานได้ ๓,๖๘๖ ผูก การทำสังคยานาก็ทำกันที่วัดมหาธาตุแห่งนี้ ต่อมาจึงได้พระราชทานนามวัดสลักใหม่ว่า **"วัดพระศรีสรรเพชญ์"** ไม่นานนักก็มีการพระราชทานนามวัดพระศรีสรรเพชญ์ใหม่ว่า **"วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์"** ซึ่งในพระอารามนี้มีมณฑปประดิษฐานองค์พระบรมสารีริกธาตุตราบเท่าทุกวันนี้ สำหรับวัดมหาธาตุนี้นับเป็นวัดที่มีพระอุโบสถที่กว้างใหญ่ บรรจุพระสงฆ์ได้มากถึง ๑,๐๐๐ รูป อีกประการหนึ่งเสด็จในกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท บั้นปลายพระชนชีพได้ถวายพระแสงดาบไว้หน้าองค์พระประธานให้เป็นราวเทียนรับใช้พระพุทธศาสนา วัดนี้จึงมีตำนานเรื่องราวของเสด็จในกรมเป็นที่น่าศึกษาหาความรู้มิใช่น้อย ทั้งด้านหน้าวัดยังมีพระราชานุสาวรีย์ของ สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท หรือ เรียกกันว่า เสด็จในกรมมหาสุรสิงหนาทให้ปรากฏ ทั้งพระราชานุสาวรีย์นี้อยู่ในพระอิริยาบถยืนถือพระแสง ระหว่างพระอุระสวยเด่นงามสง่าน่าศึกษาพระประวัติยิ่งนัก หรืออาจเรียกกันว่าวัดมหาธาตุนี้เป็นวัดประจำของเสด็จในกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาทก็คงจะไม่ผิดนัก

ดังกล่าวมานี้วัดมหาธาตุฯ คงมีบทบาทสำคัญนับ

เป็นวัดที่มีการศึกษาโดยเฉพาะพระอภิธรรมปิฎก ดังกล่าวมานี้มิกล้าอาจหาญชี้แน่ชัด ดังคำกล่าวข้างต้นที่ว่า **"ใครอยากเป็นเจ้าคุณ ต้องมุ่งหน้าอยู่วัดมหาธาตุฯ"**



อยากเป็นนักเทศน์ ต้องอยู่วัดประยูร

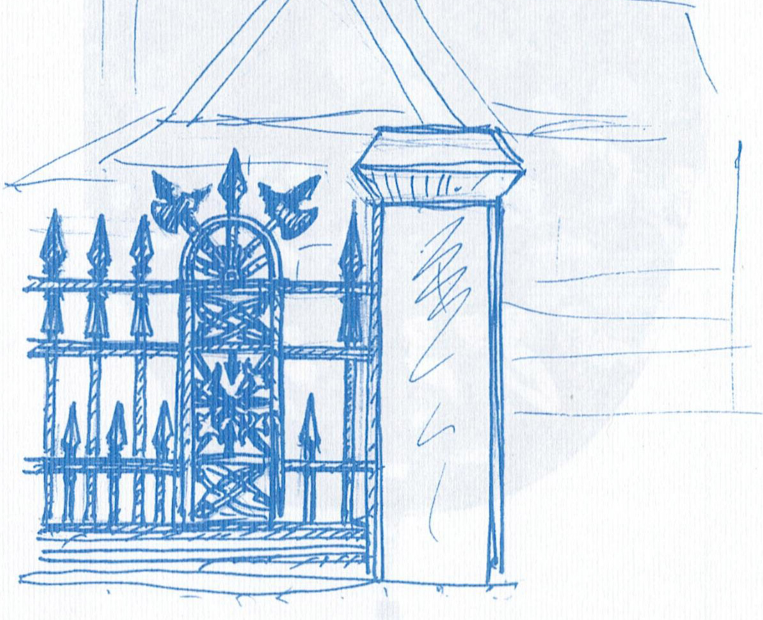
ชื่อเต็ม ๆ ของวัดนี้ความว่า **"วัดประยุรวงศาวาส"** พระอารามหลวงชั้นโทชนิดวรวิหาร วัดนี้แต่เดิมสร้างในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ โดยสมเด็จพระยาบรมมหาประยูรวงศ์ได้อุทิศสวนกาแฟสร้างขึ้นเป็นพุทธบูชาเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๗๑ ใช้ระยะเวลาสร้างแปดปี จากนั้นได้ทูลเกล้าฯ ถวายเป็นพระอารามหลวง ได้รับพระราชทานนามวัดว่า **"วัดประยุรวงศาวาส"** แต่ชาวบ้านมักเรียกกันว่า **"วัดรั้วเหล็ก"** เนื่องจากวัดนี้มีรั้วเหล็กขนาดใหญ่แข็งแรงเป็นเหล็กหล่อรูปทรงหอก ดาบ หลาว ล้อมวัดทั้งหมด ดูน่าเกรงขามยิ่งนัก ทั้งนี้เมื่อพิจารณาดูแล้วนับเป็นสิ่งแปลกใหม่สำหรับคนไทยในยุคนั้นสมัยนั้น แต่ปัจจุบันรั้วเหล็กก็คงเหลือเพียงรั้วรอบหน้าพระอุโบสถและวิหารเท่านั้น ทั้งวัดนี้ยังมีองค์พระเจดีย์ทรงลังกาหรือสิงหลเจดีย์ สูงเด่นเป็นสง่า และเมื่อไม่นานมานี้ได้มีการพบองค์พระบรมสารีริกธาตุทั้งของเก่าที่บรรจุไว้บนพระเจดีย์องค์ดังกล่าวนี้ด้วย

การที่กล่าวกันว่า **"อยากเป็นนักเทศน์ ต้องอยู่วัดประยูร"** คงไม่ผิดเป็นแน่ ขอกล่าวเฉพาะที่ได้พบเห็น

เท่านั้น เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้มีบุญวาสนาขึ้นแสดงธรรมเทศนา ๒ ธรรมเทศนาคู่กับพระเดชพระคุณท่านพระครูพิศาลธรรมโกศล (สุพจน์ กญฺจนิโก) หรือหลวงตาแพเยื่อไม้ ท่านได้สอนวิธีการเทศน์ทั้งลีลาสำนวนโวหารอันเป็นแบบฉบับของปรมาจารย์ให้ได้แลเห็นเป็นเนติแบบตราบเท่าทุกวันนี้ เมื่อหลวงตาแพเยื่อไม้จากไปอย่างไม่มีวันกลับ ท่านก็ได้ทิ้งทายาทไว้ให้พี่น้องชาวพุทธได้แลเห็นสืบทอดมา ขอกล่าวถึงพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระพุทธวรญาณ (หลวงพ่อมงคล) ท่านดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสท่านเป็นปูชนียบุคคลที่ยึดเป็นหลักเป็นแบบได้อย่างสนิทใจ ท่านมีสำนวนโวหาร กระชับรัดกุม ฟังง่ายสบายใจทั้งสำนวนเทศน์ สำนวนเขียนบทความของท่านล้วนแต่นำมาศึกษาหาความรู้เป็นแนวนักเทศน์ได้อย่างสนิทใจ ทั้งสำนักนี้ยังคงมีนักเทศน์โวหารเอกอีกมากรูป ประการสำคัญวัดประยูรนี้ได้ผลิตพระนักเทศน์ นักพูด นักเผยแพร่สู่สังคมจำนวนมาก อีกประการหนึ่งวัดประยูรนี้คงเป็นแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติของเต่า เนื่องจากวัดนี้มีสวนเต่าหรือภูเขาเต่า ในสมัยก่อนหรือปัจจุบันใครจะปล่อยเต่าเป็นการต่ออายุให้ตนเองหรือให้ชีวิตสัตว์เป็นทานก็นิยมไปปล่อยเต่าที่วัดนี้อีกเช่นกัน

การที่จะเป็นนักเทศน์ที่ดีนั้น นอกจากจะต้องมีครูไว้ดูเป็นเนติแบบแล้ว บางท่านอยู่ห่างไกลก็ใช้ "ครูพักลักจำ" ก็คงได้ โดยเฉพาะยุคนี้เป็นยุคนักปราชญ์มีพระนักเทศน์หลากหลาย ใครสนใจสำนักใดก็ไปสู่สำนักนั้นได้ ความจริงแล้วอันนักเทศน์ที่ขึ้นชื่อลือนามในยุคกรุงรัตนโกสินทร์นี้คงจะหาใครเทียบเคียงต้นแบบบรมครูผู้นั้นไม่ได้คือ **"สมเด็จพระพุฒาจารย์ โต พรหมรังสี"** ต่อมาก็มีการจดจำสืบเนื่องเค้าโครงช่วงธรรมเทศนาต่อ ๆ กันมา

สิ่งสำคัญการเทศน์นั้นต้องได้หลัก หากขาดหลักเสียภูมิ เทศน์ไม่ได้ หลักได้แก่ภูมิความรู้ทั้งหลักธรรม หลักคติแง่คิดต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนต้องนำมาใช้เป็นหลักในการเทศน์ทั้งนั้น เช่น หลักการเทศนาเรื่องพระอภิธรรมก็ต้องยกให้ท่านเจ้าคุณพระธรรมธีรราชมหามุนี (โชดก) วัดมหาธาตุ หลักปริยัติธรรมต้องยกให้ท่านเจ้าคุณพระเทพกิตติปัญญาคุณ (กิตติวุฑโฒ) วัดมหาธาตุ เป็นต้น ส่วนปัจจุบันนักเทศนามีเป็นจำนวนมาก ใครสนใจก็ต้องพึงค้นคว้าแล้วดูลีลาโวหารของบุคคลที่เป็นนักเทศนา สุดแต่ใครจะชื่นชอบใคร ทั้งนี้ยังอยากจะฝากว่าใครก็ตามประสงค์จะหาความรู้รอบตัวในเรื่องหลักธรรมนำ



วัดจะดีมีหลักฐานเพราะบ้านช่วย
บ้านจะสวยเพราะมีวัดดัดนิสัย
บ้านกับวัดผลัดกันช่วยก็อวยชัย
ถ้าขัดกันก็บรรลัยทั้งสองทาง



หิริโอตฺตปฺปปิยญฺเยว โลกํ ปาเลติ สาธุกํ

หิริและโอตตัปปะ ย่อมรักษาโลกไว้เป็นดี

ไปเทศน์ สมควรจะต้องอ่านเรื่อง **“เทศน์ ๑๐๐ กัณฑ์วัดประยูร สมธรรมสมคิดของพระเทพปริยัติมุนี วัดทองนพคุณ คำวัดคำบ้าน ของท่านเจ้าคุณพระธรรมกิตติวงศ์ วัดราชโอสาราม”** ส่วนเรื่องของประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา ขอแนะนำว่าของ **“เสถียร โพธินันทะ”** ส่วนหลักใหญ่ ๆ ก็ต้องค้นคว้าจากหนังสือพระไตรปิฎกฉบับประชาชนของ สุชีพ ปุญญานุภาพ และฉบับของไทยวัฒนาพานิช ทั้งนี้นักเทศน์ที่ดีเห็นหนังสือเล่มใดสะกิดใจ ให้มุมมองที่ก่อเกิดประโยชน์ต้องจดจำไว้ หนังสือทุกเล่มล้วนมีประโยชน์จะมากจะน้อย จะถูกจริตของผู้อ่านหรือไม่เป็นเรื่องธรรมดา แต่เรื่องที่ไม่ใช่ธรรมดาก็คืออ่านแล้วจับเค้าโครง หาสาระประโยชน์ให้กับตนเองได้เป็นพอ ประการสำคัญอย่าดูแคลนหนังสืออย่าดูหมิ่นผู้อื่นในขณะเทศน์ เพราะคนที่จะเป็นนักเทศน์ที่ดีได้ต้องเป็น **“นักฟังที่ดีด้วย”**

ในยุคที่สังคมเปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก การเทศน์นั้นต้องยกบุคลาธิษฐาน ธรรมาธิษฐาน ยกตัวอย่างให้เห็นจริงเห็นจังเสมือนหนึ่งอยู่ในเหตุการณ์ด้วย ทั้งขณะเทศน์ต้องเทศน์ให้ชนะใจผู้ฟังให้จงได้ อย่ากล้า ๆ กลัว ๆ ในขณะเทศน์ ทั้งต้องมั่นใจว่าขณะที่เราแสดงธรรม

จะเทศน์ จะพูด เราต้องเหนือผู้อื่นทั้งหมด เพราะผู้อื่นนั้นต้องฟังเราเทศน์ ต้องฟังเราพูด ประการสำคัญจะชี้จุดให้ผู้ฟังได้เรื่องอะไรในขณะที่เราแสดงอยู่นั้น ผู้เทศน์ผู้พูดนั้นต้องคิดเสมอว่า **"อย่าให้ผู้ฟังเสียเปล่าประโยชน์จากการฟัง"**

การเทศน์จึงเป็นการเผยแพร่พระพุทธศาสนาไปสู่ประชาชนผู้เทศน์ต้องตั้งสมาธิ แผ่เมตตากรุณาให้ผู้ฟังทั้งมีความองอาจกล้าหาญชาญชัยในเรื่องที่จะแสดง ถ้าทำได้ดังนี้ **"เป็นนักเทศน์ดังแน่"** โดยเฉพาะท่านผู้ใดจะเทศนาแบบไหวพริบปฏิภาณ ต้องรอบรู้จริงๆ มิฉะนั้นจะเสียเหลี่ยมของนักเทศน์ สรุปได้ว่าใครจะเป็นนักเทศน์ต้องวัดประยูร ถ้าไม่ไปก็ต้องมีภูมิความรู้รอบตัว ขึ้นสังเวียนที่ไหนต้องพูดได้ที่นั้น ขึ้นธรรมเทศนาที่ไหนต้องเทศน์ได้ที่นั้น เก่งแน่ๆ รับรองได้ดังกล่าวว่า **"งูมีพิษเหมือนศิษย์มีครู งูไม่มีพิษ เหมือนศิษย์ไม่มีครู ฉะนั้นเรียนอะไรให้รู้เป็นครูเขา"**

อยากเป็นปราชญ์ ต้องวัดสามพระยา

ใคร ๆ ก็อยากคบกับบัณฑิตที่ไม่หวงความรู้ทั้งแนะนำให้บุคคลทั้งหลายทั้งปวงตั้งอยู่ในการสร้างความดี อันบัณฑิตทางคดีโลกนั้นกล่าวกันว่าใครเรียนจบปริญญาตรี ก็เรียกว่า บัณฑิต แต่ทางธรรมกล่าวกันว่า

ใครมองทรัพย์สมบัติ ของคนอื่นเป็นก้อนดิน

ใครมองสตรีอื่น เท่ากับแม่ของตน

ใครมองชีวิตสัตว์อื่น เท่ากับชีวิตของตนเอง

ใครมองสามข้อนี้ได้เรียกว่า "บัณฑิตในทางธรรม"

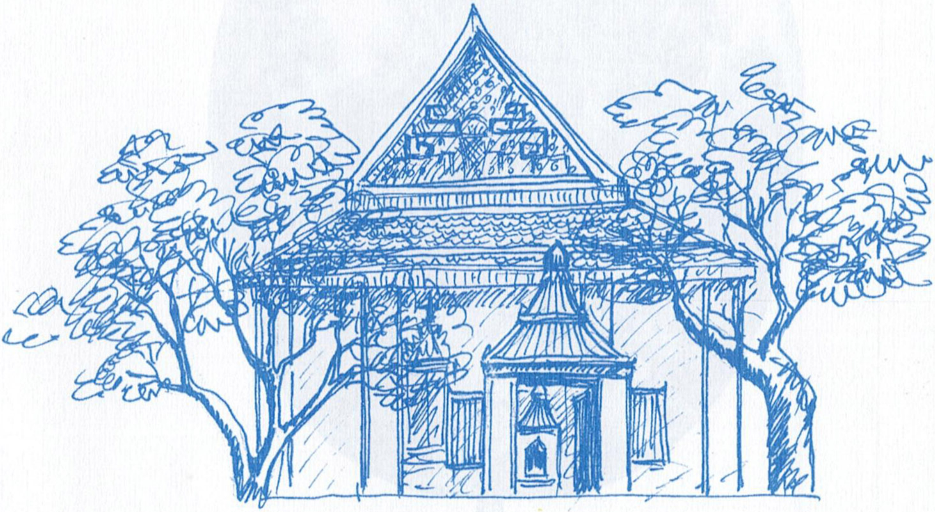
การที่เขาพูดเขาเขียนว่าใครอยากเป็นนักปราชญ์ต้องวัดสามพระยา นั้นคงจะหมายถึงทั้งอดีตและปัจจุบันพระสงฆ์ที่จะสอบเปรียญธรรมเอกส่วนใหญ่ไปเรียนหรือติวเข้มที่วัดสามพระยา เพราะวัดสามพระยานี้เป็นวัดที่ผลิตมหาเปรียญ ๗-๙ เป็นอันมาก เดิมทีเดียวสมัยก่อนใครก็ตามจะสอบภูมิความรู้นั้นมีหลักว่า

หากใครแปลพระวินัยปิฎกว่าปากเปล่าได้ เป็นเปรียญตรี

หากใครแปลพระสูตรว่าด้วยปากเปล่าได้ เป็นเปรียญโท

หากใครแปลพระอภิธรรมว่าปากเปล่าได้ เป็นเปรียญเอก

ครั้นต่อมาเมื่อศึกษาเจริญขึ้นก็ใช้วิธีสอบภูมิความรู้ด้วยการเขียนบาลีเป็นไทย เขียนภาษาไทยเป็นบาลีเป็นต้นทั้งยังแบ่งเปรียญตรี เปรียญโท เปรียญเอก เช่นใครสอบได้ เปรียญ ๑-๒ ถึง ๓ เป็นเปรียญตรี ใครสามารถสอบเปรียญ ๔-๖ ได้เป็นเปรียญโท ใครสามารถสอบเปรียญ ๗-๙ ได้เป็นเปรียญเอก วัดสามพระยานี้มีครูบาอาจารย์ที่ทุ่มเทชีวิตเพื่อชีวิตเพื่อพระพุทธศาสนาเป็นจำนวนมากที่ท่านสละเวลาไปสอนหนังสือถ่ายทอดให้พระสงฆ์ได้เป็นพระเปรียญหรือเรียกกันว่า **"มหา"** อีกประการหนึ่งยุคปัจจุบันวัดสามพระยานี้เป็นสถานที่อบรมพระอุปัชฌาย์ เป็นสถานที่อบรมพระสังฆาธิการอีกทั้งยังมีเปรียญธรรมสมาคม ตั้งอยู่ ณ ที่วัดนี้จึงเป็นเรื่องราวที่มีมาของนักปราชญ์ส่วนหนึ่ง แต่ปัจจุบันนี้การศึกษาภาษาบาลีก็ได้แยกกระจายออกไปยังสำนักเรียนต่าง ๆ ทั่วทุกจังหวัด พระสงฆ์ที่เป็นเปรียญธรรม ๙ ประโยคอยู่แล้วเป็นหน้าที่สอนให้รุ่นน้อง ๆ ได้เข้าสอบแข่งขันกัน หรือ จะเรียกว่า **"การศึกษาไม่มีขอบเขตจำกัดแล้ว"** ประการสำคัญวัดต่าง ๆ ก็ตั้งเป็นสำนักเรียน



วัดเอ๋ยวัดโบสถ์ ปลูกข้าวโพดสาลี
ยามเมื่อผัวตกยาก เมียก็จากเมินหน้าหนี
โอ้ข้าวโพดสาลี ผู้อยู่ทางนี้ต้องโรยรา



โกโร ทุมเมธโคจโร

ความโกรธเป็นอารมณ์ ของคนมีปัญญาทราม

จึงต้องแข่งขันกันสร้างมหาเปรียญเพื่อให้พอเพียงกับสังคมที่เพิ่มขยายตัวขึ้น

สำหรับวัดสามพระยานี้เดิมทีชื่อวัดบางขุนพรหม สร้างขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์นี้เอง โดยหลวงวิสุทธิยามาตย์ (ตรุษ) ได้ยกที่ดินพร้อมบ้านของขุนพรหม (สาทร) ผู้เป็นน้องชาย ซึ่งได้ถึงแก่กรรมลงด้วยไข้ป่า

ต่อมาพระยาราชสุภาวดี (ขุนทอง) พระยาราชนิกูล (ทองคำ) พระยาเทพวรชุน (ทองหล่อ) ผู้เป็นบุตรของน้องสาวขุนพรหม (สาทร) ได้พร้อมใจกัน บริจาคที่ดินทั้งร่วมกันปฏิสังขรณ์วัดบางขุนพรหมทั้งหมด ทั้งวัดบางขุนพรหมนี้มีอาณาเขตกว้างขวางมากมายทั้งชำรุดทรุดโทรมตามกาลเวลา เมื่อท่านเจ้าศรัทธาทั้งหลายได้บูรณปฏิสังขรณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ท่านพระยาทั้งสามจึงพร้อมใจกันน้อมเกล้าฯ ถวายแด่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๖๖ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานนามวัดบางขุนพรหมใหม่นามว่า **"วัดสามพระยา"** ซึ่งเป็นพระอารามหลวงชนิดสามัญ

กาลจะล่วงเลยมาวัดสามพระยาก็ไม่ทิ้งรสเค็มหรือรสหวานจะเห็นได้ว่าวัดสามพระยานี้ **"ไม่ทอดธุระ**

ในเรื่องการศึกษา" ยิ่งอดีตเจ้าอาวาสวัดนี้กล่าวคือ เจ้าประคุณสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฟื้น) ท่านเป็นพระนักปกครอง เป็นนักปราชญ์ มีวิสัยทัศน์มองกว้างก้าวไกลยิ่งนัก ดังกล่าวมานี้ก็สุดจะคะเนความได้ว่า **"ที่เรียกกันกล่าวกันว่า อยากเป็นปราชญ์ต้องวัดสามพระยา"** จะเป็นมาอย่างไรลึกซึ้งมากน้อยเพียงใดก็สุดที่จะหยั่งรู้เพราะภูมิความรู้ของผู้เขียนค้นคว้าได้เพียงนี้ แต่ปัจจุบันที่เป็นอยู่ขณะนี้กล่าวคือท่านเจ้าคุณพระพรหมดิลก เจ้าอาวาสรูปปัจจุบันกำลังก่อสร้างอาคารที่พักสำหรับพระสงฆ์สามเณรที่จะมาเข้ารับการอบรมหรือติวสอบเป็นมหาเปรียญธรรมชั้นเอก จึงขอกล่าวไว้ ณ ที่นี้ว่า **"ใครอยากเป็นปราชญ์ ต้องมีหลัก ใครเสียหลัก หมดโอกาสเป็นปราชญ์ต้องเริ่มใหม่"**

อยากเป็นมหา ต้องวัดเบญจฯ

อันวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม เป็นวัดประจำพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ แต่เดิมทีวัดเบญจฯ นี้นามว่า **"วัดแหลม"** เนื่องจากตั้งอยู่ปลายของสวนติดกับทุ่งนา ทั้งยังมีอีกชื่อหนึ่งว่า **"วัดไทรทอง"** เพราะวัดนี้มีต้นไทรทองปรากฏอยู่ ต่อมาปี ๒๓๗๐ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพิพิธโภคภูเบนทร์ พระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ ได้ยกกองทัพมารับมือกับพวกกบฏเจ้าอนุวงศ์ที่วัดแห่งนี้ ภายหลังเมื่อปราบพวกกบฏเจ้าอนุวงศ์เสร็จราบคาบแล้ว ได้บูรณปฏิสังขรณ์วัดแห่งนี้ให้สวยสดงดงาม พร้อมทั้งได้สร้างเจดีย์ไว้ ๕ องค์ ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ได้พระราชทานนามวัดนี้ว่า **"วัดเบญจมบพิตร"** อันมีความหมายถึง **"วัดของเจ้านาย ๕ พระองค์"** ณ รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ ปี พ.ศ. ๒๔๔๒ พระองค์ได้สร้างสวนดุสิต และ พระราชวังดุสิต การสร้างครั้งนี้กินเนื้อที่ของวัดเป็นเหตุให้วัดมีพื้นที่น้อยลง อีกทั้งวัดมีสภาพทรุดโทรมเป็นอย่างมาก เพราะ

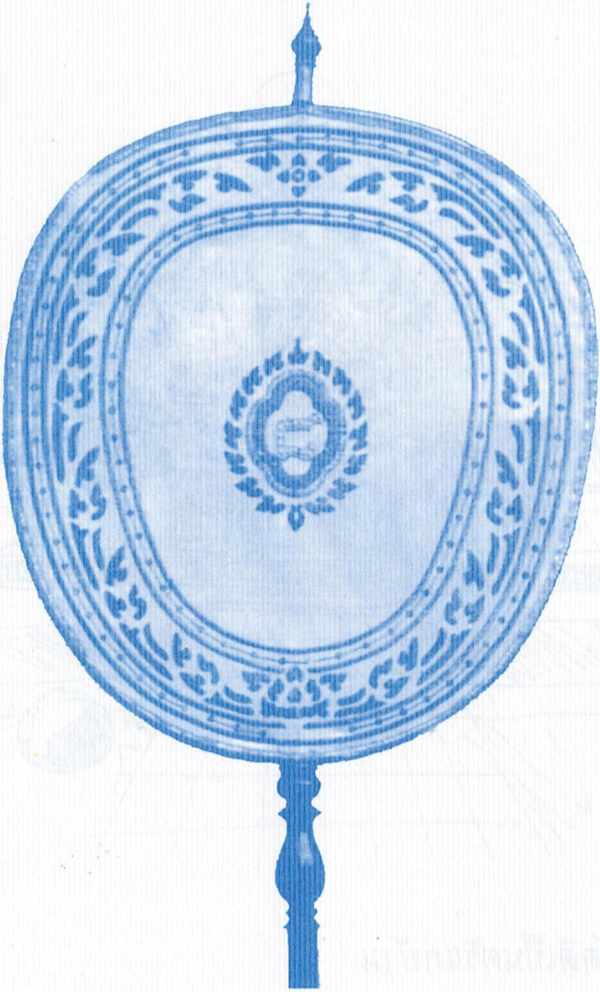
เหตุนี้พระองค์จึงได้บูรณปฏิสังขรณ์วัดใหม่ทั้งพระอาราม และทรงสถาปนาวัดและเพิ่มชื่อวัดใหม่ว่า **“วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม”** หมายถึง **“วัดของพระเจ้าแผ่นดินรัชกาลที่ ๕”**

พระวัดนี้การก่อสร้างพระอุโบสถนั้นได้ใช้หินอ่อนจากอิตาลี นับเป็นพระอุโบสถที่งดงามเป็นแหล่งที่นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมมากที่สุดอีกวัดหนึ่ง เดิมทีพระอุโบสถนี้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดให้เชิญพระพุทธชินราชจากเมืองพิษณุโลก ขึ้นมาเป็นองค์พระประธานที่พระอุโบสถแห่งนี้ แต่เนื่องจากทรงทราบว่าประชาชนทุกหมู่เหล่า โศกเศร้าเสียใจเป็นล้นพ้น เมื่อเป็นเช่นนี้พระองค์จึงทรงโปรดให้ช่างขึ้นไปยังเมืองพิษณุโลก เพื่อปั้นจำลององค์พระพุทธชินราชให้เหมือนองค์เดิมทุกอย่าง เมื่อปั้นจำลองเททองเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงเชิญองค์พระพุทธชินราชที่หล่อขึ้นใหม่ลงแพล่องมาทางน้ำ เชิญขึ้นมาประดิษฐานที่พระอุโบสถวัดเบญจมบพิตรตราบเท่าทุกวันนี้ ทั้งวัดนี้ยังมีสิ่งสำคัญนับเป็นโบราณสถานควรแก่การศึกษาหาความรู้ยิ่งนัก

การที่กล่าวกันว่า อยากเป็นมหาต้องวัดเบญจฯ ทั้งนี้คงเป็นเพราะวัดนี้เป็นวัดประจำรัชกาลที่ ๕ ทั้งใน



วัดดีเป็นศรีแก่บ้าน
ถ้าเกียจคร้านก็หมดดีราศีหาย
ชวนกันบูรณะไม่ดูดาย
เป็นประโยชน์ถึงบ้านสราญตา



นตฺถิ ปญฺญาสมา อาภา

แสงสว่างเสมอด้วยปัญญาไม่มี

อดีตยังมีสมเด็จพระสังฆราชประทับสถิตอยู่ที่พระอารามนี้ ทุกวัดเมื่อมีสมเด็จพระสังฆราชสถิตอยู่ไม่ว่าวัดใด วัดนั้นจะพัฒนาการศึกษาให้ก้าวหน้าเจริญยิ่ง ๆ ขึ้น อีกประการหนึ่งวัดนี้ก็ไม่เคยว่างเว้นพระสงฆ์องค์สามเณรที่เป็นเปรียญเอกและหรือวัดนี้จะมีครูบาอาจารย์เก่งในการถ่ายทอดวิชาการเรียนรู้การสอนบาลีกระทั่งขึ้นชื่อลือชาเกียรติประวัติก้าวไกล ใคร ๆ จึงกล่าวขานว่าจะเป็นมหาต้องไปอยู่วัดเบญจฯ แต่ยุคปัจจุบันนี้คงหาเป็นเช่นนั้นไม่ เพราะต่างสำนักก็ต่างแข่งกันสร้างพระสงฆ์เปรียญธรรมสูง ๆ กันทั้งนั้น เพราะเป็นเหตุให้วัดมีชื่อเสียงเป็นที่ยกย่อง สำหรับวัดเบญจฯนี้เมื่อพระสงฆ์สามารถสอบเปรียญธรรมได้ จะมีพัดเปรียญธรรมแตกต่างกันออกไปไม่เหมือนพัดเปรียญธรรมของวัดทั่ว ๆ ไป นอกจากนี้วัดเบญจฯนี้อยู่ใกล้กับสถานที่ประทับของพระเจ้าอยู่หัวหลายรัชกาลรวมถึงรัชกาลปัจจุบัน พระสงฆ์ในพระอารามจึงต้องระมัดระวังสำรวมกิริยามารยาท เนื่องจากเป็นทางเสด็จ ทั้งที่สถานที่ราชการก็ตั้งอยู่ในละแวกนั้นก็หลายหน่วยงาน ประการหนึ่งกล่าวไว้แล้วเบื้องต้นว่าวัดนี้เป็นวัดแหล่งท่องเที่ยวของชาวไทยและชาวต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็น

ต้องมีพระสงฆ์ที่มีความรู้ความสามารถ ยิ่งสามารถพูดภาษาต่างประเทศได้ สามารถอธิบายเป็นภาษาต่างประเทศได้ ก็เท่ากับได้เผยแพร่พระพุทธศาสนาไปโดยปริยาย ดังกล่าวพรรณนามานี้พระหนุ่มสามเณรน้อยก็อย่าน้อยใจไปเลยว่า บุญบารมีเราไม่ถึงที่จะได้ไปอยู่วัดนั้นวัดนี้ อยู่วัดไหน ๆ ก็เหมือนกัน ถ้าใฝ่ใจในการศึกษาเล่าเรียนเขียนอ่านต่อไปดีแน่ ที่จริงแล้วจะเห็นได้ว่าไม่ว่าวัดไหน ๆ สมภารเจ้าวัดหรือลูกวัดในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มากถึงเก้าสิบเปอร์เซ็นล้วนแต่มาจากต่างจังหวัดด้วยกันทั้งนั้น ลองศึกษาสถิติดูก็ได้ ฉะนั้นวัดไหนอารามไหนมีกฎระเบียบ ข้อบังคับ ถูกจริต ถูกอัธยาศัยมีสัปปายะกับผู้หนึ่งผู้ใดก็ไปสมัครสอบเข้าอยู่วัดนั้น ๆ ได้ ซึ่งเป็นที่น่ายินดีว่าปัจจุบันนี้หลากหลายวัดไม่มีการกีดกันเข้าขออยู่วัดนั้น ๆ เพราะเนื่องจากปัจจุบันพระสงฆ์สามเณรมีน้อยมาก แต่ละวัดพระเณรก็ลดน้อยลงไป จึงเป็นเหตุให้แต่ละวัดแต่ละสำนักต้องการรับพระสงฆ์สามเณรเข้าอยู่ในวัดนั้น ๆ เพื่อที่จะได้เป็นหน่อเนื้อพุทธางกูรของพระพุทธศาสนาสืบไป

การที่ได้นำเรื่องของวัดทั้งสี่วัดมาเขียนนี้ ก็เพื่อชี้ให้เห็นว่าทุกวัดทุกสำนักล้วนแต่มีดีด้วยกันทั้งนั้น หาก

ใครต้องการเป็นเจ้าคุณ ปัจจุบันไม่ต้องเลือกไปวัดมหาธาตุแล้ว อยู่วัดอื่นก็เป็นเจ้าคุณได้ ใครจะเป็นนักเทศน์ก็หมั่นศึกษาความรู้ดูท่าทีลีลาการพูด การเทศน์การแสดงออก ก็สามารถเป็นนักเทศน์ได้ อันที่จริงแล้วแม้แต่พระสงฆ์ในวัดประยูรนั้น จะเป็นนักเทศน์ทั้งหมดก็ไม่ใช่ สุดแต่ใครชอบอย่างไรก็เชิญเลือกสรรตามความถนัด ขออย่างเดียวให้เป็นเครื่องประดับของวัดอย่างสง่างามเพียงเท่านี้ ก็คงเป็นที่พอใจของสมภารเจ้าวัดแล้ว ทั้งใครอยากเป็นปราชญ์ หรือมหาเปรียญก็เชิญเถิดเชิญไปศึกษา อย่าให้เสียทีที่ว่าเข้าสำนักเขาแล้วไม่ได้อะไรกลับไปเป็นของฝากให้วัดที่บ้านเกิดเมืองนอนของตนเอง หากเป็นเช่นนี้ระวังว่าถ้าไม่เอาดีหรือเอาดีไม่ได้ เมื่อกลับถึงวัดจะเจอดุ้นฟืนของหลวงพ่อที่วัดหรือมิฉะนั้นจะถูกญาติโยมพูดถากถางเสียสถาบันที่มุ่งมาหาความรู้ในเมืองกรุง **“เสียทีที่เอาดีไม่ได้”**



อิฐเก่าเล่าตำนาน

จำได้ว่า ๒๘ กันยายน ๒๕๕๒ ได้ไปกราบนมัสการองค์พระธาตุหลายองค์ทางภาคเหนือ เมื่อเสร็จภารกิจแล้วรถได้วิ่งผ่านมาถึงอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ซึ่งในจังหวัดนี้ใคร ๆ ก็ทราบดีว่ามีองค์พระธาตุลำปางหลวงอยู่ที่อำเภอนี้ ด้วยเหตุนี้ได้มุ่งตรงไปที่วัดพระธาตุลำปางหลวง เพื่อกราบไหว้องค์พระธาตุเพื่อเป็นมงคลในรถที่โลดแล่นไปนั้นมีจำนวน ๕ คนเมื่อกราบไหว้พระธาตุลำปางหลวงเสร็จเป็นที่ชื่นอกชื่อใจดีแล้วดูเหมือนจะได้เวลาประมาณสี่โมงเย็น รถจึงได้วิ่งต่อไปที่วัดไหล่หิน ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากวัดพระธาตุลำปางหลวงนัก เมื่อไปถึงวัดไหล่หิน วัดนี้มีองค์พระธาตุนามว่า **"พระธาตุไหล่หิน"** ซึ่งเป็นพระธาตุที่เก่าแก่องค์หนึ่ง เมื่อไปถึงองค์พระธาตุไหล่หินกำลังบูรณปฏิสังขรณ์โดยกรมศิลปากร วัดนี้ในอดีตมีเจ้าอาวาสนามว่า **"พระมหาป่า"** จึงมีคนเรียกวัดนี้ว่าวัดมหาป่าก็มี เมื่อถึงองค์พระธาตุไหล่หินได้เดินเวียนทักษิณา ๓ รอบพร้อมกับคณะที่ไปด้วยกัน นอกบริเวณพุทธสถาน ที่องค์พระธาตุตั้งอยู่นั้นมีกองอิฐหัก ๆ ปะปนอยู่กับขยะทั้งเศษไม้เศษหินกองอยู่



ต้องยอมรับความจริง
อย่าหยุดนิ่งอยู่กับที่
จงมองโลกในแง่ดี
ดำเนินชีวิต... ตามสายกลาง



สทฺธา สาธุ ปติฏฺฐิตา

ศรัทธาตั้งมั่นดีแล้ว ยังประโยชน์ให้สำเร็จ

เป็นของไร้ค่าไม่มีค่าใด ๆ ทั้งสิ้นการนี้ได้เดินไปยังกุฏิเจ้าอาวาสสนทนากับท่านอยู่ครู่หนึ่ง ในใจก็นึกอยากได้อิฐหัก ๆ ที่กะเทาะออกมาจากองค์พระธาตุไหล่หิน เพื่อที่จะนำมาบดเป็นผงเพื่อสร้างเป็นองค์พระเป็นที่ระลึก จึงได้กราบเรียนขออนุญาตจากท่านเจ้าอาวาสวัดนี้ ท่านอนุญาตให้เก็บไปได้ตามใจปรารถนาต้องการจากนี้เอง จึงได้จุดธูป จุดเทียน ขอขมากรรม ทั้งชุมนุมเทพเทวดาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ณ ที่แห่งบริเวณองค์พระธาตุ เมื่อทำพิธีรีตองทั้งเชื่อมั่นว่า **"ได้ตั้งดีพลีถูกต้องดีแล้ว"** จึงไปเก็บอิฐที่หัก ๆ ซึ่งกองผสมอยู่เสมือนกองขยะทั้งตนเองและผู้ที่ไปด้วยกันก็ช่วยกันเก็บมาได้หนึ่งถุงประมาณ ๕ กิโลกรัม จากนั้นจึงได้นำอิฐนั้นไปวางตรงหน้าองค์พระธาตุเพื่อขออนุญาตครั้นเมื่อธูป เทียน หมดดอกแล้วจึงได้ใช้คำว่า **"เสสัง มังคลา ยาจามิ"** จากนั้นจึงนำอิฐที่เก็บมานั้นไปยังกุฏิท่านเจ้าอาวาส ทำพิธีผาติกรรมโดยถวายทุนทรัพย์เป็นการผาติกรรม ท่านเจ้าอาวาสรับผาติกรรม ให้ศีลให้พรอนุโมทนา เป็นเสร็จพิธีได้เชิญอิฐที่เก็บมาจากองค์พระธาตุไหล่หินนี้ตั้งไว้ที่หน้ารถตู้ซึ่งเป็นรถที่คณะใช้โดยสารไปกลับอยู่เป็นประจำ

ต่อมาวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ คุณโยมท่าน

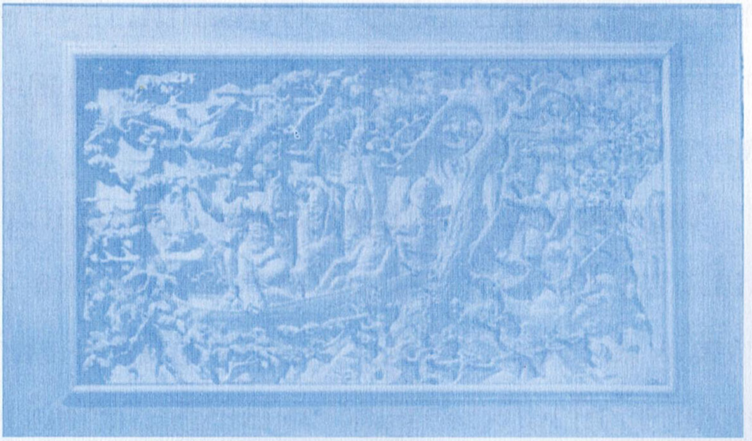
หนึ่งที่ไปร่วมไหว้องค์พระธาตุและร่วมเก็บอิฐซึ่งจะนำมาสร้างเป็นองค์พระอยู่ดี ๆ แท้ ๆ ก็มีอาการเดินไปไหนมาไหนไม่ได้ชั่วขณะเป็นเรื่องแปลกจริง ๆ คุณโยมท่านนี้ก็ไปพบนายแพทย์ แพทย์ตรวจดูอาการอย่างถี่ถ้วนแล้วก็ลงความเห็นว่าไม่เป็นอะไรเพียงแต่กามขาอักเสบเท่านั้น ต่อมาอาการยิ่งหนักกว่าเดิมถึงกับจะเดินไปไหนมาไหนไม่ได้ ด้วยเหตุที่ว่าคุณโยมท่านนี้มีจิตใต้สำนึกเหนือกว่าผู้คนธรรมดาทั่ว ๆ ไปท่านจะอุปาทาน หรือเป็นเพราะอาการ หรือ เพราะเหตุเภทภัย หรือ จะถูกลมเพลมพัด ก็สุดจะเดาได้ในส่วนลึกของคุณโยมท่านนี้คิดเพียงแต่ว่าที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากได้เก็บอิฐที่มาจากวัดไหล่หิน เมื่อเป็นเช่นนี้และทราบเรื่องก็ได้แต่กล่าวว่าโยมอุปาทานคิดไปเอง ทั้ง ๆ ที่อิฐที่นำมานั้นได้ทำพิธีถูกต้องบอกเล่าเก้าสิบขออนุญาตทั้งหลายทั้งปวงแล้วนอกจากนี้ยังได้ทำพิธีผาติกรรมจากท่านเจ้าอาวาสวัดเป็นที่เรียบร้อยแล้วด้วย เหตุนี้จะเป็นไปได้หรือที่เจ็บเพราะสาเหตุเนื่องมาจากการเก็บอิฐจากวัดนี้มา แต่คุณโยมก็ยังยืนยันตามเดิม

ต่อมาวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๒ จึงได้ตัดสินใจเดินทางกลับไปยังวัดไหล่หินพร้อมด้วยอิฐหัก ๆ ที่เก็บมานั้น

เมื่อไปถึงวัดไหล่หินก็ทำพิธีกราบขอขมากรรมและนำอิฐทั้งถุงนั้นเทลงกับกองอิฐที่เก็บมานั้นตามเดิม ทั้งได้นำน้ำพระพุทธมนต์ล้างหน้ากันทุกคนครั้นกลับถึงกรุงเทพฯ ถึงวัดถึงบ้านในวันเดียวกัน พอรุ่งเช้าวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๒ คุณโยมที่ขาบวมเดินไม่ได้อยู่หลายวัน ขากับหายบวมเดินได้ตามปกติ เรื่องที่เกิดขึ้นนี้ไม่รู้สาเหตุใดเช่นกัน เรื่องที่เกิดขึ้นกับคนของเรานี้จึงทำให้คิดถึงชาวฝรั่งที่ไปท่องเที่ยวจังหวัดอยุธยา ได้เก็บอิฐกลับบ้านเมืองเขาจำนวน ๑ ก้อนเมื่อไปถึงบ้านเมืองเขาก็มีเหตุการณ์ต่าง ๆ นานาเกิดขึ้นกระทั่งชาวฝรั่งคนนั้นต้องนำอิฐที่นำไปกลับมาคืนยังที่เก็บเอาอิฐนั้นไป เมื่อชาวฝรั่งคนนั้นนำอิฐมาคืนอาการที่เป็นอยู่กับตัวก็พลันหายมลายสิ้นไป สร้างความอัศจรรย์กับฝรั่งผู้นั้นเป็นอย่างมาก

ในยุคสมัยนี้ ผิดกับยุคสมัยก่อนคนโบราณใครเหยียบทรายจากวัดเข้าสู่บ้านก็ถือว่าไม่เป็นมงคล คนโบราณไม่เอาของวัดเข้าบ้านนอกจากนี้พอครบวันสงกรานต์ชาวบ้านก็จะร่วมแรงร่วมใจกันขนทรายเข้าวัดนับเป็นประเพณีของชาวพุทธอีกประเพณีหนึ่ง ผิดกับคนสมัยนี้บางคนก็ชอบเอาของวัดทั้งเป็นของสงฆ์ของส่วนตนของพระภิกษุชอบยึดถือเป็นของตน ซ้ำร้ายคนร้าย

ตัดเศียรพระพุทธรูปลักขโมยพระพุทธรูปต่าง ๆ นำไปขายกับชาวต่างประเทศก็มีอยู่เสมอ ๆ คนเหล่านี้ช่างไม่เกรงกลัวบาปกรรมลงโทษกันบ้างเลย ผู้ที่ประพฤติเช่นนี้ระวังให้จงหนักว่า **"กฎแห่งกรรมมีจริง กรรมจะลงโทษ กฎหมายต้องลงโทษ สังคมจะลงโทษ"** เมื่อถึงวันชี้ชะตาจะร้องเรียกให้ใครช่วยก็ป่วยการเสียทีที่เกิดเป็นชาวพุทธ เพราะเขาเป็นผู้ทำลายถาวรวัตถุ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ในพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดมั่นยึดเหนี่ยวจิตใจของพี่น้องชาวพุทธทั่วโลก



ปิตุฆาตโด่งดังที่สุดในโลก

ในประเทศอินเดียสมัยที่พระผู้มีพระภาคเจ้ายังมีพระชนมายุอยู่นั้นกล่าวกันว่าพระองคุลิมาล ไล่ฆ่าฟันผู้คนจำนวนมากหวังให้ครบหนึ่งพันคน เพื่อจะได้เป็นเครื่องบูชาครูตามคำแนะนำของครูที่ประสงค์ร้ายต่อศิษย์ ครั้งนั้นองคุลิมาลฆ่าคนได้แล้ว ๙๙๙ คนโดยฆ่าคนได้หนึ่งคนก็ตัดนิ้วใช้เชือกร้อย **"องคุลิมาลจึงแปลได้ว่าผู้มีพวงมาลัยเป็นนิ้วมือ"** การเป็นโจรร้ายไล่ฆ่าผู้คนนั้น คนที่เป็นทุกข์มากที่สุดก็คือ พ่อแม่ ดังกล่าวกันว่า **"มีลูก ลูกก็ตาย มีลูก ลูกก็ชั่ว"** นี้คือความทุกข์ของพ่อแม่ ฝ่ายผู้เป็นแม่ขององคุลิมาลทราบเรื่องว่าบัดนี้พระราชาจะนำทหารไปจับโจรองคุลิมาล เหตุนี้ผู้เป็นแม่ขององคุลิมาลจึงหลบหนีออกจากเมืองเพื่อจะนำข่าวนี้แจ้งให้ลูกทราบจะได้รีบหนีการจับคุมเป็นการช่วยลูกตนเองรอดจากความตาย แต่ผู้เป็นแม่ขององคุลิมาลก็ยังช้ากว่าพระพุทธองค์ การนั้นพระพุทธองค์เสด็จไปโปรดองคุลิมาล เป็นเหตุให้โจรองคุลิมาลได้รู้แจ้งเห็นจริงตามข้อธรรมและขอบวชเป็นพระสงฆ์ในที่สุดก็ได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ พระพุทธองค์ได้ทรงโปรดองคุลิมาลไม่ต้องตาม

มาตุฆาต

ส่วนพระเจ้าอชาตศัตรู ได้คบคนผิดคบคนชั่วเป็นมิตรโดยพระเทวทัตยุยงส่งเสริมให้พระเจ้าอชาติศัตรูทำปิตุฆาตหมายถึงฆ่าพ่อตนเองเพื่อจะได้ครอบครองสมบัติสืบแทนตอนแรกพระเจ้าอชาติศัตรูก็ยังกลัว ๆ กล้า ๆ จึงสั่งให้นำพระเจ้าพิมพิสารไปกักขังไว้ในคุกในที่สุดก็ใช้ให้ช่างกัลบกใช้มีดโกนกรีดฝ่าพระบาทพระเจ้าพิมพิสารถึงแก่ความตายในคุกนั้น ต่อมาได้สำนึกผิดพลาดที่ฆ่าพ่อตนเองแต่ก็สายเสียแล้วหมดโอกาสจะสร้างกรรมดีในเรื่อง ฆ่าพ่อตนเอง ทั้งนี้เมื่อคลายความโศกเศร้าแล้วพระเจ้าอชาตศัตรูจึงได้อุปถัมภ์ค้ำชูพระพุทธศาสนาโดยรับเป็นองค์ผู้อุปถัมภ์ในการทำสังคยานาครั้งแรกในประวัติศาสนาพระพุทธศาสนา เรื่องนี้จึงเป็นเรื่องราวระดับโลกพระพุทธศาสนาเป็น **“ปิตุฆาต”** บาปหนักจึงเป็นเรื่องเล่าเท้าความมิให้ตนเห็นผิดเป็นชอบไม่ให้ผู้คนเห็นกงจักรเป็นดอกบัว เป็นเรื่องกล่าวขานไม่รู้จบตราบเท่าทุกวันนี้ นี่เป็นเรื่องที่เกิดในอินเดีย

ในประเทศไทย ก็คงจะมีเรื่องของพระยากงกับพระยาพาน กล่าวว่าพระยากงปกครองเมืองนครชัยศรีครั้งนั้นผู้เป็นศรีภรรยาตั้งครรภ์ขึ้น โหรได้ทำนายทายทัก

ว่าเด็กที่จะอุบัติเกิดขึ้นนี้จะทำปิตุฆาต คือ ฆ่าพ่อตนเอง แต่ด้วยความรักลูกที่จะเกิดขึ้นในวันที่เด็กเกิดนั้นพระยากงให้ทหารนำพานแล้วใช้ผ้าแพรต่าง ๆ รองที่พานเมื่อเด็กเกิดก็นำทารกนั้นใส่พานนำไปทิ้งไว้ที่นอกเมือง หญิงชาวบ้านคนหนึ่งเดินผ่านมาเห็นเด็กทารกร้องจึงเก็บทารกไปเลี้ยงไว้ หญิงคนนั้นชื่อว่า ยายหอม ยายหอมตั้งชื่อทารกนั้นว่าพานเมื่อเด็กที่ยายหอมเก็บมาเลี้ยงไว้ทั้ง ๆ ที่ยายหอมก็ไม่รู้เลยว่าเป็นลูกหลานของผู้ใด เมื่อเด็กเจริญเติบโตขึ้นมีวิชาความรู้ทั้งบุญเก่าหนุนบุญใหม่ก็สนองให้พานได้แต่งงานกับลูกสาวเจ้าเมืองราชบุรี จึงได้นามว่าพระยาพาน ทุก ๆ ปีเจ้าเมืองราชบุรีต้องส่งส่วยให้เจ้าเมืองนครชัยศรีทุกปี ในปีนั้นพระยาพานเห็นความไม่เป็นธรรมจึงบอกกับพ่อไม่ต้องส่งส่วยหรือเครื่องบรรณาการให้เมืองนครชัยศรีต่อไป เมื่อเป็นเช่นนี้เจ้าเมืองนครชัยศรีจึงยกทัพหมายมั่นให้รู้ว่าเมืองใดไม่ส่งส่วยเครื่องบรรณาการต้องได้รับการลงโทษ เมื่อทัพของพระยากงยกมาล้อมเมืองราชบุรี พระยาพานก็ออกมาสู้รบกับพระยากง พระยาพานได้ฆ่าพระยากงถึงแก่ความตายในที่รบ จากนั้นพระยาพานก็มุ่งเข้าเมืองนครชัยศรีหมายจะเอาเมียของพระยากงมาเป็นเมียของตนเอง

ขณะนั้นเมียพระยากงนอนอยู่ในห้อง เมื่อพระยาพานเดินผ่านมาก็ได้ยินเสียงจิ้งจกร้องทักทาย พระยาพานฟังเสียงจิ้งจกทักก็นึกขึ้นได้ว่าเคยได้ยินมาบ้างสมัยเด็ก ๆ ว่าพระยากงนี้เป็นบิดาของตน แต่วันเวลาก็ล่วงเลยมานานจนพระยาพานลืมไปแล้วเมื่อเป็นเช่นนี้พระยาพานเมื่อมายืนอยู่หน้าห้องของเมียพระยากง จึงตั้งกระแสจิตอธิษฐานว่าหากนางผู้นี้เป็นแม่ของตนแล้ว ขอให้นางผู้นี้จงมีน้ำนมไหลออกมาด้วยเถิด เมื่อตั้งจิตอธิษฐานจบน้ำนมนางผู้นี้ก็ไหลออกมาให้พระยาพานได้แลเห็น พระยาพานเชื่อมั่นสนิทใจว่านางผู้นี้เป็นแม่ของตน จึงก้มลงกราบเท้าผู้เป็นแม่บังเกิดเกล้าของตน

ด้วยความหน้ามืดประกอบกับความโกรธและเศร้าเสียใจที่ได้ฆ่าพ่อของตนเอง ด้วยเหตุนี้พระยาพานจึงโกรธนึกถึงยายหอมที่เลี้ยงตนมา พระยาพานเข้าใจว่ายายหอมรู้เรื่องนี้แต่ไม่บอกตนให้ทราบ พระยาพานจึงสั่งให้ทหารไปจับยายหอมนำมาฆ่าตายอีกคนหนึ่ง พระยาพานนอกจากจะทำปิตุฆาตแล้วยังได้ฆ่ายายหอมผู้มีพระคุณชุบเลี้ยงไว้จึงนับว่าเป็นบาปกรรมถึงสองชั้น เรื่องพระยากงกับพระยาพานจึงเป็นเรื่องเล่าขานสู่ชาวไทยให้รู้สำนึกถึงผู้มีพระคุณ ตราบเท่าทุกวันนี้ ส่วน



ผูกมิตร ดีกว่า ผูกเวร
สร้างมิตร ดีกว่า สร้างศัตรู
ปรารถนา สารพัด ในปฐพี
เอาไมตรี แลกไว้ ดังใจจง



กมฺมํ สตฺเต วิภชติ
ยทิทํ หีนปฺปณิตตาย

กรรมย่อมจำแนกสัตว์ คือให้ทรามและประณีต

พระยาพานเมื่อสำนึกถึงบาปกรรมที่ทำไปจึงสร้างกุศล โดยสร้างพระเจดีย์สูงถึงขนาดเรียกกันว่า **"นกเขาเหิน"** หรือ นกบินข้ามไม่ถึงนั่นเอง พระเจดีย์นี้ดั้งเดิมไม่สูงใหญ่เท่าทุกวันนี้ กาลต่อมาสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะนั้นยังไม่ได้ครองราชย์ยังคงผนวชเป็นพระภิกษุสงฆ์อยู่ ทรงจาริกมาถึงที่พระสถูปนี้กล่าวกันว่าพระองค์ได้ตั้งจิตอธิษฐานว่า หากกาลข้างหน้าได้ครองราชย์สมบัติแล้วจะมาบูรณะองค์พระเจดีย์นี้ เมื่อพระองค์ได้เสวยราชย์สมบัติแล้วได้กลับมาบูรณะองค์พระเจดีย์นี้ให้สูงเด่นสวยงามแล้วเรียกกันว่า **"องค์พระปฐมเจดีย์ "** ตราบเท่าทุกวันนี้

อันที่จริงแล้วนครปฐมเมืองนี้กล่าวกันว่าองค์พระอรหันต์ ๒ องค์ คือ พระโสณเถระ และ พระอุตรเถระ ได้นำคำสอนของพระพุทธเจ้ามาเผยแพร่ที่เมืองนี้เมื่อราว พ.ศ. ๒๑๘-๓๐๐ ทางโบราณคดีกล่าวว่าพระพุทธศาสนาที่พระเถระทั้ง ๒ นำมาเผยแพร่ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๑ -๑๒ สมันทวารวดี ครั้งต่อมารัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ได้เรียกนามเมืองนี้ว่า **"เมืองนครปฐม หรือ จังหวัดนครปฐม"** เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๕๙ องค์พระปฐมเจดีย์จึงสถิตอยู่กลาง

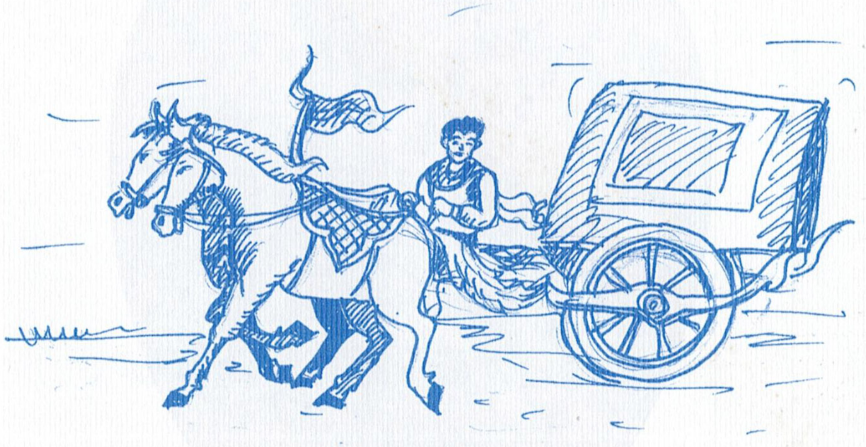
เมืองนครปฐมโดยมีองค์พระร่วงโรจนฤทธิ์ เป็นประธาน

ส่วนในเรื่องเล่าของสัตว์ก็มีเล่ากันว่า ควายชื่อว่า ทรพา เป็นจ่าฝูงเมื่อทรพามีคู่สมสู่กันพอตกลูกออกมา ถ้าเป็นตัวเมียก็จะเลี้ยงไว้ จะเป็นตัวผู้ก็ขวิดหรือฆ่าให้ตายทุกตัวไป นางควายตัวหนึ่ง เมื่อตั้งท้องเกรงว่าลูกตัวเองจะเกิดมาเป็นตัวผู้จะถูกฆ่าตาย นางควายตัวนี้จึงหลบไปอยู่ในถ้ำครั้นให้กำเนิดลูกเป็นตัวผู้ก็เลี้ยงจนเติบใหญ่ในที่สุดก็ตั้งชื่อว่า ทรพี เมื่อทรพีเติบใหญ่ได้ไล่ขวิดควายที่ชื่อว่าทรพาถึงแก่ความตาย ด้วยเหตุนี้ใครก็ตามเมื่อฆ่าพ่อฆ่าแม่ของตนตายเขาจึงประนามว่า **"ไอ้ลูกทรพี"** หมายถึง ลูกสัตว์เดรัจฉาน เรื่องราวเหล่านี้ไม่มีใครต้องการเป็นลูกทรพีครั้นเมื่อคิดผิดหลงผิดครั้งใดจงจำไว้ว่าหมดโอกาสท่านห้ามสวรรค์ห้ามนิพพาน ปัจจุบัน **"กฎแห่งกรรมก็ลงโทษ สังคมก็ลงโทษ กฎหมายก็ลงโทษ"** เพราะเหตุนี้จะทำให้รอบคอบจะได้ไม่บ่นหรือกล่าวว่า **"เสียใจเมื่อทำไปแล้ว"** ฉะนี้แล

ผู้มีปัญญาเป็นปราชญ์

ในหมู่บ้านแห่งนี้ประชาชนพลเมืองทั้งหมู่บ้าน เมื่อทำมาหากินได้เงินได้ทองมากเท่าใดก็จะนำทองที่หามาได้เล่นการพนันขันต่อกันทั้งหมู่บ้าน นายบ้านหมดปัญญาที่จะช่วยแก้ไขให้ชาวบ้านเลิกเล่นพนันขันต่อได้ ยิ่งปล่อยไปนานวัน นักการพนันก็มากขึ้นทั้งขยายไปยังหมู่บ้านอื่น ๆ อีก การพนันที่ชาวบ้านชอบเล่นก็คือ การพนันม้าลากเกวียน ซึ่งถ้าผู้ใดวิ่งชนให้ล้อเกวียนหักหรือเสียหายเป็นเหตุให้ม้าตัวนั้นไม่สามารถลากเกวียนไปได้ ก็คือ ผู้ชนะ ยิ่งมีม้ามากตัวเข้าวิ่งชนกันก็ยิ่งเป็นเกมกีฬาเป็นที่ชอบของผู้เล่นและผู้ดูเป็นยิ่งนัก วันหนึ่งนายบ้านนั่งคิดว่าจะจัดการเรื่องเกมกีฬาชนิดนี้ได้อย่างไร เมื่อตกเย็นวันนั้นนายบ้านสั่งให้คนรับใช้ไปจัดซื้อม้าที่มีฝีเท้าดีที่สุด พร้อมด้วยรถเกวียนที่สวยงามแข็งแรงที่สุด ครั้นพอตะวันยังไม่ทันขึ้นนายบ้านก็ควบม้าที่ซื้อมาใหม่ควบไปยังสนามประลองชนรถม้า ประชาชนลูกบ้านเห็นก็ตื่นตาตื่นใจคอยเฝ้าดูว่าม้าแข่งของใครจะเป็นฝ่ายได้ชัยชนะ เมื่อถึงเวลาแข่งจริง ๆ แล้วม้าทุกตัวก็วิ่งพร้อมคนควบม้ามุ่งหน้าเข้าชนรถม้าของนายบ้านจนล้อเกวียนหัก ทั้ง

นายบ้านก็ตกลงไปอยู่ข้างล้อเกวียน เมื่อรถม้าต่าง ๆ ถอยออกหมดปรากฏว่านายบ้านลุกขึ้นมาโดยไม่เป็นอะไรเลย ทุกคนเห็นนายบ้านไม่เป็นอะไรก็กล่าวว่านายบ้านคนนี้อัศจรรย์ยิ่งนัก เมื่อนายบ้านลุกขึ้นมายืนแล้วนายบ้านก็กล่าวตะโกนว่า **"เมื่อคืนนี้ฝันว่ามีเทพเทวดามาบอกและให้ตนเองนำมาบอกในที่นี้ว่า หากใครเล่นเกมกีฬาชนม้าอย่างนี้ จะมีแต่ความฉิบหายมีอันเป็นไป ต้องตายจากลูกเมีย พ่อแม่ ผัวเมีย ลูกรักภายในสามวัน"** เมื่อนายบ้านกล่าวจบเท่านั้นเองนายบ้านก็รีบวิ่งจากที่นั่นไปไกลแสนไกลไม่เหลียวหลังกลับมามองผู้คนอีกเลย เมื่อลูกบ้านชาวบ้านเห็นและได้ยินเช่นนั้นก็เกิดความกลัวตามคำบอกของนายบ้านนั้น ต่างคนต่างจับกลุ่มคุยกันต่าง ๆ นานา ในที่สุดทั้งหมู่บ้านก็เชื่อตามคำของนายบ้านนั้น ทั้งหมู่บ้านเลิกเล่นการพนันเกมกีฬาชนม้า ทั้งยังตั้งใจขยันทำมาหากินซื่อสัตย์สุจริตกตัญญูรู้คุณพ่อแม่ไม่คบคนชั่วคบแต่คนดี ตั้งสัจจะใช้ชีวิตพอเพียงอบรมพร่ำสอนลูกหลานตนเองให้รอบรู้การประหยัด เท่ากับยัดเยียดความเป็นเศรษฐีให้กับลูกหลานของตนเองใครทำได้รวยแน่ พระพุทธเจ้าจึงสอนให้ทุกคนที่อยากเป็นเศรษฐีต้องประกอบด้วย ๑. ขยันหาทรัพย์



ลำบากเพราะทำงาน
ดีกว่าสบายสุขสำราญ... แล้วนั่งกลุ้มใจ



ยํเว เสวติ ตาทิโส

คบคนเช่นใด ก็เป็นเช่นนั้นแล

๒. รู้จักรักษาทรัพย์ที่หามาได้ ๓. รู้จักเลือกคบคนดีเป็นมิตร ๔. รู้จักดำเนินชีวิตในทางชอบธรรม ทั้งรู้ประหยัดอดออมหนักเอาเบาสู้หน้าสู้ดิน หลังสู้ฟ้าปากกัดตีนถีบประการสำคัญไม่ลืมคุณคนดังนี้เจริญแน่ไม่เชื่อลองปฏิบัติดูท้าให้ทดลองได้ เมื่อปฏิบัติทดลองแล้วได้ผลเป็นเลิศร่ำรวยทันตาเห็นช่วยแนะนำเพื่อนสนิทมิตรสหายร่วมด้วยช่วยกันปฏิบัติตามเป็นการสร้างบริวารสมบัติทั้งภพนี้และภพหน้าแล



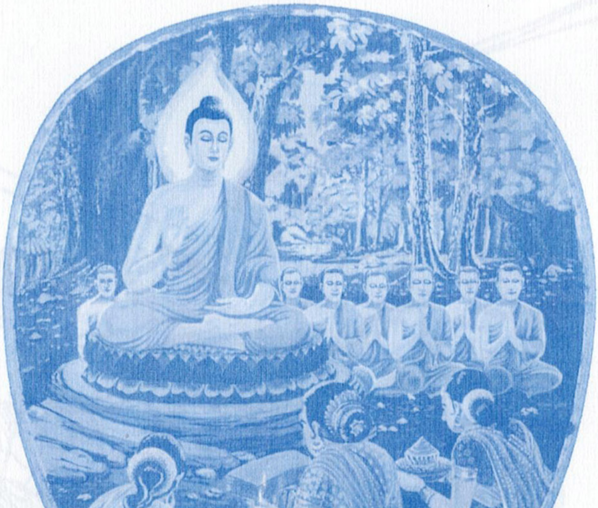
ผู้มีปัญญาเป็นผู้ชี้ขุมทรัพย์

พระราชาในเมืองนี้ปกครองประชาชนอยู่อย่างมีความสุข แต่ประชาชนพลเมืองในเมืองนี้มีการแต่งตัวผิดแปลกแตกต่างกันกล่าวคือ ผู้หญิงในเมืองมักชอบแต่งกายเป็นผู้ชาย ด้วยการแต่งกายจากผู้หญิงเป็นผู้ชายได้ลุกลามไปทั่วทั้งเมือง ฝ่ายพระราชาก็ทราบทั้งหาวิธีการแก้ไข ที่สุดพระราชาสั่งให้ทหารเมื่อพบเห็นผู้หญิงที่แต่งกายเป็นผู้ชายก็ให้กระชากเสื้อให้ขาดจากการสวมใส่ ทหารกลุ่มหนึ่งได้วิ่งมาด้วยความเหน็ดเหนื่อยเมื่อพบพระราชาจึงกราบทูลว่า ตามที่ให้กระชากเสื้อผู้หญิงออกจากร่างกายบรรดาผู้หญิงทั้งหลายก็ยอมให้กระชากเสื้อออกโดยที่ผู้หญิงทั้งหลายไม่มีความละอายแม้แต่น้อย เมื่อทหารกระชากเสื้อออกจากร่างกายของผู้หญิงแล้ว เพียงครู่เดียวผู้หญิงเหล่านั้นก็ไปเอาเสื้อของผู้ชายมาสวมใส่อีกเป็นอยู่อย่างนี้ทั้งนั้น

ฝ่ายพระราชาได้ฟังคำกราบทูลของทหารแล้วเช่นนั้นก็หนักใจยิ่งนัก พระราชาจึงรับสั่งให้เรียกตัวเจ้าปัญญามาเข้าเฝ้า แล้วพระราชาก็ปรารภกับเจ้าปัญญาถึงเรื่องจะแก้ไขไม่ให้ผู้หญิงทั้งหลายนั้นแต่งกายเป็น



โง่ไม่เป็นท่านว่าเป็นใหญ่ยาก
ถ้าโง่มากยากนักจะเป็นใหญ่
ทำโง่บ้างบางคราวเขาเชื่อใจ
ความเป็นใหญ่มิไร้โอกาสเอย



อตฺตา หเว ชิตํ เสยฺโย

ชนะตนนี่แหละเป็นดี

ผู้ชายจะมีวิธีการทำได้อย่างไรบ้าง เมื่อเจ้าปัญญาได้ฟังคำของพระราชาแล้วก็กราบทูลว่า เรื่องนี้ไม่ยากอะไรเลย เป็นเพียงพระราชาประทับอยู่ในวังเท่านั้น เมื่อขณะประทับเห็นนางสนมข้าบริพารที่เป็นผู้หญิงแต่งร่างกายเป็นผู้ชายก็ให้พระองค์สั่งห้ามนางสนมทั้งหมด นางในข้าบริพารทั้งหลายห้ามหญิงแต่งกายเป็นชาย หากใครแต่งก็ใช้กฎลงโทษอย่างเด็ดขาด ก็เท่านี้เอง เจ้าปัญญากราบทูล

พระราชาจึงใช้คำของเจ้าปัญญาออกกฎข้อบังคับ ถึงกระนั้นก็ยังมีนางในแต่งตัวเป็นชายอีก พระราชาจึงสั่งลงโทษสถานหนักเพียงเท่านี้ไม่กี่วันในเมืองทั้งเมืองก็หมดไปจากผู้หญิงที่ชอบแต่งตัวเป็นผู้ชาย ก็เท่านี้เอง

เรื่องดังกล่าวนี้เมื่อมีเหตุอันใดก็ให้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขที่ตนเองและคนรอบข้างก่อน เพราะตนเองและคนรอบข้างที่ไว้เนื้อเชื่อใจเป็นผู้ทำลาย ให้เสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติยศมามากต่อมากแล้ว คนรอบข้างคนที่ไว้ใจเป็นบุคคลที่น่ากลัวน่าระวังเป็นที่สุด เพราะจะเข้าทางที่กล่าวว่า **“อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจคน มันจะจนใจเอง”**

วาทะขรัวโต

ขรัวโต หมายถึง สมเด็จพระพุฒาจารย์ โต พรหมรังสี แห่งวัดระฆังโฆสิตาราม กล่าวกันว่าครั้งหนึ่งขณะที่ขรัวโตอยู่ที่วัดระฆัง มีชาวต่างชาติหรือฝรั่งคนหนึ่งมาพบขรัวโตแล้วกราบเรียนถามขรัวโตว่า **"โลกกลมหรือมีลักษณะอย่างไร"** ขรัวโตตอบชาวต่างชาติผู้นั้นว่า **"โลกกลม"** ชาวต่างชาติย้อนถามขรัวโตว่า **"ในเมื่อโลกกลมแล้วสะดือของโลกอยู่ที่ไหน"** ขรัวโตหยุดสักนิดแล้วใช้ไม้เท้าชี้ไปที่ดินตรงนั้นแล้วขรัวโตตอบว่า "สะดือโลกอยู่ตรงนี้" เนื่องจากโลกกลมจะชี้ไปตรงไหนตรงนั้นก็คือกึ่งกลางของโลกทุกที่เสมอไป ฝรั่งชาวต่างชาติเมื่อได้ยินขรัวโตตอบเช่นนั้นถึงกับยอมรับในภูมิความรอบรู้ของขรัวโต ยังความประทับใจให้กับฝรั่งต่างชาติผู้นั้นเป็นยิ่งนัก

อีกครั้งหนึ่งขรัวโตได้รับอาราธนาไปเทศนาโต้ตอบกับผู้นำต่างศาสนาหลายศาสนา ในที่นั้นได้ถวายเกียรติกับขรัวโตโดยให้ขรัวโตเป็นผู้แสดงความคิดทั้งคดีโลก คดีธรรม เมื่อขรัวโตขึ้นธรรมาสน์แล้วขรัวโตก็เริ่มแสดงโวหาร ตั้งนะโม ๓ จบ จากนั้นก็เปล่งกล่าวว่า

พิจารณาหนอ พิจารณาหนอ พิจารณาหนอ ขรัวโตกล่าวอยู่เพียงเท่านี้ผู้คนที่นั่งฟังก็คอยฟังว่าขรัวโตจะกล่าวข้อธรรมอื่นอันใดอีก แต่แล้วขรัวโตก็กล่าวอยู่เพียง พิจารณาหนอ พิจารณาหนอ กระทั่งมีผู้ใหญ่ในที่นั้นไปสะกิดเรียนว่าให้อธิบายความได้แล้ว เมื่อเป็นเช่นนี้ขรัวโตก็กล่าวต่อไปอีกว่า พิจารณาหนอ พิจารณาหนอ มหาพิจารณาหนอ มหาพิจารณาหนอ จากนั้นขรัวโตก็เริ่มอธิบายความถึงการพิจารณาลีลาขึ้นธรรมมาสน์แล้วเรื่องไปตามโวหารของขรัวโต เมื่อขรัวโตอธิบายขยายความจบและลงจากธรรมาสน์แล้ว ก็เป็นภาระของผู้นำศาสนาอื่นต่อไปปรากฏว่า ไม่มีผู้นำศาสนาอื่นใดขึ้นอธิบายได้เลยเนื่องจากขรัวโตได้อธิบายทั้งอย่างหยาบ อย่างกลางอย่างละเอียดลึกซึ้ง ลุ่มลึกทั้งทางโลก ทางธรรมอย่างแจ่มแจ้งชัดเจน เป็นที่ประทับใจของผู้ฟังในที่นั้นนักแล

ก็การพิจารณาอย่างหยาบ อย่างกลาง อย่างละเอียดนั้น หากบุคคลใดก็ตามได้เก็บมาขบคิดจะเกิดประโยชน์กับตนเองและส่วนรวม ทั้งยังเป็นที่ตั้งแห่งการมีสตินึกคิด แม้นจะทำสิ่งใดก็ใช้วิจารณญาณไตร่ตรองอย่างมีสติก็จะรักษาตัวรอดปลอดภัยได้

ครั้งหนึ่งทหารเมื่อออกสู้รบทำสงครามซึ่งกันและ

กัน ครั้นเมื่อได้ชัยชนะแล้วก็ดีใจเดินทางผ่านถนนหนทางยาวไกล ขณะนั้นเองทหารกลุ่มนี้ได้ยินเสียงเด็กทารกร้องส่งเสียงดังเป็นที่น่าสงสาร ทหารกลุ่มนี้รีบหันไปทางเสียงเด็กทารกที่ร้องอยู่นั้น เห็นเด็กทารกนอนแบเบาะร้องเสมือนขอความช่วยเหลือ ทหารทั้งกลุ่มรีบเดินมุ่งไปที่เด็กทารกนอนร้องอยู่นั้นและตรงเข้าไปอุ้มร่างเด็กทารกน้อยนั้นไว้ในอ้อมกอด ทันใดนั้นสิ่งที่ไม่มีใครคาดคิดก็เกิดขึ้นร่างของเด็กทารกนั้นเกิดระเบิดขึ้นตูมใหญ่ทหารทั้งกลุ่มตายหมด เนื่องจากเด็กทารกน้อยนั้นถูกผูกติดอยู่กับระเบิด เมื่อทหารเข้าไปช่วยเหลือ ทหารกลุ่มนั้นขาดสติ ขาดการพิจารณาไตร่ตรองมุ่งจะช่วยเด็กทารกน้อยเท่านั้นเอง จึงเป็นเหตุแห่งความประมาทถึงชีวิตทั้งหมด เพราะเหตุแห่งการขาด **"การพิจารณานั่นเอง"**

ทหารอีกกลุ่มหนึ่ง ขณะอยู่ในสงครามต่างก็รักตัวกลัวตายด้วยกันทั้งนั้นและทหารก็ต้องการหาที่พึ่งทางใจ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการต่อสู้กับข้าศึกศัตรู ขณะนั้นทหารกลุ่มนี้ได้เห็นนักบวชซึ่งเป็นศิษย์พระเจ้า เขาได้แต่คิดว่าพระเจ้าคงส่งนักบวชท่านผู้นี้มาให้เป็นขวัญกำลังใจเป็นแน่แท้ ทหารทั้งกลุ่มรีบเดินไปหานักบวช



จะเลี้ยงให้เลี้ยงผู้จัด
จะอดให้อดไม่มีจน
จะจนอย่าให้จนใจ
จะไกลให้ไกลจากความชั่ว
จะกลัวให้กลัวจิตร้อน
จะจรให้จรทางโตและเตียน



ทฑมาโน ปิโย โหติ

ผู้ให้ย่อมเป็นที่รัก

อย่างดีใจปลื้มใจ ทหารทั้งกลุ่มคิดเพียงแต่ว่าในสมรภูมิรบยังมีนักบวชมาให้กำลังใจ เมื่อทหารกลุ่มนี้เดินเข้าไปถึงนักบวชที่เขาเข้าใจว่าพระเจ้าส่งมานั้น ทหารวางอาวุธก้มลงกราบแสดงความเคารพ ทันใดนั้นสิ่งที่ไม่คาดคิดก็อุบัติขึ้น กล่าวคือนักบวชผู้นั้นที่ทหารคิดว่าพระเจ้าส่งมานั้นได้ล้วงเข้าไปในกระเป๋าเสื้อของเขา แล้วเสียงปืนก็ดังสนั่นหวั่นไหวทั่วบริเวณนั้น ผลปรากฏว่าทหารทั้งกลุ่มล้มลงตายทั้งหมด เนื่องจากนักบวชผู้นั้นเป็นฝ่ายตรงข้ามแปลงกายเป็นนักบวชเพื่อให้ทหารหลงเชื่อ นับเป็นเทโสบายให้ฝ่ายตรงข้ามตายใจนั่นเอง หากทหารกลุ่มนี้พิจารณาอย่างถี่ถ้วน ไม่ประมาทในยุคสงคราม ทหารกลุ่มนี้ก็คงไม่ต้องตายเพราะขาดการพิจารณา

ขรัวโต หรือ สมเด็จพระพุฒาจารย์ แห่งวัดระฆังท่านจึงสอนสั่งให้พี่น้องชาวพุทธจะทำจะคิดสิ่งใดต้องมีสติ มีการพิจารณา ตั้งแต่เรื่องพิจารณาอย่างหยาบ ๆ พิจารณาอย่างกลาง ๆ จนถึงมหาพิจารณา คือ พิจารณาอย่างละเอียดลึกซึ้งให้สมกับภูมิความรู้ของชาวพุทธที่พระพุทธเจ้าทรงสอนสั่งในเรื่องธรรมในหมวดแง่ธรรมต่าง ๆ ใครพิจารณาได้เป็นยอดแห่งการพิจารณา ตามคำเทศนาโวหารของขรัวโตนั่นเอง

หะสิตุปปาทะจิตตัง

เรื่องหรือคำศัพท์ว่า **"หะสิตุปปาทะจิตตัง"** เป็นชื่อของจิตในพระอภิธรรมซึ่งจิตในพระอภิธรรมมีมากถึง ๘๗ หรือ ๑๒๑ ดวง ชื่อของจิตที่กล่าวนี้อยู่ในหมวดของ "อหุตุกะจิต ๑๘" ทั้งชื่อ **"หะสิตุปปาทะจิตตัง ความว่า จิตที่ให้เกิดการยิ้มของพระอรหันต์"** ซึ่งท่านผู้ใดไม่เคยศึกษาสัมผัสหรืออ่านในส่วนของพระอภิธรรมก็จะไม่รู้หรือไม่เข้าใจเลย ดังมีเรื่องในครั้งพุทธกาลกล่าวว่า

สมัยนั้นสุปปพุทธะมีความเห็นไม่ถูกต้องทั้งกล่าวอาฆาตมาดร้ายต่อพระพุทธเจ้าเป็นเจ็บเป็นแค้นยิ่งนัก วันหนึ่งพระพุทธเจ้าจะเสด็จผ่านโคจรไปเพื่อศาสนกิจพร้อมด้วยหมู่สงฆ์ เมื่อสุปปพุทธะทราบว่า พระพุทธองค์จะเสด็จผ่าน ณ สถานที่ตรงนี้ด้วยแรงอาฆาตนั้นเป็นเหตุเป็นปัจจัย สุปปพุทธะ ถึงกับนั่งขวางทางเสด็จของพระพุทธองค์ ในสมัยนั้นเมื่อเชื้อสายเจ้านั่งหรือประทับอยู่ที่แห่งใดตรงนั้นก็เป็นที่ห้ามผู้อื่นผ่านไปผ่านมา เมื่อพระพุทธองค์เสด็จใกล้ที่ตรงนั้น ทรงทราบว่าสุปปพุทธะนั่งขวางทางอยู่ พระพุทธองค์จึงเสด็จกลับไปทางอื่นพร้อมทั้งพระสาวก เมื่อสุปปพุทธะเห็นพระพุทธองค์



ยังไม่ถึงที่ตายก็ไม่วายชีวาวาตม์
ใครพิฆาตเข่นฆ่าไม่อาสัญ
ถึงที่ตายย่อมมลายวายชีวัน
ยังมิทันใครทำร้ายก็ตายเอง



สานิ กมฺมานิ นยนฺติ ทุคฺคตึ

กรรมชั่วของตนเอง ย่อมนำไปสู่ทุคติ

เสด็จกลับไปทางอื่นแล้วก็ดีใจ เนื่องจากได้แกล้งขวางทางเสด็จเป็นผลสำเร็จ ด้วยความไม่ประมาทของสุปปพุทธะได้ให้ทหารสะกดรอยตามไปสังเกตดูว่าพระพุทธองค์จะทรงรับสั่งอย่างไร เมื่อทหารได้สะกดรอยตามไปนั้นพระองค์ทรงแย้มพระสรวล เมื่อพระอานนท์เห็นพระพุทธองค์ทรงแย้มพระสรวลเช่นนั้นจึงกราบทูลถามถึงเหตุที่ทรงแย้มพระสรวล พระพุทธองค์ทรงรับสั่งว่า **"จากนี้ไปอีก ๗ วันสุปปพุทธะจะถูกธรณีสูบ"** เมื่อทหารที่ตามไปทราบข้อความเช่นนั้นก็รีบกลับมาแจ้งคำดังที่พระพุทธองค์ทรงปรารภนั้น ฝ่ายสุปปพุทธะจะเห็นถึงความผิดพลาดที่ตนเองก่อกรรมไว้กับพระพุทธองค์กลับไม่เป็นเช่นนั้น เมื่อสุปปพุทธะกลับเข้าถึงวังตนเองจึงสั่งให้ทหารทั้งหลายทราบว่า จากนี้ไปจะขึ้นไปอยู่บนปราสาทชั้นสูง หากทหารคนใดเห็นเดินลงมาจากปราสาทก็ให้ห้ามและกีดกันไม่ให้ลงมาจากปราสาทที่พักของตนเอง ทั้งนี้เพื่อมิให้เท้าของตนย่างเหยียบถึงพื้นปฐพี ก็ในเมื่อเท้าของสุปปพุทธะไม่ถึงแผ่นดินธรณีก็สูบไม่ได้ สุปปพุทธะอยู่บนปราสาทถึงวันที่ ๗ ในวันนั้นม้าตัวโปรดของสุปปพุทธะเกิดพยศเป็นการใหญ่ ไม่มีใครสามารถจะจับหรือปราบพยศม้าตัวนี้ได้ เสียงม้าร้องลั่น

ดังไปถึงบนปราสาทที่สุปปพุทธะอยู่ เมื่อสุปปพุทธะได้ยินเสียงม้าตัวโปรดว่าเกิดพยศ เป็นเหตุให้สุปปพุทธะลืมที่พระพุทธองค์ทรงปรารภ ทั้งลืมทุกอย่างหมดเป็นห่วงเพียงม้าตัวโปรดเท่านั้น สุปปพุทธะรีบลงจากปราสาททันที ทหารทั้งหลายก็มั่วแต่วุ่นอยู่กับม้าจนลืมคำสั่งที่สุปปพุทธะสั่งไว้ เมื่อสุปปพุทธะลงมาถึงบันไดเท้าเหยียบพื้นปฐพี ทันใดนั้นแผ่นดินก็แยกออกเป็นสองส่วน สูบสุปปพุทธะถึงแก่ความตายอยู่ ณ ที่นั้น

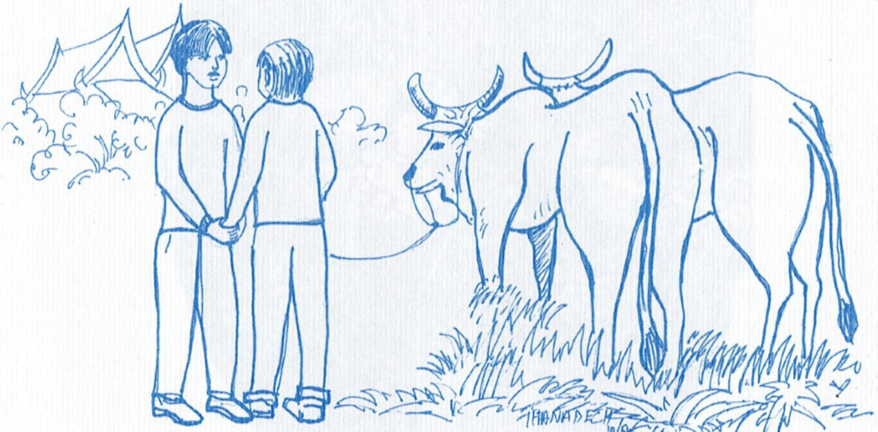
ดังคำรับสั่งตรัสของพระพุทธองค์นั้นย่อมมีเหตุผล แม้การแย้มพระสรวลของพระพุทธองค์ซึ่งเป็นพระอรหันต์ตรัสรู้โดยชอบด้วยพระองค์เอง เมื่อจะยิ้มหรือทำสิ่งใดย่อมมีเหตุมีผล ไม่เหมือนมนุษย์ปุถุชนอย่างเรา ๆ เมื่อคุยเล่นหรือเห็นผู้อื่นสนุกสนานก็ยิ้มระเริง ดีอกดีใจยิ้มย่องผ่องใส การยิ้มของบุคคลต่าง ๆ ย่อมไม่มีเหตุอันควรก็ยิ่งได้ แต่การยิ้มของพระอรหันต์ต้องมีเหตุผลทุกครั้งเสมอไป ก็แลการยิ้มของพระอรหันต์ที่ตามศัพท์เรียกกันว่า **“หะสิตุปปาทะจิตตัง แปลว่า จิตที่ให้เกิดการยิ้มของพระอรหันต์”** นั่นเอง

สายเลือดเดียวกัน

ทิดเอกเป็นเจ้าของวัวตัวหนึ่ง เมื่อวัวออกลูกตัวผู้ออกมา ทิดเอกขาดเงินจึงขายลูกวัวตัวนั้นให้กับเพื่อนบ้าน ต่อมาวัวของทิดเอกก็ออกลูกมาอีกตัวเป็นตัวผู้เช่นเดียวกัน ทิดเอกมีลูกชายสองคน ทั้งสองคนต่างออกเรือนมีครอบครัวไป ทิดเอกอยู่กับการทำมาหากินเพียงคนเดียว ไม่นานทิดเอกก็ถึงแก่ความตายไป ทรัพย์สมบัติของทิดเอกลูกทั้ง ๒ ก็แบ่งกัน ภรรยาของลูกทิดเอกทั้ง ๒ ต่างคนก็ต่างหวังจะได้สมบัติทรัพย์มรดกมาก ๆ ต่างคนต่างยุสามีของตนเองจนลืมคำว่าพี่น้องกัน ทั้งสองพี่น้องก็เชื่อภรรยาของตนเองหวังจะได้ทรัพย์มรดกมาก ๆ การแบ่งปันทรัพย์สมบัติมรดกถึงกับมีปากมีเสียงเกือบจะมีการลงไม้ลงมือกันเลยทีเดียว ไม่มีความละอายต่อพ่อแม่ที่สร้างฐานะมีเงินมีทองไว้ให้คนทั้งสองพี่น้องทะเลาะกันเรื่องแบ่งสมบัติ ขณะที่แบ่งมรดกกันอยู่นั้นเพื่อนบ้านที่ซื้อวัวไปจากทิดเอกก็จูงวัวมาคืนให้กับลูกทิดเอกทั้งไม่ขอรับเงินที่ซื้อวัวตัวนี้คืนไป สาเหตุที่ต้องนำวัวมาคืนเพราะวัวตัวนี้มันช่างพยศหลายครั้งหลายคราจนหมดความอดทนจึงนำวัวมาคืนกับลูก

ทิดเอก คนทั้งสองเมื่อรับวัวคืนแล้ว วัวตัวที่อยู่ในคอก ซึ่งก็เป็นวัวตัวน้องของวัวตัวที่เพื่อนบ้านนำมาคืนให้ ขณะที่ผู้นำวัวมาคืนจูงวัวตัวพี่ผ่านคอกกักขังเลี้ยงวัวตัวน้องไว้ เมื่อวัวทั้งสองตัวเห็นกัน วัวทั้งสองก็เกิดพยศสุดปัญญาที่เจ้าของวัวจะต้านความพยศนั้นไว้ได้ คนจูงวัวจึงตัดสินใจปล่อยวัวที่กำลังพยศนั้น แล้วทุกคนก็ยืนดูว่าวัวตัวนี้จะพยศถึงไหน เมื่อวัวหลุดจากเชือกได้วิ่งเข้าไปหาวัวที่อยู่ในคอก ซึ่งวัวทั้งสองตัวคือวัวพี่วัวน้องกันนั่นเอง ทุกคนในที่นั้นยืนดูอย่างสงบนิ่ง เมื่อวัวเข้าหากันความพยศที่เกิดขึ้นเมื่อสักครู่ก็หายสิ้นไป วัวทั้งสองเข้าไปยืนคลอเคลียซึ่งกันและกันราวกับว่าจากกันมานานแสนนาน ทุกคนต่างพูดว่า มันเป็นพี่น้องกันแต่แปลกทำไมวัวถึงรู้ว่า **"เป็นพี่น้องกัน"** หรือสายเลือดเดียวกัน

ฝ่ายลูกทิดเอกก็เห็นเช่นเดียวกันกับคนอื่น คนทั้งสองยืนน้ำตาคลอเบ้าว่าวัวเป็นพี่น้องกันยังรักกันเพราะมีแม่คนเดียวกัน ทั้ง ๆ ที่วัวเป็นสัตว์จิตใจไม่สูงอย่างมนุษย์มันยังรักกันฉันพี่น้อง ขณะเดียวกันคนทั้งสองกำลังจะฆ่ากัน ระหว่างแบ่งสมบัติมรดกของพ่อแม่ สมบัตินี้หรือเงินทองไม่มีคำว่าพี่น้องเพราะความโลภมัน



มีบุตรบ่วงหนึ่ง เกี้ยว พันคอ
ทรัพย์ผูกบาทาคลอ หน่วงไว้
ภรรยาสามีเยี่ยงบ่วงปอ รึงรัด มือนา
สามบ่วงนี้ใครพ้นได้ จึงพ้นสงสาร



อปฺปมาเท ปโมทนฺติ

บัณฑิตย่อมบันเทิงในความไม่ประมาท

อยู่เหนือจิตใจเสียแล้ว ทั้งพี่ทั้งน้องได้แต่มองหน้ากันด้วยน้ำตาคลอเบ้าจับมือซึ่งกันและกันสามัคคีปรองดองกัน จากนั้นลูกทิดเอกเดินไปที่คอกวัวแล้วต่างก็แบ่งวัวกันคนละตัวอันเป็นสมบัติของพ่อ แปลกวัวเหมือนจะรู้ภาษาคน วัวเดินตามลูกทิดเอกไปโดยไม่มีท่าทีว่าจะพยศแต่อย่างใด ครั้นกลับมาถึงบ้านภรรยาต่างก็ต่อว่าทำไมได้ทรัพย์สินมาน้อยเสียเปรียบอีกฝ่ายหนึ่ง เสมือนหนึ่งจะยุให้สามีของตนกลับไปทวงสมบัติให้ได้มากกว่าที่ได้แบ่งกันมา ฝ่ายผู้เป็นสามีรู้ซึ้งแก่ใจเห็นเหตุที่เกิดขึ้นกับวัวจึงได้แง่คิดมุมมองถึงความเป็นพี่เป็นน้องสายเลือดเดียวกัน ยกความโลภโมโหออกจากใจของตนเองได้ แม้จะไม่ถูกใจภรรยาของตนเองผู้เป็นสามีก็ไม่ใส่ใจไยดีเพราะความเป็นพี่เป็นน้องมันสูงกว่าทรัพย์สมบัติที่พ่อแม่ทิ้งไว้ให้

เรื่องดังกล่าวนี้พอจะชี้ให้เห็นแม้สัตว์เดรัจฉานยังมีจิตวิญญาณจะรู้ด้วยญาณใดก็สุดจะเดาได้มันยังรักในความเป็นพี่น้องกัน อันคนเราเมื่อมีชีวิตอยู่ก็ประสงค์จงใจอยากได้สิ่งนั้นสิ่งนี้เป็นเรื่องธรรมดาของความอยากความต้องการ แต่ไม่นึกสักนิดว่าเวลาตายจากโลกนี้เอาอะไรไปได้บ้าง กระทั่งน้ำรดศพก็ไม่ติดไปโลกหน้า เงิน

ใส่ปากผีหวังจะเป็นเงินนำไปเป็นค่าเรือจ้างโดยสารเมื่อจิตวิญญาณไปถึงแม่น้ำนั้นเพื่อเป็นค่าเรือเดินทางไปในสัมปรายภพ แต่แล้วมนุษย์ที่ทำหน้าที่เป็นสัปเหร่อก็ยังงัดเอาเงินจากปากไป ที่เรียกว่า **"เงินปากผี"**

สรุปความว่า มีชีวิตอยู่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มีไมตรีช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นดีที่สุด ทางชีวิตยังอีกยาวไกล ขณะมีชีวิตอยู่ถึงจะมีมิตรสักร้อยคนก็ยังนับว่าน้อย แต่ถ้ามีศัตรูเพียงคนเดียวก็นับว่ามากแล้ว จึงมีคติชวนให้คิดว่า **"คนเราจะเอาศัตรูมาเป็นมิตรหรือจะเอามิตรมาเป็นศัตรู"** ฉะนั้นทุกคนอย่าหูเบาเห็นทรัพย์สินเงินทองอยู่เหนือความเป็นพี่เป็นน้องกันเพราะความเป็น **"สายเลือดเดียวกันหาซื้อไม่ได้"** ก็เท่านี้เอง



ไอ้ลากไส้

ไอ้จ๋อหรือลิง ธรรมชาติของลิงเมื่อมันรวมตัวกันเป็นฝูงก็จะมี **"จ่าฝูง"** หัวหน้าลิงคงให้แง่คิดที่นำมาเปรียบกับชีวิตมนุษย์ได้มิใช่น้อยดังที่กล่าวคือ เรื่องของ **"ตายคาอก ดีกว่าตกน้ำตาย"** เขาเทียบกับลิงไม่ใช่เทียบกับคนที่ไปมีบ้านเล็กบ้านน้อยให้อีกฝ่ายต้องรันทดใจ ลิงมีประโยชน์คนใช้ลิงเก็บมะพร้าว เพราะมะพร้าวเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดหนึ่ง หากไม่มีลิง ต้นมะพร้าวสูงใหญ่ ไฉนเลยคนจะขึ้นไปเก็บแล้วไม่พลาดพลั้งตกต้นมะพร้าวบ้างหรือ เพราะเหตุนี้ คนที่มีมันสมองจึงสอนให้ลิงรู้จักดูและเก็บมะพร้าวแทนคน ลิงยังมีความสามารถเล่นละครลิงให้คนได้ดูอย่างตื่นตาตื่นใจ ลิงที่ศาลพระกาฬจังหวัดลพบุรี มีผู้คนไปเลี้ยงลิงจำนวนมาก ลิงในเรื่องรามเกียรติ์ก็คือหนุมาน ที่เป็นวรรณกรรมระดับโลกให้ความเพลิดเพลินพิสมัยแก่คนตลอดกาล หนุมานหรือลิงในเรื่องรามเกียรติ์ใช้น้ำบ่อน้อยดับไฟ เพราะหนุมานไปลองดีกับฤาษีเป็นเหตุให้ฤาษีทำให้หนุมานถูกไฟไหม้หางหนุมานไม่มีทางดับได้ หนุมานไปถามผู้รู้ว่าจะดับไฟได้อย่างไร ท่านผู้รู้นั้นบอกว่า **"ต้องใช้น้ำบ่อน้อยดับไฟ"**

กว่าหนุมานจะคิดได้ก็ทนทุกข์ทรมานอยู่นาน น้ำบ่อน้อยก็คือ **"น้ำลายในปาก"** เมื่อหนุมานจับหางตัวเองอมเข้าปากโดยมีน้ำลายเป็นที่ดับไฟจึงเป็นที่มาของ **"น้ำบ่อน้อยดับไฟ"** ดังกล่าวมานี้ชี้ให้เห็นเด่นชัดว่า สิงสาราสัตว์ใด ๆ ก็ตามทีหรือจะเก่งไปกว่าคนหรือมนุษย์ผู้มีใจสูงส่งเช่นนี้

ลิงฝูงหนึ่งกระโดดกระโจนไปมาตามกิ่งไม้ตามภาษาของลิงที่ซุกซน ครั้งหนึ่งลิงตัวสำคัญกระโดดจากกิ่งไม้พลาดตกลงมาได้รับบาดเจ็บ นอนหายใจระรวยอยู่นั้น เพื่อนฝูงลิงด้วยกันก็มาเฝ้าดูเห็นแล้วก็น่าสงสาร ลิงตัวใหญ่เรียกกันว่า **"จ่าฝูง"** มาดูลิงตัวที่นอนเจ็บอยู่ เจ้าลิงตัวที่เจ็บใช้มือกุมหน้าอกของตัวเองไว้ เจ้าลิงตัวจ่าฝูงก็หยิบจับมือออกจากหน้าอกลิงตัวนั้นดูแผลเห็นมีแผลเลือดไหลแล้วจ่าฝูงก็กระโดดจากไป ลิงตัวต่อมาก็อยากรู้อยากเห็นก็ไปจับดูแผลแล้วก็จากไป ตัวต่อมาก็ขอดูแผลจับที่แผลดูบ้าง ลิงตัวที่เจ็บมันก็นอนร้องด้วยความเจ็บปวด ตัวต่อมาก็ดูเป็นเช่นนี้อีกหลายตัว จนลิงที่ได้รับบาดเจ็บหมดสติไป ลิงทุกตัวก็จากไป เช้าวันใหม่เพื่อนลิงก็แวะมาเยี่ยมแทนที่จะหาผลไม้มาให้กินเปล่าเลย กลับมาดูแผลและดูว่าลิงเพื่อนยากตัวนี้ตายหรือยัง พอเห็นว่ายังไม่ตายก็จับดูที่แผลกระทั่งลิงหลายตัวจับดู



การนุ่งน้อย ห่มน้อย เข้ามาวัด
แต่งรูปรัด อวดองค์ ทรงจิ๊กกี๋
ไม่เหมาะสม เข้าสู่ ลานเจดีย์
เสื่อมราศี ผิดทำนอง ของคนไทย



สุวิชาโน ภวํ โหติ

ผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ

แผลตัวละนิดถึงไส้ลิงตัวนั้นก็ร้องออกมาด้วยความเจ็บปวดทรมานยิ่งนัก เสียงร้องด้วยความเจ็บปวดนั้นไม่ได้ส่งเสียงขอความช่วยเหลือจากเพื่อนลิงแม้แต่น้อย ลิงตัวต่อ ๆ มาถึงกับลากไส้ลิงตัวนั้นออกมายาวเหยียดส่วนอีกาบินมาได้โอกาสก็มากินไส้ลิงกระทั่งลิงตัวนั้นทนความเจ็บปวดไม่ไหวก็ถึงแก่ความตาย เขามักเรียกกันว่า **"ไอ้ลากไส้ให้กากิน"** ด้วยเรื่องนี้ลิงมันมีไส้กี่ขดต่อกี่ขด อีกามันจึงรู้หมด เมื่อเปรียบเทียบกับมนุษย์คงได้ความว่า คนที่ไม่หวังดีต่อหมู่คณะเอาความลับไปเปิดเผยให้ฝ่ายตรงข้ามรู้ถึงกลศึกหรือความลับสุดยอดหรือความลับเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ไม่ดี เพราะคติของคนเป็นเพื่อนกัน ***"รักกันชอบกัน อยู่ห่าง ๆ กันไว้ดีที่สุด เพราะไม่มีใครคนไหนอยากจะให้ผู้อื่นล้วงรู้ถึงเรื่องของตนเอง ฉะนั้นเราก็ไม่ควรไปล้วงลึกหรือความลับส่วนตัวจากผู้อื่น"***

ลิงมันเป็นสัตว์เดรัจฉานถึงมันจะฉลาดมากมายสักเพียงใดก็ไม่สามารถบรรลุคุณธรรมแห่งพระผู้มีพระภาคเจ้าได้ ซึ่งผิดกับมนุษย์สามารถบรรลุธรรมได้ ทั้งยังสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ไปสำรวจดวงจันทร์ สำรวจดาวอังคาร ประดิษฐ์ไฟฟ้ามาใช้ ประดิษฐ์สิ่งของมาใช้

มานักต่อนัก แต่สิ่งเดียวที่มนุษย์ทำไม่สำเร็จคือ ***“ทำให้คนในโลกนี้เป็นคนดีมีคุณธรรม ไม่เอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน ปราบโจรปราบคอรัปชั่นให้หมดสิ้นไปไม่ได้”***

ดังกล่าวมานี้ พอจะชี้ให้เห็นถึงความทะเยอทะยานอยากได้นั่นอยากได้นี่ไม่รู้จักจบสิ้น คือว่า **“เศรษฐกิจพอเพียง”** อย่างนี้คนอยากได้โน่นอยากได้นี่ เอาแต่ความอยากไปสู่สิ่งของต่าง ๆ นานา จากผู้อื่นเรียกกันว่าเอาความโลภ เอาความอยากเท่ากับเอาความในของตัวเองไปให้ผู้อื่นเขารู้จะเป็นคุณหรือโทษก็คิดได้ แต่ระวังเอาความต้องการของตนเองไปสู่ผู้อื่นแล้วจะเข้าตำรา **“ลากไส้ตนเองให้ผู้อื่นกิน”**



กิ้งก่าได้ทอง

สำนวนหรือคำพูดคงจะส่อส่งให้บุคคลที่ร่ำรวยมั่งมีศรีสุขอย่าได้หลงลืมตัว ตรงกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่สอนเรื่องโลกธรรม ๘ ประการ กล่าวคือ

มีลาภ เสื่อมลาภ

มียศ เสื่อมยศ

มีสุข มีทุกข์

มีสรรเสริญ ก็มีนินทา

ทั้ง ๘ ประการนี้เป็นสมบัติประจำโลกไม่ว่ามนุษย์หรือสัตว์เดรัจฉาน ดังจะกล่าวเรื่องกิ้งก่าได้ทอง กล่าวกันว่า ณ พระนครแห่งหนึ่งพระเจ้าวิเทหะ เข้าชมพระราชอุทยานด้วยความสุขทุกครั้งเมื่อเข้า ณ พระราชอุทยานจะพักผ่อนเป็นเวลานาน ๆ ที่เป็นดังนี้อาจจะเป็นเพราะในอุทยานมีต้นไม้นานาชนิด ให้ความสุขระบบนิเวศทั้งไม้ดอกนานาพันธุ์ เหล่ามนุษย์ล้วนชื่นชมทั้งสัตว์ได้อาศัยต้นไม้เหล่านี้เป็นที่อยู่ วันหนึ่งพระเจ้าวิเทหะพักผ่อนอยู่นั้นทรงทอดพระเนตรเห็นกิ้งก่าผงกหัวอยู่นั้นพระเจ้าวิเทหะถามผู้ดูแลพระราชอุทยานว่ากิ้งก่าผงกหัวเพราะเหตุใด ผู้ดูแลพระราชอุทยานทูลว่า กิ้งก่าทำความ

เคารพพระเจ้าวิเทหะ เมื่อได้สดับดังนั้นพระองค์ถึงกับปลื้มใจว่า สัตว์น้อยตัวนี้รู้จักทำความเคารพนบนอบ คนบางคนยังไม่รู้จักทำความเคารพนบนอบเฉกเช่นกิ้งก่าน้อยตัวนี้ และทุก ๆ วันกิ้งก่าก็ทำความเคารพมิได้ขาด ด้วยเหตุนี้พระเจ้าวิเทหะสั่งให้ผู้เฝ้าดูแลพระราชอุทยานจัดซื้อหาอาหารมาเลี้ยงกิ้งก่าทุกวันมิให้ขาด

วันหนึ่งผู้ดูแลพระราชอุทยานลืมซื้ออาหารมาให้กิ้งก่า ด้วยเหตุนี้ผู้ดูแลพระราชอุทยานจึงนำสร้อยทองคำมาคล้องคอกิ้งก่าตัวนั้น กิ้งก่าเมื่อได้สร้อยคล้องคอก็คงสบายใจ วันต่อมาพระเจ้าวิเทหะเข้าไปพักผ่อนที่พระราชอุทยานตามปกติไม่ทรงเห็นกิ้งก่าอยู่ที่เดิม แต่กลับไปเกาะอยู่บนขอนไม้ มิหนำซ้ำไม่ผงกหัวทำความเคารพพระเจ้าวิเทหะดังวันก่อน ๆ พระเจ้าวิเทหะถามผู้ดูแลพระราชอุทยานว่ามีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น ผู้ดูแลพระราชอุทยานกราบทูลว่า วันก่อนลืมซื้ออาหารให้กิ้งก่าจึงได้นำเงินนั้นไปซื้อสร้อยทองมาคล้องคอเจ้ากิ้งก่าตัวนี้ ที่คอกิ้งก่าจึงมีสร้อยคอ เมื่อกิ้งก่าได้สร้อยคอแล้วกระโดดขึ้นไปอยู่ที่ขอนไม้นั้น ไม่ยอมผงกหัวทำความเคารพดังเก่าก่อน เพราะเหตุนี้พระเจ้าวิเทหะจึงสั่งไม่ให้ซื้ออาหารให้กิ้งก่ากินตลอดไป เพราะมันได้สร้อยคอคล้อง



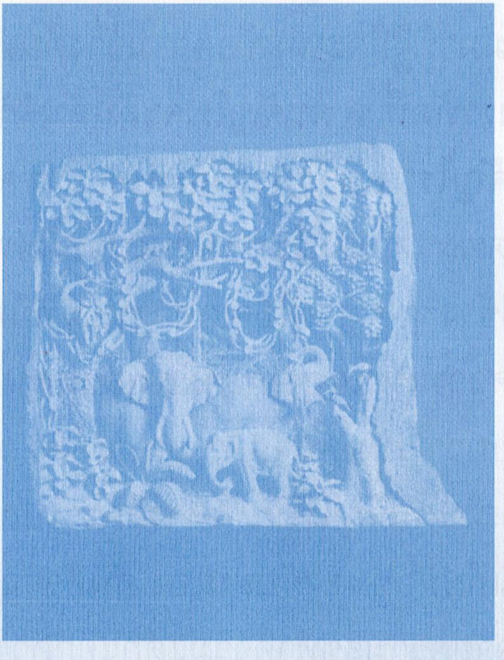
นกบินไปไม่เห็นท้องฟ้า
ปลาว่ายอยู่ไม่เห็นน้ำ
หนอนกินอาจมมองไม่เห็นอาจม
คนอยู่ในโลกมองไม่เห็นโลก
คนมีทุกข์ก็มองไม่เห็นทุกข์



สุโข หเว สปฺปุริเสน สงฺคโม

สมาคมกับสัตบุรุษนำสุขมาให้

คอแล้วลืมความเป็นกิ้งก่า จึงเป็นที่มาของเรื่อง **“กิ้งก่าได้ทอง”** คนเราก็เช่นเดียวกันหากได้ลาภ ยศ สุข สรรเสริญ แล้วลืมตัว สิ่งเหล่านี้ก็อาจจะอันตรธานหายจากไปในพริบตาเดียวก็เป็นได้ ฉะนั้นจงอย่าลืมตัวจนเสียการ ทำความรู้สึกของผู้ให้ว่าเปลี่ยนแปลงไป ลาภ ยศ สุข สรรเสริญ ก็หายไปได้ เพราะการได้ลาภ ยศ สรรเสริญ ได้ง่ายมาก แต่การรักษาลาภ ยศ สรรเสริญ เป็นเรื่องยากต้องประคับประคองให้เสมอต้นเสมอปลาย มิฉะนั้นก็เป็นเยี่ยง **“กิ้งก่าได้ทอง”**



ตัวจัญไร

คนดี ชอบแก้ไข
คนจัญไร ชอบแก้ตัว
คนชั่ว ชอบทำลาย
คนมักง่าย ชอบทิ้ง
คนจริง ชอบทำ
คนระยำ ชอบติ

ข้อความเบื้องต้นนี้คงใช้ได้ไม่เชย ไม่ล้าสมัย ขอเพียงอย่างเดียวขอให้ผู้นั้นจงพิจารณาตรึกตรองมีความเห็นเป็นสัมมาทิฐิก็จะเห็นข้อความข้างต้นทันสมัยเสมอ ข้อความบรรทัดที่ ๒ คนจัญไร จะสัมพันธ์กับหัวข้อที่ตั้งไว้ว่า **"ตัวจัญไร"** คนจัญไรนั้นบ่งบอกว่าชอบแก้ตัวทั้ง ๆ ที่ตัวเองผิดพลาด แต่ก็ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดนั้น ทั้งยังเลี่ยงไปข้าง ๆ คู ๆ เพื่อจะเอาชนะผู้ที่มีความเห็นถูกต้องด้วยความเห็นของตนที่ผิดพลาดคนเช่นนี้เขาจึงเปรียบเทียบว่า เป็นคนจัญไร ชอบแก้ตัว ดังกล่าวมานี้ หากได้พบเห็นคนจัญไรให้หนีห่างดีกว่าไปถกเถียงแล้วมีเรื่องเสื่อมเสียมัวหมองกับตนเอง อันตัวจัญไรเข้าที่ไหนก็บ่อนทำลายความสุขทำความแตกแยกความสามัคคีให้

แก่หมู่คณะ ทำความเห็นของหมู่คณะที่เห็นชอบแล้วให้สั่นคลอน ให้ผู้คนลังเลสงสัย ไม่มั่นใจ คนประเภทนี้ควรหลีกเลี่ยงให้ห่างไกล ไอ้ตัวจัญไรนี้เสมือนตัวเสนียด ตัวอัปรีย์ เข้าที่ไหนบรรลัยที่นั่น ใครก็ตามพบตัวจัญไรต้องรีบจับตัวมันมานำไปฆ่าให้ตายกลายเป็นผีจะได้ไม่ก่อความเดือดร้อนกับสังคมมนุษย์อีก ยังมีตำนานเล่าว่า

พระราชาเมืองหนึ่งออกเยี่ยมราษฎรทรงแลเห็นประชาชนอยู่ดีมีสุขถ้วนหน้า อีกทั้งพระราชาตั้งพระองค์อยู่ในหลักทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการ ครั้นเสด็จไปหัวเมืองต่าง ๆ ก็มีแต่ประชาชนยกย่องสรรเสริญ ว่าพระองค์นี้รักประชาชน เมื่อเสด็จไปถึงเมืองหนึ่งปรากฏว่าไม่เห็นชาวเมืองพร้อมเพรียงสามัคคีกลมเกลียวเหมือนเฉกเช่นหัวเมืองอื่น ๆ ที่ทอดพระเนตรเห็น กลับหนักไปกว่านั้นมีชาวบ้านถกเถียงกันเป็นกลุ่ม ๆ ด้วยเหตุนี้พระราชาจึงให้อำมาตย์ที่ตามเสด็จนั้นไปสอบถามชาวบ้านว่ามีเหตุอันใดเกิดขึ้น ประชาชนพลเมืองก็ตอบว่ามี **"ตัวจัญไร"** เกิดขึ้น เมื่ออำมาตย์นำความกราบทูลให้พระราชาทรงทราบ พระราชาถึงกับรับสั่งให้อำมาตย์ผู้นี้ไปตามจับ **"ตัวจัญไรให้ได้ภายใน ๗ วัน"** อำมาตย์ต้องรีบออกตามหาตัวจัญไรให้ได้ตามกำหนด อำมาตย์เที่ยวตามหา

ตัวจัญไรอยู่หลายวันก็ไม่พบตัวจัญไร ครั้นไปถามชาวบ้าน ว่าเคยพบเห็นตัวจัญไรหรือไม่ ก็ได้คำตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า ไม่เคยเห็นมาก่อนเลย เคยแต่ได้ยินเขาพูดกันเท่านั้น เพราะตัวจัญไรเข้าไปที่ไหนเกิดความโกลาหลที่นั่น อำมาตย์ออกเที่ยวเสาะแสวงหาตัวจัญไรจนย่างเข้าไปวันที่ ๖ จนร่างกายอ่อนแรง เหนื่อยเพลีย หมดแรง จึงหยุดพักที่ใต้ต้นไม้ใหญ่แล้วก็เคลิ้มหลับไป เมื่อตื่นขึ้นมาพอมีกำลัง เนื่องจากการพักผ่อนที่ดีที่สุดคือการนอนหลับทั้งการมีสุขภาพแข็งแรงคือการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอนั่นเอง เมื่ออำมาตย์ตื่นขึ้นหันซ้ายแลขวาเห็นเพียงป่าและกระท่อมของฤาษีเท่านั้นเอง อำมาตย์ดีใจเป็นที่สุดเมื่อเห็นกระท่อมฤาษี รีบเดินไปหาฤาษี นั่งพักสนทนากับฤาษีจากนั้นฤาษีก็พักผ่อน ทันใดนั้นอำมาตย์จึงรีบถามท่านฤาษีว่า **“ท่านได้พบหรือเห็นตัวจัญไรหรือไม่”** ฤาษีตอบว่า ตัวจัญไร เราได้จับไว้ได้อยู่ในกระท่อมนี้เอง อำมาตย์ดีใจจึงขอตัวจัญไรกับท่านฤาษี การนี้ฤาษีให้อำมาตย์ไปตัดกระบอกไม้ไผ่มาเพื่อใส่ตัวจัญไร เมื่ออำมาตย์นำกระบอกไม้ไผ่ให้ฤาษีแล้ว ทันใดฤาษีก็เข้าไปในกระท่อมพร้อมด้วยกระบอกไม้ไผ่ สักครู่ก็ออกมาพร้อมกับกระบอกไม้ไผ่ที่ใส่ตัวจัญไร



ทำดีไม่พอ อย่าขอพร
ดวงซวย อย่าเสี่ยงโชค
ลิขิตฟ้า หรือจะสู้มานะตน
อยากรวย ต้องขยันหา
รู้จักใช้ เก็บให้มาก...รวยแน่



โมกฺโข กลฺยาณิยา สาธุ

เปล่งวาจางาม ยังประโยชน์ให้สำเร็จ

ฤาษีอุดปากกระบอกไม้ไผ่ด้วยผ้ามิดชิด เพราะเกรงว่าตัวจัญไรจะหนีออกไปจากกระบอกไม้ไผ่ เมื่อฤาษีนำกระบอกไม้ไผ่ให้อำมาตย์ ฤาษีกำชับว่าไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ห้ามเปิดจุกกระบอกไม้ไผ่นี้เด็ดขาด ให้นำไปให้พระราชาเปิดทอดพระเนตรเป็นพระองค์แรก

อำมาตย์นำกระบอกไม้ไผ่ที่บรรจุตัวจัญไรกลับไปในเมืองถวายพระราชา ขณะนั้นพระราชากำลังออกว่าราชการพร้อมพรั่งด้วยเหล่าเสนาทหารทั้งหลายทั้งปวง เมื่อพระราชาเห็นอำมาตย์ผู้นี้แต่ไกล จึงรับสั่งให้เข้าเฝ้าเป็นการด่วน เมื่ออำมาตย์เข้าเฝ้าต่อหน้าอำมาตย์น้อยใหญ่ พระราชาก็รับสั่งตรัสถามถึงเรื่อง **"ตัวจัญไร"** อำมาตย์จับได้หรือไม่ อำมาตย์กราบทูลเรื่องที่ได้พบฤาษีและได้ตัวจัญไรอยู่ในกระบอกไม้ไผ่นี้แล้ว พระราชาจึงมองเข้าไปดูตัวจัญไร จากนั้นก็รับสั่งว่า **"ตัวเหมือนกบ"** พลางก็ส่งให้อำมาตย์คนอื่น ๆ ดู อำมาตย์ก็ดูว่าเหมือนงูบ้าง เหมือนไส้เดือนบ้าง ใครดูก็ว่าเหมือนสิ่งนั้นสิ่งนี้ร้อยคนก็ร้อยชนิด ถึงกับถกเถียงกันต่าง ๆ นานา นับเวลาก็มีความเห็นแตกต่าง เกิดความขัดแย้งกันเองเพราะ **"ตัวจัญไร"** พระราชาเห็นเหตุการณ์จะลุกลามไปกันใหญ่จึงให้อำมาตย์เทตัวจัญไร ออกจากกระบอก

ไม้ไผ่เพื่อจะได้ทำลายตัวจัญไรให้สิ้นซากไป เมื่ออำมาตย์เทกระบอกให้เจ้าตัวจัญไรออกมา ทุกคนยืนมองทั้งพระราชาก็ประทับอยู่ในที่นั้นใจจดใจจ่อเป็นหนึ่งเดียวกัน เสียงเงียบสงัดอยู่ ณ ที่นั้นเมื่อเทตัวจัญไรออกมาจากกระบอกไม้ไผ่เท่านั้นเอง ทุกคนก็พูดเป็นเสียงเดียวกันว่า **"ชานหมาก"** ก็เท่านี้เอง

เรื่องดังกล่าวนี้ล้วนแต่เป็นความคิดเห็นแง่มุมมองของแต่ละบุคคลเท่านั้นเพราะความเห็นนี้เป็นเหตุขัดแย้งในบ้านเมือง ขอทุกท่านจงมองและแสดงความเห็นให้ถูกต้องที่เรียกกันว่า **"ความเห็นเป็นสัมมาทิฐิ"** อย่าเป็นมิจฉาทิฐิ เพียงเท่านี้เราก็จะหาข้อยุติกันได้ขอให้เคารพในความเห็นของบุคคลที่ถูกต้องด้วยตัวปัญญา ซึ่งจะทำให้แจ้งชัดขจัดตัวอวิชชาออกไป เมื่อขจัดตัวอวิชชาออกไปเท่านั้นตัว **"สุวิชาโน ภวํ โหติ ผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ"** ก็จะเกิดขึ้น ขจัดตัวจัญไรออกไป ก็เท่านี้แหละครับ

อยู่กับงูจงอางดีกว่าอยู่กับคนคด

งูมีพิษ เหมือนศิษย์มีครู
งูไม่มีพิษ เหมือนศิษย์ไม่มีครู
งูสารพัดพิษ เหมือนศิษย์หลายครู
ฉะนั้นเรียนอะไรให้รู้ ให้เป็นครูเขา

ธรรมชาติของงูนั้นมนุษย์ได้เรียนศึกษาทั้งเอางูมาเปรียบเทียบกับชีวิตมนุษย์มากมายหลายเรื่องดังข้อความข้างต้น พอจะให้ผู้อ่านได้แง่คิดมุมมองได้บ้างไม่มากก็น้อย มาบัดนี้ก็มีคำว่า **"ลูกผู้ชายไม่เจ้าชู้ ก็เหมือนงูไม่มีพิษ"** ท่านผู้อ่านมีความคิดเห็นเป็นประการใดไตร่ตรองเอาเองให้ชื่นใจ นอกจากนี้ยังมีคำเปรียบว่า **"คนเมาเดินไม่ตรงทางฉันใด ก็เหมือนงูเลื้อยไม่ตรงทางเช่นนั้น"** คุณสมบัติข้อหนึ่งของงูจงอางกล่าวกันว่าหากใครจะแย่งชิงขโมยไข่ของงูจงอางแล้วต้องหาม้าฝีเท้าดี ๆ ไว้ตัวหนึ่ง พอขโมยได้แล้วต้องรีบขึ้นม้าหนี เมื่อไปถึงจุดมุ่งหมายแล้วยังต้องต้มน้ำให้เดือดไว้หนึ่งหม้อ เมื่อได้ไข่มาแล้วต้องรีบเอาไข่งูจงอางใส่ลงในหม้อที่น้ำกำลังเดือดอยู่นั้น เพราะงูจงอางรักและหวงไข่ยิ่งกว่าชีวิต งูจงอางเลื้อยแบบทะยานไปอย่างรวดเร็วไม่

คิดชีวิตเพื่อที่จะเอาไข่กลับคืนมา ครั้นเมื่อเห็นไข่ถูกต้มในหม้อเดือด ๆ งูจงอางจะกระโจนลงในหม้อน้ำที่กำลังเดือดอยู่นั้นเพื่อนำไข่กลับคืน รวมความว่าไข่งูสุกตัวงูก็ตาย ข้อนี้แสดงให้เห็นความรักระหว่างแม่งูกับไข่ที่จะออกมาเป็นลูกงู ความลึกซึ้งนี้สุดจะนำสัตว์อื่นมาเทียบได้ ทั้งงูจงอางใคร ๆ ก็รู้ว่าพิษร้ายแรงขนาดไหน เพียงฉกคนไม่กี่วินาทีก็ตายแสดงให้เห็นถึงความดุร้ายตามธรรมชาติของงูนั่นเอง

พระราชาองค์หนึ่งท่องเที่ยวอยู่ในป่าอย่างสนุกสนานเพลิดเพลินตามภาษาท่องเที่ยวประพาสป่าเวลานั้นพระราชาเห็นหญิงคนหนึ่งอยู่ในป่าตามลำพังหญิงคนนั้นยืนร้องไห้ราวจะขาดใจตาย เมื่อพระราชาเห็นดังนั้นจึงรับสั่งให้สารถีหยุดรถม้าแล้วรับสั่งถามหญิงนั้นว่า เป็นเพราะเหตุใดจึงมายืนร้องไห้ในป่าแห่งนี้

หญิงนั้นตอบว่า มีสามีก็ถูกงูจงอางฉกถึงแก่ความตาย มีลูกถึง ๒ คน ก็ถูกงูจงอางฉกถึงแก่ความตาย จึงต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยวและเสียใจทุกวันนี้ พระราชารับสั่งถามว่า เมื่อเป็นเช่นนี้ทำไมไม่โยกย้ายไปอยู่ในเมืองหรือเพื่อนบ้านที่ให้การช่วยเหลือได้ หญิงคนนั้นตอบว่า อยู่ในเมืองก็พบกับแต่คนไม่จริงใจคิดคดทรยศอยู่เรื่อยไป



นาคีมีพิษเพี้ยง สุริโย
เลื้อยบ่ทำเดโช แช่มช้า
พิษน้อยหยิ่งโยโส แมลงป่อง
ชูแต่หางเองอ้า อวดอ้าง ฤทธี

(โคลงโลกนิติ)



สงฺขารา ปรมา ทุกฺขา

สังขารเป็นทุกข์อย่างยิ่ง

ด้วยเหตุนี้จึงยอมอดทนอยู่ในป่า แม้จะตายก็จะขอตายตามลูกตามสามีก็ยังดีกว่าที่จะอยู่กับคนคิดคดทรยศไม่จริงใจ เมื่อเป็นเช่นนี้พระราชาจึงมอบเงินให้หญิงคนนั้นจำนวนหนึ่ง แล้วให้สารถีออกรถม้าไป

เรื่องดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นถึงผู้คนต่าง ๆ ที่มีความประพฤติไม่ซอบคงจะสืบเนื่องจากคำว่า **"ไม้คดยังนำมาทำขอได้ คนคดสุดจะเปรียบเทียบ"** ด้วยเหตุนี้การจะคิดมีมิตรสักคนต้องศึกษาดูนิสัยใจคอให้รอบคอบมิฉะนั้นได้เพื่อนเลวจะช้ำใจ เพราะคนที่คิดคดนั้นทำได้ทุกอย่างแม้จะโกงกินบ้านเมือง กินอิฐ หิน ปูน ทราย ก็ยังกินโกงได้สารพัดที่จะโกง ซึ่งผิดกับสัตว์แม้จะมีพิษสักเพียงใด สัตว์เหล่านั้นไม่คิดที่จะกินอิฐ หิน ปูน ทราย กรวด เฉกเช่นคน สิ่งที่ร้าย ๆ เกิดขึ้นกับผู้คนล้วนแต่เกิดมาจากความโลภมาก มักมาก ไม่รู้จักพอ สำหรับคนที่ไม่รู้จักพอนั้น แม้จะยกบ้านยกเมืองให้ไปครองก็ยังไม่รู้จักพอ อันตรายที่สุดสำหรับคนประเภทนี้ คนที่ไม่รู้จักพอคอยคิดที่จะโกงกินอย่างหน้าด้าน ๆ คนไม่รู้จักพอมีความหลง ความโลภ ความริษยา อาฆาตฝังอยู่ในจิตใจ ๓ ตัวนี้ทำลายผู้คนมานักต่อนักแล้ว ต้องรู้เท่าทันมันให้ได้ จิตใจผู้ที่รู้เท่าทันความโลภ โกรธ หลง จิตผู้นั้นจะอยู่

อย่างเป็นสุขไม่ทุกข์ทรมาน มีกินมีใช้ ไม่มักใหญ่ใฝ่สูง ยามตื่นก็ตื่นเป็นสุข ยามหลับก็หลับเป็นสุข ไม่ทุรนทุราย ดังกล่าวนี้ใครมีสติปัญญารอบรู้รอบคิดเท่าทันตัว **"อวิชชา ความไม่รู้"** แล้วเอาตัว สุวิชาโน ภวํ โหนฺติ ผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ เสมือนหนึ่งเป็นแสงสว่างส่องแสงคลุมตัว อวิชชา ความมืดให้ได้รับแสงสว่างจึงได้ชื่อว่า **"มีสติปัญญา"** สมที่ให้ผู้คนยกย่องตลอดกาล



ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว

ในเรื่องนี้ขอยกเอาเรื่องวรรณกรรมของไทยมาเล่าสู่กันฟังเพื่อเป็นเครื่องเตือนจิตสะกิดใจไม่ให้ทุกข์กับผู้อื่น เพราะทุกคนนั้นล้วนแต่รักสุขเกลียดทุกข์ด้วยกันทั้งนั้นเพราะเรื่องกฎแห่งกรรมมีจริง ทำกรรมอย่างไรย่อมได้รับผลอย่างนั้น จะกล่าวว่า ฝ่ายยักษ์ตนหนึ่งนามว่านนทก มีหน้าที่คอยดูแลตักน้ำล้างเท้าแก่เทวดาที่จะขึ้นเฝ้าพระอินทร์ เมื่อนนทกล้างเท้าเหล่าเทวดาเสร็จครั้งใด เทวดาทุกองค์จะเขกหัวนนทกทุกครั้งไป สร้างความเจ็บปวดรวดร้าวหัวใจกับนนทกมิใช่น้อย ความเจ็บปวดกลับกลายเป็นความโกรธเคียดแค้นให้กับนนทกอยู่ร่ำไป ความเจ็บช้ำเพิ่มเติมทวีคูณ นนทกจะเรียกร้องความเป็นธรรมกับผู้ใดได้ ต้องเก็บความช้ำไว้ในใจ

วันหนึ่งนนทกได้มีโอกาสเข้าเฝ้าพระอินทร์ เมื่อได้โอกาสนนทกจึงกราบทูลขอพรจากพระอินทร์ เมื่อนนทกขอพร พระอินทร์สุดจะห้ามในพรนั้นได้ จึงได้ประทานพรให้แก่นนทก พรที่นนทกกราบทูลขอนั้นว่าขอให้นิ้วของนนทกนั้นเมื่อชี้ไปที่ผู้ใดผู้หนึ่งผู้นั้นต้องตายเหตุนี้นนทกที่เก็บความแค้นเหล่าเทวดาไว้นานปี เมื่อ

นนทกแลเห็นเทวดาก็ใช้นิ้วของตนที่ได้พรจากพระอินทร์ชี้ให้เทวดาถึงแก่ความตายเป็นจำนวนมาก เข้าตำราที่ว่า **" ทีเอ็งข้าไม่ว่า ทีข้าเอ็งอย่าร้อง"** เมื่อเป็นเช่นนี้เหล่าเทพเทวดาสะเทือนไปทั้งหมด ไม่รู้ว่าจะหาทางแก้ไขอย่างไร แต่แล้วก็เกิดอุบายหาหญิงงามมาล่อให้นนทกลุ่มหลงในเสน่ห์หญิงงามนั้น หญิงงามนั้นร่ายรำทำเพลงสวยสดงดงามตามลีลา นนทกเคลิ้มหลงใหลในหญิงนั้น นนทกออกมาร่ายรำตามบทเพลงนั้น ๆ ครั้นนนทกหลงใหลในเสียงเพลง สาวงามนางนั้นจึงให้นนทกร่ายรำเอานิ้วชี้เข้าหาตัวเอง จึงเป็นเหตุให้นนทกถึงแก่ความตายในบัดนั้น เมื่อนนทกตายจึงเป็นที่ชื่นใจกับเหล่าเทวดานั้น

เรื่องนี้จะเห็นได้ว่าเทวดาที่ถูกนนทกชี้ ให้ถึงแก่ความตายนั้น เพราะเทวดาเหล่านั้นเขกหัวนนทกอย่างสนุกสนาน เมื่อนนทกมีเดชอำนาจจึงเป็นเรื่องของกรรมสนองกรรม ส่วนนนทกลุ่มหลงในอิสสตรีจึงถูกมายาของสตรี เพราะมัวเมาในรูป กลิ่น เสียง รส จึงถึงซึ่งความตาย เหตุที่ต้องตายเพราะความประมาท ตามคติในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา **"อปฺปมาเทน สมฺปาเทถ"** ความประมาทเป็นบ่อเกิดแห่งความตาย ความประมาท



ศัตรูที่ร้ายกาจของชีวิต
คือความอ่อนแอของตัวเอง



วิเจยฺย ทานํ สุคตปฺปสตฺถํ

การเลือกให้ อันพระสุคตทรงสรรเสริญ

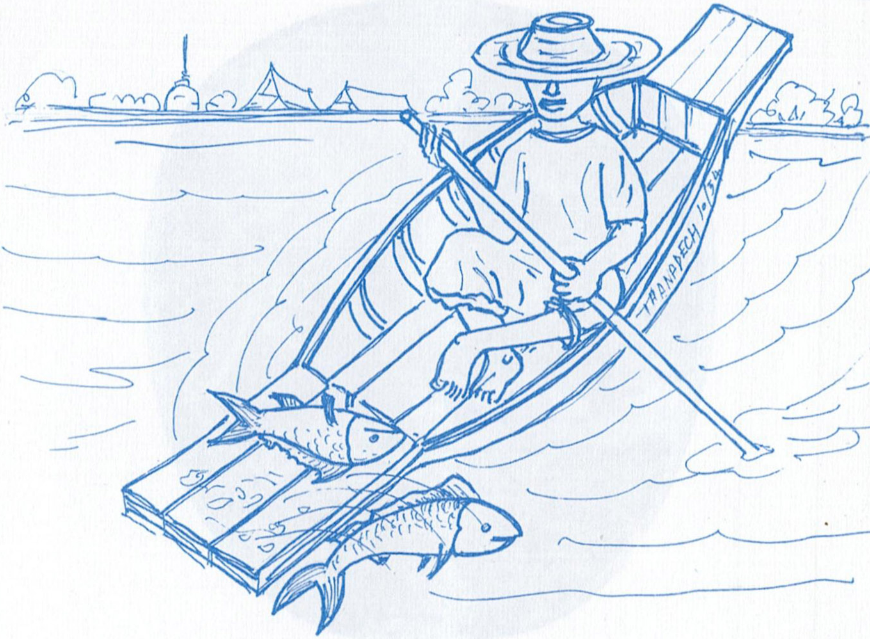
เป็นเหตุแห่งความหายนะนั่นเอง ผู้คนที่เข้าถึงธรรมจึงไม่ควรตั้งตนอยู่ในความประมาท ซึ่งเป็นบาทเบื้องต้นแห่งการดำเนินหรือดำรงชีวิตนั่นเอง



ความคิดปลา ๓ ตัว

ในสายน้ำที่ยาวไกลบนผิวน้ำก็มีเรือแล่นเพื่อสัญจรไปมา เรือบางลำก็รับส่งสินค้าเพื่อยังฐานะของตนเอง เพราะน้ำให้หลายสิ่งหลายอย่างแก่การดำรงชีวิตของมนุษย์ ส่วนในน้ำมีปลา มีหอย มีกุ้ง ตลอดถึงสัตว์น้ำอีกหลากหลายชนิด ธรรมชาติของปลาย่อมแหวกว่ายตามใจปรารถนาของสัตว์ที่พร้อมจะถูกจับไปเป็นอาหารของมนุษย์ ปลาทุกตัวเมื่อฮุบเหยื่อติดเบ็ดปลามันจะดิ้นทุรนทุรายให้รอดจากการติดเบ็ด ปลาจำนวนไม่น้อยเมื่อติดเบ็ดถึงกับใช้ฟันของมันกัดเส้นเอ็นขาดติดไปกับตัวของมัน จะเห็นได้ว่าสัตว์ทุกชนิดรวมถึงมนุษย์ทุกผู้ทุกนามล้วนแต่รักสุขเกลียดทุกข์หวาดกลัวต่อความตายด้วยกันทั้งนั้น ถ้าถามว่าทำไมเราถึงได้เกิดเป็นมนุษย์ทำไมถึงไม่ได้เกิดเป็นสัตว์ชนิดนั้นชนิดนี้ คงตอบได้เพียงว่า **"เพราะกรรมจำแนกสัตว์ให้เรา"**

อันว่ากรรมหมายถึงการกระทำเมื่อทราบดังนี้มวลมนุษย์ควรเลือกทำแต่กรรมดีอย่าไปเลือกทำความดีเมื่อเวลาใกล้ตาย เพราะคนที่ตายแล้วเป็นคนที่หมดโอกาส คนที่มีโอกาสคือคนที่ยังไม่ตาย ฉะนั้นมนุษย์จึง



วัยแรกไม่มีความรู้
วัยที่สองไม่หาเงิน
วัยที่สามไม่ทำดี
แล้ววัยสี่... จะเหลืออะไร



สุกรํ สาธุนา สาธุ

ความดี อันคนดีทำได้ง่าย

ควรรีบหาโอกาสที่เหลืออยู่สร้างความดีเพื่อจะเป็นที่เชิดหน้าชูตาของวงศ์ตระกูล แม้ตัวตายแต่ชื่อเสียงเกียรติยศคงปรากฏบนปฐพีอย่างไม่ต้องสงสัย จริงอยู่ความคิดของมนุษย์แตกต่างกันตามเหตุผลของแต่ละคน แม้กระทั่งสัตว์ก็มีความคิดต่าง ๆ ปลาซึ่งได้ชื่อว่าเป็นสัตว์เดรัจฉานเป็นเพียงอาหารของมนุษย์ หากเป็นปลาใหญ่ก็ย่อมกินปลาเล็กเป็นอาหาร จะกล่าวถึงปลา ๓ ตัว อุปมาว่า

ปลาตัวที่ ๑ เมื่อรู้ว่าจะมีมนุษย์ชาวประมงมาจับปลาในบ่อนี้ ปลาตัวนี้ก็ปล่อยให้ชีวิตของมันเป็นไปตามยถากรรม หมดอาลัยในชีวิต ทั้ง ๆ ที่เสวยชาติเกิดมาเป็นปลารับผลวิบากกรรมเช่นนี้แล้ว ก็ยังไม่วายเว้นที่จะถูกจับขึ้นบกไปเป็นอาหารของมนุษย์ผู้มีจิตใจสูงส่งชอบกินปลาเป็นอาหาร โธ่ ชีวิตกู ที่เกิดมาเป็นปลา กรรมจริงหนอ เมื่อความคิดปลาตัวนี้เป็นดังว่าก็ปล่อยไม่ว่ายน้ำหนีภัยเพราะคิดว่ายังไง ๆ ก็ต้องตายอย่างแน่นอน

ปลาตัวที่ ๒ เมื่อรู้ว่ามนุษย์ชาวประมงจะมาจับปลา และตัวเองต้องถูกจับแน่ ๆ จึงคิดวางแผนชีวิตทันทีว่าหากมีน้ำกระเพื่อมขึ้นมาเมื่อใด หมายถึงมนุษย์ชาวประมงมาถึงแล้วและภัยก็จะมาถึงปลาอย่างเราแน่นอน

เราจะต้องว่ายหนีไปให้ไกลที่สุดเท่าที่จะไกลได้ เพื่อความแคล้วคลาดจากภัยอันตรายที่จะมาถึงในไม่ช้านี้

ปลาตัวที่ ๓ เมื่อรู้ว่าภัยคือมนุษย์ชาวประมงจะมาจับ ก็คิดวางแผนให้กับตนเองว่า หากถูกจับด้วยน้ำมือมนุษย์ชาวประมงแล้วจะต้องทำเป็นแกล้งตายทันที เมื่อถึงเวลาจริง ๆ ชาวประมงก็จับปลาตัวที่สามได้ ปลาตัวนี้ก็ได้แสดงอาการแกล้งตายทันที ชาวประมงบ่นกับปลาว่า ปลาตัวนี้ใจเสาะจริง ๆ แล้วก็โยนปลาตัวนี้ไว้ตรงหัวเรือ ครั้นเมื่อชาวประมงเผลอปลาตัวนี้ก็ดิ้นทะยานลงน้ำไปได้ รอดตายไป

เรื่องปลา ๓ ตัวนี้ยังมีคติความคิดไม่เหมือนกัน รักตัวกลัวตายเป็นเรื่องธรรมดาแต่จริง ๆ คือการดำรงชีวิตให้รอดด้วยไหวพริบปฏิภาณชาญฉลาดรู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี ชีวิตมนุษย์ไม่ใช่ชีวิตปลา เพราะมนุษย์นั้นมีความคิดทะเยอทะยานใฝ่สูงทำอะไรต้องมีคุณค่าของชีวิต อย่าทำชีวิตตนให้ไร้คุณค่ามิฉะนั้นจะเสียทีที่ได้เกิดมาเป็นคน จริงอยู่ ชีวิตมนุษย์ย่อมแตกต่างกันเพราะคนจะดี หรือคนจะเลว เป็นเพราะการกระทำของตนเองอย่าได้ไปโทษสิ่งนั้นสิ่งนี้ อย่าได้โทษว่าพรหมสร้างมาให้เป็นให้ทำเช่นนี้อย่าไปโทษภูตผีปีศาจสิ่งเร้นลับกำหนดกฎ

เกณฑ์ลิขิตชีวิตกันเลย เนื่องจากมนุษย์ที่มีมันสมองใฝ่สูงรู้จักผิดชอบ ชั่วดี ด้วยกันทั้งนั้น จงคิดว่า **"กรรมคือการกระทำ"** การกระทำของตัวเองต่างหากที่ประกอบด้วยกุศลและอกุศลที่อยู่ในขันธสันดานติดตามเรามาหลายภพหลายชาติ หากมนุษย์รู้จักการทำลาย **"ตัวอวิชชา คือความไม่รู้"** ให้เป็นตัว **"วิชชา ความรู้"** ประกอบด้วยตัวปัญญาคนผู้นั้นเจริญแน่อย่างไม่ต้องสงสัย ขอท่านทั้งหลายจงวิเคราะห์ให้เหมาะความ มิฉะนั้นจะเป็นชีวิตแบบปลาตัวที่ ๑ จะเสียชื่อที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์



ขาดตัวปัญญาไร้ความคิด

ปัญญา หมายถึงปัญญาเสตสิก แปลว่า ความรอบรู้ คนที่มีปัญญาผู้คนย่อมยกย่อง ผิดกับคนที่ไม่มีปัญญาผู้คนไม่ยกย่อง สังคมทุกสังคมถ้ามีคนมีปัญญาสังคมนั้นเจริญ แต่ถ้าได้คนที่มีปัญญาแล้วนำพาไปในทางที่ผิด สังคมหายนะแน่นอนไม่ต้องสงสัย เวลาผู้ใหญ่ให้ศีลให้พรมักได้ยินว่า **"ขอให้เป็นเจ้าคนนายคน มีสติปัญญาดี"** เวลาสร้างพระพุทธรูปหรือพระประธานที่เกตยอดแหลมเป็นเปลวเพลิงยังให้ความหมายถึงปัญญาเฉียบแหลมนั่นเอง สรุปใจความว่าคนดีมีปัญญาใคร ๆ ก็ต้องการ ถ้าใช้ปัญญาในทางที่ผิด เช่น คิดค้นสูตรยาบ้าผลิตเฮโรอีน หรือสิ่งที่ผิดกฎหมาย ส่งผลให้ตัวเองและคนรอบข้างได้ผลกระทบในทางเสียหาย ทำให้สังคมเดือดร้อน เพราะน้ำมือคนที่มีปัญญา แต่นำไปใช้ในทางที่ผิด ใคร ๆ ก็สาปแช่งคนที่มีปัญญา แต่ไปใช้ในทางผิดเป็นมิจฉาทิฐิ

มนุษย์ที่ได้เกิดมาเป็นคนอาการครบ ๓๒ นับเป็นคนที่มีบุญทำกุศลกรรมไว้ดี บุญกุศลก็หนุนส่งให้ประสบแต่สิ่งดีงาม คนที่มีปัญญาได้ยินได้ฟังใครต่อใครพูดก็เก็บ

นำมานึกคิดสร้างสรรค์ก่อให้เกิดประโยชน์ เพราะคนที่จะดีไม่ใช่จากคำพูดยกย่องจากใคร คนจะเลวก็ไม่ใช่คำว่าร้ายจากผู้อื่น คนจะดีหรือเลว อยู่ที่ **"การกระทำ"**

พ่อลูก ๒ คน ไปตลาดจับจ่ายซื้อของประการสำคัญซื้อลาได้ ๑ ตัว ทั้งพ่อและลูกต่างดีใจจูงลากลับบ้านในระหว่างทางพบคนมากมาย ทันใดก็มีชายคนหนึ่งพูดขึ้นว่า ไอ้สองคนนี้มันช่างโง่จริง ๆ แทนที่จะขี่ลาก็กลับจูงลา ผู้เป็นพ่อคิดพิจารณาด้วยตัวปัญญาจึงให้ลูกชายขี่หลังลา ส่วนตัวเองจูงลาตามเดิม ครั้นเดินมาสักพักก็พบผู้คนมีคนพูดขึ้นมาว่า ช่างโง่จริง ๆ แทนที่จะขี่หลังลาทั้งสองคน ลารับน้ำหนักได้ ผู้เป็นพ่อเมื่อพิจารณาแล้วจึงตัดสินใจขึ้นไปขี่บนหลังลาคู่กับลูกชายของตน เมื่อเดินต่อมาก็มีเสียงคนพูดต่อว่า คนสองคนนี้ช่างทรมานลาเสียกระไรนี่ ด้วยคำพูดนี้เองทำให้ทั้งสองพ่อลูกคิดหนักไม่มีที่ปรึกษาครั้นเดินต่อไปถึงแม่น้ำ สองพ่อลูกจึงตัดสินใจลงจากหลังลาแล้วไล่ลาตัวนั้นลงน้ำไป ลาลงน้ำไปก็ถึงแก่ความตาย ที่เป็นเช่นนี้เพราะคนทั้งสอง ขาดตัวปัญญาไตร่ตรองที่ถูกต้อง เพราะชีวิตมนุษย์ไม่มีใครเลยในโลกนี้จะไม่ถูกนินทา แม้แต่องค์พระปฏิมากร ยังมีราคินถูกนินทา ผู้รู้จึงพรรณาไว้ว่า

อันนินทากาเลเหมือนเทน้ำ
ไม่ชอกช้ำเหมือนเอามีดมากรีดหิน
แม้นองค์พระปฏิมายังราคิน
มนุษย์เดินดินหรือจะสิ้นคนนินทาฯ

องค์พระพุทธเจ้าเมื่อครั้งดำรงพระชนมายุอยู่นั้นก็ยังถูกนินทา ถูกใส่ร้ายป้ายสีถึงกับให้นางกิญจมานวิกามาตำหนิใส่ร้ายพระพุทธเจ้าต่าง ๆ นานา ในที่สุดนางกิญจมานวิกาก็แพ้ภัยตัวเองเพราะความจริงปรากฏเป็นพยานนั่นเอง เพราะสังคมมนุษย์ในยุคนี้ต้องการเห็นคนทำดีแต่อย่าเกินหน้าจะเป็นภัย เพราะไม่มีใครเขาอยากจะเห็นเราเด่นเกิน ด้วยเหตุนี้การทำความดีต้องมีขอบเขตไม่มากไปหรือน้อยไป ที่มักเรียกว่า **"ทางสายกลาง"** ย้อนกลับไปว่าหากพ่อลูกคู่นี้ใช้ตัวปัญญานึกคิดดี ๆ แล้วคิดอย่างรอบคอบ คิดอย่างชาญฉลาด ไม่ต้องเสียเงินเสียทองแล้วได้ลากลับบ้าน แต่นี่ขาดตัวปัญญาขาดความเชื่อมั่นในตัวเองหรือเรียกว่า **"หูเบา"** จึงต้องสูญเสียทั้งเงินซื้อลาและที่สุดก็เสียลาไป ในหัวข้อธรรมทางพระพุทธศาสนาจึงสอนให้คนมีสติปัญญา สอนให้คนมีความนึกคิดที่ดีงาม จะดีหรือชั่วไม่เป็นไปตามคำพูดของผู้อื่น เพราะเหตุนี้จะทำอะไรขอให้ใช้ตัวปัญญาพิจารณา



สองคน ยลตามช่อง
คนหนึ่งมอง เห็นโคลนตม
คนหนึ่ง ตาแหลมคม
มองเห็นดาว อยู่พราวพราย



สุโข ปญฺญสฺส อุจฺจโย

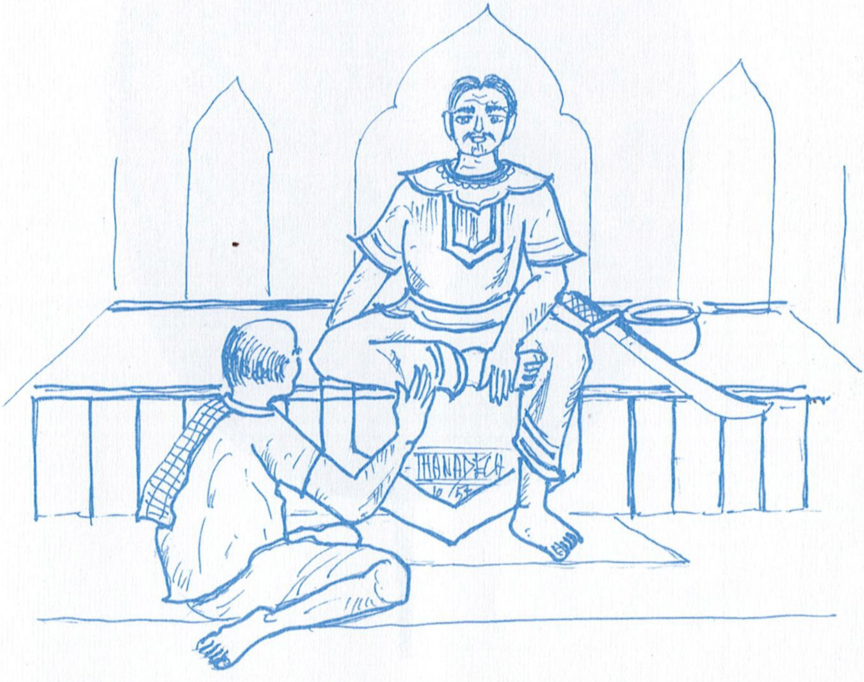
ความสะสมบุญ นำสุขมาให้

ไตร่ตรองให้มาก ๆ จะได้ไม่เสียทีที่เกิดมาเป็นมนุษย์ นับถือพระพุทธศาสนา รู้แจ้งเห็นจริงด้วยตัวปัญญา เทอญฯ

ประจบสอพลอ

คำว่า **ประจบสอพลอ** คงจะเป็นการแสดงกิริยาอาการของผู้เป็นลูกน้องที่จะให้เจ้านายยกย่องชมชอบปูนบำเหน็จตบรางวัลให้เจ้านายเห็นความสำคัญของตนเอง การประจบสอพลอเหล่านี้มีมาตั้งแต่ครั้งดึกดำบรรพ์ เมื่อทราบดังนี้ผู้ที่เป็นเจ้าเป็นนายต้องมีหลักการปกครองฟังหูไว้หูหนักแน่น ไม่หูเบาเชื่อฟังคำลูกน้องฝ่ายเดียว หากเป็นเช่นนี้จะเสียการปกครอง หลักการปกครองต้องประกอบด้วย **"สระน้ำ ลูกยอ กอไผ่"** เยือกเย็น เอาอกเอาใจรู้เรารู้เขารู้นิสัยใจคอของลูกน้อง รู้หลักการตำหนิติเตียนลงโทษลูกน้องบางครั้ง ผู้เป็นนายตาไม่บอดก็ต้องทำเหมือนตาบอด หูไม่หนวกก็ต้องทำเป็นหูหนวก ปากไม่ใบ้ก็ต้องทำเป็นคนใบ้ โดยเฉพาะผู้ที่เป็นนายคนต้องมีคุณสมบัติ **"ไม่ฆ่าลูกน้อง ไม่ฟ้องนาย เอาดีใส่ตัว เอาชั่วให้คนอื่น ไม่ขายเพื่อน"** ถ้าทำได้ดังกล่าวเจริญแน่ ๆ

ยังมีเรื่องเล่ากล่าวขานกันว่า อำมาตย์ผู้หนึ่งเมื่อเข้าเฝ้าเจ้านายจะต้องคุกเข่าประจบเจ้านายทุกครั้งไป การทำเช่นนี้เพื่อให้เจ้านายเห็นถึงความเคารพนบนอบ



ไม่ฆ่าน้อง ไม่ฟ้องนาย ไม่ขายเพื่อน
เอาดีใส่ตัว เอาชั่วให้คนอื่น นี่เป็นไฉน?



สุขํ สุปติ พุทฺโธ จ เยน เมตฺตา สุภาวิตา

ผู้เจริญเมตตาดีแล้ว ย่อมหลับและตื่นเป็นสุข

ของตนที่มีต่อนาย วันหนึ่งขณะคุกเข่านั้นเส้นเอ็นพลิกเพราะการเอี้ยวตัว จึงเป็นเหตุให้อำมาตย์ผู้นี้เส้นเอ็นพลิกประคองตัวเองไม่ได้ เวลาลุกขึ้นยืนครั้งใดต้องงอตัวเหมือนกับคนนั่งคุกเข่าอยู่กับนายจึงเป็นเหตุให้เสียบุคลิกไม่งามไม่น่าดู ไม่ช้าไม่นานก็ถูกให้ออกจากหน้าที่ที่อยู่ข้างนาย เมื่อมีนายคนใหม่มาทำหน้าที่แทนอำมาตย์คนก่อน ครั้นมีคนมาเข้าพบนายก็ไม่ถูกอัธยาสัยเพราะไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย เพราะเหตุนี้บุคคลที่อยู่ใกล้นายต้องมีบุคลิกดี รูปร่างดี ทั้งต้องปรับตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ ครั้นอำมาตย์ที่อยู่ข้างนายที่ถูกให้ออกไปนั้นก็ถูกตำหนิอยู่เสมอว่า **"เมื่อเข้าเฝ้านายไม่เรียบร้อยไม่งามเลย"** อำมาตย์จึงกล่าวว่าก็ปฏิบัติตนมาเช่นนี้มาช้านานแล้ว จึงแก้ไขไม่ได้เราติดนิสัย **"ประจบสอพลอนายมาช้านานแล้ว"** จึงแก้ไขไม่ได้คนเราจะเจริญในหน้าที่การงานต้องรู้จักปรับตนเองเข้ากับสังคมสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ ต้องทำตนให้เป็นที่รักเป็นที่ไว้ใจของผู้ใต้บังคับบัญชา มิฉะนั้นลูกน้องก็จะนั่งรวมหัวกันนินทานายอยู่ร่ำไป อันที่จริงแล้วลูกวัดไม่นินทาสมภารก็ไม่รู้ไปนินทาใคร นินทาใครก็ไม่สนุกเหมือนนินทาสมภาร กลับกันเป็นลูกน้องไม่นินทาเจ้านาย ก็ไม่รู้จะไป

นินทาใคร นินทาใครก็ไม่สนุกเหมือนนินทาเจ้านาย ซึ่งเข้ากับคำว่า

สิบเท่าจน อย่าได้จนความคิด
สิบเท่าผิด อย่าได้ผิดนาย
สิบเท่าขาย อย่าได้ขายนายกิน
สิบเท่ากิน อย่าได้กินสินบน

เพราะเหตุนี้ การประจบสอพลอ เป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นเหตุทำให้นายรักนายไว้ใจ ทั้งนี้ต้องไม่นำความสุขของตนเองไปทับถม บนความทุกข์ของเพื่อนร่วมงานเพราะกรรมมันจำแนกสัตว์ให้เป็นไปต่าง ๆ นานา ไม่เหมือนกัน อันการใส่ร้ายป้ายสีเอาดีเข้าตัวเอาชั่วให้ผู้อื่น ไม่ช้าเมื่อความจริงปรากฏผู้ที่เอาดีใส่ตัวก็จะเป็นเฉกเช่น **"หมาหัวเน่า"** ฉะนั้นการประจบสอพลอ จึงเป็นเสมือนดาบสองคมต้องระมัดระวังให้จงหนัก เพราะความจริงเป็นสัจธรรม ความจริงเป็นสิ่งไม่ตายและความจริงก็มิใช่พูดได้ทุกที่ ความจริงไม่ตายแต่คนที่พูดความจริงมันจะตายไปเกิดใหม่ การนี้คนที่เก่งประจบสอพลอไม่ควรเอาชั่วมัวหมองให้ผู้อื่นหรือยัดเยียดให้ผู้อื่นประหนึ่งให้เขาตายจากไป เพื่อเดินทางไปเมืองผีรอคิวเกิดใหม่เพราะน้ำมือน้ำคำของผู้ที่เก่งในเรื่อง **"ประจบสอพลอ"**

ยายแก่อวดดี – เจ้าลิงอวดเก่ง

บ้านหลังนี้มีเพียงสองคนตายาย อยู่กินกันมานานแต่ก็ไร้ลูกหลานสืบสกุล ทั้งตายทั้งยายมักจะมีปากมีเสียงกันเสมอ เพราะยายนั้นเป็นคนชอบดื้อรั้นไม่ค่อยยอมฟังเสียงคนอื่น เช่นเวลาตาบอกยายอย่าทำสิ่งนั้นสิ่งนี้มันไม่ดี ยายก็ทำเหมือนกับประชดว่าเก่ง ถ้าทำแล้วใครจะทำไม เช่นนี้เป็นนิสัยใจคอของยาย ฝ่ายตาก็สุดจะทนสุดจะพูด ทั้งคู่ดูเหมือนกับว่าต่างคนต่างอยู่ แต่ทุก ๆ วัน ทั้งสองก็กินข้าวร่วมกัน ด้วยความเห็นใจในความเป็นผัวเมียอยู่กินกันมา วันนั้นทั้งตาทั้งยายเกิดมีความเห็นไม่ตรงกัน เถียงกันอยู่นานต่างคนต่างเถียงไม่ยอมลดราวาศอกเถียงกันแบบข้าง ๆ คู ๆ ไม่มีใครแพ้ไม่มีใครชนะ แต่ด้วยความโกรธเป็นกำลังของตาเป็นที่ตั้งก่อนจะเข้านอนมุ้งใครมุ้งมัน ตาจึงกล่าวกับยายว่า **"ยายกูจะบอกให้นะ อย่าได้เอาหินในกระจาดหาบขึ้นเขาจะตกมาตาย"** เมื่อยายได้ยินก็ไม่คิดสิ่งใดรีบตอบว่า **"พรุ่งนี้ก็จะหาบขึ้นเขา"** ดูสิว่าจะทำได้หรือไม่ จากนั้นต่างคนก็นอนหลับ รุ่งเช้าสว่างอากาศดีซึ่งใคร ๆ ก็นิยมว่าที่ไหนอากาศดีก็ต้องรีบไปสูดอากาศบริสุทธิ์เข้าให้เต็ม

ปอดให้ชื่นใจ เมื่อยายได้อากาศดีมีกำลังจึงรีบไปเอาหาบใส่หินในกระจาดทั้งสองใบ หินใส่ได้ก็ไม่มากนัก เกินกำลังของคนสูงอายุ แต่ยายก็ยังอวดดีต้องการเอาชนะตาให้จงได้ เมื่อใส่หินพอประมาณแล้ว ยายก็หาบขึ้นไหล่เดินไปถึงเชิงเขาค่อย ๆ หาบเดินขึ้นภูเขา เดินขึ้นไป เดินขึ้นไป ทางขึ้นก็เริ่มชัน ไม่นานนักยายก็หมดแรงถึงกับพลัดกลิ้งตกลงมาถึงแก่ความตาย เหตุนี้เพราะความประมาท ความอวดดี พูดไม่รู้ฟัง ชอบเอาชนะผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผล ขาดการพิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบ ฝ่ายตาเมื่อเห็นยายกลิ้งตกเขามา เมื่อเข้าไปดูก็เห็นว่ายายได้นอนขาดใจตายเสียแล้ว ตารู้สึกเศร้าเสียใจที่ขาดคู่เคียงคู่คิดคู่ขัดแย้ง จากนี้ต่อไปตาต้องอยู่คนเดียวจะหาใครเป็นคู่คิดสนิทใจได้อีก ตาจึงได้แต่รำพึงว่าไม่น่ายุยงให้คู่ชีวิตต้องตายอย่างนี้เลย แต่มันก็สายเกินแก้ อันที่จริงแล้วผู้สูงอายุบางท่านก็สุขุมรอบคอบ ให้คุณประโยชน์กับลูกหลานกับประเทศชาติ เหมือนคำว่า **"ยิ่งแก่ยิ่งมัน ยิ่งแก่ยิ่งหวาน"** ทั้งตาทั้งยายนั้นขาดความคิดเข้าตำราว่า **"สิบเท่าจน อย่าได้จนความคิด"** คนที่จนความคิดตายไปมากต่อมากแล้ว เพราะความคิดที่ไร้ค่า ทั้งตาทั้งยายเป็นมนุษย์ผู้มีใจสูงแต่ขาดความคิด



เมื่อจุดเริ่มต้นดี จุดจบก็ย่อมดี
ก้าวแรกที่พลาดพลั้ง ก้าวหลังย่อมมั่นใจ
ก้าวแรกที่พลาดไป ก้าวใหม่ย่อมมั่นคง



อปฺปมาทรตา โหถ สจิตฺตมนุรกฺขถ ทุคฺคา

อุทฺธรถตฺตานํ ปงฺเก สนฺโนว กุญฺชโร

ท่านทั้งหลาย จงยินดีในความไม่ประมาท

คอยรักษาจิตของตน จงถอนตนขึ้นจากหล่ม

เหมือนช้างที่ตกหล่มถอนตนขึ้นฉะนั้น

แก่งแย่งใครจะเหนือกว่าใครเป็นที่ตั้ง

ฝ่ายลิงฝูงหนึ่งได้อาศัยอยู่ชายน้ำมีต้นไม้ร่มรื่นอยู่กันอย่างสงบสุข ชื่อว่าลิงยังไงก็เป็นลิงวันยังค่ำเป็นสัตว์เดรัจฉาน จะมีความคิดริเริ่มไปกว่าคนอย่าได้หมาย ลิงทั้งฝูงก็ได้ป่ายปีนกระโดดโลดเต้นตามประสาของลิง ในฝูงลิงนั้นมีลิงอยู่ตัวหนึ่งชอบนั่งมองดูคนจับปลา เวลาเหวี่ยงแหเป็นประจำ ฝ่ายคนหาปลาในหนองน้ำนั้น ก็ไม่รู้เลยว่ามีลิงนั่งดูอยู่บนต้นไม้นั้น ทุกวันทุกครั้ง เมื่อคนเหวี่ยงแหหาปลาลิงก็จะดูและจำไว้จนกลายเป็นความเคยชินของลิง วันหนึ่งคนหาปลาได้หาปลาแต่เช้าจนเที่ยงวันก็ได้หยุดพักแล้วได้นำแหตากไว้ที่ริมตลิ่งแล้วก็หลบไปทานข้าวและนอนพัก ฝ่ายลิงเห็นว่าคนหาปลาหลับแล้วก็รีบลงมาจากต้นไม้ตรงมาที่แหทันที แล้วหยิบแหมาทำทีท่าเหมือนกับคนหาปลา ลิงใช้ความจำที่จำได้จากการมองดูคนหาปลากระทำ ลิงจับแหเหวี่ยงดูทีท่าเหมือนคนหาปลาไม่ผิดเพี้ยน แต่ลิงนั้นตัวเล็กกว่าคนหาปลามาก เมื่อจับแหเหวี่ยงออกไป แหก็คลุมตัวลิงน้อยอวดเก่งอวดรู้ตัวนั้นตกลงไปในหนองน้ำแห่งนั้น ลิงน้อยตกใจตะเกียกตะกายขึ้นแต่ยังไงก็ไม่ขึ้น แหยิ่งพันตัวลิงนั้นในที่สุดลิงก็จมน้ำตายในหนองน้ำแห่งนั้น เมื่อคนหา

ปลาตื่นได้เดินมาที่ริมตลิ่งที่ตนเองตากแหไว้ ก็เห็นแต่จอมแห ส่วนผื้นแหนั้นอยู่ในน้ำ ก็รีบสาวแหขึ้นมาก็เห็นลิงน้อยตัวนั้นติดแหขึ้นมา จึงรู้ทันทีว่าลิงจอมซนตัวนี้มาเล่นแห การตายของลิงตัวนี้ก็เพราะว่าความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลอง ยังไงลิงก็คือลิง จะไปฉลาดกว่าคนไม่ได้จึงต้องมาตายเช่นนี้ ทั้งสองเรื่องดังกล่าวมานี้น่าจะเป็นข้อเปรียบเทียบให้แง่คิดได้บ้างไม่มากก็น้อย... สวัสดี



คนใจบุญ

ประเทศไทยต้องจดจำไว้ว่าปี ๒๕๕๔ ต้องประสบอุทกภัยน้ำท่วมครั้งใหญ่หลายสิบจังหวัด ค่าเสียหายนับประเมินมิได้ หลากหลายคนต้องสูญเสียชีวิตทรัพย์สินเงินทองข้าวของไร่นาเสียหาย สถานที่ราชการต้องถูกน้ำท่วมไม่วายเว้น แม้แต่คุกที่กักขังผู้คนที่ทำความผิดกฎหมายบ้านเมือง ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต้องถูกจองจำตีโซ่ตรวนให้ชอกช้ำใจหลายหมื่นหลายแสนคนที่ถูกจำกัดอิสรเสรีภาพเพราะกรรมที่จำแนกให้เป็นนั้น นักโทษคนหนึ่งถูกเกณฑ์ออกมาช่วยป้องกันน้ำท่วมที่หน้าเรือนจำ เมื่อเห็นรถนำสิ่งของเข้าไปช่วยในที่ต่าง ๆ นักโทษคนนั้นได้แต่ยืนมองดู น้ำตาลูกผู้ชายหลั่งไหลออกมาด้วยความตื้นตันใจ เห็นน้ำใจของคนไทยที่ไม่ทิ้งกัน หากมีคนใจบุญเดินผ่านหน้าเรือนจำหรือคุกเห็นความทุกข์ทรมาน ความกระหายอยากกินน้ำ คนใจบุญคนนั้นก็ช่วยหาน้ำพร้อมเครื่องทำน้ำเย็นมาบรรเทาเบาบางแก่นักโทษเหล่านั้นคงจะได้บุญกุศลไม่น้อยทีเดียว

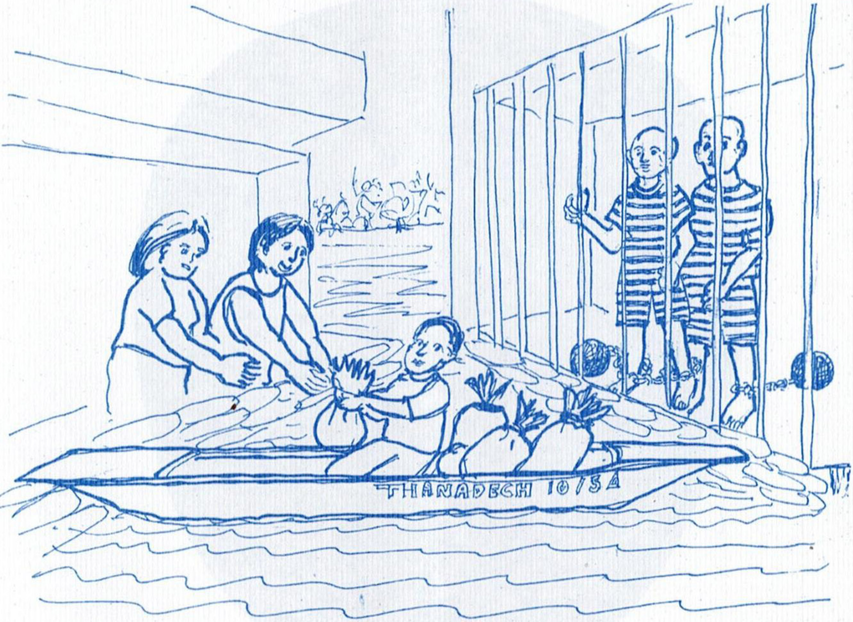
ผู้ใจบุญคนที่สองเดินผ่านมาเห็นนักโทษหน้าเรือนจำแลเห็นนักโทษนั้นไม่มีเสื้อใส่หรือใส่เสื้อขาด ผู้

ใจบุญคนนี้จึงตัดเสื้อให้นักโทษ หาเสื้อมาให้นักโทษเหล่านั้น ก็นับว่าได้บุญอีกเช่นกัน

ผู้ใจบุญคนที่สามเดินผ่านหน้าเรือนจำแลเห็นนักโทษถูกกักขังได้รับความทุกข์ทรมาน ชายคนนี้มีกุญแจไขประตูเรือนจำจึงรีบไปไขกุญแจนั้น เมื่อไขเสร็จก็บอกนักโทษเหล่านั้นว่าบัดนี้ท่านทั้งหลายได้รับอิสรเสรีภาพแล้ว นักโทษเหล่านั้นล้วนดีอกดีใจเป็นทวีคูณ

ผู้ใจบุญคนที่สี่เดินผ่านมาเห็นการกระทำของชายใจบุญทั้งสามคนดังกล่าวนั้น ชายผู้ใจบุญคนที่สี่นี้จึงพูดให้เห็นถึงตัวปัญญาไตร่ตรองพิเคราะห์ด้วยตัวปัญญาทั้งปัญหาที่จะติดตามมา ตลอดถึงปัญหาการทำมาหากินความซื่อสัตย์กตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ผู้ใจบุญทั้งสามคนได้ช่วยเหลือเกื้อกูลนักโทษที่ถูกจองจำด้วยประการดังกล่าวข้างต้นนั้น ท่านผู้อ่านลองตรึกตรองดูว่าผู้ใจบุญท่านใดจะได้บุญมากกว่ากันและใครจะได้รับการยกย่องสรรเสริญมากกว่ากัน จะเป็นคุณเป็นโทษมากกว่ากัน จงตอบและแจงเหตุผลให้กับตนเองได้ชื่นใจ

อันอัธยาศัยของผู้ใจบุญเป็นของเฉพาะตนคนอื่นหยั่งรู้แจ้งมิได้ เพราะผู้ใจบุญแสวงหาบุญต้องอย่าลืมคำที่ว่า **“จะทำบุญทั้งที อย่าให้คนเอาสวรรค์ไปล่อหรือ**



จะรวยก็ขอให้รวยโดยสุจริต จะคบมิตรก็คบแต่คนดี
จะหนีก็ให้หนีแต่ความชั่ว จะกลัวก็กลัวแต่ทำบาป
จะกราบก็กราบแต่ผู้มีศีล จะเจอก็เจอแต่คนกตัญญูฯ



จิตฺเต อสงฺกิลิฏฺเฐ สุคติ ปาฏิกงฺขา

เมื่อจิตไม่เศร้าหมองแล้ว สุคติเป็นอันที่หวังได้

เอานรกไปขู่ หากเป็นเช่นนี้จะหาตัวบุญไม่ได้ เสียทีที่เกิดมาเป็นชาวพุทธ"

คนจริงนั้นชอบทำ ทำแต่สิ่งที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมทั้งทำความสะอาดกายเว้นจากกายทุจริต ทำกายสะอาดทั้งภายนอกและภายในอย่างนี้จึงจะเป็นคนจริง ทำในสิ่งที่ถูกต้อง บัณฑิตชนก็ยกย่องชมเชย ที่จริงแล้วการทำสิ่งที่ควรหรือไม่ควรท่านได้จำแนกแจกจ่ายไว้ในธัมมจักรกัปปวัตนสูตร ท่านได้จำแนกไว้ ๓ ประการคือ

ทำจริงในของที่ไม่จริงเป็นทาง **"อัตตกิลมถานุโยค"** ทำไปเถิดไม่มีสำเร็จ

ทำจริงในของจริงเป็นทาง **"มัชฌิมาปฏิปทา"** ทำไปเถิดต้องสำเร็จแน่

ทำไม่จริงในของจริงเป็นทาง **"กามสุขัลลิกานุโยค"** ทำไปก็ไม่มีวันสำเร็จ

หลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาจึงพร่ำสอนในเรื่องเดินสายกลางไม่ตึงไปไม่หย่อนไปเฉกเช่นสายพิณสายกีต้าร์ตึงไปก็ดีดสีไม่เพราะ หย่อนไปก็ดีดสีไม่เพราะต้องขันสายให้พอดี จึงจะดีดสีได้เพราะ คนก็เช่นกันต้องเดินสายกลางจึงจะสัมฤทธิ์ผล พระพุทธเจ้าถ้า

บำเพ็ญทรมานตน อดข้าวอดน้ำก็ไม่สำเร็จ พระพุทธเจ้าพิจารณาเห็นการทรมานตนไม่ใช่เป็นการพ้นทุกข์หนีออกจากวัฏฏสงสารไม่ได้ พระพุทธเจ้าจึงเลือกเดินสายกลางพิจารณาการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ดับไปของรูปนามขันธ์ ๕ การเว้นชั่ว ทั้งการยังกุศลให้ถึงพร้อม การทำจิตใจเบิกบานแจ่มใส ดังกล่าวนี้เรียกว่าทางสายกลางทางพ้นทุกข์ออกจากวัฏฏสงสารตัดขาดจากอกุศลทั้งปวง จึงเป็นเหตุเป็นปัจจัยบรรลุสัมมาสัมโพธิญาณ พวกเราชาวพุทธจึงได้ลิ้มรสของกระแสพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ไม่ให้เราท่านแหวกว่ายหลงผิดทางตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ท่านจึงรับสั่งว่า **"ผู้ใดเห็นธรรมะ ผู้นั้นชื่อว่าเห็นเราตถาคต"** จะนี้แล



บันทึกการอ่าน

พิมพ์ที่ **บริษัท รุ่งแสงการพิมพ์ จำกัด**
372-378 ซ.เจริญนคร46 ถนนเจริญนคร
แขวงบางลำภูล่าง เขตคลองสาน กรุงเทพฯ
โทร. 0-2862-4137-9



พระพิศาลประชานาถ

(อตุฌภทฺโท ดนัย ศิลปี)

อดีต เป็นบุคคลที่สังคมไม่ค่อยจะพึงปรารถนา จงอย่าเอาเยี่ยง
เป็นบุคคลที่น่าเอือมระอาทำให้พ่อแม่เสียใจ จงอย่าเอาอย่าง

บรรพชา อายุ ๑๘ ปี ถือพระอุปัชฌาย์ใน สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริมหาเถร)

อุปสมบท อายุ ๒๐ ปี ถือพระอุปัชฌาย์ใน พระธรรมเจดีย์ (กี มารชิโน) วัดทองนพคุณ
พระกรรมวาจาจารย์ พระครูสุทธาภรณ์ วัดสุทธาราม
พระอนุสาวนาจารย์ พระครูสุทธาลังการ วัดสุทธาราม
ณ วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๑๗ ได้รับฉายาว่า "อตฺถภทฺโท"

วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ เป็น พระครูปลัด ใน พระราชรัตนโมลี
รองเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๓ เป็นพระครูวินัยธร ใน พระเทพวรเวที
รองเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ เป็นพระครูคู่สวด ที่ พระครูวิสาลสรกิจ
ฐานานุกรมในเจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธีราจารย์ วัดชนะสงคราม

วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ ได้รับพระราชทานตั้งสมณศักดิ์ที่ พระครูไพศาลประชาทร

วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ได้รับพระราชทานตั้งสมณศักดิ์ที่ พระพิศาลประชานาถ

เกียรติประวัติที่เคยได้รับ

วิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

รางวัล เพชรกรุงเทพ ฯลฯ

ปัจจุบัน เจ้าอาวาสวัดสุทธาราม, ประธานมูลนิธิศรีรัตนโกสินทร์ฯ

คติธรรมที่ชอบ *"ความดีก็ปรากฏ เกียรติยศฤๅชา ความชั่วก็นินทา ทุรยศยินขจร"*

ขอบคุณค่ะ





ทุกตัวอักษร ทุกหยาดหมึก กำลังสติปัญญา
การพากเพียรพยายามเขียนเรื่อง แง่คิด
ผู้เขียนขอบูชาพระคุณของพระรัตนตรัย
ตลอดถึงบิดา-มารดา-ท่านบูรพาจารย์
นักปราชญ์-ราชบัณฑิต
ทุกท่านด้วยความเคารพเทิดทูนเหนือสิ่งอื่นใด

ปณิธานของข้าฯ

"เราไม่ได้ทำเพื่อลาภ สักการะ ฉะนั้น จึงไม่กลัวยากจน
เราไม่ได้ทำเพื่อความเป็นใหญ่ ฉะนั้น จึงไม่กลัวตกต่ำ
เราไม่ได้ทำเพื่อให้ใครยกย่องสรรเสริญ ฉะนั้น จึงไม่กลัวครหานินทา
เราไม่ได้ทำเพื่อโลกีย์สุข (สุขส่วนตัว) ฉะนั้น จึงไม่กลัวทุกข์ยาก"

แต่เราทำเพื่ออนาคตอันสดใส... ของ... ลูกหลาน

"อดีต ปัจจุบัน อนาคต คงยึดมั่นในอุดมการณ์นี้ตลอดไป"

พระพิศาลประชานาถ

ISBN 978-974-8230-96-2